

Universiteit Utrecht

Bright minds, **better future**

Universiteit Utrecht
Jaarverslag 2015

Voorwoord

BLIK OP DE TOEKOMST

In het jaar 2015 heeft de Universiteit Utrecht weer hard gewerkt aan de verdere versterking van haar onderwijs en onderzoek alsmede de valorisatie daarvan. We hebben extra geïnvesteerd in kleinschalig intensief onderwijs, multidisciplinair en maatschappelijk relevant onderzoek, studiefaciliteiten voor studenten en in de persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers.

Innovatief en betekenisvol onderzoek gaat in Utrecht hand in hand met kwalitatief hoogwaardig onderwijs. Door de afgelopen jaren veel energie te steken in matching, zien we nu voor het derde jaar op rij positieve effecten. Steeds meer studenten belanden direct op de voor hen juiste plek. We hebben universiteitsbreed ingezet op kleinschalig en intensief onderwijs door gedreven, professionele docenten om studenten op te leiden die om kunnen gaan met de uitdagingen van morgen. We spelen in op de mogelijkheden van digitalisering door vormen van blended learning met programma's als Educate-it, gericht op het ondersteunen van docenten. De masterfase is universiteitsbreed vernieuwd om deze ook beter aan te laten sluiten op de arbeidsmarkt. Verder zijn we afgelopen jaar succesvol gestart met Career Services om studenten nog beter voor te bereiden op de arbeidsmarkt.

Het multidisciplinair onderzoek binnen de vier gekozen strategische en maatschappelijk relevante thema's - Institutions for open society, Life sciences, Dynamics of Youth en Sustainability - en elf focusgebieden, is verder versterkt. Met deze strategische thema's sluit de Universiteit Utrecht tevens aan bij de nationale topsectoren en de Nationale Wetenschapsagenda, die in 2015 tot stand is gekomen.

In onze bedrijfsvoering is gekozen voor extra aandacht voor duurzaamheid. Ondersteund door het universiteitsbrede programma Duurzaamheid beogen we tot bundeling te komen van initiatieven om onze 'footprint' aanzienlijk te verbeteren. Dat doen we door bijvoorbeeld duurzame nieuwbouw, door 4.500 zonnepanelen te plaatsen op onze gebouwen op het Utrecht Science Park en door onze CO₂ uitstoot verder te reduceren.

In samenwerking met andere kennisinstellingen, overheden en bedrijven binnen het Utrecht Science Park en daarbuiten, werken we aan een versterking van onze kennisbasis en kennisvalorisatie. Eind 2015

hebben we onze verbintenis met het Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ) en NWO geïntensiveerd via een formele, langjarige strategische samenwerking. Dezelfde maand is de oprichting van het ARC CBBC (het Advanced Research Center Chemical Building Blocks Consortium) aangekondigd. Een consortium met als founding partners de universiteiten van Eindhoven en Groningen en AkzoNobel, BASF, Shell, het Ministerie van Economische Zaken, de Topsector Chemie en NWO. Dit onderzoekscentrum voor energie, coatings en materialen pakt belangrijke vraagstukken aan die gepaard gaan met het groeiende beroep dat gedaan wordt op de eindige voorraad grondstoffen. Het ARC CBBC zal dit jaar zijn beslag krijgen en onder voorwaarden ook openstaan voor deelname van andere partijen.

Dit jaar zijn ook de eerste stappen gezet tot het oprichten van het Netherlands Center for One Health, een consortium met UMC Utrecht, AMC, Wageningen UR en Erasmus MC, dat onderzoek doet naar infectieziekten en antibioticaresistentie.

Onderwijs en onderzoek is mensenwerk. De mensen die binnen onze organisatie werkzaam zijn, leveren iedere dag belangrijke prestaties, ieder op zijn of haar eigen gebied. We proberen hen daarbij zo goed mogelijk te ondersteunen en te begeleiden. Via training, coaching en andere vormen van persoonlijke ontwikkeling. Afgelopen jaar is de UU development guide geïntroduceerd, met daarin tools waarmee medewerkers aan hun eigen loopbaan kunnen werken.

Dit jaar zijn we gestart met het vormen van een nieuw strategisch plan 2016-2020. Samen met medewerkers, studenten en externe partners zijn we in dialoog gegaan om tot een gemeenschappelijke beeld te komen van de toekomst van de universiteit. We zijn nu met de uitwerking bezig en hopen medio 2016 tot een vaststelling te komen.

De academische wereld zag in 2015 de opkomst van bewegingen als Rethink en De Nieuwe Universiteit, zinvolle en relevante discussies om beter te doordenken waartoe universiteiten op aarde zijn en waaraan ook binnen de Universiteit Utrecht actief is deelgenomen. In 2015 is, in samenwerking met de Universiteitsraad, de medezeggenschap binnen de Universiteit Utrecht versterkt. Zowel met de universiteitsraad als binnen de faculteiten. Dit jaar is het adviesrecht op de begroting veranderd in instemmingsrecht. Het proces om tot een gedeeld beeld te komen waar het instemmingsrecht precies op van toepassing is, is met succes en naar tevredenheid van alle partijen afgerond. Inmiddels is door de raad ingestemd met de begroting 2016. De

studentgeleding van de universiteitsraad heeft een onderzoek gedaan met daarin aanbevelingen voor het vergroten van studentenbetrokkenheid binnen de hele universiteit. Deze aanbevelingen worden momenteel omgezet naar concrete acties.

Financieel staan we er goed voor, we hebben in 2015 een positief resultaat geboekt, dat het mogelijk maakt om ook komend jaar weer extra te investeren in onze toekomst.

Tot slot openden we een nieuw duurzaam en modern onderwijscentrum: het Koningsbergergebouw. Voor de faculteit REBO (Recht, Economie, Bestuur en Organisatie) leverde de universiteit aan het Janskerkhof een prachtig gerenoveerde onderwijsgebouw op. We kregen een nieuwe onderzoeksfaciliteit op onze campus; de uNMR, een supermagneet waarmee voor het eerst ook grote moleculen kunnen worden onderzocht. Deze faciliteit is gefinancierd door een publiek-private samenwerking en zorgt ervoor dat verschillende universiteiten en bedrijven chemisch, materiaalkundig en biologisch onderzoek kunnen doen.

Wetenschapper Birgit Meyer won de Spinozapremie en KNAW hoogleraar Hans Clevers kreeg een ERC advanced grant, evenals de hoogleraren Frank Holstege en Karl Kügle. Anna Akhmanova en Michiel van den Broeke werden lid van het KNAW.

De resultaten in 2015 zijn tot stand gekomen dankzij samenwerking tussen en met medewerkers en studenten, met steun van de medezeggenschap en dankzij de betrokkenheid van alumni en partners van de Universiteit Utrecht. Wij danken hen allen van harte daarvoor. We staan gezamenlijk voor de mooie maatschappelijke opdracht: het opleiden van een nieuwe generatie en het doen van grensverleggend onderzoek dat de wereld een stapje verder helpt naar een betere toekomst.

Mr. Marjan Oudeman, voorzitter college van bestuur

Prof.dr. Bert van der Zwaan, rector magnificus

Prof.dr. Anton Pijpers, vice-voorzitter

Inhoud

JAARVERSLAG 2015

Voorwoord	3
Inhoud	5
Bericht van de raad van toezicht	7
Kerncijfers	11
Hoofdstuk 1 De Universiteit Utrecht	13
Hoofdstuk 2 Eindrapportage Prestatieafspraken	17
Hoofdstuk 3 Onderzoek	27
Hoofdstuk 4 Onderwijs	33
Hoofdstuk 5 Valorisatie	43
Hoofdstuk 6 Bedrijfsvoering	49
Hoofdstuk 7 Financiën	61

JAARREKENING 2015

Jaarrekening 2015	75
Overige gegevens	125

BIJLAGEN

Bijlage 1 Laureaten in 2015	135
Bijlage 2 Bestuur en medezeggenschap	137
Bijlage 3 Managementrapportage bezwaren, beroepen en klachten 2015	141
Bijlage 4 Begrippen en afkortingen	147
Bijlage 5 Verbonden partijen	150

Bericht van de raad van toezicht

In 2015 is de universiteit een proces gestart om te komen tot een nieuw strategisch plan voor de periode 2016-2020. Studenten, medewerkers, alumni en overige stakeholders zijn tijdens openbare debatten met elkaar in gesprek gegaan over hoe de universiteit kan inspelen op toekomstige veranderingen en welke positie de universiteit in 2025 moet innemen. De raad van toezicht heeft met grote belangstelling kennis genomen van het open proces dat het college is gestart om te komen tot een strategie die doorleefd wordt in de gehele organisatie. De medezeggenschap van de universiteit is in het proces nadrukkelijk vertegenwoordigd en levert een constructieve bijdrage aan de discussies. Ook de betrokkenheid van externe stakeholders is essentieel. De raad van toezicht is en zal ook het komende jaar op belangrijke momenten in dit proces betrokken worden.

De raad van toezicht besprak daarnaast in 2015, in zijn vijf vergaderingen, de bij wet opgedragen onderwerpen en hield zich op de hoogte van de belangrijkste ontwikkelingen en aangelegenheden van de universiteit. De raad besprak de diverse financiële stukken, zoals de jaarrekening en het jaarverslag 2014 samen met de accountants-rapportage, de kadernota 2016 en de begroting 2016. Tevens is de uitwerking van het instemmingsrecht op de hoofdlijnen van de begroting en de afstemming daarover met de medezeggenschap met belangstelling gevolgd.

Ter voorbereiding op het nieuwe strategisch plan heeft de raad met het college gesproken over de strategische nationale en internationale positionering van de Universiteit Utrecht en het aangaan van partnerschappen op grond van kwaliteit en complementariteit. Deze partnerschappen zijn onder meer belangrijk om vanuit de maatschappelijke uitdagingen oplossend vermogen te creëren.

Twee keer besprak de raad het functioneren van het kwaliteitszorgsysteem onderwijs en onderzoek van de universiteit. Hieraan gerelateerd is onder

andere gesproken over mogelijkheden om de positie van de Universiteit Utrecht in de Nationale Studenten Enquête te verbeteren. Tevens sprak de raad met het college over de stand van zaken, de uitdagingen en de vervolgaanpak ten behoeve van het huisvestingsprogramma van de universiteit voor 2015-2024. Dit onderwerp zal de komende periode regelmatig terugkeren op de agenda.

Om te zorgen voor een goed contact van de raad van toezicht met de faculteiten hebben tijdens de vergaderingen van de raad twee gesprekken met decanen plaatsgevonden, waarbij door de decaan een toelichting werd gegeven op de facultaire ontwikkelingen. Hierbij is onder meer gesproken over de rol die de strategische thema's spelen bij het verder bevorderen van de samenhang tussen disciplines, het behouden van talent en de inzet op internationalisering en de ontwikkelingen op het gebied van huisvesting van onderwijs en onderzoek.

Een delegatie van de raad van toezicht heeft twee maal overleg gevoerd met een delegatie van de universiteitsraad. De raad van toezicht vindt deze overleggen die in een open sfeer plaatsvinden, bijzonder nuttig.

Daarnaast waren leden van de raad van toezicht aanwezig bij universitaire plechtigheden als de Dies Natalis en de opening van het academisch jaar. De raad heeft met trots kennis genomen van de vele Utrechtse toponderzoekers die in 2015 eervolle onderscheidingen, persoonsgerichte onderzoeksubsidies en/of -prijzen hebben verkregen voor hun wetenschappelijke prestaties.

In de auditcommissie, die in 2015 vier keer bijeen kwam, is meerdere keren gesproken over de realisatie van de begroting 2015 en de uitdaging om de bestemmingsreserves die zijn opgebouwd in de vorige jaren conform planning te benutten. Ook is stilgestaan bij de IT ontwikkelingen bij de Universiteit Utrecht en de omzet en samenstelling van de tweede

en derde geldstroomprojecten. De auditcommissie constateert dat de financiële huishouding van de universiteit op orde is.

“Goed om te zien dat de universiteit met haar al eerder ingezette strategische profilering en programmatische invulling daarvan, bijzonder goed aansluit bij de dit jaar verschenen Nationale Wetenschapsagenda.”

— Emmo Meijer, voorzitter raad van toezicht

De voorzitter en een raadslid hebben met de leden van het college van bestuur jaargesprekken gevoerd. De raad volgt bij het bezoldigingsbeleid voor de leden van het college van bestuur de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De Universiteit Utrecht hecht veel waarde aan de transparantie van en de verantwoording over het bestuur. De raad van toezicht werkt conform de VSNU Code Goed Bestuur universiteiten en leeft daarnaast het reglement raad van toezicht Universiteit Utrecht en reglement auditcommissie Universiteit Utrecht na. Het principe van onafhankelijkheid is naar het oordeel van de raad bij de uitoefening van zijn taken in het verslagjaar geëerbiedigd.

De raad dankt het college van bestuur en de medewerkers van de universiteit voor hun grote betrokkenheid bij en inzet voor de Universiteit Utrecht. De goede naam en faam van de universiteit is hiervan een tastbaar resultaat.

Prof.dr. Emmo Meijer, voorzitter

Prof.dr. Wim van de Donk, vice-voorzitter

Drs. Karin Bergstein MBA

Mr. Joanne Kellermann

Dr. Jan van der Eijk

PERSONELE WISSELINGEN IN DE RAAD VAN TOEZICHT EN HET COLLEGE VAN BESTUUR

Per 1 oktober 2015 is de heer dr. Jan van der Eijk benoemd als lid van de raad van toezicht. Hij volgde de heer Niek Jan van Kesteren op die per 1 februari 2015 afscheid heeft genomen van de raad. Vanwege het verstrijken van zijn tweede benoemingstermijn was hij niet meer herbenoembaar. Gedurende het jaar 2015 is het college van bestuur niet van samenstelling gewijzigd.

SAMENSTELLING

De raad van toezicht was in 2015 als volgt samengesteld:

Prof.dr. Emmo Meijer (voorzitter), is sinds 1 juni 2011 lid van de raad en sinds 1 februari 2012 voorzitter van de raad. Hij was tot oktober 2014 Corporate Director R&D van FrieslandCampina en daarnaast buitengewoon hoogleraar bio-organische chemie bij de TU Eindhoven, waarmee de Universiteit Utrecht een strategische alliantie vormt. Tevens is hij onder meer directeur/lid van de Koninklijke Hollandse Maatschappij der Wetenschappen, voorzitter van het Top Institute Food and Nutrition, voorzitter van het TKI Agri&Food, lid van de Adviesraad voor Wetenschap, Technologie en Innovatie (AWTI) en lid van de raad van bestuur van de KU Leuven.

Mr. Niek Jan van Kesteren (vice-voorzitter) was van 1 februari 2007 tot 1 februari 2015 lid van de raad. Hij is algemeen directeur van de ondernemingsorganisaties VNO-NCW en MKB Nederland. Sinds 1987 is hij werkzaam bij het NCW, dat in 1994 fuseerde met het VNO. Van Kesteren is lid van het Dagelijks Bestuur van de SER en is sinds juni 2015 lid van de Eerste Kamer.

Prof.dr. Wim van de Donk (vice-voorzitter, vanaf februari 2015), is sinds 1 februari 2012 lid van de raad. Hij is commissaris van de Koning van Noord-Brabant en daarnaast hoogleraar Maatschappelijke Bestuurskunde aan de Universiteit van Tilburg. Daarnaast is hij lid van en plaatsvervangend voorzitter van de Nationale Delegatie in het Comité van de Regio's (Europese Unie), voorzitter van de NSOB (Nederlandse School voor Openbaar Bestuur) en voorzitter van het begeleidingscollege van het Planbureau voor de Leefomgeving.

Drs. Karin Bergstein MBA (voorzitter auditcommissie) is alumna van de Universiteit Utrecht en sinds 1 januari 2014 lid van de raad. Ze is lid van de raad van bestuur van a.s.r en is onder meer verantwoordelijk voor Schade, Individueel leven, Uitvaart, Bank, Van Kempen Groep en Klantservices. In de periode daarvoor heeft zij meerdere functies bij ING vervuld en was voor het

laatst lid van de directie van ING Bank Nederland. Bergstein is tevens lid van de raad van commissarissen van Stichting Sanquin Bloedvoorziening en lid van de raad van commissarissen van Human Total Care.

Dr. Jan van der Eijk is alumnus van de Universiteit Utrecht. Hij studeerde af als chemicus in 1976 en promoveerde in 1980 op een fysisch organisch onderwerp. Hij is bijna dertig jaar werkzaam geweest bij Shell in verschillende functies rond onderzoek, technologie en bedrijfsvoering, zowel in Nederland als in het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten. Na zijn vertrek bij Shell zet hij zijn kennis en kunde in om de maatschappij te helpen bij de uitdaging om een groeiende welvaart te bereiken zonder uitputting van natuurlijke hulpbronnen. Van der Eijk is tevens voorzitter van de raad van toezicht van Avantium BV.

"Het valt me op hoe positief medewerkers binnen de universiteit zijn over hun werkomgeving en de dynamiek van de organisatie. Er is veel onderlinge samenhang en samenwerking over de grenzen van vakgroepen en faculteiten."

— Jan van der Eijk, lid raad van toezicht

Mr. Joanne Kellermann (lid auditcommissie) is vanaf maart 2015 directeur bij de Afwikkelingsraad van het Single Resolution Mechanism (SRM). De raad, die in Brussel zetelt, is verantwoordelijk voor resolutieplanning en crisismanagement bij de grote Europese banken die sinds begin november 2014 onder toezicht staan van de Europese Centrale Bank. Daarvoor was ze, sinds 2007, lid van de directie van de Nederlandsche Bank (DNB) waar ze verantwoordelijk was voor toezicht op de financiële sector. Kellermann heeft daarnaast zitting in de raad van toezicht van het Van Gogh Museum.

"In de auditcommissie kijken we naar resultaten en cijfers, maar de wereld achter die cijfers is net zo belangrijk. De komende jaren blijft ook de vastgoedportefeuille een belangrijk agendapunt: hoe zien de gebouwen van de universiteit van de toekomst eruit?"

— Joanne Kellermann, lid raad van toezicht

Kerncijfers

ONDERZOEK

Wetenschappelijke publicaties: 7.573 (2014: 7.907 – 2013: 8.175)
Promoties: 554 (2014: 554 – 2013: 541)

ONDERWIJS

Ingeschreven studenten: 30.342 (2014: 30.374 – 2013: 30.152)
Internationale studenten: 1.835 (2014: 1.679 – 2013: 1.589)
Eerstejaars bachelor: 5.572 (2014: 5.711 – 2013: 5.791)
Diploma's bachelor: 4.784 (2014: 4.521 – 2013: 4.694)
Diploma's master: 4.439 (2014: 4.231 – 2013: 3.980)

PERSONEEL

WP – fte: 2.945 (2014: 2.818 – 2013: 2.766)
OBP – fte: 2.434 (2014: 2.347 – 2013: 2.274)
Totaal fte: 5.380 (2014: 5.165 – 2013: 5.079)
WP – aanstellingen: 3.467 (2014: 3.316 – 2013: 3.258)
OBP – aanstellingen: 3.275 (2014: 3.142 – 2013: 3.091)
Totaal aanstellingen: 6.742 (2014: 6.458 – 2013: 6.349)

DUURZAME BEDRIJFSVOERING

100% groene energie van Nederlandse windmolens
CO₂-reductie 9.346 ton (2014: 17.750 ton)
Energy-efficiency Index: 77 (2014: 74)
Breeam-NL Outstanding voor Life Science Incubator

FINANCIËN

(Bedragen in € 1.000)

Exploitatie

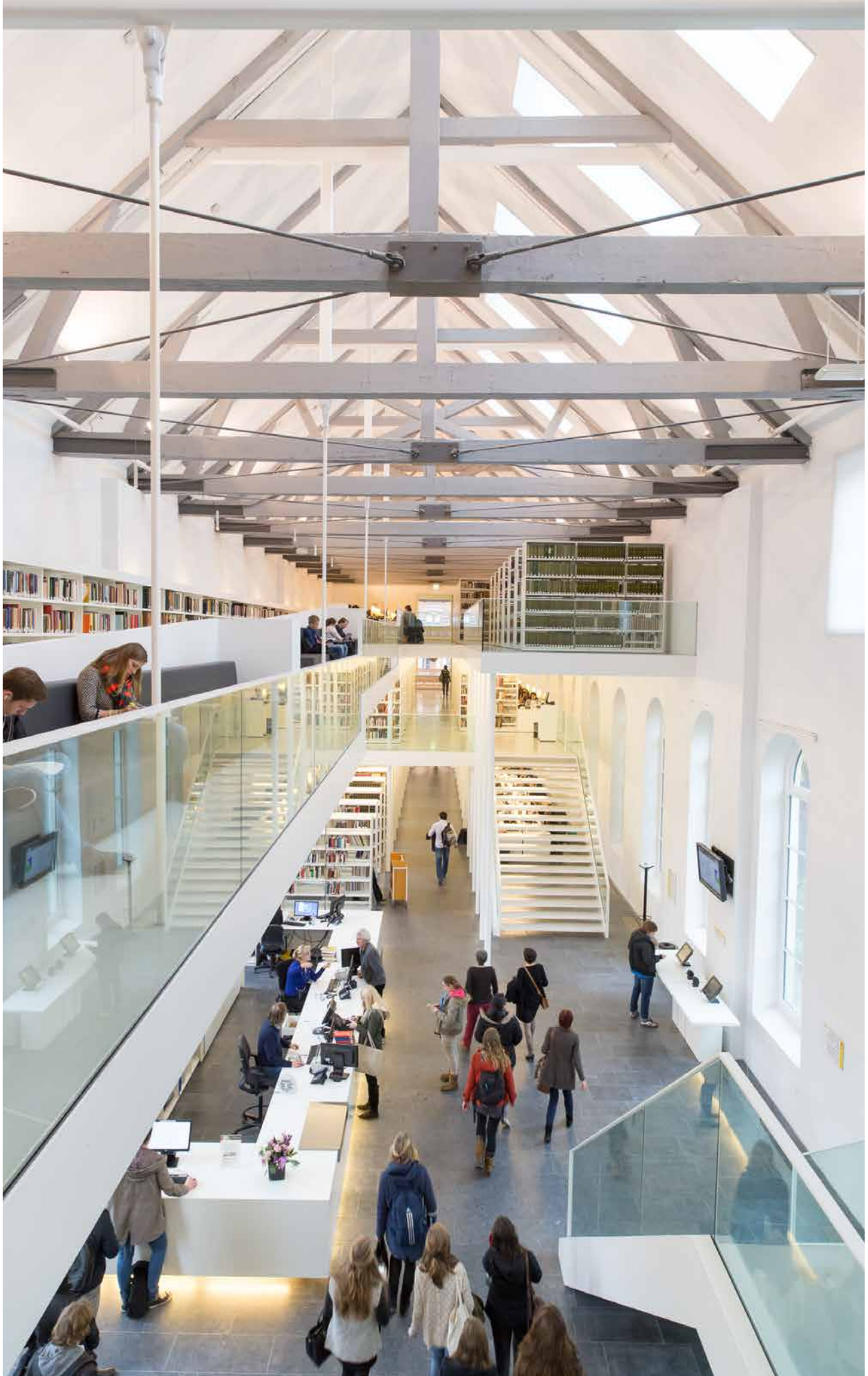
Rijks- en overige bijdragen (excl. overdrachten): 587.490 (2014: 560.879)
Rijks- en overige bijdragen (incl. overdrachten): 673.095 (2014: 645.807)
Opbrengst werk voor derden en mutatie onderhanden werk: 230.257 (2014: 236.933)
Netto resultaat 44.749 (2014: 42.535)

Vermogen

Eigen vermogen 463.412 (2014: 418.681)
Totaal vermogen 874.084 (2014: 836.353)
Solvabiliteitsratio 53% (2014: 50%)

Liquiditeit

Liquide middelen 195.558 (2014: 166.004)
Netto werkkapitaal -47.197 (2014: -70.317)
Current ratio 0.85 (2014: 0.77)

De Universiteit Utrecht

VERSLAGPARAMETERS

Dit Jaarverslag van de Universiteit Utrecht heeft betrekking op de periode januari 2015 - december 2015.

De Universiteit Utrecht is een publiekrechtelijke rechtspersoon gevestigd te Utrecht.

Heidelberglaan 8,
3584 CS Utrecht.
www.uu.nl

Het Jaarverslag doet dienst als verantwoordings-instrument voor het gevoerde beleid en de financiële positie van de universiteit ter attentie van de raad van toezicht, het ministerie van OCW en subsidieverleners en stakeholders.

Het Jaarverslag is digitaal beschikbaar op www.uu.nl/organisatie

Met vragen, opmerkingen of suggesties met betrekking tot dit Jaarverslag kan men zich wenden tot reactiejaarverslag@uu.nl

MISSIE

De Universiteit Utrecht is een groot en veelzijdig kenniscentrum dat onderwijs en onderzoek van internationale kwaliteit biedt. Haar doelen zijn:

- jonge mensen academisch vormen
- nieuwe generaties onderzoekers opleiden
- academici opleiden die kennis en professionele vaardigheden combineren
- grensverleggend onderzoek doen
- bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken.
- Betrokkenheid, inspiratie, ambitie en onafhankelijkheid zijn de kernwaarden die centraal staan bij de Universiteit Utrecht.

BEGRIPPEN

Voor een verklaring van de in dit Jaarverslag gebruikte begrippen en afkortingen, zie bijlage 4.

BESTUUR EN ORGANISATIE

De Universiteit Utrecht heeft twee bestuurslagen: het universitaire niveau en het niveau van de diensten en faculteiten. De bestuursstructuur van de Universiteit Utrecht is vastgelegd in een aantal specifieke regelingen, waaronder het bestuurs- en beheersreglement.

College van bestuur

Het college van bestuur is het hoogste bestuursorgaan van de Universiteit Utrecht. De leden worden door de raad van toezicht benoemd.

Raad van toezicht

De raad van toezicht is het, bij wet voorgeschreven, toezichthoudend orgaan van de Universiteit Utrecht. Het college van bestuur behoeft onder andere goedkeuring van de raad voor het strategisch plan, het Jaarverslag en de Jaarrekening.

Universitaire diensten

De universitaire diensten bestaan uit de universitaire bestuursdienst (UBD) en de Universiteitsbibliotheek (UB). Binnen de Bestuursdienst werken zes directies samen met de Algemene Directie aan de geïntegreerde ondersteuning van het college van bestuur. De Universiteitsbibliotheek verleent diensten op het gebied van informatievoorziening voor onderwijs, onderzoek en (open access) publicatiemogelijkheden aan studenten en medewerkers.

Faculteiten

De Universiteit Utrecht heeft zeven faculteiten waar onderwijs en onderzoek plaatsvindt:
Faculteit Geesteswetenschappen
Faculteit Geowetenschappen
Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie
Faculteit Diergeneeskunde
Faculteit Bètawetenschappen
Faculteit Sociale Wetenschappen
Faculteit Geneeskunde, geïntegreerd in het Universitair Medisch Centrum Utrecht

Colleges

University College Utrecht

University College Roosevelt Middelburg

Medezeggenschap

Voor beide bestuursniveaus geldt dat er formele medezeggenschapsorganen ingesteld zijn. Op universitair niveau is dat de Universiteitsraad. Daarnaast heeft elke faculteit een Faculteitsraad en hebben de Universitaire Bestuursdienst en de Universiteitsbibliotheek Utrecht een Dienstraad. De universiteit hecht veel belang aan betrokkenheid van medewerkers en studenten.

PERMANENTE BIJDRAGE AAN DE SAMENLEVING

Onder het motto 'Bright minds, better future' dragen medewerkers en studenten van de Universiteit Utrecht, via innovatief en hoogwaardig kwalitatief onderzoek en onderwijs, bij aan de maatschappij.

De Universiteit Utrecht investeert in kwaliteit van onderzoek binnen individuele disciplines, alsook interdisciplinair. De universiteit heeft daarbij gekozen voor vier strategische thema's en elf focusgebieden, die aansluiten bij de Nederlandse topsectoren en de Europese Societal Challenges.

In haar onderwijs is de Universiteit Utrecht innovatief. Zij investeert in digitalisering en kleinschaligheid, studiefaciliteiten en docentkwaliteit. Veel vernieuwingen die in Utrecht zijn ontstaan hebben navolging gekregen bij andere universiteiten, zoals het University College, het Utrechtse onderwijsmodel, de basiskwalificatie onderwijs en de leergang onderwijskundig leiderschap.

De resultaten in onderzoek en onderwijs leiden tot een hoge positie van de Universiteit Utrecht op internationale rankings: in de Shanghai Ranking is de Universiteit Utrecht in 2015 de hoogst gerankte Nederlandse universiteit en staat ze op positie 56 van de wereld (en 17 in Europa).

De Universiteit Utrecht werkt nauw samen met diverse onderzoeksinstituten, universiteiten, bedrijven, maatschappelijke organisaties en culturele instellingen op regionaal, nationaal en internationaal niveau.

DUURZAAMHEID

De transitie naar een duurzame samenleving is één van de meest urgente uitdagingen van de 21ste eeuw. Vandaar dat de universiteit belangrijk onderzoek binnen dit thema heeft samengebracht in het strategisch onderzoeksthema 'Sustainability', om zo een grotere bijdrage te kunnen leveren aan het oplossen van vraagstukken op dit gebied. Met dat doel faciliteert de universiteit ook studenten en studentenorganisaties met ambities op het terrein van duurzaamheid.

Ook in de eigen bedrijfsvoering is er veel aandacht voor duurzaamheid. In 2015 is universiteitsbreed het programma duurzaamheid gestart, om initiatieven te bundelen en te stimuleren om tot een duurzame universiteit te komen met een sterk gereduceerde 'footprint'. Voorbeelden daarvan zijn de 4.500 zonnepanelen die zijn geplaatst op gebouwen op het Utrecht Science Park en de reductie van restafval. Deze en andere maatregelen moeten leiden tot het terugbrengen van onze CO₂ uitstoot tot 50% in 2025.

STRATEGISCH PLAN

In het strategisch plan 2012-2016 heeft de Universiteit Utrecht haar ambities en doelstellingen uiteengezet, evenals de daarbij horende indicatoren. Het strategisch plan bevat tevens de Prestatieafspraken die de Universiteit Utrecht maakte met het ministerie van OCW in het licht van het Hoofdpijnenakkoord dat de Nederlandse universiteiten en de staatssecretaris in december 2011 sloten. Die Prestatieafspraken gaan over kwaliteit en studiesucces, de doelmatigheid van het onderwijsaanbod, zwaartepuntvorming in onderzoek en valorisatie.

In Hoofdstuk 2 is de eindrapportage van deze Prestatieafspraken weergegeven.

Elk jaar stelt de universiteit, elke faculteit en dienst van de universiteit een Bestuursagenda op, waarin – met instemming van de medezeggenschap – wordt vastgelegd wat de speerpunten zijn voor het komende jaar. De beleidsafspraken uit de Bestuursagenda vormen de rode lijn in dit Jaarverslag 2015.

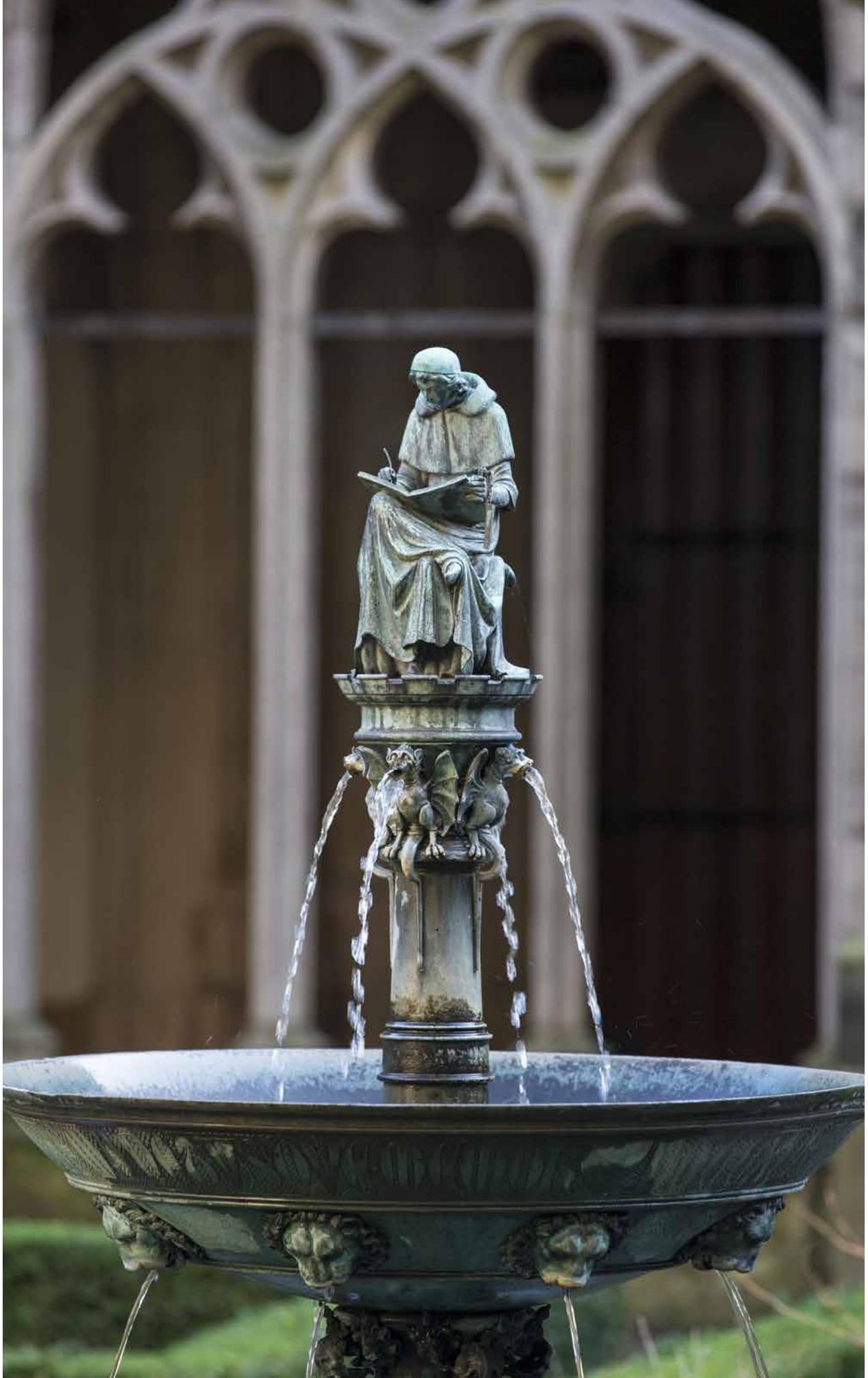
De universiteit begon in 2015 een proces om, in samenspraak met studenten, medewerkers, alumni en overige stakeholders, te komen tot een nieuw strategisch plan voor de periode 2016-2020.

Universitair Medisch Centrum
Utrecht

De faculteit Geneeskunde van de universiteit is geïntegreerd in het UMC Utrecht. De Universiteit Utrecht en het UMC Utrecht werken zeer nauw samen. Die samenwerking komt tot uiting in onder meer Dynamics of Youth en de Utrecht Life Sciences, twee van de vier strategische onderzoeksgebieden van de universiteit, in de gezamenlijke strategische alliantie met de TU/e, in de gezamenlijke inzet in topsectoren, in de samenwerking met bedrijven en kennisinstellingen (Hogeschool Utrecht, TNO, Nutricia Research, RIVM) en in de verdere ontwikkeling van het Utrecht Science Park.

De raad van bestuur van het UMC Utrecht legt verantwoording af aan het college van bestuur van de Universiteit Utrecht over de resultaten van het universitaire onderwijs en onderzoek. De universiteit is verantwoordelijk voor de kwaliteit van onderwijs en onderzoek.

Eindrapportage Prestatieafspraken

In het kader van het Hoofdlijnenakkoord heeft de Universiteit Utrecht zich per september 2012 verbonden aan dertien Prestatieafspraken. Deze afspraken zijn vastgelegd in het strategisch plan 2012-2016. Plan en Prestatieafspraken van de Universiteit Utrecht zijn – als enige universiteit – door de Review Commissie als excellent beoordeeld.

Het strategisch plan met concrete doelstellingen en actielijnen is de basis van de planning- en controlcyclus van de Universiteit Utrecht. Het uitvoeringsprogramma is vastgelegd in de jaarlijkse

Bestuursagenda. Via het jaarverslag heeft de universiteit jaarlijks verantwoording afgelegd over de voortgang.

Dit hoofdstuk vormt een weergave van de genomen maatregelen en in gang gezette activiteiten in 2015, die bijgedragen hebben in het streven van de Universiteit Utrecht om de prestatiedoelstellingen te behalen. In onderstaand Figuur is het eindresultaat van de Universiteit schematisch weergegeven.

EINDRESULTAAT VAN DE PRESTATIEAFSPRAKEN UNIVERSITEIT UTRECHT, 2012-2016	
Excellentie	Ambitie: De deelname van studenten aan honoursonderwijs (facultaire en universitaire honoursprogramma's in bachelor en master, university colleges en researchmasters) neemt toe van 5% in 2006 via 9% in 2010 naar 13% in collegejaar 2014-2015.
	Realisatie: 12,9%, gemeten over het collegejaar 2014-2015.
Kwaliteit	Ambitie: De Universiteit Utrecht blijft in de top 3 van de zes algemene universiteiten voor wat betreft het aandeel oordelen goed/excellent door de NVAO voor de bacheloropleidingen. Alle opleidingen behouden de NVAO-accreditatie, en de Universiteit Utrecht behoudt de ongeconditioneerde instellingsaccreditatie.
	Realisatie: Op peildatum 31 december 2015, staat de Universiteit Utrecht op een derde positie in rangschikking van de zes algemene universiteiten. Hiermee handhaaft de Universiteit Utrecht haar positie in de top 3.
Uitval	Ambitie: Het aantal studenten van het totaal aantal voltijds bachelorstudenten (eerstejaars HO) dat na 1 jaar van studie niet meer bij de instelling staat ingeschreven neemt af van 20% in 2006 via 18% in 2010 naar 15% in 2015.
	Realisatie: 12,8% uitval in het studentcohort 2014.

EINDRESULTAAT VAN DE PRESTATIEAFSPRAKEN UNIVERSITEIT UTRECHT, 2012-2016	
Switch	Ambitie: Het aandeel studenten van het totaal aantal voltijds bachelorstudenten (eerstejaars HO) dat na 1 jaar overstapt naar een andere studie bij dezelfde instelling ontwikkelt zich van 6% in 2006 via 7% in 2010 naar 6% in 2015 (% blijft gelijk door betere matching/selectie vóór de studie, betere mogelijkheden tot overstappen naar andere opleiding in het eerste jaar).
	Realisatie: 7,1% switch in het studentcohort 2014.
Rendement	Ambitie: Het aandeel voltijds bachelorstudenten (eerstejaars HO) dat zich na het eerste jaar heringeschreven heeft aan de Universiteit Utrecht en dat binnen vier jaar een diploma bij de Universiteit Utrecht behaalt, ontwikkelt zich van 69% in 2006 (cohort 2003) via 74% in 2010 (cohort 2007) naar 77% in 2015 (cohort 2011).
	Realisatie: 77,8% diploma-rendement in het studentcohort 2011.
Docentkwaliteit	Ambitie: Het aandeel (vaste) docenten met een BKO stijgt van 20% in 1999 via 60% in 2010 naar 80% in 2015. Het aandeel docenten met een SKO neemt toe van 25% in 2006, via 30% in 2010 naar 35% in 2016. Hiermee behoudt de Universiteit Utrecht het hoogste aandeel docenten met een BKO en met een SKO van alle Nederlandse universiteiten.
	Realisatie: Universiteit Utrecht: 79,9% gevalideerde BKO-registraties en 37,9% SKO-registraties per 31 december 2015. Deze percentages zijn van toepassing op docenten met een aanstelling bij de Universiteit Utrecht. Docenten aan de faculteit Geneeskunde hebben een aanstelling bij de rechtspersoon Universitair Medisch Centrum Utrecht (UMCU). Van hen is 51,3% in bezit van een BKO-registratie en 28,9% van een SKO-registratie.
Onderwijsintensiteit (contacturen)	Ambitie: Het aantal voltijdopleidingen dat in het eerste jaar van het bacheloronderwijs minder dan 12 geprogrammeerde contacturen en overige gestructureerde uren aanbiedt, daalt van 33% in collegejaar 2011-2012 naar 0% in het collegejaar 2015-2016.
	Realisatie: Bij één bacheloropleiding was in het collegejaar 2015/2016 sprake van minder dan 12 geprogrammeerde contacturen en overige gestructureerde uren per week in het eerste jaar. Bij deze opleiding werden gemiddeld 11,7 contacturen per week geprogrammeerd. Dit resultaat betekent dat de Universiteit Utrecht bij 2,2% van de bacheloropleidingen niet heeft kunnen voldoen aan de norm van 12 contacturen per week. Dit percentage bedraagt 60,9%, wanneer de contacttijd omgerekend wordt naar klokuren.
Afbouw opleidingen	Ambitie: De volgende opleidingen worden na 2011 afgebouwd: master fiscaal recht, bachelor en master Portugese taal en cultuur, bachelor- en master-programma theologie, master sterrenkunde.
	Realisatie: afbouw bovengenoemde opleidingen is voltooid.

EINDRESULTAAT VAN DE PRESTATIEAFSPRAKEN UNIVERSITEIT UTRECHT, 2012-2016	
Strategische thema's en focusgebieden	Ambitie: De Universiteit Utrecht investeert in vier strategische thema's en focusgebieden (onder meer aantrekken toptalent, samenwerkingsverbanden, extra geld) in het licht van bijdragen aan 8 topsectoren en 6 EU Societal Challenges. Dit moet ertoe leiden dat bij Universiteit Utrecht in 2020 binnen elk van de strategische thema's het aantal onderzoeksgroepen met vier vijfen in de SEP-beoordeling stijgt met 10%.
	Realisatie: Per 31 december 2015 zijn bij de Universiteit Utrecht 12 excellente onderzoeksgroepen actief binnen de strategische thema's.
2,5% Regeling	Ambitie: De Universiteit Utrecht besteedt in 2016 tenminste 2,5% van de verkregen publieke rijksbijdrage onderzoek aan activiteiten op het gebied van valorisatie.
	Realisatie: In 2016 zal de Universiteit tenminste 7% van de verkregen publieke rijksbijdrage onderzoek besteden aan activiteiten op het gebied van valorisatie.
Ondernemerschaps-onderwijs	Ambitie: Het aandeel studenten dat ondernemerschapsonderwijs volgt neemt toe van 1% in 2006, via 3% in 2010 naar 5% in 2016.
	Realisatie: Het aantal studenten dat ondernemerschapsonderwijs volgt, is gegroeid van 2,8% in 2009 naar 6,7% in het collegejaar 2014-2015.
Relatieve positie	Ambitie: De relatieve positie (hoogste positie) van Universiteit Utrecht/UMCU ten opzichte van de andere algemene universiteiten/UMC's in verworven middelen uit Kaderprogramma 7/Horizon 2020 blijft gehandhaafd.
	Realisatie: In de periode 2011-2016 neemt de Universiteit Utrecht een 2e plaats in op de ranglijst van algemene universiteiten, gemeten naar de totale hoeveelheid verworven middelen (zowel in KP7- als Horizon2020-programma). Hiermee handhaaft de Universiteit Utrecht haar relatieve positie (2e) ten opzichte van andere algemene universiteiten (tot 2016), in vergelijking met de periode tot 2011.
Omzet/overhead	Ambitie: De Universiteit Utrecht handhaaft een doelmatige besteding van middelen, waarbij de verhouding overhead/omzet over het boekjaar 2015 niet hoger wordt dan 20,0% (resultaat Universiteit Utrecht in benchmark Berenschot 2011) en binnen dit percentage zo mogelijk een verschuiving optreedt van generieke ondersteuning naar directe ondersteuning van onderwijs en onderzoek.
	Realisatie: de verhouding omzet/overhead bedraagt 18,5% over het boekjaar 2015.

De Universiteit Utrecht is verheugd dat het vrijwel alle Prestatieafspraken heeft behaald. Daar waar de afspraak in absolute termen niet gehaald is, wordt in dit hoofdstuk nader toegelicht wat hiervan de achtergrond is en welke effecten op de cijfers van invloed zijn. Indien rekening wordt gehouden met deze effecten, blijkt dat alle Prestatieafspraken in de geest van de gemaakte afspraken gehaald zijn.

1. KWALITEIT EN EXCELLENTIE

Differentiatie is een van de kernelementen van het Utrechtse onderwijsmodel, onder meer in de vorm van honoursprogramma's voor studenten die extra uitdaging zoeken.

Tussen 2011 en 2016 voerde de universiteit het project BaMa 3.0 uit, met als doel het Utrechtse onderwijsmodel weer een stap verder te brengen, zodat het aansluit bij de eisen van studenten en maatschappij. Een van de deelprojecten was gericht op een betere verankering van de opgedane kennis en ervaring met honours en een herkenbaar gezicht te geven aan het Utrechtse honoursonderwijs.

In 2015 zijn alle honoursprogramma's in de bachelor door het college van bestuur gecertificeerd. Elke bachelor biedt een honoursprogramma aan dat aan een aantal gemeenschappelijke kenmerken voldoet, waardoor alle honourprogramma's een eigen Utrechts gezicht hebben. Honoursprogramma's bieden studenten de kans hun talenten optimaal te ontwikkelen.

PRESTATIEAFSPRAAK EXCELLENTIE: *de deelname van studenten aan honoursonderwijs (facultaire en universitaire honoursprogramma's in bachelor en master, university colleges en researchmasters) neemt toe van 5% in 2006 via 9% in 2010 naar 13% in 2016.*

De inspanningen op het gebied van honoursonderwijs hebben ertoe geleid dat 12,9% van alle eerstejaarsstudenten met een voltijds hoofdschrijving (1e jaars opleiding) in het collegejaar 2014/2015 heeft deelgenomen aan honoursonderwijs. (Zie ook Hoofdstuk 4 voor meer informatie over onderwijsdifferentiatie).

PRESTATIEAFSPRAAK KWALITEIT: *de Universiteit Utrecht blijft in de top 3 van de zes algemene universiteiten voor wat betreft het aandeel oordelen goed/excellent door de NVAO voor de bacheloropleidingen. Alle opleidingen behouden de NVAO-accreditatie en de Universiteit Utrecht behoudt de ongeconditioneerde instellingsaccreditatie.*

In het verslagjaar 2015 zijn in totaal 34 opleidingen geaccrediteerd door de Nederlands Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). Het gaat om de bacheloropleidingen Sociale Geografie en Planologie, Communicatie- en Informatiewetenschappen, Keltische talen en cultuur en Diergeneeskunde. En om de masteropleidingen Development Studies, Planologie en Sociale Geografie, Criminologie, Neerlandistiek, Kunst- en Cultuurwetenschappen en Taalwetenschappen, Keltische talen en cultuur, Mediastudies, 17 eenjarige lerarenopleidingen, vier tweejarige lerarenopleidingen, Diergeneeskunde en Geographical Sciences.

Vanaf 2012 zijn er aan de zes algemene universiteiten 21 bacheloropleidingen als goed/excellent beoordeeld door de NVAO, waarvan 4 aan de Universiteit Utrecht. Hiermee handhaaft de Universiteit Utrecht haar derde positie de ranglijst van zes algemene universiteiten. Daarnaast heeft de Universiteit Utrecht een ongeconditioneerde instellingsaccreditatie verworven voor de periode 2012 t/m 2018.

2. STUDIESUCCES IN TERMEN VAN UITVAL, SWITCH EN RENDEMENT

Een aantal kernelementen in het Utrechtse onderwijsmodel bevordert aantoonbaar het studiesucces, zoals flexibiliteit, kleinschalig onderwijs, regelmatige feedback, tutoraat, en conditionele herkansing. Binnen het project BaMa 3.0 heeft de Universiteit Utrecht gewerkt aan doorontwikkeling van dat model. In 2013 startte de universiteit met matching, met als doel de uitval en switch in het eerste jaar terug te dringen en studenten een goede en weloverwogen studiekeuze te laten maken. De Universiteit Utrecht heeft als eerste Nederlandse universiteit matching voor alle bacheloropleidingen ingevoerd. Matching begint met matchingsdagen, goede tutorbegeleiding gedurende het eerste jaar en eindigt met het BSA.

Hoewel het teruglopen van de uitval niet aan uitsluitend één factor toe te schrijven is, lijkt matching positief bij te dragen aan het maken van de juiste studiekeuze. Voor het derde jaar op rij is de uitval van studenten uit de niet-selectieve bacheloropleidingen gedaald. Van het cohort 2014 was 23% van de studenten na één jaar gestopt met de gekozen opleiding, dit was in 2012 nog 30,9%. Van alle deelnemers aan matching schrijft 75% zich daadwerkelijk in. Slechts 5% van de matchers neemt deel aan de matching van meer dan één UU-opleiding. Uit evaluaties blijkt dat matching goed wordt gewaardeerd onder studenten en bijdraagt aan de binding met de opleiding.

PRESTATIEAFSPRAAK UITVAL: *het aantal studenten van het totaal aantal voltijds bachelorstudenten (eerstejaars HO) dat na 1 jaar studie niet meer bij de instelling staat ingeschreven neemt af van 20% in 2006 via 18% in 2010 naar 15% in 2016.*

Van het totaal aantal voltijds studenten dat in het collegejaar 2014-2015 een bacheloropleiding volgde aan de Universiteit Utrecht (eerstejaars HO, cohort 2014), stond 12,8% na een jaar niet meer ingeschreven.

PRESTATIEAFSPRAAK SWITCH: *het aandeel studenten van het totaal aantal voltijds bachelorstudenten (eerstejaars HO) dat na 1 jaar overstapt naar een andere studie bij dezelfde instelling ontwikkelt zich van 6% in 2006 via 7% in 2010 naar 6% in 2016.*

Het aandeel studenten van het totaal aantal voltijds bachelorstudenten (eerstejaars HO, cohort 2014) dat in het collegejaar 2014-2015 een studie is aangevangen en na 1 jaar is overgestapt naar een andere studie aan de Universiteit Utrecht, bedraagt 7,1%.

Met het terugdringen van het percentage switch, streeft de Universiteit Utrecht ernaar dat studenten zo min mogelijk een verkeerde studiekeuze maken, met studievertraging tot gevolg.

De ontwikkeling van 6 naar 7 en dan weer naar 6 procent was ingegeven door de verwachting dat een stijgende switch weer zou afnemen als gevolg van de introductie van matching. Het resultaat van collegejaar 2014-2015 betekent echter dat de daling naar een waarde van 6,0% niet heeft plaatsgevonden.

Van alle switchende studenten uit het cohort 2014, is ongeveer 1/3 deel overgestapt naar een studie met een beperkt aantal opleidingsplaatsten (numerus fixus, dit aandeel was ¼ bij de nulmeting in 2011); deze studenten zijn in hun tweede jaar aan de Universiteit Utrecht alsnog toegelaten tot hun voorkeursstudie (bv. Geneeskunde of Psychologie). Wanneer deze groep buiten beschouwing wordt gelaten, bedraagt het percentage switch 5,0%

PRESTATIEAFSPRAAK RENDEMENT: *het aandeel voltijds bachelorstudenten (eerstejaars HO) dat zich na het eerste jaar heringeschreven heeft aan de Universiteit Utrecht en dat binnen vier jaar een diploma bij de Universiteit Utrecht behaalt, ontwikkelt zich van 69% in 2006 (cohort 2003) via 74% in 2010 (cohort 2007) naar 77% in 2016 (cohort 2011).*

Het aandeel voltijds bachelorstudenten (eerstejaars HO, cohort 2011) dat zich na het eerste jaar 2011-2012 heringeschreven heeft aan de Universiteit Utrecht en dat binnen vier jaar een diploma bij de Universiteit Utrecht heeft behaald, bedraagt 77,8%.

3. MAATREGELEN MET BETREKKING TOT ONDERWIJSINTENSITEIT EN DOCENTKWALITEIT

De kwaliteit van het onderwijs valt of staat met de kwaliteit van de docenten. Daarom investeert de Universiteit Utrecht al sinds de jaren negentig in docentkwaliteit. De Universiteit Utrecht was de eerste universiteit met een Basis- en Seniore kwalificatie Onderwijs, biedt al sinds 2000 de leergang Onderwijskundig leiderschap aan voor docenten in een regiepositie en heeft het aanbod de afgelopen jaren uitgebreid.

Sinds 2011 verzorgt het Center of Excellence in University Teaching ook de Leergang Honours Teaching. Ervaren docenten die lesgeven aan honoursstudenten wil de Universiteit Utrecht met dit programma extra begeleiden, om nog beter in te spelen op de behoeftes van deze studenten. Inmiddels hebben zo'n 75 docenten deelgenomen aan de leergang. De Universiteit Utrecht werkt zo aan een netwerk van docent-experts met visie op honoursonderwijs.

In alle faculteiten zijn er hoogleraren met een op onderwijs toegespitste leeropdracht en sinds 2011 is er een teaching fellowship program als stimulans voor goede docenten.

PRESTATIEAFSPRAAK DOCENTKWALITEIT: *het aandeel (vaste) docenten met een BKO stijgt van 20% in 1999 via 60% in 2010 naar 80% in 2016. Het aandeel docenten met een SKO neemt toe van 25% in 2006, via 30% in 2010 naar 35% in 2016. Hiermee behoudt de Universiteit Utrecht het hoogste aandeel docenten met een BKO en met een SKO van alle Nederlandse universiteiten.*

Het beleid ten aanzien van de docentkwaliteit heeft geleid tot een toename van het percentage docenten met een BKO binnen de Universiteit Utrecht van 71% in 2012 naar 79,9% in 2015. Dezelfde opwaartse lijn is zichtbaar voor het percentage docenten met een SKO, namelijk van 34% in 2012 naar 37,9% in 2015.

Ten aanzien van het percentage docenten met een Basis Kwalificatie Onderwijs is de realisatie van 79,9% nog niet geheel overeenkomstig de vastgelegde streefwaarde van 80%, maar zijn de huidige initiatieven en inspanningen met betrekking tot de verbetering van docentkwaliteit in lijn met de ontwikkeling die beoogd wordt met deze prestatieafpraak. Deze ontwikkelingen leiden ertoe dat het percentage docenten aan de Universiteit Utrecht dat in het bezit is van een BKO, vermoedelijk einde 2016 alsnog op minimaal 80% uitkomt.

Een deel van de docenten aan de Universiteit Utrecht heeft een aanstelling bij de rechtspersoon Universitair Medisch Centrum Utrecht (UMCU) en is werkzaam binnen de faculteit Geneeskunde. Voor deze faculteit is het percentage BKO-registraties 51,3% en het percentage SKO-registraties 28,9%. Bij de BKO/SKO-percentages van de faculteit Geneeskunde heeft de externe accountant van het UMCU een rapport van bevindingen afgegeven.

Dankzij investeringen op het gebied van docentkwaliteit, is het percentage docenten met een BKO binnen de faculteit Geneeskunde per 2016 verdrievoudigd ten opzichte van de nulmeting in 2011. Dit is nog niet het gewenste niveau van 80%. De faculteit Geneeskunde signaleert een enorme toename in het aantal docenten dat belangstelling toont voor een BKO en/of SKO-traject. De toename in belangstelling is zowel zichtbaar onder medewerkers die volgens het beleid een kwalificatie zouden moeten bezitten, als bij de (junior) docenten die een kwalificatie als een meerwaarde op hun CV ervaren. Anderzijds zijn onderwijskwalificaties beter verankerd in het P&O-beleid en is het behalen van een SKO verwerkt in het aannamebeleid voor hoogleraren. Ook is de afgelopen twee jaar gewerkt aan betere ondersteunende materialen voor kandidaten en is een maatwerktraject ingevoerd voor zeer ervaren docenten en hoogleraren.

PRESTATIEAFSPRAAK ONDERWIJSINTENSITEIT: *het aantal geprogrammeerde contacturen en overige gestructureerde uren in het eerste jaar van het bacheloronderwijs in alle voltijdopleidingen is in 2016 12-18 uren per week. Het gemiddeld aantal geprogrammeerde contacturen en overige gestructureerde uren bij de Universiteit Utrecht in het tweede en derde jaar van het bacheloronderwijs is 12-18 uren per week in 2016.*

In het collegejaar 2015/2016 was, op één opleiding na, bij alle bacheloropleidingen aan de Universiteit Utrecht sprake van minimaal 12 geprogrammeerde contacturen en overige gestructureerde uren per week in het eerste jaar.

Bij deze berekening gaat de Universiteit ervan uit dat een contactuur ook kan bestaan uit 45 minuten plenair onderwijs en 15 minuten uitloop en/of individueel contact tussen student en docent, danwel tussen studenten onderling. Gedurende dit kwartier is er naar mening van de Universiteit Utrecht sprake van waardevolle kennisoverdracht, dat bijdraagt aan de inhoudelijke doelstellingen van de onderwijsprogrammering.

Indien de gemiddelde contacttijd berekend wordt in gehele klokuren, exclusief het 'academisch kwartier', dan was in het collegejaar 2015/2016 bij 60,9% van de bacheloropleidingen sprake van minder dan 12 contacturen per week in het eerste jaar.

4. PROFILERING VAN HET ONDERWIJS

De Universiteit Utrecht biedt een hoogwaardig en doelmatig onderwijsaanbod. Dat betekent dat opleidingen met een te geringe instroom tegen het licht worden gehouden.

Eén van de doelstellingen van het in 2014 gestarte project vernieuwing masterfase is dat per 1 september 2016 alle masterprogramma's doelmatig en efficiënt georganiseerd zijn op opleidingsniveau, maar vooral op cursusniveau. Doelmatigheid was dan ook een prominent criterium bij de certificering van de masters. Alle masters zijn in dit licht kritisch bekeken door zowel de Graduate Schools zelf als door het college van bestuur ingestelde adviescommissie, bestaande uit hoogleraren en studenten. Voor enkele masters is vervolgens besloten om deze – om profileringsredenen – te stoppen. In de meeste gevallen is de doelmatigheid op cursusniveau verbeterd door meer samenwerking tussen programma's of door cursusaanbod te schrappen. De Graduate Schools hebben daarnaast een groot aantal maatregelen voorgesteld om de instroom van studenten verder te verhogen. Op 1 september 2015 zijn de eerste vernieuwde masters van start gegaan. Dit zijn alle programma's van de Graduate School of Social Sciences en een aantal programma's van de Graduate School of Law, Economics and Governance. De overige vernieuwde masterprogramma's zullen starten per 1 september 2016.

PRESTATIEAFSPRAAK AFBOW OPLEIDINGEN: *De volgende opleidingen worden na 2011 afgebouwd: master fiscaal recht, bachelor en master Portugese taal en cultuur, bachelor- en masterprogramma theologie, master sterrenkunde.*

In 2012-2013 is de master fiscaal recht gesloten voor instroom als gevolg van een noodzakelijke profilering van het departement Rechtsgeleerdheid. In 2013 is besloten de bachelor- en masteropleiding Portugees in 2014 te sluiten, evenals het programma Geestelijke verzorging binnen Godgeleerdheid. Ten slotte is einde 2014 de mogelijkheid tot instroom bij de master Sterrenkunde beëindigd. Ook dit is het gevolg van de versterking van het profiel van de faculteit Geesteswetenschappen en doelmatigheidsoverwegingen.

5. ZWAARTEPUNTVORMING IN HET ONDERZOEK

Voor de periode 2014-2017 heeft de universiteit in maart 2014 elf nieuwe focusgebieden geselecteerd. Deze focusgebieden kunnen worden beschouwd als kweekvijvers voor wetenschappelijke vernieuwing en interdisciplinaire samenwerking. Zij ontvangen in de periode 2014 – 2017 stimuleringsgeld van het college van bestuur.

In 2012 is een volgende stap gezet in de profilering en zijn vier strategische onderzoeksthema's gedefinieerd die aansluiten bij de topsectoren en de Europese Societal Challenges:

- Dynamics of Youth
- Institutions for the Open Societies
- Life Sciences
- Sustainability

In 2016 zal de midterm evaluatie van de strategische thema's plaatsvinden. In september 2015 zijn de werkwijze en uitgangspunten van de midterm review vastgesteld. Alle strategische thema's zijn in 2015 gestart met het schrijven van een zelfstudie ten behoeve van de midterm evaluatie, die zij in januari 2016 indienen. De thema's verwoorden in de zelfstudie hun toekomstvisie en ambitie voor het thema. De zelfstudie en de review zullen voor het college van bestuur een belangrijk onderdeel zijn bij de besluitvorming over het vervolg van de strategische thema's in het kader van verdere profilering van en focus in het Utrechtse onderzoek.

Eind 2015 vond de mid-term evaluatie plaats van de elf focusgebieden 2014-2017. De ingediende rapportages bevatten een SWOT-analyse, overzicht van nieuwe samenwerkingsverbanden en/of -projecten die zijn ontstaan als gevolg van stimulering door het focusgebied, gaan in op de innovativiteit en earning capacity van het gebied, de samenwerking met externe partners en de impact, i.e. presentatie aan de buitenwereld.

Ter versterking van de onderzoekspositie van de Universiteit Utrecht, hebben in 2014 en 2015 twee toekenningsrondes plaatsgevonden uit het fonds voor de financiering van onderzoeksfaciliteiten. Deze faciliteiten dragen bij aan de unieke en onderscheidende positie van de Universiteit Utrecht. In totaal is er een bedrag van 15 miljoen euro beschikbaar gesteld. Verdeeld over twee jaar zijn de volgende financieringsaanvragen gehonoreerd:

2014:

- AnnCor
- Electron Microscopy Square
- MAT ULTRA
- Life Science
- High Performance Compute Facility

2015:

- Gene Editing Facility
- Single-molecule Real-time DNA Sequencing
- Multidisciplinary Investigation of Neurodevelopmental Disorders Facility
- Virtual Lab Instituties
- Global and Geo Health Data Centre

Met deze twee ronden van toekenningen zijn de middelen uit het fonds uitgeput.

Op 13 januari tekenden de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek NWO, het Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee NIOZ en de Universiteit Utrecht een samenwerkingsovereenkomst waarin partijen overeenkomen dat de Universiteit Utrecht en het NIOZ hun onderwijs- en onderzoekssamenwerking op het gebied van water en klimaat gaan intensiveren. Daarbij zal de Universiteit Utrecht 2,4 miljoen euro per jaar gaan bijdragen aan het gezamenlijk met het NIOZ uit te voeren onderzoek. Het Utrechtse onderzoek op het gebied van Sustainability en ook andere onderzoekszwaartepunten zoals de focusgebieden Future Delta's en Future Food krijgen hiermee een sterke impuls.

PRESTATIEAFSPRAAK STRATEGISCHE THEMA'S EN

FOCUSGEBIEDEN: *De Universiteit Utrecht investeert in vier strategische thema's en focusgebieden (onder meer aantrekken toptalent, samenwerkingsverbanden, extra geld) in het licht van bijdragen aan 8 topsectoren en 6 EU Societal Challenges. Dit moet ertoe leiden dat bij Universiteit Utrecht in 2020 binnen elk van de strategische thema's het aantal onderzoeksgroepen met vier vijven in de SEP-beoordeling stijgt met 10%.*

Per 31 december 2015 zijn bij de Universiteit Utrecht 12 onderzoeksgroepen actief binnen de strategische thema's, die met vier vijven zijn beoordeeld bij hun meest recente onderzoeksvisitatie volgens het Standard Evaluatie Protocol (SEP).

6. VALORISATIE

In het Utrechts Valorisatieprogramma werkt de Universiteit Utrecht sinds 2011 samen met het Academisch Ziekenhuis UMCU en de Hogeschool Utrecht aan valorisatie-activiteiten. Deze concentreren zich rond ondernemerschapsonderwijs, start up support en kennis- en technologietransfer. Met ingang van 2015 is de organisatie van het ondernemerschapsonderwijs ingebed in de faculteit REBO. Daarmee is dit onderwijs opgenomen in de reguliere onderwijsorganisatie.

Het Kennis Transfer Office (KTO) is in 2015 volledig geïntegreerd in de Utrecht Holdings. Met de positionering van UtrechtInc binnen de Holdings is Utrecht Holdings nu toegerust om een groot deel van het innovatietraject te begeleiden: van idee tot en met een exit, van ondersteuning bij aanvragen voor onderzoekfinanciering tot samenwerking met externe partijen.

UtrechtInc is de start up support organisatie van de Universiteit Utrecht en het UMCU. UtrechtInc begeleidt wetenschappers en afgestudeerden bij het opstarten van een bedrijf. In 2015 heeft UtrechtInc een zelfstandige rechtspersoonlijkheid binnen de Utrecht Holdings gekregen. Deze status geeft UtrechtInc de mogelijkheden om zich ook in de komende jaren positief te blijven ontwikkelen. UtrechtInc behaalde in 2015 in de Universities Business Incubators ranking de zesde positie in Europa en de elfde wereldwijd. Op deze manier sluiten de activiteiten uit het valorisatieprogramma goed aan op de reguliere onderwijs- en onderzoeksactiviteiten en organisatie.

De Universiteit Utrecht is een van de meest succesvolle Nederlandse universiteiten in het verwerven van EU-subsidies en wil die positie ook in de toekomst vasthouden. Elke faculteit heeft een Research Support Office ingericht. Deze hebben tot taak de ondersteuning en advisering van onderzoekers bij het doen van aanvragen voor onderzoeksmiddelen en bij valorisatie. Daarnaast is op universitair niveau binnen de bestuursdienst van de Universiteit Utrecht in 2015 een tweedelijns research support office ingericht. Dit richt zich op de ondersteuning van facultaire research support offices, op de organisatie van universiteitsbrede research support activiteiten en op informatievoorziening aan facultaire research support offices. In 2015 is afstemming tussen de facultaire research support offices, de bestuursdienst en de kennis transfer organisatie verder geïntensiveerd.

PRESTATIEAFSPRAAK VALORISATIE-UITGAVEN: *De Universiteit Utrecht besteedt in 2016 tenminste 2,5% van de verkregen publieke rijksbijdrage onderzoek aan activiteiten op het gebied van valorisatie.*

De Universiteit Utrecht besteedt in 2016 tenminste 7% van de verkregen publieke rijksbijdrage onderzoek aan activiteiten op het gebied van valorisatie.

PRESTATIEAFSPRAAK ONDERNEMERSCHAPSONDERWIJS: *Het aandeel studenten dat ondernemerschapsonderwijs volgt neemt toe van 1% in 2006, via 3% in 2010 naar 5% in 2016.*

Op dit moment overlegt het college van bestuur met het ministerie van OCW over een aangepaste berekeningswijze van het aandeel studenten dat ondernemerschapsonderwijs volgt. De methodiek die in 2011 gebruikt is bij de nulmeting, blijkt in 2016 niet goed te reproduceren. Om deze reden geeft het college de voorkeur aan de robuustere en representatievere cijfers van het Utrecht Center for Entrepreneurship. Gemeten conform deze nieuwe berekeningswijze, is het percentage studenten dat deelneemt aan ondernemerschapsonderwijs gestegen van 2,8% in 2009, naar 6,7% in het collegejaar 2014/2015.

PRESTATIEAFSPRAAK EUROPESE ONDERZOEKSMIDDELEN: *De relatieve positie (hoogste positie) van Universiteit Utrecht/UMCU ten opzichte van de andere algemene universiteiten/UMC's in verworven middelen uit Kaderprogramma KP7/Horizon2020 blijft gehandhaafd.*

De Universiteit Utrecht is zeer succesvol geweest in het aantrekken van onderzoeksmiddelen uit het KP7-programma (2007-2013); in totaal werden 364 projecten gehonoreerd, gezamenlijk goed voor 197 miljoen euro aan onderzoeksubsidies. Met meer dan 60 toegekende subsidieaanvragen in de periode 2014-2016 is de Universiteit Utrecht (incl. UMCU) de meest succesvolle algemene universiteit in het EU-programma Horizon2020. De toegekende onderzoeksmiddelen vertegenwoordigen omgerekend een waarde van ruim 30 miljoen euro. Gemeten naar de totale subsidieomvang doet van de algemene universiteiten in Nederland alleen de Universiteit van Amsterdam (incl. het AMC) het beter. Hiermee handhaaft de Universiteit Utrecht haar relatieve positie (2e) ten opzichte van andere algemene universiteiten (tot 2016), in vergelijking met de periode tot 2011.

DOELMATIGE BESTEDING VAN MIDDELEN

PRESTATIEAFSPRAAK DOELMATIGE BESTEDING

MIDDELEN: *De Universiteit Utrecht handhaaft een doelmatige besteding van middelen, waarbij de verhouding overhead/omzet niet hoger wordt dan 20,0% (resultaat Universiteit Utrecht in benchmark Berenschot 2011) en binnen dit percentage zo mogelijk een verschuiving optreedt van generieke ondersteuning naar directe ondersteuning van onderwijs en onderzoek.*

Het gericht en doelmatig inzetten van beschikbare middelen heeft ertoe geleid dat de Universiteit Utrecht over het boekjaar 2015 een omzet/overhead percentage heeft gerealiseerd van 18,5%.

Onderzoek

In het kader van de profilering van haar onderzoek heeft de Universiteit Utrecht in 2012 vier strategische onderzoeksthema's aangewezen. Voor de periode 2014-2017 zijn nog eens elf focusgebieden geselecteerd, die dienst kunnen doen als kweekvijvers voor wetenschappelijke innovatie en interdisciplinaire samenwerking.

STRATEGISCHE THEMA'S

- Life Sciences
- Institutions for the Open Society
- Sustainability
- Dynamics of Youth

Midterm evaluatie strategische thema's opgestart

In 2016 zal de midterm evaluatie van de strategische thema's plaatsvinden. In september 2015 zijn de werkwijze en uitgangspunten van de midterm review vastgesteld. De review wordt geleid door prof. Gerard van Koten, emeritus Universiteitshoogleraar bij de Universiteit Utrecht en voormalig decaan van de faculteit Bètawetenschappen. Per thema wordt een panel samengesteld.

Alle strategische thema's zijn in 2015 gestart met het schrijven van een zelfstudie ten behoeve van de midterm evaluatie, die zij in januari 2016 indienen. De thema's verwoorden in de zelfstudie hun toekomstvisie en ambitie voor het thema. De zelfstudie en de review zullen voor het college van bestuur een belangrijk onderdeel zijn voor hun visievorming op het perspectief voor de strategische thema's.

Tweede ronde toekenningen fonds onderzoeksfaciliteiten afgerond

In het voorjaar van 2015 heeft de tweede ronde plaatsgevonden van het fonds onderzoeksfaciliteiten. Er zijn vijf aanvragen gehonoreerd. In totaal is in de tweede ronde 6.7 miljoen euro toegekend. Met deze tweede ronde toekenningen zijn de middelen uit het fonds uitgeput:

- Gene Editing Facility
- Single-molecule Real-time DNA Sequencing
- Multidisciplinary Investigation of Neurodevelopmental Disorders Facility
- Virtual Lab Institutes
- Global and Geo Health Data Centre

Representatives per strategisch thema aangewezen om vertegenwoordiging in Brussel te versterken

In het kader van het EU2020-programma (2012-2015) werd afgesproken om tot een afgebakende prioritering te komen voor de positionering van het Utrechtse onderzoek en om voor de strategische thema's wetenschappelijke *representatives* te selecteren die naar buiten optreden als ambassadeur van de instelling. Bestuurlijke en wetenschappelijke representatie wordt nader bepaald aan de hand van de prioriteiten voor Europese positionering, die de trekkers van de strategische thema's op basis van een krachtenveldanalyse gaan identificeren. Voor elk van de thema's zijn interfacultaire ondersteuningsteams ingericht die dit proces samen met de EU Liaison Officer gaan faciliteren. De prioriteiten, tezamen met concrete acties en mogelijkheden voor invloed of zichtbaarheid, worden voor de zomer van 2016 vastgesteld.

Strategische, nationale en internationale samenwerking

Met NWO en NIOZ tekende de Universiteit Utrecht een samenwerkingsovereenkomst ter intensivering van onderzoek op het gebied van water en klimaat (zie ook pag. 23).

Met de Technische Universiteit Eindhoven zijn in 2015 afspraken gemaakt over uitbreiding van de bestaande samenwerking. Onderdeel daarvan is de samenwerking op het gebied van poreuze media. Op 15 april ging het Darcy Center for Porous Media Science and Technology van start.

Tevens heeft de Universiteit Utrecht de ambitie om samenwerkingsmogelijkheden met Wageningen Universiteit en Technische Universiteit Eindhoven te verkennen.

WETENSCHAPPELIJKE PUBLICATIES *

Faculteit	2015	2014	2013	2012	2011
Bètawetenschappen	1.410	1.518	1.770	1.705	1.837
Diergeneeskunde	611	664	725	650	530
Geesteswetenschappen	694	689	723	714	918
Geneeskunde	2.544	2.791	2.770	2.881	2.496
Geowetenschappen	740	785	757	732	640
Recht, Economie, Bestuur en Organisatie	554	513	542	576	636
Sociale Wetenschappen	1.041	947	888	931	835
Totaal	7.573	7.907	8.175	8.189	7.892

* excl. dissertaties

Met de University of Toronto is in 2016 een samenwerkingsovereenkomst getekend. Aan de tripartite strategische samenwerking met de Chinese University of Hong Kong en de University of Toronto op de terreinen Global Health, Cities en Migration wordt in 2016 verdere invulling gegeven.

INTERNATIONAL ONE HEALTH CONGRESS

Recente uitbraken van zoönosen – van dier op mens overdraagbare infecties - zoals Ebola, MERS en vogelgriep, laten de wereldwijde impact van dit soort ziekten zien en onderstrepen het belang van nauwe internationale samenwerking. Het in maart gehouden International One Health Congress, waaraan wetenschappers uit zo'n 60 landen deelnamen, wilde in die behoefte voorzien. Nobelprijs winnaar Peter Doherty verzorgde als keynote-spreker een deel van de openingsceremonie. Anton Pijpers, vice-voorzitter van het college van bestuur van de Universiteit Utrecht, was voorzitter van het organiserend comité. One Health is een belangrijk onderzoeksterrein in het strategisch thema Life Sciences van de Universiteit Utrecht en er wordt gewerkt aan de realisatie van een One Health Centrum op het Science Park. Het congres was de derde editie: in eerdere jaren kwamen de wetenschappers bij elkaar in Melbourne (Australië) en Bangkok (Thailand).

Internationaal toptalentprogramma

In 2015 heeft de Universiteit Utrecht een Career Track ontwikkeld als onderdeel van het hooglerarenbeleid. De track is gericht op waardering van individueel toptalent, het versterken van hun potentieel en de balans tussen talent van binnen de universiteit en instroom van internationaal toptalent van buiten de universiteit. De career track maakt de weg vrij voor topwetenschappers, midden in hun carrière, om in een periode van 3 tot 5 jaar door te groeien naar een hoogleraarspositie. De faculteit bepaalt bij het opstellen van het

facultaire hooglerarenplan welke career track-posities worden opengesteld en welke daarvan (potentieel) door interne of externe kandidaten zullen worden vervuld. Er is nadrukkelijk ruimte voor een career track die specifiek gericht is op de onderwijscarrière. Met de wetenschapper die voor een career track opteert maakt de decaan bij de start ervan afspraken over de duur, de ondersteuning tijdens deze periode en de resultaten die in deze periode behaald moeten worden. Wanneer de career track succesvol is afgerond, draagt de decaan de wetenschapper voor een hoogleraarspositie voor. Speciale aandacht in dit nieuwe hooglerarenbeleid is er voor carrière op basis van onderwijsprestaties.

Sustainability

Het Utrechtse onderzoek binnen het thema Sustainability richt zich op de transitie naar een samenleving die ecologisch, economisch en sociaal in balans is. In Utrecht komt de kennis over de aarde en het klimaat, over water, biodiversiteit, energie en milieuvraagstukken bij elkaar. Het strategisch thema Sustainability kent drie subthema's:

- Binnen het subthema *Water, Climate & Ecosystems* wordt onderzoek gedaan naar de vraag waardoor het klimaat beïnvloed wordt en welk effect dat heeft op de aarde. Utrechtse wetenschappers onderzoeken de wisselwerking tussen oceanen, ijskappen en ecosystemen, tot en met de kwaliteit en de beschikbaarheid van ons drinkwater.
- Binnen het subthema *Healthy Urban Living* wordt onderzoek gedaan naar gezonde en duurzame leefomgevingen in stedelijk gebieden.
- Binnen het subthema *Future Energy & Resources* ligt de nadruk enerzijds op de ontwikkeling van slimme, duurzame materialen voor energieopwekking, opslag en besparing. Anderzijds op het beter benutten van de huidige energiebronnen.

Het programmateam van Sustainability organiseerde in 2015 een intern symposium en een internationaal congres. Bij het congres 'Urban Futures: Climate and Resources' was ook de recent ingerichte Advisory

VAKPUBLICATIES

Faculteit	2015	2014	2013	2012	2011
Bètawetenschappen	60	85	92	102	188
Diergeneeskunde	30	17	71	46	42
Geesteswetenschappen	178	123	145	157	191
Geneeskunde**	180	180	242	188	168
Geowetenschappen	70	123	134	155	133
Recht, Economie, Bestuur en Organisatie	331	386	352	446	621
Sociale Wetenschappen	112	106	152	120	138
Totaal	961	1.020	1.188	1.214	1.481

** het aantal vakpublicaties bij Geneeskunde is onvolledig

Board aanwezig. Ruim 120 onderzoekers van de Universiteit Utrecht kwamen bijeen tijdens dit symposium. Hoofddoel was om verschillende vormen van duurzaamheidsonderzoek te integreren.

Spinozawinnaar Bert Weckhuysen was initiatiefnemer voor de oprichting van het nieuwe Advanced Research Center Chemical Building Blocks Consortium (ARC CBBC). Dit nationale onderzoekscentrum pakt belangrijke energie- en chemievraagstukken aan die gepaard gaan met het groeiende beroep op de eindige voorraad grondstoffen.

De Universiteit Utrecht en het Ministerie van Infrastructuur & Milieu tekenden in 2015 een intentieverklaring voor intensieve samenwerking op het gebied van duurzaamheid.

DUURZAME ARBEIDSMARKT

Nederland heeft momenteel nog geen duurzame arbeidsmarkt. Dat concludeerden zes Utrechtse hoogleraren uit verschillende disciplines tijdens de conferentie Blik op de Wetenschap en in hun essay 'Op weg naar een duurzame arbeidsmarkt', dat zij ter voorbereiding van deze conferentie schreven. Er is sprake van een aantal structurele onevenwichtigheden, zoals een scherpe tweedeling tussen 'insiders' en 'outsiders' - mensen die meedoen of juist niet. Maar ook is, bij mensen die wel participeren, vaak sprake van ofwel 'onderbenutting' (van vrouwen, allochtonen en ouderen) ofwel 'overbenutting' (en daaruit volgende te grote werk- en tijdsdruk). Toch is een duurzame arbeidsmarkt binnen bereik, concluderen de wetenschappers. Maar dat zal niet vanzelf gaan: "Voor wat betreft de regels bijvoorbeeld rond ontslag, scholing, flexibiliteit, beloning, sociale zekerheid en pensioenen zijn gedragsverandering van werkgevers en werknemers noodzakelijk", aldus Joop Schippers, één van de deelnemende hoogleraren. De conferentie sloot aan bij het strategisch thema Institutions for the Open Society.

FOCUSGEBIEDEN

- Cultures, Citizenship and Human Rights Education for Learning Societies (ELS)
- Foundations of Complex Systems
- Future Deltas
- Future Food Utrecht
- Game Research
- History and Philosophy of the Sciences and the Humanities
- Integrative Bioinformatics
- Neuroscience and Cognition Utrecht
- Professional Performance
- Sport and Society

Eind 2015 vond de mid-term evaluatie plaats van de elf focusgebieden 2014-2017. De ingediende rapportages bevatten een SWOT-analyse en een overzicht van nieuwe samenwerkingsverbanden en projecten die zijn ontstaan als gevolg van stimulering door het focusgebied. Daarnaast gaan de rapportages in op de mogelijkheden tot innovatie en de earning capacity van het gebied, de samenwerking met externe partners en de impact van de focusgebieden. In november 2015 vond een toogdag plaats waar de trekkers de voortgang en eerste resultaten presenteerden.

IT VOOR ONDERZOEK

Om toponderzoek binnen de Universiteit Utrecht te faciliteren is een goede IT-infrastructuur een vereiste. In 2014 is een IT-behoeftenonderzoek gedaan onder onderzoekers van de Universiteit Utrecht. In antwoord daarop is in 2015 het aanbod IT-middelen voor onderzoek uitgebreid met onder andere: eLabjournals, Matlab en een online informatieportal over Research Data Management.

Een tweetal strategische projecten zijn de ingebruikname van YODA en het visievormingstraject Research IT: YODA is het datamanagementsysteem voor het langlopende grootschalige project YOUth van de

DISSERTATIES

Faculteit	2015	2014	2013	2012	2011
Bètawetenschappen	119	125	146	139	132
Diergeneeskunde	37	42	45	27	40
Geesteswetenschappen	46	53	35	47	34
Geneeskunde	227	218	198	184	192
Geowetenschappen	53	46	40	46	24
Recht, Economie, Bestuur en Organisatie	25	24	33	25	17
Sociale Wetenschappen	47	46	44	50	46
Totaal	554	554	541	518	485

Universiteit Utrecht, het Kinder Kennis Centrum en het academisch ziekenhuis UMCU. YOUth is onderdeel van het strategisch thema Dynamics of Youth. In 2015 is de universiteit een traject begonnen om te komen tot een universitaire visie op IT in onderzoek, de benodigde dienstverlening en infrastructuur voor het gebruik van onderzoekdata. Deze visie vormt de basis voor de toekomstige ontwikkeling van Research IT.

ONDERZOEKSBEOORDELINGEN

Al het Utrechtse onderzoek wordt beoordeeld op basis van het Standard Evaluation Protocol (SEP). Het SEP-protocol is opgesteld door de KNAW, NWO en de Nederlandse universiteiten. Conform het protocol worden alle onderzoeksinstituten elke zes jaar beoordeeld door een externe commissie van vakdeskundigen (peers). In 2015 zijn onderstaande rapporten verschenen en openbaar gemaakt via de website van de universiteit:

Aardwetenschappen

De visitatie van het onderzoek op het gebied van aardwetenschappen leverde zeer goede tot excellente beoordelingen op. De kwaliteit van de twee onderzoeksprogramma's van het Instituut voor Aardwetenschappen is volgens de internationale commissie van wereldniveau en ook de productiviteit, relevantie en toekomstbestendigheid worden als zeer goed of excellent beoordeeld.

Fysische Geografie

De twee onderzoeksprogramma's van het Physical Geography Research Institute worden als uitstekend beoordeeld. De commissie benadrukt de voor maatschappij en wetenschap uiterst relevante onderzoekagenda en roemt de omvang en diversiteit van het contractonderzoek. De ontwikkelde onderzoeksstrategieën van het instituut behoren volgens de commissie tot de meest innovatieve in het werkveld.

Economie

De internationale visitatiecommissie is zeer positief over het economisch onderzoek aan de Universiteit Utrecht, ook over het multidisciplinaire profiel. Het Tjalling C. Koopmans instituut is landelijk vergeleken het kleinst maar de scores op de criteria kwaliteit en maatschappelijke relevantie zijn zeer goed. Ook in landelijk perspectief scoort Utrecht goed. De uitgevoerde citatieanalyse laat zien dat de publicaties van de Universiteit Utrecht in de economische wetenschappelijke tijdschriften wat citatie-impact betreft ver boven het wereldgemiddelde scoren en dat Utrecht zich hierop met topuniversiteiten kan meten.

FINANCIERINGSAFSPRAKEN ONDERZOEKSCHOLEN

De Universiteit Utrecht hecht aan de samenwerking binnen interuniversitaire onderzoekscholen in die vakgebieden waar landelijke samenwerking meerwaarde heeft. De universiteit was in 2015 penvoerder van negen interuniversitaire onderzoekscholen die onder de Richtlijn Financiering Onderzoekscholen vallen, te weten:

- CERES (Faculteit Recht, Economie en Bestuurs- en Organisatie),
- LOT, NOG, NOSTER en OSK (Faculteit Geesteswetenschappen),
- LOTN en OSAF (Faculteit Bètawetenschappen),
- NETHUR (Faculteit Geowetenschappen) en
- Rechten van de Mens (voorheen: SIM) (Faculteit Recht, Economie en Bestuurs- en Organisatie).

Het penvoerderschap van onderzoekschool NIOK (Faculteit Bètawetenschappen) is overgedragen aan de Universiteit van Amsterdam per 1 januari 2015. Het penvoerderschap van onderzoekschool OSAF (subatomaire fysica) is per 1 januari 2015 overgegaan naar de Universiteit Utrecht. Het NIKHEF (FOM), partner in deze onderzoekschool, neemt de kosten van het penvoerderschap voor zijn rekening. De

Universiteit Utrecht levert de voorzitter en neemt de inzet daarvan voor haar rekening. Faculteiten hebben met de wetenschappelijk directeurs van de onderzoekscholen in goed overleg afspraken gemaakt over financiering. Financiering van de onderzoekscholen volgens het tariefstelsel zoals dat in de Richtlijn Financiering Onderzoekscholen is beschreven, bleek voor geen van de faculteiten haalbaar of wenselijk.

een eed of belofte afleggen tijdens hun promotieceremonie waarbij zij zelf uitspreken dat de beginselen van wetenschappelijke integriteit voor hen altijd leidend zullen zijn.

WETENSCHAPPELIJKE INTEGRITEIT

In het kader van de Utrechtse gedragscode zorgvuldige en integere wetenschap zijn in 2015 contactpersonen Wetenschappelijke Integriteit benoemd bij de faculteit Bètawetenschappen, Geesteswetenschappen, Recht, Economie, Bestuur en Organisatie en Geowetenschappen. Deze contactpersonen zijn beschikbaar voor medewerkers en studenten met vragen en dilemma's. Zij houden het contact vertrouwelijk en hebben een doorverwijsfunctie naar de universitaire contactpersonen wetenschappelijke integriteit. Bij de faculteiten Sociale Wetenschappen, Geneeskunde en Diergeneeskunde waren eerder al contactpersonen benoemd vanwege de bestaande facultaire ethische toetsingscommissies FETC en METC. Bij Sociale Wetenschappen is de voorzitter van FETC, prof. van der Heijden, ook voorzitter van de facultaire Commissie Wetenschappelijke Integriteit.

De faculteit Bètawetenschappen heeft naast een contactpersoon voor medewerkers en studenten ook een facultaire Adviescommissie wetenschappelijke integriteit ingesteld. Deze dient als klankbord voor de decaan. De commissie brengt gevraagd en ongevraagd advies uit over de borging van wetenschappelijke integriteit in het onderzoek en onderwijs. De taak van de behandeling van klachten blijft bij de universitaire Commissie Wetenschappelijke Integriteit.

Prof.mr. K. Algra, hoogleraar en decaan aan de universiteit, is voorzitter van de in het najaar ingestelde landelijke Adviescommissie Verkenning Herziening Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening (VSNU, KNAW, NWO en NFU). Ook prof.mr A. Hol, hoogleraar en voorzitter van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit van de universiteit, tevens lid van de expertgroep Wetenschappelijke Integriteit van de League of European Research Universities (LERU), heeft zitting in deze commissie.

Als onderdeel van de uitvoering van de Utrechtse gedragscode zorgvuldige en integere wetenschap startte de universiteit een pilot waarbij promovendi

Onderwijs

VERDER UITBOUWEN EN BESTENDIGEN UTRECHTS ONDERWIJSMODEL

Plan van aanpak internationalisering

Met het werkprogramma Internationalisering zijn een visie en een strategie vastgesteld. In 2015 is begonnen met de uitvoering en implementatie van de verschillende actielijnen. Internationalisering staat op de kaart. Er wordt in de hele universiteit over nagedacht, gedebatteerd en aan gewerkt.

Een aantal faculteiten heeft conform de afspraak een werkprogramma Internationalisering dat aansluit bij het universitaire werkprogramma. Er heerst een duidelijk gevoel van urgentie. Over het waarom hoeven we eigenlijk niet meer in discussie, het gaat over het hoe.

De volgende concrete resultaten zijn behaald (selectie):

- de internationale instroom in de master is toegenomen met 22% (van 413 naar 505);
- de aanmelding voor de nieuwe Engelstalige bacheloropleiding: Global Sustainability Sciences is in oktober geopend. Datzelfde geldt voor de Engelstalige variant van Geschiedenis en Psychologie.
- de strategische samenwerking tussen de Universiteit Utrecht, de Chinese University of Hong Kong en de University of Toronto is versterkt;
- de International Service Desk is ingericht en operationeel per 1 januari 2016;
- het aanbod van Career Services is volledig toegankelijk voor de internationale student;
- alle honoursprogramma's hebben een internationale component;
- communicatie met medewerkers en studenten in het Engels is uitgebreid;
- deelname aan bestuur en communities van LERU is uitgebreid.

Interne beoordeling internationaliseringsstrategie

De uitvoering van deze ambitie uit de Bestuursagenda is doorgeschoven naar 2017. Het verkrijgen van het keurmerk Internationaal vormt het sluitstuk van het werkprogramma internationalisering.

Programma onderwijs en IT (Educate-it)

Met het UU-brede onderwijsinnovatieprogramma Educate-it, dat van 2015 tot en met 2017 loopt, wil de Universiteit Utrecht samen met docenten en studenten werken aan de toekomst van het onderwijs.

Doel is om het onderwijs te laten aansluiten op de 21st century (education) skills en op het (leer)gedrag van de student van vandaag én morgen.

Daarom zet het Utrechts onderwijsmodel in op blended learning als onderwijsconcept en onderwijsinnovatie met de juiste inzet van e-learning tools. Educate-it helpt docenten om hun onderwijs te innoveren en blended te maken en zorgt voor didactische en praktische ondersteuning bij een van de vier deelprojecten: E-lectures, E-assessments, ELO en Innovatieprojecten.

De volgende resultaten zijn in het afgelopen jaar geboekt:

- Er zijn drie blended learningmodules ontwikkeld om docenten te trainen bij het herontwerpen van hun cursus. Het eerste halfjaar hebben bijna 200 medewerkers/docenten één of meerdere modules gevolgd. Uit evaluaties blijkt dat docenten die de modules gevolgd hebben, deze erg waarderen.
- In 2015 is gewerkt aan de realisatie van faciliteiten en diensten rondom digitaal toetsen. Zo is er een keuze gemaakt in software voor digitale feedback en toetssoftware voor de reguliere toetsen en zijn er unieke toetsfaciliteiten gerealiseerd binnen de universiteit. Er is in 2015 optimaal gebruik gemaakt van de efficiënte en flexibele digitale toetsvoorziening met behulp van Google Chromebooks, waarbij 480 studenten tegelijk op een veilige en betrouwbare manier en tegen lage kosten een digitale toets kunnen afnemen.

INGESCHREVEN STUDENTEN NAAR FACULTEIT

Bron: 1 cijferHO2015, alleen de actieve hoofdinschrijvingen op peildatum

	2015	2014	2013	2012	2011
Faculteit Bètawetenschappen	5.093	4.898	4.849	4.723	4.638
Faculteit Diergeneeskunde	1.415	1.427	1.467	1.481	1.519
Faculteit Geesteswetenschappen	5.458	5.732	5.949	6.008	6.673
Faculteit Geneeskunde	3.352	3.278	3.276	3.184	3.177
Faculteit Geowetenschappen	3.077	2.930	2.721	2.525	2.571
Faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie	5.222	5.343	5.033	4.830	4.814
Faculteit Sociale Wetenschappen	4.991	5.039	5.180	5.430	5.480
University College Roosevelt	609	578	560	526	539
University College Utrecht	755	750	716	705	699
COLUU	370	396	392	348	361
Totaal	30.342	30.371	30.143	29.760	30.471

- Om docenten de faciliteiten te bieden waarin ze zelf eenvoudig kennisclips kunnen opnemen, is in april de eerste Educate-it Do-It-Yourselfstudio bij de faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie opgeleverd. Ook de voorzieningen voor opname van hoorcolleges zijn uitgebreid.
- Er zijn voorbereidingen getroffen voor de wettelijk verplichte Europese aanbesteding van de mogelijke opvolger van Blackboard. Daarnaast wordt ook onderzocht hoe de 'leeromgeving van de Toekomst' het beste tegemoet komt aan de wensen en behoeften van de gebruikers.
- Een flink aantal docenten heeft in 2015 een innovatieproject bij Educate-it aangevraagd en geëxperimenteerd met het blended vormgeven van hun cursus, waarbij zij e-learning tools inzetten ten behoeve van het online onderdeel van hun onderwijs.
- Overige IT-tools:
 - Om het plaats- en tijdonafhankelijk studeren te ondersteunen is MyWorkplace opgeleverd voor de eerste 10.000 studenten. Een Cloud-oplossing die studenten toegang geeft tot onderwijssoftware en -applicaties via elk device.
 - In 2015 heeft LectureNet, met 429.387 views, een flinke groei doorgemaakt. De dienst zorgt voor het opnemen en on demand bekijken van hoorcolleges, kennisclips, symposia en conferenties.
 - In antwoord op de toenemende vraag van studenten naar mobiele applicaties is voor studenten en medewerkers vanaf 2015 mobiel printen mogelijk. De faculteit Geesteswetenschappen heeft een pilot voor 1000 studenten om hun cijfers en rooster mobiel te kunnen bekijken.
 - Eind januari ging de studentensite live. Voor studenten is er nu één startpunt, waar alle voor hen relevante informatie te vinden is. Op de site zijn 196 opleidingen opgenomen. Daarnaast

is er een overzicht van 128 minors en een overzicht van 524 exchange-bestemmingen. De site is dankzij het responsive design op desktop, tablet en smartphone goed te gebruiken. De studentensite werd in 2015 dan ook ruim 600.000 keer bekeken.

Career Services ingericht

Vanaf 1 september 2015 bundelt en ontsluit Career Services de facultaire en universitaire activiteiten op het gebied van trainingen, informatievoorziening, coaching en netwerken ten behoeve van arbeidsmarktorientatie en -voorbereiding voor studenten onder één gemeenschappelijke vlag en kader. Career Services heeft een gemeenschappelijk digitaal loket voor studenten, bedrijven, organisaties en opleidingen en een aantal fysieke loketten op universitair en facultair niveau. Er is een duidelijke behoefte aan Career Services: vanaf de start hebben al ruim 1000 studenten ervan gebruik gemaakt en zijn er samenwerkingsovereenkomsten gesloten met Shell, ING en YSE en zijn er meer overeenkomsten in voorbereiding. In verschillende opleidingen is ruimte gemaakt voor arbeidsmarktorientatie.

Coachnetwerk

In 2015 heeft het Alumnbureau het Coachnetwerk gelanceerd, een online platform waarmee studenten en jonge alumni hulp kunnen inroepen van ervaren alumni voor de broodnodige tips and tricks bij hun zoektocht op de arbeidsmarkt.

Onderwijs- en studiecentra

Wat betreft voorzieningen voor studenten ontwikkelde de Universiteit Utrecht in 2015 drie grote onderwijscentra voor verschillende faculteiten, gericht op interactie tussen disciplines, voortgaande innovatie van het universitaire onderwijs en maximale duurzaamheid.

EERSTEJAARS BACHELORSTUDENTEN

Bron: 1cijferHO2015, actieve hoofdinschrijvingen, eerstejaars Universiteit Utrecht, op peildatum

	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Faculteit Bètawetenschappen	974	927	925	984	992	800
Faculteit Diergeneeskunde	207	208	209	215	205	209
Faculteit Geowetenschappen	485	529	530	500	443	487
Faculteit Sociale Wetenschappen	906	904	1.025	1.367	1.377	1.413
Faculteit Geneeskunde	406	423	426	424	429	426
Faculteit Geesteswetenschappen	1.052	1.071	1.163	1.207	1.405	1.526
Faculteit REBO	1.128	1.252	1.098	1.124	1.121	1.133
University College Roosevelt	183	183	201	182	176	167
University College Utrecht	231	214	214	226	207	205
Totaal	5.572	5.711	5.791	6.229	6.355	6.366

Janskerkhof 2-3a verbouwd

Het Janskerkhof 2-3a is verbouwd tot een toekomstbestendig onderwijscentrum voor studenten van de faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie. Wie het gebouw binnentreedt, komt in open ruimtes die leiden naar moderne collegezalen, werkgroep ruimtes, studieplekken, werkplekken en vergaderplekken. Het schept een atmosfeer die studeren en samenwerken aantrekkelijker en effectiever maakt.

De belangrijkste duurzame maatregel in dit gebouw is het hergebruik van het monumentale gebouwencomplex zelf. Daarnaast is er een klimaatstelsel dat werkt op basis van de hoeveelheid CO₂ in de ruimte, zijn er duurzame staal-, steen- en houtsoorten gebruikt, en zijn de ramen voorzien van dubbel glas of voorzetramen. Het pand is waar mogelijk voorzien van automatische zonwering en er is daglichtafhankelijke verlichting met bewegingssensoren.

Spinoza Hall gemoderniseerd

Op de International Campus Utrecht werd de Spinoza Hall verbouwd tot een onderwijsgebouw met veel ruimte voor studie en ontmoeting. Het is vooral bedoeld voor de faculteiten Recht, Economie, Bestuur en Organisatie en Geesteswetenschappen, maar ook andere studenten kunnen er verblijven. Er zijn ontmoetingsruimtes, collegezalen, een computerleerzaal, werkgroep ruimtes en 125 studieplekken.

Bij de verbouwing was duurzaamheid een centraal uitgangspunt. Er is sterk isolerend glas aangebracht (HR++) en ook de gevels en het dak zijn geïsoleerd. Installaties zijn energiezuinig. Ook hier reageert de luchtverversing op het aantal aanwezige personen in een ruimte. Overal is ledverlichting aangebracht, veelal met bewegingsmelders. De toiletten zijn zuinig met water. Het oorspronkelijke uiterlijk van het regeringsgebouw uit 1912 is waar mogelijk hersteld.

Victor J. Koningsbergergebouw geopend

In april is het nieuwe Victor J. Koningsbergergebouw geopend. Hiermee kregen studenten van de faculteiten Bètawetenschappen, Geowetenschappen en Geneeskunde (Biomedische Wetenschappen) een toonaangevend onderwijscentrum, waarbinnen zij op diverse plekken rustig en geconcentreerd onderwijs volgen, studeren of in groepen werken.

De onderste drie bouwlagen zijn vooral ingericht op zelfstudie, groepsoverleg en hoorcolleges. De etages daarboven zijn ontworpen voor practicumonderwijs. In de practicumruimten zijn leidingen weggewerkt en zuurkasten in de wanden geïntegreerd. Daardoor is er veel ruimte en overzicht. Studenten kunnen zich er dan ook goed concentreren en docenten kunnen hen effectief begeleiden.

Er zijn diverse duurzaamheidsmaatregelen toegepast. Zo is de transparante gevel op een doordachte manier voorzien van buitenzonwering die zorgt voor een aangenaam leefklimaat. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van warmte- en koudeopslag, restwarmte van de energiecentrale en zonnepanelen. Grote schermen in het gebouw bieden studenten praktische informatie en geven bezoekers een actueel beeld van onderzoek door de 'bright minds' van de universiteit. Het gebouw is vernoemd naar de biologiehoogleraar Victor Jacob Koningsberger (1895 – 1966) die het op 25 november 1940 als eerste hoogleraar opnam voor de joodse collega's die door de Duitse bezetters verbannen werden van de universiteit.

Het is verbonden aan het Minnaertgebouw en het Buys Ballotgebouw, zodat de drie gebouwen samen één groot onderwijscentrum vormen in het noordwestelijke deel van Utrecht Science Park De Uithof. Dit stimuleert samenwerking en uitwisseling tussen de verschillende disciplines. De volgende stap is de renovatie van het Minnaertgebouw.

EERSTEJAARS BACHELORSTUDENTEN NAAR VOOROPLEIDING

Bron: 1cijferHO2015, actieve hoofdinschrijvingen, eerstejaars Universiteit Utrecht, op peildatum

	2015	2014	2013	2012	2011
Buitenlands/onbekend	6%	5%	5%	6%	4%
HBO	3%	3%	3%	8%	9%
HBO-p	10%	9%	8%	7%	8%
Overig	1%	2%	2%	2%	2%
VWO	78%	79%	81%	75%	75%
WO	2%	2%	2%	1%	1%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

Differentiatie onderwijs - extra uitdaging

De Universiteit Utrecht wil gedifferentieerd onderwijs aanbieden. Onderwijs dat ruimte biedt voor de verschillende ambities, talenten en toekomstperspectieven van studenten. In het strategisch plan 2012-2016 is als actielijn opgenomen om voor gecertificeerde honourscolleges hoger collegegeld te vragen. Om dat te kunnen doen is voor een aantal opleidingen met het Bijzondere kenmerk Kleinschalig en Intensief onderwijs bij de NVAO aangevraagd. De minister van Onderwijs heeft voor het University College Utrecht, het University College Roosevelt en de bacheloropleiding Bestuurs- en Organisationswetenschap het kenmerk toegekend. Op grond van dit kenmerk kan de Universiteit aan de poort selecteren en hoger collegegeld vragen.

Verbetering masteronderwijs

In september 2015 is de certificering van alle masterprogramma's van de Universiteit Utrecht afgerond. De universiteit heeft alle masterprogramma's vernieuwd op basis van de uitgangspunten voor de vernieuwde masterfase die door het college van bestuur zijn vastgesteld met instemming van de Universiteitsraad. Een adviescommissie, bestaande uit hoogleraren en studenten, heeft het college van bestuur hierbij geadviseerd. Op 1 september 2015 zijn de eerste vernieuwde masters van start gegaan. Dit zijn alle programma's van de Graduate School of Social Sciences en een aantal programma's van de Graduate School of Law, Economics and Governance. De overige vernieuwde masterprogramma's zullen starten per 1 september 2016. Om de versterking van de masterfase en de Graduate Schools verder te coördineren, is per 1 september 2015 prof.dr. M.C. van der Wende aangesteld als eerste Dean of Graduate Studies van de Universiteit Utrecht. Zij richt zich op zowel de master- als PhD-fase.

Een ander onderdeel van het in 2014 gestarte project mastervernieuwing is het versterken van de werving om zo te bereiken dat meer goede studenten bewust voor een Utrechtse master kiezen. In dit kader zijn

universiteitsbreed twee strategische wervingsplannen vastgesteld, gericht op het versterken van respectievelijk de nationale en internationale werving. Momenteel zijn deze plannen in uitvoering. De eerste resultaten zijn inmiddels zichtbaar. Zo zien we voor de internationale masterdoelgroep een significante stijging in instroom per september (+22%).

Reductie aantal aangeboden masters

Eén van de doelstellingen van het in 2014 gestarte project vernieuwing masterfase is dat per 1 september 2016 alle masterprogramma's doelmatig en efficiënt georganiseerd zijn. Doelmatigheid was dan ook een prominent criterium dat gebruikt is bij de certificering van de masters. Alle masters zijn in dit licht kritisch bekeken door zowel de Graduate Schools zelf als de betrokken adviescommissie bestaande uit hoogleraren en studenten. Voor enkele masters is vervolgens besloten om deze te stoppen. In de meeste gevallen is de doelmatigheid op cursusniveau verbeterd door meer samenwerking tussen programma's of door cursusaanbod te schrappen. De Graduate Schools hebben daarnaast een groot aantal maatregelen voorgesteld om de doelmatigheid en de instroom verder te verhogen.

Young Innovators

Het Young Innovators Programme (voorheen Young Leaders League) heeft na de beëindiging van het de subsidie van het Sirius Programma per 2015 een structurele plaats gevonden in nauwe samenwerking met het Strategische thema Institutions for the Open Society. Aan het programma nemen jaarlijks zo'n 70 studenten deel vanuit alle faculteiten. De studenten werken in multidisciplinaire teams aan mogelijke oplossingen voor de grote uitdagingen van moderne samenlevingen in een globaliseerde wereld. Ook volgen ze masterclasses van inspirerende rolmodellen uit het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.

In 2015 heeft het college van bestuur alle honoursprogramma's in de bachelor gecertificeerd. Elke bachelor biedt een honoursprogramma aan

BACHELORRENDEMENT NA 4 JAAR BINNEN DE OPLEIDING

Bron: 1cijferHO2015/VSNU cohortbestanden, voorkomen 1, voltijd, bachelor, vooropleiding vwo

	Percentage herinschrijvers na 1 jaar binnen de opleiding					Rendement na 4 jaar binnen de opleiding				
	2007	2008	2009	2010	2011	2007	2008	2009	2010	2011
Faculteit Bètawetenschappen	76%	68%	71%	68%	71%	52%	48%	52%	45%	48%
Faculteit Diergeneeskunde	93%	94%	93%	90%	90%	74%	74%	77%	67%	79%
Faculteit Geesteswetenschappen	69%	69%	68%	73%	69%	47%	53%	51%	52%	49%
Faculteit Geneeskunde	89%	85%	83%	86%	85%	67%	70%	73%	76%	74%
Faculteit Geowetenschappen	75%	78%	77%	77%	75%	55%	60%	56%	60%	59%
Faculteit REBO	67%	70%	71%	72%	74%	51%	56%	56%	54%	58%
Faculteit Sociale Wetenschappen	77%	74%	82%	84%	82%	64%	65%	73%	73%	72%
University College Roosevelt	87%	88%	94%	94%	89%	85%	83%	85%	89%	84%
University College Utrecht	94%	94%	96%	94%	94%	89%	84%	93%	88%	88%
Totaal	75%	75%	76%	77%	76%	57%	60%	62%	61%	60%

dat aan een aantal gemeenschappelijke kenmerken voldoet: tenminste 25% van de bachelor is op honoursniveau afgerond, waaronder de bachelor-thesis. Er is altijd sprake van zowel verdieping binnen het vakgebied als interdisciplinaire verbreding buiten het vakgebied. Honoursstudenten maken daarnaast actief deel uit van de honourscommunity en doen internationale ervaring op. Honoursprogramma's bieden studenten de kans hun talenten optimaal te ontwikkelen.

Deze lijst is voornamelijk gericht op onderwijs over ecologische onderwerpen met betrekking tot duurzaamheid. Dit sluit niet meer aan bij het inmiddels geaccepteerde idee dat duurzaamheid juist een balans is tussen zowel ecologische, economische en sociale aspecten. Om die reden zal er in 2016 gewerkt worden aan een overzicht van het onderwijs waar ook sociale en economische duurzaamheid in mee zijn genomen.

CARRIÈREPERSPECTIEVEN EN PROFESSIONELE ONTWIKKELING VAN DOCENTEN

Career Track

Het nieuwe UU career track-programma is in 2015 door college van bestuur en decanen vastgesteld. De career track maakt het voor potentiële top-wetenschappers, midden in hun wetenschappelijk carrière, mogelijk in een periode van 3 tot 5 jaar door te groeien naar een hoogleraarspositie. Er wordt nadrukkelijk ruimte gemaakt voor een career track die specifiek gericht is op de onderwijs carrière. Belangrijke ingrediënten zijn dan het peer review en ruimte voor externe oriëntatie. Zie ook pagina 28.

UITVAL, SWITCH, RENDEMENT

Voor het derde jaar op rij is de uitval van studenten uit de niet-selectieve bacheloropleidingen gedaald. Van het cohort 2014 was 23% van de studenten na één jaar gestopt, dit was in 2012 nog 30,9%. Het teruglopen van de uitval is niet aan één factor toe te schrijven. Wel lijkt matching, het verplichte traject dat aankomende studenten helpt een betere studiekeuze te maken, positief bij te dragen. Van alle deelnemers aan matching schrijft 75% zich daadwerkelijk in. Slechts 5% van de matchers neemt deel aan de matching van meer dan één UU-opleiding. Uit evaluaties blijkt dat matching goed wordt gewaardeerd onder studenten en bijdraagt aan de binding met de opleiding.

DUURZAAMHEID EN ONDERWIJS

De Universiteit Utrecht biedt verschillende bachelor- en masteropleidingen waarin duurzaamheid een belangrijke rol speelt. Behalve een volledige opleiding op het gebied van duurzaamheid kunnen studenten ook kiezen voor een minor of keuzevak. De website van de universiteit bevat een overzicht van het aanbod aan opleidingen, minoren en keuzevakken.

ONDERWIJSPRIJZEN

Docentenprijzen

Elk jaar reikt de universiteit op de Dinsdag van de Docenten twee prijzen uit: de Docentenprijs en de prijs Docenttalent (voor docenten met minder dan 5 jaar onderwijservaring aan de universiteit). Het doel is docenten te waarderen voor hun verdiensten voor

RENDEMENT 1-JARIGE MASTEROPLEIDINGEN NAAR HERKOMST

Bron: 1cijferHO2015/VSNU cohortbestanden, voorkomen 1, voltijd, 1-jarige master

Rendement 1-jarige masters na 2 jaar

	Eigen instelling			HBO		
	Rendement na 2 jaar	Nog ingeschreven na 2 jaar	Uitval na 2 jaar	Rendement na 2 jaar	Nog ingeschreven na 2 jaar	Uitval na 2 jaar
2009	82%	14%	4%	90%	8%	2%
2010	85%	9%	6%	92%	5%	3%
2011	82%	14%	4%	92%	7%	1%
2012	78%	16%	6%	92%	5%	4%
2013	78%	17%	5%	94%	4%	2%

het universitaire onderwijs. Studenten van Utrechtse studieverenigingen kunnen een docent voordragen. Een jury bestaande uit hoogleraren, docenten en studenten selecteert de winnaars.

Voor academisch jaar 2014-2015 is de Docentenprijs toegekend aan dr. Ignace Hooge, docent Psychologische Functieer. Ignace Hooge weet grote groepen Psychologiestudenten te enthousiasmeren voor technische onderwerpen, zoals programmeren, waar zij doorgaans minder affiniteit mee hebben. Door 'doe'-onderwijs laat hij studenten vooral zelf de juiste oplossing ontdekken.

De prijs Docenttalent ging naar Marijke Hoogendoorn-Uitslag MSc, universitair docent bij Diergeneeskunde. Marijke Hoogendoorn weet met haar ruime ervaring als praktiserend dierenarts haar studenten te enthousiasmeren voor het vak en gebruikt daarbij innovatieve werkvormen. De jury was onder de indruk van haar passie voor het onderwijs en haar talent om het beste in studenten naar boven te halen.

Studentenprijzen

Bij de opening van het Academisch jaar reikt de universiteit prijzen uit aan studenten die uitzonderlijk presteren. Het doel van de studentenprijzen is studenten op een positieve manier te stimuleren om excellent te presteren in of buiten hun studie.

De studentenprijs 2014-2015 in de categorie bijzondere verdiensten ging naar Karin van Trijp. Deze masterstudente bij de faculteit Sociale Wetenschappen weet het halen van goede cijfers te combineren met grote maatschappelijke betrokkenheid. Ze geeft leiding aan een project in Bulgarije om weeskinderen een onvergetelijke vakantie te bezorgen, is vrijwilliger binnen de padvinderij en lid van het woonbestuur van de studentenflat Casa Confetti.

De prijs in de categorie beste masterscriptie ging naar Kinanya Pijl, masterstudente Legal Research. Kinanya beantwoordde in haar scriptie de vraag of de wijze waarop internetdomeinnamen worden toegekend, zich verdraagt met internationale mensenrechten. Zij

concludeerde dat er momenteel bepaalde domeinnamen niet geaccepteerd worden, wat in strijd is met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

De jury was met name onder de indruk van Kinanya's messcherpe analyse van een actueel probleem dat bovendien van wereldwijde importantie is.

BEURZENTOEKENING UIT PROFILERINGSFONDS

Op grond van artikel 4, lid 2 van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs neemt de Universiteit Utrecht in het jaarverslag op hoeveel studenten zij financiële ondersteuning heeft verleend uit het profileringsfonds, zoals bedoeld in art. 7.51 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, uitgesplitst naar EER-studenten en niet EER-studenten. Tevens geeft de universiteit aan wat de hoogte is van de uitgaven samenhangend met het profileringsfonds:

Regeling	Vergoeding	Aantal Beurzen
Bestuursbeurzen	859.167	723
Overmacht (Afstudeersteun)	263.187	249
Verlengde master CIW	47.774	34
Vergoeding Universiteitsraad	89.777	12
UES-beurzen 2015	1.149.470	94
	2.409.374	
Profileringsfonds - Vergoeding faculteiten	432.965	
Totaal excl Holland Scholarship	2.842.340	
Holland Scholarship 2015	60.000	72
Totaal incl Holland Scholarship	2.902.340	

RENDEMENT 2-JARIGE MASTEROPLEIDINGEN NAAR HERKOMST

Bron: 1cijferHO2015/VSNU cohortbestanden, voorkomen 1, voltijd, 2-jarige master

Rendement 2-jarige masters na 3 jaar

	Eigen instelling			HBO		
	Rendement na 3 jaar	Nog ingeschreven na 3 jaar	Uitval na 3 jaar	Rendement na 3 jaar	Nog ingeschreven na 3 jaar	Uitval na 3 jaar
2008	81%	10%	9%	57%	33%	10%
2009	83%	10%	7%	47%	16%	36%
2010	79%	13%	8%	55%	29%	16%
2011	80%	14%	6%	75%	12%	13%
2012	78%	15%	7%	62%	25%	14%

ONDERSTEUNING STUDENTENACTIVITEITEN

Utrecht heeft een bloeiend studentenleven. Studentenorganisaties spelen daarin een belangrijke rol en worden daarom door de universiteit actief ondersteund. Ook afgelopen jaar ontvingen een aantal van deze organisaties opmerkelijke internationale prijzen:

- Studentenorganisatie Enactus Utrecht heeft als missie om door het oprichten van sociale ondernemingen een oplossing te bieden aan sociale, economische en ecologische problemen in Utrecht. Vanwege het succes van hun Utrechtse ondernemingen, mochten de studenten van Enactus Utrecht in 2015 voor de derde keer in vijf jaar Nederland vertegenwoordigen op de Enactus World Cup in Zuid-Afrika.
- Ook studentenorganisatie UUMUN (Utrecht University Model United Nations) kwam in 2015 voor de derde keer op rij naar huis als grote winnaar. Dit deed zij door acht prijzen binnen te halen tijdens de Cambridge University International Model United Nations. Hiermee was het team van de Universiteit Utrecht opnieuw het team met de meeste onderscheidingen van alle deelnemende landen.
- Stichting Move heeft in december de Vrijwilligersprijs 2015 gewonnen in de categorie Landelijk. Dit is een grote waardering voor alle studenten die zich binnen de projecten van Move vrijwillig inzetten. Volgens de jury is Move "meer dan uitstekend in staat gebleken om twee uiteenlopende leefwerelden met elkaar in contact te brengen en zo meerwaarde te creëren voor een wijk of buurt." Volgens de jury is het innovatief om studenten in te zetten en worden de vrijwilligers van Move rolmodel voor de kinderen, maar hebben de projecten ook op de studenten zelf impact. Zij leren hun stad beter kennen en krijgen oog voor de

problemen die in aandachtswijken spelen. Bijzonder is volgens de jury dat de projecten in samenwerking met de kinderen worden bedacht. Move is in 2009 opgericht in Utrecht en inmiddels actief in zeven studentensteden. Move heeft de ambitie om eind 2017 in alle grote studentensteden van Nederland actief te zijn.

UITWISSELINGSPROGRAMMA'S

Het aantal studenten met een buitenlandervaring is in 2014/2015 met ruim 12% toegenomen. Met name binnen Europa groeide de belangstelling, waardoor er ook meer gebruik werd gemaakt van Erasmus+ beurzen voor studie en stage.

Aantallen studenten met een buitenlandervaring 2013-2014

Faculteit	Uitgaand Studie	Uitgaand stage/overig	Inkomend
BETA	47	54	78
DGK		134	66
GEO	67	69	82
GNK	10	322	20
GW	195	75	187
REBO	211	6	308
SW	151	110	111
UCU	127	70	126
UCR	15		2
Totalen	823	840	980

SUMMERSCHOOL

De Utrecht Summer School is een succesvolle samenwerking tussen de Universiteit Utrecht, de Hogeschool Utrecht en de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht. In 2015 kwamen er ruim 3.300 studenten naar Utrecht om één van de (combinaties van) cursussen te volgen. Het aanbod bestond in 2015 uit 200 cursussen en cursuscombinaties; de studenten kwamen uit 110 verschillende landen. Als enige Summerschool van Europa is de Utrechtse in 2015 begonnen met een nieuwe internationale track. Cursisten van deze cursus 'the making of Europe' volgen twee weken les in Rome, twee weken in Utrecht en twee weken in Berlijn.

KWALITEITSZORG, GEACCREDITEERDE OPLEIDINGEN

Het Nederlandse accreditatiestelsel kent beoordelingen op het niveau van de opleiding en op het niveau van de instelling als geheel. Opleidingen worden elke zes jaar gevisiteerd en geaccrediteerd. Accreditatie is een voorwaarde voor overheidsfinanciering en het afgeven van wettelijk erkende diploma's. De Nederlands Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) besluit tot de accreditatie op basis van een beoordelingsrapport van de opleiding, opgesteld door een visitatiecommissie. In het verslagjaar 2015 zijn in totaal 34 opleidingen geaccrediteerd.

- Het gaat om de bacheloropleidingen:
Sociale Geografie en Planologie,
Communicatie-en Informatiewetenschappen,
Keltische talen en cultuur en
Diergeneeskunde.
- Voorts de masteropleidingen:
Development Studies,
Planologie en Sociale Geografie,
Criminologie,
Neerlandistiek,
Kunst- en Cultuurwetenschappen,
Taalwetenschappen,
Keltische talen en cultuur,
Mediastudies,
Eenjarige lerarenopleidingen (17 opleidingen),
Tweejarige lerarenopleidingen (4 opleidingen),
Diergeneeskunde en
Geographical Sciences

HOOFDSTUK 5

Valorisatie

POST-INITIEEL ONDERWIJS

De wereld verandert snel en dat vereist dat mensen een leven lang leren om met veranderingen om te kunnen gaan. Om een bijdrage te leveren aan dit levenslang leren heeft het college van bestuur in 2015 uitgangspunten geformuleerd en besloten om in 2016 een programma lifelong learning te starten, met als doel de maatschappelijke positie van de Universiteit Utrecht te versterken en een bijdrage te leveren aan een sterke economie. In enkele faculteiten bestaan reeds goede voorbeelden, zoals bij Recht, Economie, Bestuur en Organisatie, Bètawetenschappen, Diergeneeskunde en Sociale Wetenschappen.

REGIEROL IN KENNISKETENS IN NEDERLAND EN EUROPA

Zwaartekracht consortia succesvol gestart

De Universiteit Utrecht is penvoerder van vier zwaartekrachtprogramma's:

- het Cancer Genomics Center,
- het Consortium on Individual Development,
- het Netherlands Center for Multiscale Catalytic Energy Conversion,
- het Netherlands Earth System Science Centre.

Op 1 september 2015 bracht minister Bussemaker een bezoek aan de Utrechtse zwaartekracht programma's. Samen met onderzoekers van het Cancer Genomics Center isoleerde de minister DNA, wat onderdeel is van het practicum voor middelbare scholieren in het outreachprogramma van het CGC. Met promovendi van het Netherlands Earth System Science Center bestudeerde Bussemaker een boorkern uit de Middellandse Zee van enkele miljoenen jaren oud en fossiele algen van liefst 40 miljoen jaar oud, die aanwijzingen geven over het klimaat in een ver verleden. Onderzoekers van het Consortium on Individual Development leidden de minister rond in het Kinder Kennis Centrum. Bij het Netherlands Center for Multiscale Catalytic Energy Conversion kreeg de minister een rondleiding door de laboratoria in het David de Wiedgebouw.

Daarnaast participeert de Universiteit Utrecht nog in twee programma's, te weten:

- Delta Institute for Theoretical Physics,
- Institute for Chemical Immunology.

Financiële stimulering penvoerderschappen EU programma's

Door het ministerie van OCW is landelijk 50 miljoen euro vrijgemaakt ter verlichting van de matchingsdruk bij projecten voor gesubsidieerd onderzoek, in het bijzonder bij EU projecten. Vanuit het NWO wordt via de regeling Stimulering Europees Onderzoek (SEO) dit geld verdeeld. De Universiteit Utrecht verdeelt deze middelen via het Universitair Verdeelmodel over de belanghebbende faculteiten conform de door onderzoeksorganisatie NWO gehanteerde grondslag.

ONTWIKKELING UTRECHT SCIENCE PARK

Verduurzaming UtrechtInc gerealiseerd

UtrechtInc is de start up support organisatie van de Universiteit Utrecht en het UMC Utrecht. UtrechtInc begeleidt wetenschappers en afgestudeerden bij het opstarten van een bedrijf. Sinds de start in 2009 zijn meer dan 100 bedrijven via UtrechtInc opgestart. Dit heeft geleid tot circa 700 hoogwaardige arbeidsplaatsen. In 2015 heeft UtrechtInc een zelfstandige status binnen de Utrecht Holdings gekregen. Deze status geeft UtrechtInc de mogelijkheden om zich ook in de komende jaren positief te blijven ontwikkelen. UtrechtInc behaalde in 2015 in de Universities Business Incubators ranking de 6e positie in Europa en de 11e positie wereldwijd.

De Garage

De Universiteit Utrecht en bedrijfsincubator UtrechtInc hebben in 2015 een financiering van € 600.000 ontvangen van het Lokaal Economisch Fonds Utrecht om meer duurzame startups te realiseren. De universiteit draagt ook zelf bij aan de realisatie van het project en investeert ruim € 1.000.000. Het nieuwe duurzaamheidsprogramma moet in maatschappelijk, economisch en sociaal opzicht een actieve bijdrage

gaan leveren aan een gezonde leefomgeving. De ambitie van UtrechtInc en de Universiteit Utrecht is om met dit project in de komende vier jaren tenminste 150 arbeidsplaatsen in startups op het gebied van duurzaamheid te creëren. De creatieve plek voor duurzame startups zal in 2016 gehuisvest worden bij UtrechtInc, onder de naam UtrechtInc Garage. In het project wordt onder andere samengewerkt met Klimate KIC, het Utrecht Sustainability Institute, TNO en de Economic Board Utrecht.

Tweede Life Science Incubator in bedrijf genomen

De Universiteit Utrecht stimuleert het starten en uitbouwen van ondernemingen in de life sciences. In 2015 werd aan de Yalelaan de tweede Life Science Incubator (LSI) opgeleverd, om dienst te doen naast de eerste LSI, het Alexander Numangebouw. Het tweede gebouw was nodig wegens de stijgende behoefte aan ruimte voor nieuwe bedrijven. De belangstelling is zo groot, dat de Incubator naar verwachting in 2016 volledig bezet zal zijn. Bij het ontwerp is veel aandacht besteed aan duurzaamheid, gebruikswaarde en belevingswaarde. De transparante opzet, met laboratoria en kantoren rond een centrale ruimte, nodigt uit tot ontmoeten en samenwerken. Het zal als eerste laboratoriumgebouw in Nederland de hoogst mogelijke duurzaamheidskwalificatie 'Outstanding' ontvangen van de internationale certificeringsmethode BREEAM (Building Research Establishment Environmental Assessment Method). De bouw is mede mogelijk gemaakt door bijdragen van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) van de Europese Unie, de gemeente en de provincie Utrecht.

USI

In het Utrecht Sustainability Institute (USI) – onderdeel van de faculteit Geowetenschappen – werkt de universiteit samen met marktpartijen aan concrete toepassing van kennis en innovaties op het gebied van duurzame stedelijke ontwikkeling en als ambassadeur van de duurzame resultaten en expertise in de regio Utrecht. USI initieert onderzoeks- en innovatieprojecten gericht op het duurzaam omgaan met de strategische voorraden energie, water en grondstoffen in de stad. Daarnaast organiseerde het USI in 2015 diverse bijeenkomsten en workshops rond het thema Circular Economy en New Energy.

Overdracht bouwrijpe grond ten behoeve van nieuwbouw RIVM

De Universiteit Utrecht heeft op 16 juli 2015 het perceel voor de bouw van de nieuwe huisvesting voor het RIVM (het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) en het CBG (het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen) in erfpacht uitgegeven aan het Rijksvastgoedbedrijf. Naar verwachting start de bouw in het voorjaar van 2016. In opdracht van het ministerie van VWS komt hier de nieuwe flexibele,

duurzame en energiezuinige huisvesting voor de twee kennisinstituten.

Zowel het RIVM als het CBG richten zich op de gezondheid van mensen en een gezonde leefomgeving. Het uitwisselen van kennis met nationale en internationale kennispartners en het uitdragen van deze kennis naar de maatschappij is hierbij belangrijk. De locatie en het ontwerp van het nieuwe gebouw stimuleren deze kennisuitwisseling. Voor de Universiteit Utrecht versterkt de samenwerking met het RIVM en CBG haar profiel op het gebied van Life Sciences, met name Public Health en Sustainability. Daarnaast geven het RIVM en CBG een sterke impuls aan de verdere ontwikkeling van het Utrecht Science Park De Uithof. De centrale locatie in het land, aan de rand van het Utrecht Science Park De Uithof, maakt beide organisaties zichtbaarder voor de samenleving. De medewerkers betrekken het nieuwe gebouw in 2018.

ONDERSTEUNING ONDERZOEKERS EN STUDENTEN BIJ VALORISATIE

Kennis Transfer Office

Het Kennis Transfer Office (KTO) is in 2015 volledig geïntegreerd in de Utrecht Holdings. Met de positionering van UtrechtInc binnen de Holdings is Utrecht Holdings nu toegerust om een groot deel van het innovatietraject te begeleiden, van idee tot en met een exit en van ondersteuning bij het aanvragen voor onderzoekfinanciering tot samenwerking met externe partijen. In 2015 hebben de aandeelhouders van de KTO (Universiteit en UMC Utrecht) een financieringsmodel vastgesteld dat erin voorziet dat de KTO financieel zelfstandig is.

Project Research Support Offices

Elke faculteit heeft een Research Support Office ingericht. Deze hebben tot taak de ondersteuning en advisering van onderzoekers bij het doen van aanvragen voor onderzoeksmiddelen en bij valorisatie. Binnen de bestuursdienst van de universiteit is in 2015 een tweedelijns research support office ingericht. Dit richt zich op de ondersteuning van facultaire research support offices, op de organisatie van universiteitsbrede research support activiteiten en op informatievoorziening aan facultaire research support offices. In 2015 is afstemming tussen de facultaire research support offices, de bestuursdienst en de kennis transfer organisatie verder geïntensiveerd.

Rapportage financiële transparantie gesubsidieerde onderzoekprojecten

De Universiteit Utrecht vindt het van belang dat de inzet van eigen onderzoeksmiddelen uit de eerste geldstroom voor gesubsidieerde onderzoekprojecten (de zogeheten 'matchingsbijdrage') op projectniveau inzichtelijk wordt gemaakt. Deze financiële

transparantie draagt bij aan bewustwording met betrekking tot de bekostigingsopbouw van projecten (welk deel wordt wel en niet gedekt door subsidies) en de daaraan verbonden beleidskeuzes van faculteiten en de universiteit als geheel ten aanzien van het tweede en derde geldstroomonderzoek. Een gebruikersvriendelijk standaard begrotingsformat voor projecten wordt hiervoor geïmplementeerd.

Méér studenten volgen ondernemerschapsonderwijs

Met ingang van 2015 is de organisatie van het ondernemerschapsonderwijs ingebed in de faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie (REBO). De faculteit organiseert dit onderwijs in opdracht van het college van bestuur, alle faculteiten dragen bij in de kosten van de organisatie. Daarmee is het ondernemerschapsonderwijs als 'Utrecht Center for Entrepreneurship' (UtrechtCE) opgenomen in de reguliere onderwijsorganisatie.

Het aantal studenten dat ondernemerschapsonderwijs volgt, is gegroeid van 2,8% in 2009 naar 6,7% in het collegejaar 2014 – 2015. Het ondernemerschapsonderwijs is binnen de Universiteit Utrecht vooral onderdeel van het masteronderwijs.

UtrechtCE begon in 2015 met het aanbieden van een 'Winterschool Entrepreneurship', waarvoor zoveel belangstelling was dat in het voorjaar ook een 'Springschool Entrepreneurship' werd georganiseerd. De doelgroep bestaat zowel uit gevorderde bachelorstudenten, als masters- en PhD-studenten.

WETENSCHAPSCOMMUNICATIE

Public engagement

In 2015 werd extra ingezet op public engagement om de impact van Utrechts universitair onderzoek zichtbaar te maken voor de samenleving. Het Centrum voor Wetenschap & Cultuur draagt hier met Studium Generale, het Universiteitsmuseum en Parnassos Cultuurcentrum in belangrijke mate aan bij.

FIETSLAB

De Tourstart in Utrecht in juli 2015 was voor het Universiteitsmuseum aanleiding om aandacht te besteden aan de wetenschap achter fietsen en aan sport in bredere zin in het FietsLAB. Naast allerlei activiteiten en lezingen op het gebied van wetenschap en fietsen werden tijdens het FietsLAB ook data verzameld voor wetenschappelijk onderzoek. Het Wilhelmina Kinderziekenhuis en de Hogeschool Utrecht doen onderzoek naar het effect van sport op de gezondheid van kinderen en jongeren met een lichamelijke beperking en/of chronische ziekte. Ze hebben daarvoor een test ontwikkeld om de aandacht te meten. Deze test moest doorontwikkeld worden door het verzamelen van data onder gezonde kinderen. In het FietsLAB konden kinderen meedoen aan de test en zo bijdragen aan dit onderzoek.

In 2015 werd een begin gemaakt met de vernieuwing van het Universiteitsmuseum dat zich de komende jaren verder zal ontwikkelen tot dynamische ontmoetingsplek die een breed publiek betreft bij wetenschap. Dit is de plek waar bezoekers en onderzoekers elkaar ontmoeten en waar de impact van wetenschappelijk onderzoek op het dagelijks leven van mensen zichtbaar wordt. De bezoeker kan zelf bijdragen aan onderzoek en ervaren hoe wetenschappelijk onderzoek wordt verricht. De onderwerpen die aan bod komen sluiten aan bij vraagstukken uit de samenleving en de strategische thema's van de Universiteit Utrecht en haar kennispartners, nationaal en internationaal. Begin 2015 presenteerde het Universiteitsmuseum in dit kader SchedelLAB en vanaf april FietsLAB. (zie kaders).

SCHEDELLAB

Voor SchedelLAB werkte het museum samen met het Universitair Medisch Centrum Utrecht (UMC Utrecht) waar in 2014 een spectaculaire operatie plaatsvond: van een vrouw met een bijzondere erfelijke aandoening werd de gehele schedelkap verwijderd en vervangen door een 3D-geprint, kunststof model. De twee artsen die de operatie uitvoerden deelden met de museumbezoekers hun ervaring. Op film, met objecten, maar ook in live gesprekken. De bezoekers konden daarnaast deelnemen aan onderzoek van de afdeling van het UMC Utrecht die gezichtsreconstructies maakt. Door een 3D foto te laten maken van hun gezicht, droegen vierhonderd bezoekers bij aan dit onderzoek.

Game-researchers van de Universiteit Utrecht voerden tijdens Festival deBeschaving op het hele festivalterrein live experimenten uit om te kijken hoe bezoekers zich gedragen als het ergens druk is. Met meetapparatuur werden publieksstromen geanalyseerd terwijl bezoekers via verschillende routes tegen elkaar in liepen. Met de verzamelde data wordt in kaart gebracht hoe grote groepen mensen zich gedragen. De computersimulaties werden ook gebruikt om de bezoekers te begeleiden van de Tourstart in Utrecht.

Media en Publiciteit

Beatrice de Graaf, hoogleraar History of International Relations & Global Governance, won de UU Publiprijs 2015. Ze kreeg de prijs vanwege haar vele mediaoptredens, met name over terrorisme en veiligheid, maar ook over de Nationale Wetenschapsagenda, waarvan ze een van de trekkers was. De UU Publiprijs bestaat uit een budget te besteden aan communicatie over het onderzoek van de wetenschapper. Met de UU Publiprijs wil de universiteit Utrechtse wetenschappers stimuleren om

publiciteit te genereren voor hun onderzoek en om deel te nemen aan het maatschappelijk debat.

In de Universiteit van Nederland, een initiatief van Alexander Klöpping en Marten Blankesteijn, delen “de meest boeiende, vooraanstaande en humoristische professoren die Nederland te bieden heeft” (aldus de initiatiefnemers) hun kennis. Elke werkdag komt er een nieuw college van 15 minuten online, elke week van een andere hoogleraar. In 2015 werden 10 colleges van 2 Utrechtse onderzoekers uitgezonden.

Cultuurpartner in de stad

De universiteit is een vaste partner bij tal van culturele activiteiten in de stad. Zo is er elke Culturele Zondag een CZCollege waar wetenschappers van de Universiteit Utrecht aan een divers publiek vertellen over hun onderzoek.

- In 2015 startte de samenwerking tussen de universiteit en TivoliVredenburg. Het Science Café Utrecht van Studium Generale maakte er een doorstart en was met ruim 500 bezoekers de eerste keer een daverend succes. Achter de grote ramen van muziekcentrum TivoliVredenburg stond de Utrechtse wetenschap letterlijk in de etalage. Daarmee bereikte de universiteit een breed en deels nieuw publiek.
- Op Festival deBeschaving stond het kennispodium Cirque de la Science, waar actuele onderwerpen, originele ideeën en state of the art science werden voorgeschoteld. Het kennisprogramma was samengesteld door de Universiteit Utrecht en het UMC Utrecht. Het wetenschapsprogramma werd omringd door een creatief veldprogramma met muziekpodia en biologische foodtrucks. Cirque de la Science was qua bezoekersaantallen de meest succesvolle editie van Festival deBeschaving ooit.
- Het Utrechts Psalter werd begin oktober 2015 toegevoegd aan het Memory of the World Register van UNESCO. Op deze lijst met documentair erfgoed van wereldbetekenis staan onder andere ook het originele Dagboek van Anne Frank, de archieven van de VOC en Marx' opzet van het Communistisch Manifest en zijn aantekeningen bij Das Kapital. Het rijk geïllustreerde psalmboek is bijna 1200 jaar geleden gemaakt en wordt sinds 1716 in de Universiteitsbibliotheek Utrecht bewaard. Vanaf 21 oktober was het Utrechts Psalter een maand lang te zien in Museum Catharijneconvent. Ook is het boek digitaal te bekijken via www.utrechtspsalter.nl. De media hebben veel aandacht aan dit nieuws besteed. Behalve Bart Jaski, conservator van de Universiteitsbibliotheek, vertelden ook prof. dr. Marco Mostert (Middeleeuwse schriftcultuur) en middeleeuwen-deskundige prof. dr. Frits van Oostrom in diverse media waarom dit handschrift zo bijzonder is.
- Le Grand Départ van de Tour de France in Utrecht in 2015 had ook voor de Universiteit Utrecht gevolgen.

De universiteit greep dit evenement aan om dicht bij huis empirisch onderzoek te doen naar de nalatenschap (legacy) van de Tour de France in sportief, economisch en cultureel opzicht.

Samen met het UMC Utrecht, Hogeschool Utrecht en de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht begon de universiteit een kennisprogramma rondom de Tourstart onder het motto ‘Zonder kennis geen topprestatie’. Het maatschappelijke belang van bewegen en gezondheid stond hierbij centraal. Het kennisprogramma omvatte onder meer het symposium Sport & Society, gastcolleges en het congres Science & Cycling. Ook de digitale scheurkalender van Studium Generale maakte deel uit van dit kennisprogramma. Honderd dagen lang kon kennis van Utrechtse wetenschap en wetenschappers worden ‘afgescheurd’. De kalender werd ruim tienduizend keren bekeken en kreeg veel aandacht in de media.

UITKOMSTEN VAN HET LEGACY-ONDERZOEK

De vele bezoekers gaven de Tourstart een hoge waardering. Het activatieprogramma vanaf honderd dagen voor de start was een succes. Daarnaast heeft de Tour een aanzienlijke economische impact en mediawaarde gegenereerd, ondanks een relatief beperkt budget. Le Grand Départ heeft gezorgd voor een economische impact van 23.027.000 euro. In dit bedrag zijn de 2.250.000 euro bestedingen in de regio niet meegerekend. Inclusief deze bestedingen komt de economische impact voor Utrecht en de directe regio uit op 25.277.000 euro. De nationale mediawaarde bedroeg meer dan 33 miljoen euro, ruimschoots meer dan de 15 miljoen euro die de gemeente aan mediawaarde dacht te kunnen realiseren. Aldus enkele conclusies uit het onderzoek dat het departement Bestuurs- en Organisatiewetenschap (USBO) van de Universiteit Utrecht deed naar de maatschappelijke, organisatorische en economische impact van het grootste jaarlijkse sportevenement ter wereld: Le Tour de France. Tevens deden de onderzoekers aanbevelingen voor de toekomstige organisatie van topevenementen en het vergroten van de legacy van topevenementen.

- De universiteit hecht aan het stimuleren van cultureel talent. Op deze manier draagt de universiteit bij aan de brede vorming van studenten en aan de binding tussen de leden van de academische gemeenschap. Parnassos Cultuurcentrum is de broedplaats voor creatief talent en thuisbasis voor de succesvolle studentenmuziekgezelschappen in Utrecht. Twee van hen vierden in 2015 hun jubileum. Het Utrechts Studenten Koor en Orkest (USKO) bestond zeventig jaar. Het USKO is met 150 studenten een van de grootste studentenmuziekgezelschappen van Nederland. Het studenten close-harmonykoor Dekoor bestond 30 jaar en om dit te vieren startte het, voor het eerst in de geschiedenis van de Utrechtse studentenmuziek, met een theatertour in grote theaters.

ALUMNIRELATIES EN ONDERZOEK

In 2015 is een record aan giften van alumni ontvangen, bijna € 1.2 miljoen aan daadwerkelijke inkomsten en daarenboven ruim € 800.000 aan toegezegde lijfrenteschenkingen en legaten. Vermeldenswaard in dit kader is het initiatief van alumnus Peter Koeze: de instelling van zijn Complex Systems Fund, waarmee twee promovendi aan de slag zijn gegaan in dit focusgebied. Een ander voorbeeld is de Hofvijverkring. In 2015 heeft deze Haagse alumngroep zoveel geld geworven dat er twee visiting scientists naar Utrecht kunnen komen op het gebied van de regeneratieve geneeskunde.

DUURZAAMHEID

GREEN OFFICE UTRECHT

In oktober liep de tweejarige pilotfase van de Green Office ten einde. Tijdens de Duurzame UU-dag maakte de voorzitter van het college van bestuur bekend dat de Green Office de komende jaren geopend blijft. Zij gaf hierbij wel als uitdaging mee dat de Green Office zichtbaarder moet worden bij alle faculteiten. Om de activiteiten en organisatie van de Green Office beter te verankeren in de organisatie, is de Green Office per juni onderdeel geworden van het nieuwe universitaire programma duurzaamheid.

Green Office Utrecht is in 2015 gestart met zes stagiaires in plaats van drie. Daarmee heeft de Green Office meer mensen kunnen bereiken - de online community is in één jaar meer dan verdubbeld -, meer activiteiten kunnen organiseren en meer vraagstukken voor de universiteit kunnen aanpakken.

Activiteiten

- De duurzame food market 'SusTasty' op het plein naast de Universiteitsbibliotheek.
- Filmavonden
- Gastcolleges
- De duurzame lunch in de jaarlijkse SURE week en
- het 'Refugee Dinner' in november waarop honderd vluchtelingen dineerden met honderd studenten en medewerkers in de kantine van het Minnaert gebouw.

Campagnes

- ten behoeve van verduurzaming via ICT is een campagnefilmje gemaakt dat studenten en medewerkers moet aanzetten tot bijvoorbeeld het verlagen van de helderheid van hun computerscherm.
- De Meatfree Monday campagne, later omgedoopt tot een bredere Green Canteen campagne.
- Ontwikkeling verschillende scenario's voor een duurzamere kantine die in samenwerking met het Facilitair Service Centrum in 2016 zal worden uitgewerkt.

Projecten

Het Living Lab voorzag in 2015 in een groot aantal interessante en bruikbare adviezen geschreven door studentengroepjes vanuit verschillende cursussen; van de afsluiting van koelkasten in de kantine tot aan de beleving van de groenvoorzieningen op de campus en het wel of niet handhaven van plastic bekertjes in koffieautomaten. Verschillende rapporten worden in 2016 nader onderzocht om toe te werken naar implementatie.

Ook werden er via project support weer vele aanvragen gedaan voor (financiële) ondersteuning van studentenprojecten. Green Office ondersteunde onder andere een workshop in sociale duurzaamheid voor studenten van de faculteit sociale wetenschappen, de Sustain Ability Week op de University College Campus en een symposium over de klimaatop in Parijs; de Jonge Klimaatop.

Het jaar werd afgesloten met de Greenovation Challenge; een project waarbij studenten en medewerkers werden uitgedaagd hun duurzame ideeën voor de universiteit in te zenden. Deze wedstrijd was uitgezet in samenwerking met de Universiteitsraad. De winnaar zal begin 2016 bekend worden gemaakt.

THE OFFICE

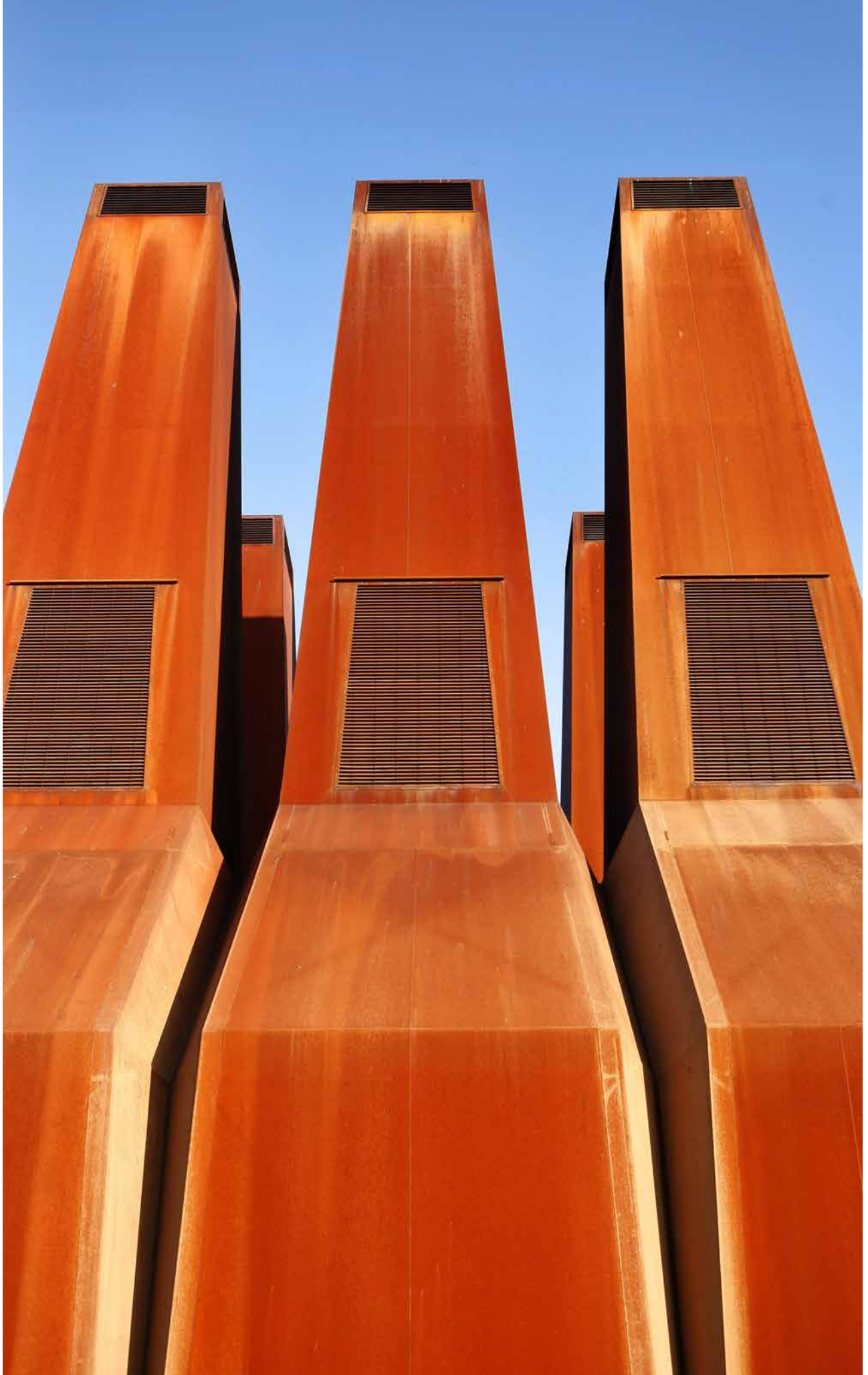
The Office is de plek voor studenten en bedrijven die maatschappelijk betrokken zijn en sociaal willen ondernemen in Utrecht. Voor publieke organisaties, kennisinstellingen en bedrijven is The Office een interessante plek om innovatieve, duurzame en maatschappelijk relevante ideeën op te doen, die vervolgens geïmplementeerd kunnen worden in de betreffende organisatie.

DE DAKTUIN

De Universiteit Utrecht heeft de derde editie van de Daktuin (op de parkeergarage naast de Universiteitsbibliotheek) ondersteund. Organisatie lag voor de derde keer in handen van SOON (een van de organisaties van The Office). De Daktuin is een broedplaats voor inspiratie, plezier en kruisbestuiving op het gebied van duurzaamheid, innovatie en ondernemerschap.

DUURZAAMHEIDSWEEK SURE

Van 5 tot en met 9 oktober hebben Universiteit Utrecht, UMC Utrecht, Hogeschool Utrecht, Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, de stichting Utrecht Science Park en het Utrecht Sustainability Institute voor de derde keer de duurzaamheidsweek SURE georganiseerd.

Bedrijfsvoering

(ALLE PERSONEELSCIJFERS ZIJN EXCL. ROOSEVELT, GENEESKUNDE/UMC EN OPROEPKRACHTEN)

INTERNE RISICOBEBEERSINGS- EN CONTROLESYSTEEM

Voor de Universiteit Utrecht zijn de belangrijkste bouwstenen van het interne risicobeleersings- en controlesysteem de interne governance en de strategische en jaarlijkse plancyclus. De Universiteit Utrecht heeft geen specifieke functie op gebied van risicomanagement. Decanen en directeuren zijn primair verantwoordelijk voor het managen van risico's in de bedrijfsvoering.

De staffuncties hebben daarnaast een belangrijke rol om risico's te signaleren en risico-beperkende maatregelen te implementeren.

Naast de governance en de planningscycli kent de Universiteit Utrecht regels en procedures die gericht zijn op het verschaffen van redelijke waarborgen, waardoor de belangrijkste risico's van de organisatie worden geïdentificeerd en de doelstellingen uit het strategisch plan 2012-2016 worden gehaald; dit met inachtneming van de vigerende wet- en regelgeving. (Zie ook <http://www.uu.nl/organisatie/bestuur-en-organisatie>).

De belangrijkste onderdelen van de interne beheersing zijn:

- het strategisch plan 2012-2016 van de Universiteit Utrecht, waarin strategische doelen en doelstellingen voor de lange termijn zijn geformuleerd, en de daaruit afgeleide jaarlijkse Bestuursagenda's;
- het Bestuurs- en Beheersreglement waarin de bevoegdheden van de beheers-functionarissen, aangesteld door het college van bestuur, zijn geregeld;
- een door het college van bestuur goedgekeurd Beheersreglement, inclusief mandatering van bevoegdheden per faculteit c.q. organisatieonderdeel;
- een begrotingscyclus die bestaat uit een kaderstelling, begrotingsplannen en een instellingsbegroting. Het college van bestuur keurt de begrotingsplannen van faculteiten en overige organisatieonderdelen goed. Zij vormen de basis voor de instellingsbegroting die wordt

goedgekeurd door de raad van toezicht;

- kwartaal rapportages aan het college van bestuur, met een afschrift aan de raad van toezicht; deze rapportages bevatten realisatiegegevens en een eindejaar prognose;
- een meerjarige investeringsagenda;
- periodiek bilateraal overleg tussen college van bestuur en faculteiten over doelstellingen en realisaties op het gebied van onderwijs, onderzoek, financiën en personeel;
- gestructureerde spend-analyses en het werken met een inkoop- en aanbestedingskalender ten behoeve van rechtmatig inkopen;
- een control self assessment dat door de onderdelen van de universiteit wordt uitgevoerd, waarmee een 'dashboard' is gecreëerd. Dat brengt een belangrijk deel het interne controle- en beheerssysteem voortdurend in beeld, wat weer noodzakelijk is om verbeteringen op efficiënte wijze zichtbaar te maken;
- een operational audit functie die werkt in opdracht van het college van bestuur;
- periodieke sessies van het college van bestuur met de audit commissie, waarbij belangrijke financiële ontwikkelingen en de status van het interne controle- en beheerssysteem zijn geagendeerd;
- een regeling met betrekking tot wetenschappelijke integriteit en een code of conduct conform landelijk gemaakte afspraken;
- de Regeling Nevenwerkzaamheden;
- een Treasury Statuut dat voldoet aan de Regeling Beleggen en Belenen.

BESCHRIJVING VAN DE BELANGRIJKSTE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

In het strategisch plan 2012–2016 is met betrekking tot de ambities inzake onderzoek, onderwijs, valorisatie en ondersteuning een sterkte-zwakke analyse opgenomen. De zwakkere punten, zoals die voortvloeien uit de analyse, zijn meegenomen in de actielijnen, zoals in het strategisch plan verwoord.

In 2014 heeft een mid-term review plaatsgevonden waarbij, uitgaande van doelen en actielijnen, de beoogde resultaten van de Bestuursagenda over het academie jaar 2013-2014 zijn geëvalueerd. Van daaruit zijn de aandachtspunten voor de periode 2014-2016 in de Bestuursagenda 2015 vastgesteld. In 2015 zijn met name de belangrijkste externe risico's van de UU geïnventariseerd.

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste risico's voor de Universiteit Utrecht, die voortdurend in de aandacht staan bij het bestuur, met recent genomen maatregelen om tot mitigatie van deze risico's te komen.

OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKE RISICO'S VOOR DE UNIVERSITEIT UTRECHT

Thema's	Risico	Maatregelen
De instroom van studenten (kwalitatief en kwantitatief)	Demografische ontwikkelingen leiden in elk geval de komende jaren tot verhoging van de totale instroom terwijl de overgang naar het leenstelsel in combinatie met de verslechterde economische situatie kan leiden tot verlaging van de totale instroom en/of tot grote verschuiving tussen verschillende opleidingen.	Permanente monitoring van aansluiting onderwijs op belangstelling van studenten, arbeidsmarktbehoeftes en wetenschappelijke vernieuwingen in aansluiting op Utrechtse speerpunten. Op grond daarvan gerichte ontwikkeling van nieuw onderwijsaanbod. Bij grote fluctuaties invoeren van selectie en numerus fixus om balans te houden tussen omvang en kwaliteit.
De onderwijskwaliteit en de onderwijsresultaten	Achterblijvende kwaliteit of studiesucces van opleidingen kan de aantrekkingskracht op studenten beïnvloeden. Dit leidt tot ongewenste daling van aantallen studenten, hetgeen kan leiden tot een onvoldoende dekking van de vaste kosten.	Het kwaliteitszorgsysteem Onderwijs van de Universiteit Utrecht voorziet in een periodieke monitoring van de kwaliteit van opleidingen; het instrument van interne kwaliteitstoetsing wordt ingezet bij tegenvallende resultaten.
De kwaliteit van het onderzoek	Incidenten op het gebied van wetenschappelijke integriteit kunnen leiden tot reputatie- en imagoschade.	Het kwaliteitszorgsysteem Onderzoek van de Universiteit Utrecht zorgt voor periodieke monitoring van de kwaliteit van het onderzoek, in aansluiting op de landelijke onderzoeksvisities. Borging van wetenschappelijke integriteit in interne afspraken en regelgeving.
Het verwerven van onderzoeksmiddelen	Door de economische situatie en overheidsbeleid staat de groei-doelstelling w.b.t. onderzoekfinanciering via contractonderzoek, fondsen en (Europese) subsidies onder druk. Groei is minder vanzelfsprekend als gevolg van toenemende concurrentie in de derde geldstroom.	De keuze voor een beperkt aantal interdisciplinaire strategische thema's en focusgebieden, die aansluiten op nationale en internationale (EU) maatschappelijke prioriteiten, versterkt de wervingskracht van de universiteit. Recent geslaagd voorbeeld is het CBBS initiatief, in samenwerking met de RUG, de TUE, NWO, EZ en private partners.
De teruglopende middelen	In een periode van economische teruggang en door veranderende politieke prioriteiten kunnen de universiteiten te maken krijgen met tegenvallers van het Rijk. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld het achterwege laten van een prijscompensatie, het beperken van specifieke subsidies en/of het invoeren van een efficiëntieaankomst.	De universiteit voert een behoedzaam financiële meer-jaren strategie waarin potentiële ontwikkelingen in Rijksbaten tijdig verwerkt worden. Het universitaire verdeelmodel volgt in belangrijke mate de incentives van de nationale middelenverdeling en externe ontwikkelingen.

Thema's	Risico	Maatregelen
De huisvesting (kwantitatief en kwalitatief)	Huisvesting draagt bij aan het vervullen van eisen voor kwalitatief goed onderwijs en onderzoek. De universiteit staat binnen enkele jaren voor stevige investeringen. Daarnaast speelt de economische situatie een rol. Hoewel alle aannemers geselecteerd zijn middels Europese aanbestedingen, waarin een financiële analyse van de aanbieder standaard is, is er een risico dat een van de aannemers in financiële problemen komt. Op basis van de gebruikelijke wijze van contracteren is het directe financiële effect van een faillissement beperkt. Er wordt in hoge mate betaald bij oplevering of via, met bankgaranties omklede, transacties.	In aansluiting op het onderzoek van de Algemene Rekenkamer en de Inspectie, laat de universiteit in voorjaar 2016 een second opinion uitvoeren naar haar vastgoedbeleid, in het bijzonder de huidige vastgoedportefeuille en de toekomstige vastgoedinvesteringen.

De genoemde risico's zijn een voortdurend punt van aandacht in onder meer de planning- en controlcyclus en het periodieke overleg van het college van bestuur met de faculteiten en diensten. De management informatie van de Universiteit Utrecht voorziet in een aantal indicatoren rondom deze risico's. Op het niveau van financiële procesbeheersing speelt een voortdurend verbeterprogramma in het kader van de control self assessments, zoals hierboven vermeld.

GEBOUWEN

ONTWIKKELING UTRECHT SCIENCE PARK DE UITHOF

In Utrecht Science Park De Uithof ontwikkelt de Universiteit Utrecht een gebied waar een hechte gemeenschap van instellingen, instituten en bedrijven, inclusief hun studenten, samenwerkt en kennis deelt. De ambitie van de samenwerkende partners is het scheppen van een internationaal toonaangevend vestigingsmilieu voor innovatieve organisaties op het gebied van life sciences, duurzaamheid en gezondheid. (Zie ook Hoofdstuk V: Valorisatie).

RIVM en CBG

De door de sloop van het F.A.F.C. Wentgebouw vrijgekomen grond heeft de universiteit in erfpacht uitgegeven voor nieuwbouw van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG).

Prinses Máxima Centrum

Het Prinses Máxima Centrum vestigt zich in het Utrecht Science Park vanwege de centrale ligging in Nederland, de aanwezigheid van het Wilhelmina Kinderziekenhuis, het uitstekende onderzoeksklimaat van het UMC Utrecht en de Universiteit Utrecht, de kwaliteit van de natuurlijke omgeving en de hoge ambities die partijen er hebben op het gebied van duurzaamheid. Het Prinses Máxima Centrum gaat samenwerken met het UMC Utrecht op het gebied van kankeroncologie, om zo de hoogste kwaliteit van

zorg en de grootste onderzoeksimpact te bereiken. In het centrum wordt de meest complexe zorg voor kinderen met kanker geboden. Dit vereist een top-ondersteuning in de vorm van bijvoorbeeld een intensive care voor kinderen en kinderoperatiekamers. Om te voorkomen dat deze voorzieningen ergens anders volledig nieuw gebouwd moeten worden, besloot het centrum aan te sluiten bij het Wilhelmina Kinderziekenhuis. Na archeologisch onderzoek op het terrein kon in november 2015 worden gestart met de nieuwbouw.

Energie bewaren: warmte- en koudeopslag (WKO).

De Universiteit Utrecht kent een Energievisie en een Programma Energie om de energievoorziening te verbeteren en te verduurzamen. De universiteit streeft naar 50% duurzame energie in 2020.

HOE WARMTE- EN KOUDE OPSLAG WERKT

Watervoerende lagen in de bodem laten zich uitstekend gebruiken om warmte en koude in op te slaan. In de zomer worden gebouwen gekoeld met grondwater. Het opgewarmde water wordt opgeslagen in de bodem totdat het in de winter wordt gebruikt om gebouwen te verwarmen. De techniek kan in de gebouwen een flinke energiebesparingen opleveren: tot 95% op koeling en tot 50% op verwarming.

WKO-centrale noordwesthoek uitgebreid

In de noordwesthoek van Utrecht Science Park De Uithof, waar veel nieuwbouw plaatsvindt, is de bestaande installatie voor koude- en warmteopslag (WKO) uitgebreid en aangepast, om meer gebouwen te kunnen bedienen. De vernieuwde installatie werd op 27 mei 2015 officieel in gebruik genomen. Het verbruik van fossiele brandstoffen en de uitstoot van CO₂ in de gebouwen in de noordwesthoek worden hiermee naar verwachting met 13% verminderd.

WKO-centrale zuidoosthoek ontworpen

Ook in de zuidoosthoek van Utrecht Science Park De Uithof staat een installatie voor warmte- en koude-opslag gepland. Hier is extra energiebehoefte ontstaan door onder andere een tweede Life Sciences Incubator (verzamelgebouw voor innovatieve bedrijven) en de verwachte nieuwbouw voor experimenteel onderzoek van de faculteiten Diergeneeskunde en Bètawetenschappen. Het ontwerp van de toekomstbestendige installatie is klaar en de uitvoerder is geselecteerd, zodat de bouw kan beginnen.

HUMAN RESOURCES

Op basis van de HR-agenda 2020 is in 2015 het werkprogramma HR uitgevoerd. Er zijn vier inhoudelijke thema's leidend in de HR-agenda 2020:

Ontwikkeling medewerkers

Op het vlak van ontwikkeling van medewerkers zijn in 2015 verschillende acties ondernomen, onder andere in het kader van het actieplan voortkomend uit Medewerkersmonitor 2013. Zo worden in het nieuwe format voor Beoordeling- en Ontwikkelingsgesprekken zowel medewerkers als leidinggevend met gerichte vragen gestimuleerd over hun ontwikkeling na te denken. Er zijn trainingen voor medewerkers en leidinggevend georganiseerd en daarnaast lunchsessies voor leidinggevend.

Er is een vernieuwd ontwikkelportaal voor medewerkers gerealiseerd ("UU Development Guide", voorheen IDEA), met een helder overzicht van de

ontwikkelingsmogelijkheden (waaronder opleidingen/trainingen) binnen de Universiteit Utrecht.

Medewerkers kunnen kiezen of ze willen verdiepen, verbreden of veranderen en vinden een aanbod dat daar bij aansluit. Het aanbod zal verder uitgebreid worden, met opleidingen en trainingen, maar ook met de mogelijkheid van mentoring en intervisie.

Twee keer per jaar vindt PhACE plaats (Phd Activating Career Event), tijdens welke in twee dagen ongeveer 60 promovendi kennis maken met andere loopbanen na een promotie en zij aan workshops kunnen deelnemen die hen helpen bij hun arbeidsmarktoriëntatie.

Om continue ontwikkeling onder de aandacht van medewerker te brengen en te houden, is een ontwikkelkalender gemaakt, met daarin aandacht voor dit thema, op verschillende momenten en op allerlei manieren. Er zijn pop-up stands gemaakt om bij bestaande bijeenkomsten bijvoorbeeld De UU development guide onder de aandacht te brengen.

Tot slot was er het DevelopMEEvent in november 2015, een dag waarop medewerkers lezingen konden bijwonen en workshops konden volgen. De belangstelling was groot, net als de waardering. Er waren 300 mensen. Als vervolg daarop zijn de meest succesvolle workshops georganiseerd.

Leiderschap

De aandacht voor leiderschap binnen de Universiteit Utrecht leidde in 2015, naast het vernieuwde hooglerarenbeleid en career track, tot twee concrete

AANSTELLINGEN EN FTE PER JAAR PER ONDERDEEL

Onderdeel	2015		2014		2013		2012		2011	
	Fte	Aanst.	Fte	Aanst.	Fte	Aanst.	Fte	Aanst.	Fte	Aanst.
01 BETA	1234	1531	1218	1508	1218	1501	1245	1547	1406	1719
02 DGK	747	857	741	858	740	857	769	873	794	901
03 GEO	551	622	525	597	489	557	468	536	363	416
04 GW	636	895	592	807	580	782	597	797	625	855
05 REBO	478	663	440	619	438	606	438	606	481	664
06 SW	712	976	653	899	638	885	617	849	598	816
08 UCU	50	73	46	66	43	65	44	67	45	72
09 FSC	231	250	229	249	233	255	227	248	253	278
10 JBI	2	3	2	4	6	10	10	15	26	38
11 GDL	44	48	45	51	44	50	37	41	40	46
12 UBU	130	168	134	173	135	178	138	185	143	193
13 UBD	562	653	537	624	511	603	513	606	518	617
NIKI	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Eindtotaal	5380	6742	5165	6458	5079	6352	5106	6373	5294	6618

M/V VERHOUDING

Aanstellingen	2015		2014		2013		2012		2011	
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
WP	1429	1204	1387	1084	1354	1043	1372	1007	1427	977
HGL	299	82	292	75	301	74	301	72	313	70
Promovendi	416	418	415	430	412	449	421	496	444	533
Stud. Ass.	218	240	191	215	178	184	180	169	202	204
OBP	1200	1617	1173	1563	1168	1564	1165	1563	1235	1596
Eindtotaal	3263	3479	3166	3292	3112	3240	3138	3235	3308	3310
Eindtotaal %	48%	52%	49%	51%	49%	51%	49%	51%	50%	50%

initiatieven: er is voor nieuwe onderzoekers een leertraject ontwikkeld dat in april 2016 met dertig geselecteerde deelnemers van start zal gaan. Daarnaast startte een projectgroep medio 2015 met de ontwikkeling van een introductietraining voor nieuwe leidinggevers; medio 2016 start een pilot.

Herkenbaar goed werkgeverschap

Tussen college van bestuur en de faculteiten zijn eind 2014 afspraken gemaakt over streefcijfers voor vrouwelijke hoogleraren. Er zijn op verschillende plaatsen binnen de universiteit activiteiten gericht op meer genderdiversiteit. De directie HR organiseert voor talentvolle vrouwelijke Universitaire Docenten het Mentoring & Coaching Traject voor vrouwen in de wetenschap.

De Universiteit Utrecht realiseerde een inwerktraject en oriëntatie arbeidsmarkt voor tijdelijke docenten (start 2016), de International Service Desk is volledig ingericht en klaar voor de start per 1/1/2016. Er is aandacht voor de verhouding vast/tijdelijk personeel en er zijn in samenwerking met de Directie Communicatie & Marketing stappen gezet op het gebied van werving (een gezamenlijke printadvertentie en meer en beter gebruik van LinkedIn).

Duurzame inzetbaarheid heeft aandacht gekregen, door het organiseren van de jaarlijkse 'vitaliteitsdag' met ongeveer 450 deelnemers. Bij een onderdeel van

de universiteit waar het werk zal verdwijnen en veranderen, start de universiteit een transitietraject gericht op de ontwikkeling van medewerkers naar ander werk binnen of buiten de universiteit.

Work2Work begeleidt mensen bij de afloop van hun dienstverband naar ander werk. In 2015 heeft opnieuw een verbeterslag plaatsgevonden, bijvoorbeeld op het gebied van LinkedIn trainingen.

Overig

In 2015 heeft een taskforce medezeggenschap gewerkt aan verbeteringen op het terrein van de medezeggenschap. Zo zijn onder meer afspraken gemaakt over de tijdsinvestering van de leden van de medezeggenschap.

In 2015 heeft het project payroll er toe geleid dat vanaf 2016 de salarisverwerking in eigen beheer is genomen.

Initiële opleiding

In 2015 stonden 27 medewerkers ingeschreven als student bij de universiteit. Voor geen van deze medewerkers heeft de universiteit het collegegeld betaald.

PRIVACY

Universiteit Utrecht vindt het belangrijk zorgvuldig om te gaan met persoonsgegevens en wil geldende regels naleven. Met het oog op de Wet meldplicht datalekken per 1-1-2016 en de aankomende Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming, is in 2015 in opdracht van het college van bestuur een serie privacyprojecten gestart. Het eerste daarvan, een instellingsbrede inventarisatie van relevante gegevensbestanden, is in 2015 uitgevoerd. Voor in 2016 te realiseren vervolgprojecten, zoals een analyse van verbeterpunten en het aanstellen van een Functionaris Gegevensbescherming, zijn projectplannen vastgesteld.

VERHOUDING VAST-TIJDELIJK

Aanstellingen %	2015	2014	2013	2012	2011
WP	51%	51%	51%	52%	51%
V	39%	40%	40%	41%	41%
T	61%	60%	60%	59%	59%
OBP	49%	49%	49%	48%	49%
V	70%	73%	74%	76%	75%
T	30%	27%	26%	24%	25%

COMMUNICATIE EN MARKETING

Bright minds, better future

De payoff *Bright minds, better future* is ontwikkeld als drager van het merkbeleid van de Universiteit Utrecht. Het wordt geladen met voorbeelden en illustraties van onderzoek en onderwijs. Toponderzoekers, docenten, promovendi, studenten, alumni en partners personaliseren op deze manier het merk; zij zijn de ambassadeurs van de Universiteit Utrecht. De payoff vergroot de herkenbaarheid van de Universiteit Utrecht en draagt daarmee bij aan het versterken van ons profiel. De in 2015 aangetrokken brandmanager coördineert het visualiseren en invullen van de payoff naar communicatiemiddelen en gebouwen. Het concept is al ingevoerd bij arbeidsmarktcommunicatie en studentenwerving. Dit zorgt er voor dat de juiste persoon op de juiste plek terecht komt.

Public Affairs

Het aangaan en versterken van relaties met beleidsmakers en politici heeft een extra impuls gekregen door het aanstellen van een public affairs officer. Door het relatienetwerk in Den Haag te intensiveren beoogt de universiteit de meerwaarde en specifieke maatschappelijke relevantie van de Universiteit Utrecht en haar onderzoek te vergroten bij genoemde relaties. Daarnaast draagt het professionaliseren van de public affairs bij aan meer intern bewustzijn van de politieke agenda. In 2015 is een start gemaakt door lobbyplannen ten aanzien van Brussel, Den Haag en de regio te bundelen en het netwerk in Den Haag verder te versterken. Daarnaast was de Universiteit Utrecht (mede-)organisator van inkomende politieke werkbezoeken van Kamerleden, Europarlementariërs en delegaties van ministeries, vaak in samenwerking met academisch ziekenhuis UMCU, Hogeschool Utrecht, provincie en gemeente.

Twitter-webcares

De twitter-webcare van @UniUtrecht gooide hoge ogen en het aantal volgers is met meer dan 50% toegenomen sinds begin 2015. Volgens socialmedia-bedrijf Coosto heeft de Universiteit Utrecht een van de beste Twitter-webcares van alle Nederlandse universiteiten. Het afgelopen studiejaar heeft Coosto voor de tweede keer op rij onderzocht hoe actief én effectief de Twitter-accounts van 18 WO-instellingen zijn. Coosto heeft gekeken naar drie taken: publiceren (contentcreatie), monitoring (reputatie) en reageren (webcare). Het Utrechtse universitair Twitteraccount verwerkte (relatief) de meeste vragen van alle 18 onderzochte instellingen en werd – op Delft na – het meest gecompimenteerd en op Twitter het meest positief besproken.

Corporate site en Studentensite

Met ondersteuning van ITS is in februari 2015 de vernieuwde corporate website en studentensite in gebruik genomen. Voor de studentensite: zie Hoofdstuk 3, Onderwijs.

Eind januari ging de corporate site live. De site is dankzij het responsive design op desktop, tablet en smartphone goed te gebruiken. De corporate site stelt de informatiebehoefte van externe doelgroepen centraal. Onderdelen van de universiteit hebben de mogelijkheid om hun eigen identiteit vorm te geven in content en navigatie. Het vele beeldmateriaal en de aandacht voor actualiteit maken de site levendig en aantrekkelijk. De navigatiestructuur en zoekfunctie zijn sterk verbeterd. De corporate site heeft het eerste jaar na de lancering 4,8 miljoen bezoekers mogen ontvangen.

Met vijf doelgroepgerichte sites beschikt de universiteit over een zeer stabiel en gewaardeerd online communicatie platform.

IT-DOMEIN

Na de vorming van de nieuwe directie Information and Technology Services (ITS) in 2013 en de positie- en ambitiebepaling in 2014, kon in 2015 ingezet worden op de verdere professionalisering van het IT-domein. De centrale IT-directie beweegt zich in toenemende mate van de backoffice naar de frontlinie, van uitvoerder naar gelijkwaardige samenwerkingspartner voor onderwijs en onderzoek, en van alleen IT-beheer ook naar IT-innovatie. In de strategische koers van de Universiteit Utrecht is IT een belangrijke succesfactor en drijvende motor in de realisatie van gestelde innovatiedoelstellingen op het gebied van onderwijs, onderzoek en bedrijfsvoering.

Innovatieve IT draagt in belangrijke mate bij aan de verdere efficiëntie en effectiviteit van de universitaire bedrijfsvoering. Daartoe heeft in 2015 een aantal (infrastructurele) verbeteringen plaatsgevonden voor onder meer de optimalisatie van de inschrijving van master- en internationale studenten (OSIRIS aanmelden), de beveiliging en (extra) authenticatie van de toegang tot systemen (Identity en Access Management), de archivering van post- en beleidsdocumenten (DMS/RMA) en de salarisverwerking (Pay-roll).

Een belangrijke stap in de beveiliging van informatie en data binnen de Universiteit Utrecht is de vaststelling van het universitair Informatiebeveiligingsbeleid.

Informatiebeveiliging

De Universiteit Utrecht hecht grote waarde aan de vertrouwelijkheid en juistheid van informatie in onderwijs, onderzoek en in de bedrijfsvoering.

Informatie zoals persoonsgegevens, studieresultaten en onderzoeksdata moeten adequaat beschermd en behandeld worden. Digitalisering neemt nog steeds toe, leveranciers van onderzoeksdata stellen hogere eisen en wet- en regelgeving worden strenger. Dit alles leidt tot hogere eisen aan het uitwisselen en verkrijgen van informatie en aan de beveiliging ervan. Om aan deze eisen te voldoen zijn inspanningen nodig op zowel organisatorisch, procesmatig en technisch vlak, als in de beïnvloeding van houding en gedrag. In 2015 is een nieuw informatie-beveiligingsbeleid vastgesteld dat hierop inspeelt. Dit beleid definieert het doel, de reikwijdte, de gestelde eisen en de wijze waarop informatiebeveiliging binnen de universiteit is georganiseerd. Pijlers onder het nieuwe beleid zijn onder andere bewustwording bij medewerkers en studenten, een nieuwe governancestructuur dichtbij het primaire proces en een verplicht basisniveau van informatiebeveiliging. Het beleid sluit aan bij internationale standaarden en is meetbaar volgens de normen die binnen het hoger onderwijs zijn afgesproken.

DUURZAME BEDRIJFSVOERING

CO₂ footprint

Vorig jaar is voor het eerst een CO₂ footprint opgenomen in het jaarverslag, waarbij energie en mobiliteit (woon-werkverkeer) en afvalverwerking waren meegenomen. De footprint van 2015 is

uitgebreid met de thema's vlieguren, catering en de landbouwactiviteiten van boerderij De Tolakker.

Door de toevoeging van nieuwe thema's is de totale footprint niet te vergelijken met 2014. Ook was in de footprint van 2014 de doorgeleverde elektriciteit aan huurders van gebouwen van de Universiteit Utrecht niet meegenomen.

In 2015 bedroeg de aan energie gerelateerde uitstoot 36.168 ton CO₂, in 2014 was dit 45.514 ton. Oorzaak hiervan is de inkoop van 100% windenergie (- 12.175 ton) en een iets hoger aardgas- en warmteverbruik (i.v.m. klimaat, + 2.829 ton).

In totaal een verlaging van 9.346 ton CO₂, dit is 14% van de totale footprint van 2015.

In de footprint zit ook de uitstoot als gevolg van doorgeleverde energie aan derden (onder andere Hogeschool Utrecht, SSH, UMC Utrecht en huurders); dit betreft in totaal 8.278 ton CO₂, 13% van de totale footprint.

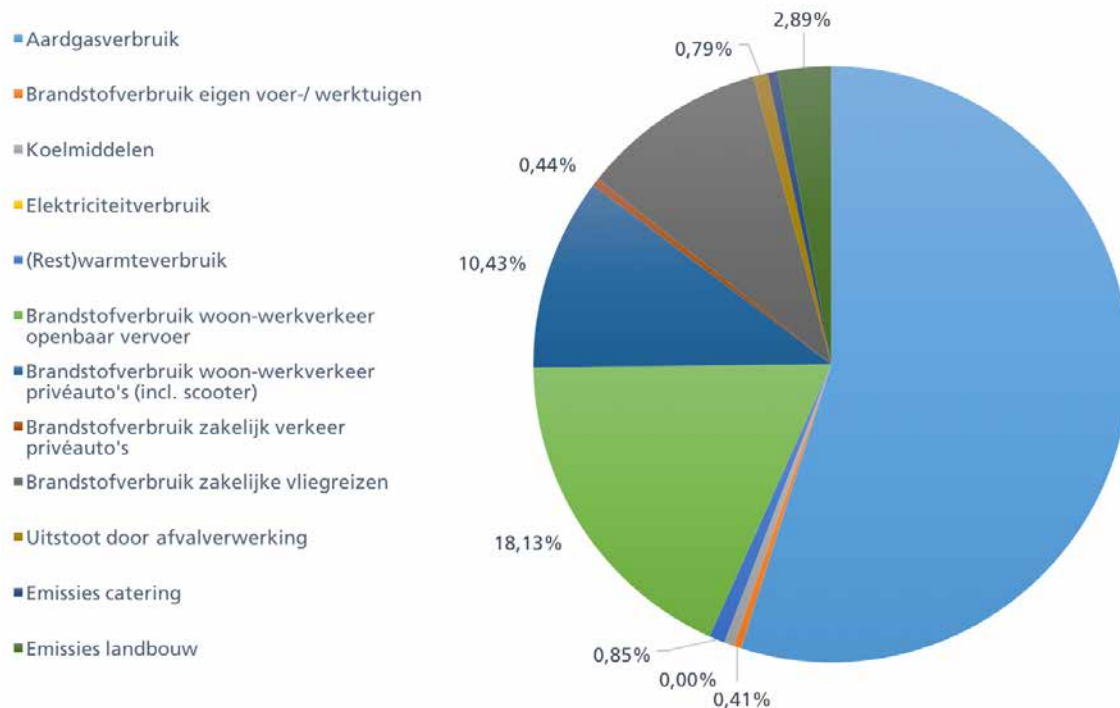
De uitstoot voor woon-werkverkeer is nagenoeg gelijk gebleven. Dit komt doordat de aantallen studenten en medewerkers vrij stabiel zijn en omdat de modalsplit (aandeel auto, OV en fiets) niet ieder jaar wordt vastgesteld.

Energie en water

Vanwege de grote impact op de CO₂-footprint is energie een belangrijk aspect binnen de Duurzame Bedrijfsvoering. De belangrijkste doelstellingen zijn

SOORTEN EMISSIES VERDEELD NAAR SCOPE

	CO ₂ -uitstoot		CO ₂ -uitstoot relatief		
	Totaal [ton/ jaar]	Percentage [%]	Per student [ton/ 100 stud]	Per fte [ton/ fte]	Per bvo [ton/ 100m²]
Directe emissies (Scope 1)					
Aardgasverbruik	35.620,7	54,90%	117,397	5,283	5,477
Brandstofverbruik eigen voertuigen	267,0	0,41%	0,880	0,040	
Koelmiddelen	353,8	0,55%	1,166	0,052	0,054
Indirecte emissies door energieopwekking (Scope 2)					
Elektriciteitsverbruik	-	0,00%	0,000	0,000	0,000
(Rest)warmteverbruik	548,7	0,85%	1,808	0,081	0,084
Overige indirecte emissies (Scope 3)					
Woon-werkverkeer: ov	11.760,6	18,13%	38,760	1,744	
Woon-werkverkeer: privéauto's	6.765,0	10,43%	22,296	1,003	
Zakelijk verkeer privéauto's	284,0	0,44%	0,936	0,042	
Zakelijke vlieguren	6.543,3	10,08%	21,565	0,971	
Afvalverwerking	509,6	0,79%	1,679	0,076	0,078
Catering	352,2	0,54%	1,161	0,052	
Landbouw	1.878,1	2,89%	6,190	0,279	
Totaal (stud & medewerkers)	64.883,0	100%	213,839	9,624	5,694

het terugbrengen van het energiegebruik en het vergroten van het aandeel duurzaam opgewekte energie.

In 2020 dient volgens afspraak (Meerjarenafspraken, MJA-3) een efficiencyverbetering gerealiseerd te worden van 30% ten opzichte van 2005 (gemiddeld 2% verbetering per jaar). In 2015 is een Energie-efficiency Index (EEI) gerealiseerd van 77. Dit ligt in lijn met de gemiddelde energie efficiency van 2% per jaar. Om een zuiver beeld van de vergelijking tussen 2014 en 2015 te maken is er een klimaatcorrectie uitgevoerd, waarbij de graaddagen (hoe koud was het) en de koelgraaduren (hoe warm was het) van

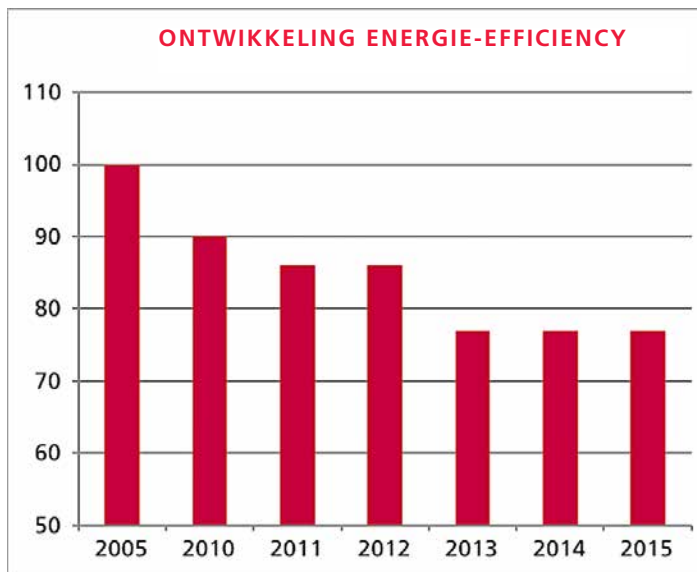
de verschillende jaren worden vergeleken. Het gecorrigeerde verbruik 2015 is nagenoeg gelijk aan het verbruik in 2014.

De Universiteit Utrecht heeft de ambitie om in 2020 50% van het energiegebruik duurzaam op te wekken, onder meer door warmte-koude-opslag, windenergie en het benutten van zonlicht.

In 2015 zijn de volgende resultaten geboekt:

- Zonne-energie (nog niet operationeel)
In 2015 werd besloten dat de Universiteit Utrecht en het UMC Utrecht 6.500 zonnepanelen gaan plaatsen

		2010	2011	2012	2013	2014	2015
1. Gebruik Nutsvoorzieningen							
Aardgas	[Nm ³]	2.118	1.475	1.643	1.726	1.045	1.080
Warmte	[GJ]	408	304	379	325	252	282
Elektriciteit	[kWh]	61.854	60.143	60.097	56.345	55.093	54.795
2. Primaire Energieverbruik							
Primair energiegebruik		1.076	925	1.014	922	809	840
Klimaatcorrectie		-90	15	-70	-80	30	-2
Primair energiegebruik gecorrigeerd		986	940	944	842	839	839
Energie-efficiency Index		90	86	86	77	77	77
3. Emissie							
Uitstoot CO ₂		49,5	42,4	40,6	37,3	31,1	34,1
Uitstoot NO _x		71,9	65,2	53,5	47,8	-	-
4. Waterverbruik UU							
	[m ³]	286	293	293	246	240	239

op diverse gebouwen in het Utrecht Science Park De Uithof. De Universiteit Utrecht plaatst zo'n 4.300 panelen en het UMC Utrecht 2.200 panelen. Hiermee heeft het Utrecht Science Park De Uithof het grootste oppervlak aan zonnepanelen in Utrecht en behoort het tot de top 10 in Nederland. Realisering van dit project gaat plaatsvinden in 2016.

De bijdrage aan duurzame energieopwekking door zonnepanelen is weliswaar beperkt, maar zij dragen wel bij aan een beperking van de CO₂-footprint.

- Windenergie

Sinds 2015 koopt de Universiteit Utrecht al haar elektriciteit duurzaam in via Greenchoice. Het betreft hier 100% windenergie van windmolens uit Nederland. Dit heeft 18% bijgedragen aan het verlagen van de CO₂-footprint van de Universiteit Utrecht.

- Warmte- Koudeopslag

Zie pagina 51.

- IT-oplossingen

Het slim inzetten van IT kan het aantal reizen naar de Universiteit Utrecht voor werk- of studieverplichting doen afnemen. Dit draagt bij aan CO₂-reductie. Zo zijn sinds 2015 diverse mobiele applicaties (voor laptop, tablet of smartphone) beschikbaar voor universitaire medewerkers en studenten. Vergaderen kan bijvoorbeeld via Skype for business, en via VPN of Surfdrive kun je overal bij je bestanden en deze delen met collega's. Daarnaast wordt door verduurzaming van IT bijgedragen aan een milieubewustere en energiezuinige bedrijfsvoering. In 2015 is er een aantal veranderingen doorgevoerd in de wijze waarop binnen de universiteit geprint wordt. Er wordt standaard 2-zijdig geprint, gerecycled

papier gebruikt en printopdrachten worden alleen afgedrukt na inloggen op de printer waardoor papierverspilling wordt voorkomen. Verder staat sinds mei 2015 de standaardinstelling van de lichtsterkte van nieuwe PC-schermen op 50% wat zorgt voor een aanzienlijke energiebesparing.

- Catering en Vending

Catering

Meer dan 90% van de koffie die bij de Universiteit Utrecht gedronken wordt, is zowel biologisch als fairtrade (Max Havelaar keurmerk). De chocolademelk heeft het Max Havelaar keurmerk. Van de 3.150.000 kopjes en bekertjes koffie en cacao die we drinken is 95% duurzaam. De automaten voldoen aan de eisen van RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland).

Daarnaast is Selecta in 2015 definitief overgegaan op elektrisch vervoer tussen de gebouwen om de Universiteit Utrecht van koffie te voorzien.

In de restaurants is ongeveer 95% van het brood biologisch. Er worden ongeveer 35.000 witte en bruine bolletjes en meer dan 100.000 sneetjes brood verkocht. De ongeveer 36.000 liter melk en karnemelk – ongeveer 150.000 bekertjes per jaar – is biologisch.

Een essentieel onderdeel binnen duurzaamheid is de stap naar een circulaire economie. De universiteit maakt al stappen in die richting. Een voorbeeld hiervan is dat er sinds 2013 koffiedrab wordt ingezameld voor hergebruik als voedingsbodem voor het kweken van oesterzwammen. Dit is een groot succes geworden. Door goede samenwerking met de exploitant van koffieautomaten en de cateraar zijn er dagelijks oesterzwamkroketten te koop in de cateringlocaties, gekweekt op de eigen koffiedrab van de koffieautomaten.

Inkoop

Het Inkoop- en Aanbestedingscentrum (IAC), verantwoordelijk voor alle Europese aanbestedingen van de universiteit, heeft bij alle Europese aanbestedingen in 2015 duurzaamheid actief onder de aandacht gebracht bij de interne opdrachtgevers. Dit heeft er onder andere toe geleid dat bij alle Europese aanbestedingen relevante eisen en wensen zijn gesteld aan leveranciers met betrekking tot duurzaamheid.

Met hele concrete resultaten, zoals:

- de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij het onderhoud van de groenvoorzieningen.
- de reductie van afvalstromen van de leveranciers van kantoor- en onderwijsmeubilair.
- de reductie van de emissies als gevolg van de inzet van elektrische voertuigen bij diverse universiteitsbrede onderhoudscontracten.
- Het nieuw gecontracteerde datacenter draait op 100% duurzaam opgewekte (hernieuwbare)

groene stroom van hoogwaardige kwaliteit, geproduceerd in Nederland, waarvoor geen CO₂ emissie van toepassing is en spant zich in om het energieverbruik de komende jaren nog verder terug te dringen.

- De nieuwe collectie Identity Gifts (Utrechtse universitaire relatiegeschenken) bevat na de recente Europese aanbesteding vrijwel uitsluitend producten met (minstens) een duurzame component.

- FIRA

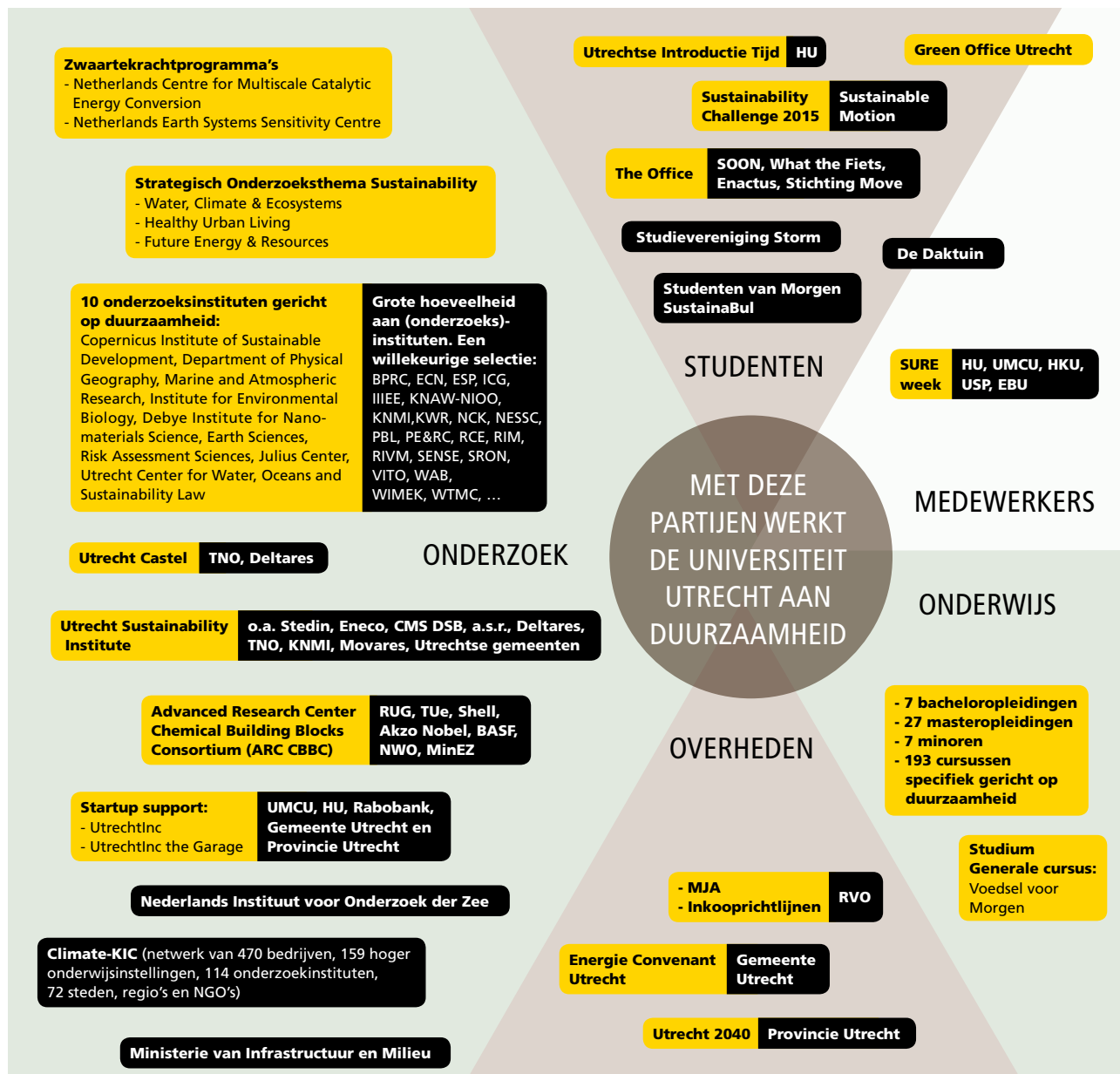
De Universiteit Utrecht is al enige jaren aangesloten bij FIRA. FIRA toetst als kennismakelaar op het gebied van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen in hoeverre duurzaamheid verankerd ligt in de bedrijfsprocessen van leveranciers. Het IAC gebruikt deze informatie voorafgaand aan een aanbesteding om kennis te nemen van de stand van zaken rondom duurzaamheid in de sector en om de best practices te signaleren. Bij de Europese aanbestedingen zelf wordt de uiteindelijk winnende leverancier gevraagd om zich ook aan te sluiten bij FIRA, zodat gedurende de gehele contractperiode hun vorderingen op het gebied van duurzame bedrijfsvoering gemonitord kunnen worden. Hiermee wordt en blijft duurzaamheid bespreekbaar in de relatie tussen de universiteit en haar leveranciers.

- Afvalzorg

Het Facilitair Service Centrum (FSC) levert een sterke bijdrage aan de ambitie van de Universiteit Utrecht om een geheel afvalvrije gemeenschap te worden. In 2015 is gestart met het plaatsen van afval inzamelsystemen die afvalscheiding aan de bron mogelijk maken, ondersteund door een communicatiecampagne. Hierbij worden papier, plastic, GFT en restafval gescheiden. Het doel is om zo min mogelijk restafval te produceren. De resultaten zijn veelbelovend. In 2014 was het percentage restafval van de universiteit ca. 67%. Binnen de gebouwen die in 2015 zijn gestart met gescheiden afvalinzameling is dit nu al gedaald tot een gemiddeld percentage restafval van ca. 40%.

- Schoonmaak

Voor de schoonmaak van de panden van de Universiteit Utrecht worden duurzame middelen en materialen ingezet. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de microvezelmethode die minimaal gebruik maakt van schoonmaakmiddelen en water. Daar waar schoonmaakmiddelen noodzakelijk zijn (o.a. sanitair) wordt gebruik gemaakt van duurzame maar doeltreffende milieuverantwoorde reinigingsmiddelen.

KETENPOSITIE

a.s.r.: ASR Nederland verzekeringen
 BASF: Badische Anilin und Soda Fabrik
 CMS DSB: CMS Derks Start Busmann
 EBU: Economic Board Utrecht
 HKU: Hogeschool voor de Kunsten Utrecht
 HU: Hogeschool Utrecht
 Min EZ: Ministerie van Economische Zaken
 Min I&M: Ministerie van Infrastructuur en Milieu
 MJA: Meerjarenspraken energie-efficiëntie
 NIOZ: Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee
 NOW: Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
 RUG: Rijksuniversiteit Groningen
 RVO: Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
 SURE: Sustainability in Utrecht Region
 TNO: Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek
 TUE: Technische Universiteit Eindhoven
 UMCU: Universitair Medisch Centrum Utrecht
 USI: Utrecht Sustainability Institute
 USP: Utrecht Science Park
 BPRC: Biomedical Primate Research Center
 ECN: Energieonderzoek Centrum Nederland

ESP: Graduate School Experimental Plant Sciences
 ICG: Interuniversitair Centrum voor Geo-ecologisch Onderzoek
 IIIIE: The International Institute for Industrial Environmental Economics
 KNAW-NIOO: Netherlands Institute of Ecology
 KNMI: Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut
 KWR: Watercycle Research Institute
 NCK: Netherlands Centre for Coastal Research
 NESSC: Netherlands Earth System Science Centre
 PBL: Planbureau voor Leefomgeving
 PE&RC: Graduate School Production Ecology & Resource Conservation
 RCE: Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed
 RIM: Royal Institute of Management, Bhutan
 RIVM: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
 SENSE: Research School for Socio-Economic and Natural Sciences of the Environment
 SRON: Netherlands Institute for Space Research
 VITO: Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
 WAB: Scientific Assessment and Policy Analysis for Climate Change
 WIMEK: Wageningen Institute for Environment and Climate Research
 WTM: Netherlands Graduate School of Science, Technology and Modern Culture

Financiën

7.1 FINANCIËEL RESULTAAT 2015

KERNCIJFERS

(x € 1 mln.)	2015	2014
Exploitatieresultaat	45	43
Rijksbijdrage	464	456
Totale baten	818	798
Totale lasten	776	755
Eigen vermogen	463	419

ANALYSE VAN HET FINANCIËEL RESULTAAT 2015

Het gerealiseerde exploitatieresultaat over het boekjaar 2015 bedraagt M€ 45 positief. Een belangrijk deel van het resultaat van het boekjaar komt voor rekening van de faculteiten. In 2015 is een deel van de beschikbare middelen bij de faculteiten niet besteed (beleids gelden en het vertraagd invullen vacatures). Deze zullen in 2016 en de jaren daarna zeker aangewend worden. De UU heeft daarnaast in 2015 een aantal meevallers gehad die een positief effect op het resultaat hebben gehad. De baten komen hoger uit door o.a. extra toewijzingen van OCW inclusief SEO gelden (10 miljoen) en hogere opbrengst van zwaarte kracht-projecten (6 miljoen). Lagere lasten in 2015 hebben ook bijgedragen aan het positieve resultaat over 2015 o.a. afschrijvingslasten (5 miljoen), lagere huisvestingslasten (13 miljoen en de niet aangewende begrote risicomarge (6 miljoen). Het overige deel van het overschot heeft diverse oorzaken (o.a. lagere energielasten en een positief resultaat van de bedrijfsactiviteiten van UU Holding B.V. en verbonden partijen).

INZET VAN DE FINANCIËLE RUIMTE

De positieve saldi van de voorgaande jaren zijn bij faculteiten en op concernniveau aangewend ten behoeve van de vorming van bestemmingsreserves of ter versterking van de algemene reservepositie, waarmee ruimte is gecreëerd voor belangrijke

noodzakelijke toekomstige investeringen. De eerder gevormde bestemmingsreserves op concernniveau worden inmiddels ingezet voor de desbetreffende doeleinden voor Onderwijs en Onderzoek, met name het fonds voor faculteitsoverschrijdende onderzoeksfaciliteiten, additionele toedeling van beleidsruimte-middelen, waaronder onderwijs-faciliteiten, het fonds voor de facilitering werving toponderzoekers.

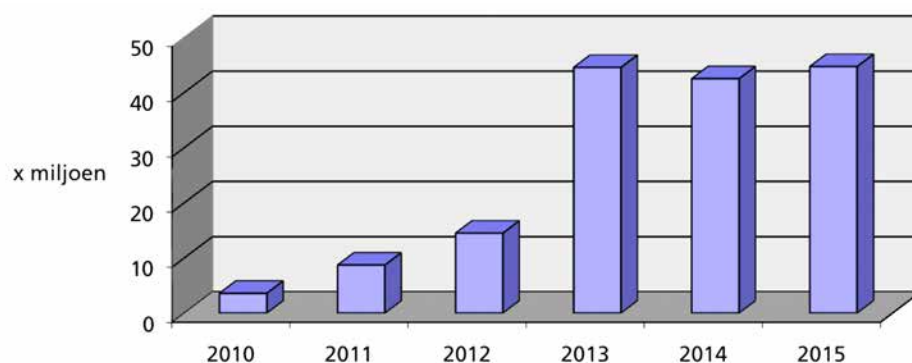
Ook het gerealiseerde overschot van 2015 is het gevolg van een zorgvuldig en sober financieel beleid. De organisatie blijkt met vertraging een bestemming te geven aan de aanwezige structurele financiële ruimte.

Geïsignaleerd wordt dat in de tweede helft van 2015 bij met name de alfa/gamma-faculteiten veel extra docentcapaciteit is aangetrokken ten behoeve van het kleinschalig intensief onderwijs. Daarmee wordt de beschikbaar gestelde financiële ruimte ten behoeve van een kwaliteitsimpuls ook daadwerkelijk benut, waarmee ook verlichting wordt geboden voor lokaal hoge werkdruksituaties.

Het positieve resultaat zorgt voor een versterking van de vermogenspositie van de universiteit. Het resultaat over 2015 is incidenteel hoog en niet maatgevend voor de toekomstige financiële ontwikkeling.

Rekening houdend met de hierboven genoemde ontwikkeling blijft de financiële positie van de universiteit met een solvabiliteit van boven de 50 onverminderd solide. Dit is ook noodzakelijk met het oog op de toekomstige onvermijdelijke hoge extra investeringen in het vastgoed. Het college van bestuur stelt zich als doel de financieringskosten t.b.v. deze investeringen zo laag mogelijk te houden. Dat betekent dat primair de bestaande liquiditeitsruimte maximaal daarvoor zal worden ingezet alvorens nieuwe leningen zullen worden aangegaan. In verband hiermee neemt het college van bestuur zich voor de vrij besteedbare positieve exploitatiesaldi op concernniveau van het jaar 2015 primair toe te voegen

EXPLOITATIESALDI 2010 – 2015

aan de algemene reserve, zodat daarop geen nadere bestemmingsverplichtingen rusten.

Voor wat betreft de gerealiseerde overschotten bij de faculteiten hebben deze onderdelen zelf richting gegeven aan de bestemming van deze resultaten.

HET FINANCIËEL BELEID

Het financiële beleid van de universiteit blijft gericht op het behouden van een positieve balans tussen baten en lasten met daarbij het realiseren van een maximum aan middelen voor onderwijs en onderzoek.

Het strategisch plan 2012-2016 is de leidraad voor de jaarlijkse bestuursagenda van het college van bestuur en de financiële vertaling daarvan in de begroting. De realisatie van de prestatieafspraken voor de UU, inclusief de daaraan verbonden voorwaardelijke middelen, blijven een belangrijke randvoorwaarde.

De inkomsten uit de tweede en derde geldstroom blijven de komende jaren een belangrijke rol spelen bij de financiering van de universiteit. Het inmiddels gestarte EU-programma "Horizon 2020" biedt veel nieuwe mogelijkheden voor projectmatig gefinancierd onderzoek, waar tegenover staat dat de competitie toeneemt. De UU wil hierin haar voorhoedepositie handhaven dan wel uitbreiden.

Het uitgangspunt blijft dat de middelen zo veel mogelijk voor de primaire taken van de universiteit worden ingezet. Beheersing van de huisvestingslasten in de nabije toekomst blijft hierbij van belang. Daarnaast zal het aandeel van de ondersteuningskosten niet stijgen boven het bij de prestatieafspraken vastgelegde niveau van 20%.

7.2 RESULTATENREKENING

De hieronder opgenomen toelichting op de jaarrekening 2015 van de Universiteit Utrecht heeft betrekking op de **geconsolideerde jaarrekening**.

EXPLOITATIERESULTAAT 2015

Het jaar 2015 sluit af met een positief exploitatieresultaat van afgerond 45 miljoen Euro.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2015

De staat van baten en lasten kan als volgt worden weergegeven (x € 1 mln.).

Baten	Begroting		2014
	2015	2015	
Rijksbijdrage OCW	464	449	457
College-, cursus- en examengelden	59	57	57
Baten werk i.o.v. derden	230	232	237
Overige baten	64	64	47
Totaal baten	818	802	798
Lasten			
Personele lasten	480	480	459
Afschrijvingen	57	62	55
Huisvestingslasten	76	89	85
Overige lasten	164	174	156
Totaal lasten	776	805	755
Saldo baten en lasten	42	-3	43
Rentebaten	1	1	1
Rentelasten	-1	-	-1
Saldo financiële baten en lasten	-	1	-
Overige baten	3	-	-
Netto resultaat	45	-2	43

TOELICHTING OP DE ONTWIKKELING VAN BATEN EN LASTEN

Het positieve resultaat van de universiteit over 2015 wordt grotendeels veroorzaakt door een aantal incidentele effecten. Naast een toename in 2015 van de Rijksbijdrage, collegegelden en overige baten (totaal + € 16 miljoen) hebben aan de lastenkant ook de onderbesteding van het budget voor de beleids gelden (€ 3 miljoen) en het niet volledig benutten van de concern-risicomarge (€ 6 miljoen) bijgedragen aan het positieve effect. De exploitatie van de faculteiten en diensten in 2015 komt uit op ca. € 37 miljoen positief. De besteding van de in voorgaande jaren gevormde reserves blijft in 2015 nog achter. Een belangrijke oorzaak van het exploitatiesaldo van de faculteiten is ook de toekenning van de middelen uit hoofde van het apparatuurfonds (€12 miljoen) en het achterblijven van de invulling vacatures en de risicomarges bij de onderdelen. Een belangrijk deel van het resultaat wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserves van de faculteiten.

BATEN

De rijksbijdrage – exclusief overdrachten – komt hoger uit dan het niveau van de begroting in 2015. In 2015 zijn additionele Rijksbijdragen voor in totaal ruim € 7 miljoen toegekend aan de universiteit als gevolg van verhoging van het macrokader door bijstellingen van de referentieramingen van OCW en een bijstelling prijscompensatie in 2015 en de extra toekenning van OCW voor SEO gelden (€ 3 miljoen). Daarnaast is in 2015 de gerealiseerde opbrengst in het kader van het Zwaartekracht-programma met circa € 6 miljoen toegenomen.

De collegegelden nemen in 2015 toe als gevolg van hogere inkomsten uit hoofde van instellingscollegegelden en stijging van het collegegeldtarief. De baten uit hoofde van contractresearch komen nagenoeg uit op de begroting. In 2014 en 2015 was de omzet bij de medische faculteit incidenteel hoog voornamelijk door de uitvoering van een omvangrijke clinical trial. De universiteit richt zich nadrukkelijk op het verbeteren van de positie binnen de Europese Unie, NWO en andere projecten in opdracht van of in samenwerking met derden. In 2015 is een incidentele bate opgenomen als gevolg van de afkoop van de erfpacht van het RIVM terrein (€ 12 miljoen).

LASTEN

De personele kosten in 2015 kunnen als volgt worden geanalyseerd:

	Begroting		2014
	2015	2015	
Personele lasten	480	480	459
Bij/Af: Kosten reorganisatie	+6	-	+2
Af: Kosten overige personele voorzieningen	-5	-	-11
Subtotaal	481	480	450
Af: Daling personele lasten t.g.v. afname contractomzet/zwaartekracht	-	-	-4
Af: Stijging personele lasten door cao-wijzigingen	-	3	-
Totaal	481	483	445

De personeelslasten komen nagenoeg uit op de begroting 2015 maar aanzienlijk hoger uit op het niveau van de 2014. Het gaat dan om de personeelslasten exclusief de dotaties aan voorzieningen, de stijgingen als gevolg van de toename van de contractactiviteiten en de cao-wijzigingen. De vertraagde invulling van de vacatures in 2015 heeft de toename van de personeelslasten als gevolg van CAO effecten 2015 en de bijstelling van personele voorzieningen grotendeels kunnen compenseren. Ten opzichte van 2014 nemen de personeelskosten sterk toe. Een belangrijke oorzaak hiervan is het invullen van vacatures in de eerste geldstroom in het 4e kwartaal van 2015. Het aantal fte's per eind 2015 is ten opzichte van 2014 met 205 toegenomen. Het aantal WP steeg met 138 (voornamelijk in het laatste kwartaal) en het OBP steeg met 67 FTE bij de universiteit. Het totaal aantal FTE bij de faculteit Geneeskunde is daarentegen nagenoeg stabiel gebleven.

De afschrijvingslasten komen in 2015 lager uit als gevolg van de bijstelling van de levensduur van enkele panden en het achterblijven van investeringen in het kader van de bestemmingsreserve UU-brede onderzoeksfaciliteiten. De daling van de huisvestingslasten kan worden verklaard door de wijziging van de systematiek in 2014 van de dotatie aan de asbestvoorziening. Daarnaast heeft de BTW verrekening over sloopkosten in 2015 en de lagere vaststelling van de OZB aanslag een positief effect gehad.

De overige materiële kosten nemen ten opzichte van de begroting 2014 per saldo af als gevolg van de vrijval van de concern risicomarge, de onderbesteding van beleidsgelden en daartegenover de toename van het volume van contractresearch.

Het saldo van de financiële baten en lasten komt in 2015 uit op nihil. Ondanks de hoge liquiditeit ontvangt de universiteit door de lage markttrente relatief weinig rente-inkomsten.

VOORUITZICHTEN 2016

Vanaf 2016 zet de uitbreiding van de WP capaciteit door waarbij de eerder gevormde reserves van de faculteiten zullen worden ingezet. Ook de benutting van de bestemmingsreserves op concernniveau zal in 2016 worden voortgezet. Voor de UU als geheel beloopt het verwachte gebruik van financiële reserves een totaalbedrag van ruim 24 miljoen euro, wat in de begroting zichtbaar wordt als een exploitatietekort van dezelfde omvang. Dit tekort wordt echter gedekt uit de genoemde reserves. Daarmee is per saldo sprake van een sluitende begroting voor het jaar 2016. Ook alle afzonderlijke faculteiten en diensten hebben een sluitende begroting. Daarbij is gebruik gemaakt van de spelregels van het UU-reservebeleid, waardoor voor 2016 voorziene uitgaven kunnen worden afgedekt uit reeds gevormde reserves.

De trend van grote overschotten van de afgelopen 3 jaar zal in 2016 naar verwachting worden omgekeerd. Voorzichtigheid moet daarbij worden betracht. De ruimte uit reserves heeft een eenmalig karakter, die niet inzetbaar is voor structurele uitgaven. Kijkend naar de structurele eerste geldstroombekostiging (rijksbijdrage + collegegelden) blijkt dat tussen 2016 en 2018 een daling van ca. 10 miljoen euro in het vrij besteedbare deel wordt voorzien, die ten koste gaat van de huidige ruimte in de structurele exploitatie. Deze daling wordt verklaard door het geleidelijk teruglopende aandeel van de UU in de landelijke studentenpopulatie.

Bij de raming van de Rijksbijdrage is nog geen rekening gehouden met door de minister van OCW aangekondigde middelenverruiming voor het onderwijs in verband met de invoering van het leenstelsel. In de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 2015-2025 zijn deze extra middelen zichtbaar gemaakt. Daaruit blijkt dat niet eerder dan in 2018 een start wordt gemaakt met deze verruiming, welke landelijk oploopt van 77 miljoen in 2018 tot 260 miljoen in 2025. De wijze waarop deze middelen zullen worden toegewezen is niet bekend. Vooruitlopend op de beschikbaarstelling van deze middelen is afgesproken dat de universiteiten in de periode 2015 t/m 2017 een voorfinanciering ter grootte van in totaal 200 miljoen euro, dus 67

miljoen euro per jaar, voor hun rekening zullen nemen. De UU heeft aan deze afspraak voldaan door zijn aandeel van afgerond 26 miljoen euro (13% van het landelijk aandeel) te investeren in kleinschalig intensief onderwijs, het programma 'educate IT', extra studieplekken in de UB en up to date AV-voorzieningen in collegezalen.

In de begroting 2016 is voorts nog geen rekening gehouden met de effecten van het landelijk loonakkoord van afgelopen zomer, waarbij voor de rijksoverheid inclusief de onderwijssector, afspraken zijn gemaakt over de loonontwikkeling. Over de precieze invulling van het resterende deel wordt door de universiteiten nog onderhandeld met de bonden. Of deze loonstijging geheel of gedeeltelijk wordt gecompenseerd in de rijksbijdrage is niet bekend

Voor wat betreft de ontwikkelingen met betrekking tot de tweede en derde geldstroom staat het nieuwe EU-subsidieprogramma "Horizon 2020" centraal wat in 2014 is gestart. De stuurgroep EU 2020 heeft in opdracht van het college van bestuur geadviseerd op welke wijze de UU hierin optimaal kan presteren. Dit vereist aanpassingen in de organisatie en administratieve werkwijze aangaande de acquisitie en beheer van onderzoeksubsidies van de universiteit.

7.3 BALANS PER 31-12-2015

De balans per 31 december 2015 kan als volgt verkort worden weergegeven:

(x € 1 mln)

Activa	31-12-2015	31-12-2014
Totaal vaste activa	608	603
Vlottende activa		
Vorraden/ Vorderingen op derden/effecten	70	67
Liquide middelen	196	166
Totaal vlottende activa	266	233
Totaal activa	874	836

Passiva	31-12-2015	31-12-2014
Eigen vermogen	463	418
Voorzieningen	74	82
Langlopende schulden	24	32
Kortlopende schulden	313	304
	411	418
Totaal passiva	874	836

ACTIVA

De vaste activa nemen toe met € 5 miljoen. Dit komt door investeringen in computersystemen, verbouwingen en nieuwbouw, investeringen in apparatuur en inventaris (€ 59 miljoen). De afschrijvingen daarentegen bedroegen over 2015 € 52 miljoen (exclusief geneeskunde). De universiteit staat in de komende jaren voor een omvangrijk programma van grote investeringen in de huisvesting en ICT. Een belangrijk deel zal in de komende tien jaar worden geïnvesteerd. Dit programma kan niet volledig uit eigen middelen worden gefinancierd.

De liquide middelen zijn toegenomen door enerzijds de positieve cash-flow in 2015.

PASSIVA

Het eigen vermogen stijgt met € 45 miljoen door het positieve exploitatieresultaat over 2015. Het verloop van het eigen vermogen kan als volgt worden weergegeven:

(x € 1 mln.)	Stand per 31-12-2014	Saldo mutaties	Stand per 31-12-2015
Algemene reserve	258	22	280
Bestemmings- reserves/fondsen	106	21	127
Reserve verbon- den partijen	21	4	25
Herwaarderings- reserve	33	-2	31
Totaal eigen vermogen	418	45	463

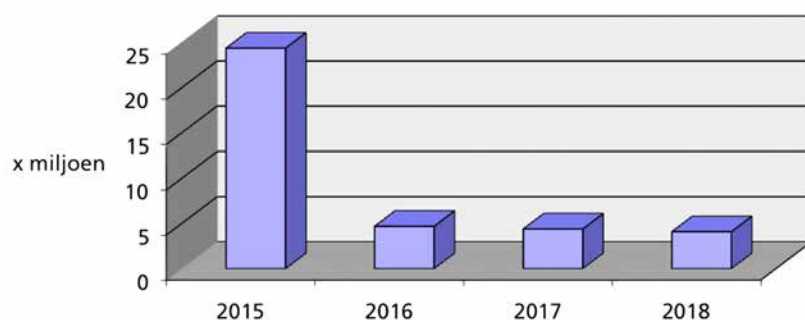
In 2015 is een belangrijk deel van het resultaat toegevoegd aan specifieke bestemmingsreserves. De algemene reserve wordt aangehouden als bufferreserve om niet structurele financiële tegenvallers en risico's te kunnen opvangen en de continuïteit van de universiteit te waarborgen. De omvang van de algemene reserve past binnen de kaders van de solvabiliteits eis van de universiteit. Met de vorming van bestemmingsreserves worden de faculteiten in staat gesteld deze reserves te benutten voor hun meerjarige financiële planning.

De voorzieningen nemen ten opzichte van 2014 per saldo met € 9 miljoen af voornamelijk door de vrijval van de personele voorzieningen. De voorziening voor verlieslatende projecten is vanaf 2014 opgenomen in het saldo van de onderzoeksprojecten. In 2015 is circa € 8 miljoen betaald in het kader van reeds doorgevoerde reorganisaties (salariskosten en FPU-regelingen) en werkloosheidsuitkeringen.

De langlopende schulden nemen af door de jaarlijkse aflossing van de lening bij het ministerie van Financiën.

De kortlopende schulden stijgen daarentegen door hogere vooruitontvangen bedragen en een toename van de overige verplichtingen van de universiteit per balansdatum.

FINANCIERINGSBEHOEFTE 2015-2018

LIQUIDITEITSONTWIKKELING

Het netto werkkapitaal – inclusief liquide middelen – bedraagt ultimo 2015 € 47,2 miljoen negatief. Ultimo 2014 lag dat bedrag op € 70,3 miljoen negatief. De werkkapitaalpositie geeft weer in hoeverre de universiteit aan haar kortlopende verplichtingen kan voldoen. Het werkkapitaal van de universiteit is in 2015 toegenomen met circa € 23 miljoen voornamelijk als gevolg van de toename van de liquide middelen en kortlopende schulden.

Door onder meer investeringen in materiële vaste activa en uitgaven in verband met de reorganisaties en voorzieningen staat het werkkapitaal onder druk. Wel moet er bij de beoordeling van het werkkapitaal rekening mee worden gehouden dat onder kortlopende schulden voor € 157,2 miljoen aan vooruitontvangen bedragen is opgenomen (ultimo 2014: € 141,7 miljoen). Ook hebben de overlopende passiva voor € 20,2 miljoen (2014: € 12,0 miljoen) betrekking op posten die niet direct tot een uitgaande kasstroom leiden. Rekening houdend met de bovengenoemde posten bedraagt het werkkapitaal € 130,2 miljoen positief (2014: € 83,4 miljoen). Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht zoals opgenomen in de jaarrekening.

FINANCIERING

De financieringsbehoefte voor de komende jaren kan als volgt worden weergegeven:

(x € 1 mln.)	2015	2016	2017	2018
Beginstand financiering	33	24	19	14
Netto-financiering	-	-	-	-
Aflossingen	-8	-5	-5	-5
Eindstand financiering	24	19	14	9

Voor de planperiode 2016-2018 blijft de solvabiliteit van de universiteit op het vereiste niveau van minimaal 40%. Bij de beoordeling van de geprognostiseerde liquiditeitspositie dient te worden bedacht dat Universiteit Utrecht tot en met 2018, naast de reeds lopende lening, nog geen gebruik heeft gemaakt van de additionele beschikbare kredietruimte bij het Ministerie van Financiën (Geïntegreerd Middelenbeheer GMB). De liquiditeit van de universiteit kan daardoor tot en met 2020 eenvoudig op het gewenste niveau blijven inclusief de daarbij benodigde investeringen.

7.4 TREASURYBELEID

In het jaarverslag wordt door een publieke organisatie expliciet verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid ten aanzien van de financiële middelen. De Universiteit Utrecht heeft een treasurystatuut opgesteld dat is goedgekeurd door de raad van toezicht.

BELEGGINGEN

De beurswaarde van de effecten bedraagt eind 2015 € 4,8 miljoen. De gemiddelde rentevergoeding van beleggingen bedraagt circa 3 procent. De resterende looptijd van de beleggingen is circa 5 jaar. Het beleggingsbeleid is primair risicomijdend.

BELENINGEN

De universiteit voert momenteel een omvangrijk investeringsprogramma uit. Dat programma is gericht op de instandhouding van de gebouwen van de universiteit.

Bij het ministerie van Financiën is een lening afgesloten van € 50 miljoen. De looptijd eindigt op 23 december 2019. De rente bedraagt per 31-12-2015: 2,68%. Aflossing vindt plaats in jaarlijkse termijnen van € 5 miljoen. De universiteit heeft ter zake van deze lening hypothecaire zekerheid verstrekt aan het ministerie van Financiën op een deel van de panden.

7.5 OVERZICHT VERGOEDINGEN AAN EN DECLARATIES VAN BESTUURDERS VOOR INSTELLINGEN ALS BEDOELD IN ARTIKEL 4, DERDE LID RJO

Naar aanleiding van de brief van de staatssecretaris van OCW van 25 november 2011 inzake transparantie declaraties en declaratievoorschriften zijn onderstaand de declaraties opgenomen van het college van bestuur over 2015. De declaraties van het bestuur zijn in overeenstemming met de interne declaratierichtlijnen van de Universiteit Utrecht.

De Universiteit Utrecht heeft bij de samenstelling van onderstaand overzicht het advies van de VSNU met betrekking tot de uniformering wijze van verantwoording en toerekening van de declaraties van bestuurders als uitgangspunt genomen. Onder declaraties wordt verstaan: vergoedingen voor individueel gemaakte kosten en geleverde diensten. Naast de declaraties zijn hierin ook de direct door de universiteit betaalde facturen en afschrijvingen van creditcards opgenomen. De kosten van het dienstvervoer (auto's, chauffeurs en overige kosten) zijn op basis van het geschatte gebruik over 2015 toegerekend aan de leden van het college van bestuur. De Universiteit Utrecht heeft sinds een aantal jaren twee dienstauto's voor werk en woon-werk gerelateerd vervoer.

(in €)	mr. M.J. Oudeman	prof. dr. G.J. van der Zwaan	prof. dr. A. Pijpers
Representatie-kosten	429	291	563
Reiskosten:			
- Binnenland	106.696	25.226	93.184
- Buitenland	4.635	16.449	11.006
Overige kosten	1.202	1.202	1.202
Totaal	112.962	43.168	105.955

Rapportage conform voorgeschreven model OCW)

7.6 CONTINUÏTEITSPARAGRAAF

A GEGEVENSSET

In overeenstemming met de vereisten van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO) geeft de Universiteit Utrecht hierbij inzicht in het verwachte exploitatieresultaat in de komende jaren (2016-2018) en de ontwikkeling van de vermogenspositie. De gegevens zijn ontleend aan de begroting 2016 van de universiteit welke is goedgekeurd in de vergadering van de Raad van Toezicht van december 2015.

A 1 Kengetallen

In de komende jaren verwacht de universiteit een geringe stijging van het aantal WP met name veroorzaakt door een toename van de activiteiten in de tweede en derde geldstroom. De ontwikkeling van de omzet contractresearch heeft direct gevolgen voor de inzet van WP bij de universiteit.

Universiteit Utrecht

	Realisatie 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Wetenschappelijk Personeel				
Vast	1.173	1.169	1.182	1.184
Tijdelijk	1.770	1.785	1.762	1.754
Totaal	2.943	2.954	2.944	2.938
Ondersteunend & beheerspersoneel				
Vast	1.926	1.977	1.966	1.968
Tijdelijk	511	456	449	446
Totaal	2.437	2.433	2.415	2.414
Totaal fte	5.380	5.387	5.359	5.351

De aantallen ingeschreven studenten vertoont naar verwachting de komende jaren een lichte groei gebaseerd op de trend van de afgelopen jaren.

Universiteit Utrecht

	Realisatie 2015	Prognose 2016	Prognose 2017	Prognose 2018
Bekostigde Bachelor-studenten	18.800	19.665	19.473	19.316
Bekostigde Master-studenten	10.458	10.848	10.983	10.633
Totaal	29.258	30.513	30.456	29.949

A 2 Meerjarenbegroting

Balans

Op basis van de meerjarige exploitatiebegroting 2016-2018 en de meerjarige investeringsbegroting 2016-2018 kan de onderstaande balansprognose opgesteld.

Stand 31/12	Begroting		Prognose	
bedragen in M€	2015	2016	2017	2018
Vaste activa				
- Immateriële vaste activa	15	15	15	15
- Materiële vaste activa	582	609	627	638
- Overige vaste activa	11	26	26	26
Totaal vaste activa	608	650	668	679
Vlottende activa				
- Voorraden	1	2	2	2
- Vorderingen	69	68	67	66
- Liquiditeiten	196	120	68	19
Totaal vlottende activa	266	190	137	87
Totaal Activa	874	840	805	766
Eigen vermogen				
Algemene reserve	280	280	280	280
Bestemmingsreserves	116	92	68	41
Overige reserves/fondsen	67	67	67	67
	463	439	415	388
Voorzieningen	74	78	76	74
Langlopende schulden	24	20	14	9
Kortlopende schulden	313	303	299	295
	411	401	389	378
Totaal Passiva	874	840	805	766
Solvabiliteit (%)	53	52	52	51

TOELICHTING

Vaste activa

In onderstaand overzicht wordt een prognose van de investeringen in vastgoed, ICT en overige investeringen (m.n. apparatuur) weergegeven voor de jaren 2016-2018.

Universiteit Utrecht	Begroting	Prognose	Prognose
bedragen in M€	2016	2017	2018
Investeringsvastgoed			
Investeringsuitgaven	88,0	70,0	70,0
Afschrijvingen huisvesting	48,1	50,1	51,6
Investerings ICT (centraal)			
Investeringsuitgaven	4,9	6,1	6,1
Afschrijvingen ICT	5,6	6,4	7,6
Investerings Overig			
Investeringsuitgaven	15,0	12,0	8,0
Afschrijvingen	12,0	13,7	13,8
Totaal investeringen - afschrijvingen	42,2	18,0	11,1

De investeringen zijn bepaald door de Vastgoed & Campus op basis van het vastgoedprogramma van de Universiteit Utrecht. Er wordt volop gewerkt aan de gebouwen van de UU en de ruimtelijke inrichting. Daarbij ligt het accent op de vervanging van de bouw uit de 70-80-er jaren. Tot en met 2017 zijn de werkzaamheden geconcentreerd in de westhoek van De Uithof. Verder in de toekomst staan grote projecten bij DGK en Bèta in de planning. Naast nieuwbouw is het onderhoud en de instandhouding van de gebouwen van de UU een belangrijk speerpunt.

De ICT investeringen zien voornamelijk op concern systemen van de universiteit. Onder 'investerings overig' worden onder andere begrepen de investeringen in onderzoeksapparatuur. Deze investeringen zijn mede afhankelijk van externe financiering. De overige investeringen laten een stijging zien voor 2016 en 2017 als gevolg van de voorgenomen investeringen uit het apparatuurfonds. In de meerjarenbegroting wordt ervan uitgegaan dat de afschrijvingslasten van de overige investeringen min of meer op een gelijk niveau zullen blijven.

Vlottende activa

Onder vlottende activa zijn o.a. begrepen de voorraden, de te factureren kosten voor projecten, debiteuren en de liquide middelen. In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van de liquide middelen weergegeven. Dit overzicht is gebaseerd op de verwachte exploitatieresultaten voor de jaren 2016 tot en met 2018 en de voor dezelfde jaren geprognosticeerde investeringsuitgaven.

Universiteit Utrecht bedragen in M€	Begroting 2016	Prognose 2017	Prognose 2018
Beginstand liquiditeiten (in balans)	195,6	119,4	67,6
Exploitatieresultaat	-24,3	-23,5	-27,6
Investerings onroerend goed	-88,0	-70,0	-70,0
Investerings overige activa (incl. ICT)	-19,9	-18,1	-14,1
Afschrijvingen onroerend goed	48,1	50,1	51,6
Afschrijvingen overige activa (incl. ICT)	17,6	20,1	21,4
Mutaties voorzieningen, werkkapitaal	-5,0	-5,0	-5,0
Netto financiering	-4,7	-5,3	-5,3
Eindstand liquiditeiten (in balans)	119,4	67,6	18,6

Bij de beoordeling van de geprognosticeerde liquiditeitspositie dient te worden bedacht dat Universiteit Utrecht tot en met 2018, naast de reeds lopende lening, nog geen gebruik heeft gemaakt van de additionele beschikbare kredietruimte bij het Ministerie van Financiën (Geïntegreerd Middelenbeheer GMB). De liquiditeit van de universiteit kan daardoor tot en met 2020 eenvoudig op het gewenste niveau blijven inclusief de daarbij benodigde investeringen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen daalt met de in deze begroting opgenomen geconsolideerde exploitatieresultaten voor de komende jaren. Ultimo 2018 bedraagt het eigen vermogen naar verwachting 51% van het balanstotaal. De reserves van faculteiten maken onderdeel uit van het eigen vermogen.

Voorzieningen

Onder voorzieningen worden de personele voorzieningen ten behoeve van reorganisaties en werkloosheidsuitkeringen, voorzieningen voor milieuverplichtingen en overige voorzieningen opgenomen.

Langlopende schulden

In deze post zijn de leningen opgenomen ten behoeve van de vastgoedinvesteringen. In onderstaande tabel wordt het verloop van de post langlopende schulden weergegeven.

Universiteit Utrecht bedragen in M€	Begroting 2016	Prognose 2017	Prognose 2018
Beginstand langlopende schulden	24,4	19,7	14,4
Aflossing bestaande leningen Ministerie van Financiën	-5,0	-5,0	-5,0
Aflossing bestaande leningen (overig)	0,0	0,0	0,0
Subtotaal	-5,0	-5,0	-5,0
Overige mutaties			
Aflossing leaseverplichting / erfpacht	0,3	-0,3	-0,3
Subtotaal	0,3	-0,3	-0,3
Eindstand langlopende schulden	19,7	14,4	9,1

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden bestaan uit verplichtingen betreffende crediteuren, vooruit gefactureerde en ontvangen termijnen voor contractresearch en subsidieonderzoek en fiscale verplichtingen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio is het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen en geeft aan in welke mate de organisatie in staat is haar schulden op langere termijn te kunnen blijven voldoen. Het college van bestuur hanteert een minimum norm voor de solvabiliteit van 40%.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

De universiteit heeft over de jaren 2013 tot en met 2015 positieve exploitatiesaldi gerealiseerd. De positieve saldi zijn bij faculteiten en op concern-niveau aangewend ten behoeve van de vorming van bestemmingsreserves of ter versterking van de algemene reservepositie, waarmee ruimte is gecreëerd voor belangrijke noodzakelijke toekomstige investeringen. De eerder gevormde bestemmingsreserves op concernniveau worden inmiddels ingezet voor de desbetreffende doeleinden voor Onderwijs en Onderzoek, met name het fonds voor faculteit overschrijdende onderzoekfaciliteiten, additionele beleidsruimte-middelen, waaronder onderwijsfaciliteiten, het fonds voor de facilitering werving toponderzoekers, versterking reputatie UU, en inhaalslag ICT investeringen.

In de tweede helft van 2015 is bij met name de alfa/gamma-faculteiten veel extra docentcapaciteit aangetrokken ten behoeve van het kleinschalig intensief onderwijs. In 2016 zal deze trend zich naar verwachting voortzetten. Tevens blijkt uit de faculteitsbegrotingen dat in 2016 een deel van eerder bij hen gevormde reserves zullen worden ingezet. Ook de benutting van de hierboven genoemde bestemmingsreserves op concernniveau zal in 2016 worden voortgezet. Voor de UU als geheel belooft het verwachte gebruik van financiële reserves een totaalbedrag van ruim 24 miljoen euro, wat in de begroting 2016 zichtbaar wordt als een exploitatietekort van dezelfde omvang. Dit tekort wordt echter gedekt uit de genoemde reserves. Daarmee is per saldo sprake van een sluitende begroting voor het jaar 2016.

De trend van grote overschotten van de afgelopen jaren zal in 2016 naar verwachting zal worden omgekeerd. Daarbij past een kanttekening dat hierbij voorzichtigheid moet worden betracht. De ruimte uit reserves heeft een eenmalig karakter, die niet inzetbaar is voor structurele uitgaven. De eerste geldstroombekostiging (rijksbijdrage + collegegelden) laat tussen 2016 en 2018 een daling van ca. 10 miljoen euro in het vrij besteedbare deel zien, die ten koste gaat van de huidige ruimte in de structurele exploitatie. Deze daling wordt verklaard door het geleidelijk teruglopende aandeel van de UU in de landelijke studentenpopulatie.

De begroting 2016 bevat tevens een doorkijk naar de jaren 2017 en 2018, waarbij opnieuw zichtbaar wordt dat de gevormde reserves in die jaren zullen worden ingezet. Uiteraard past hierbij de kanttekening dat er op voorhand onzekerheid is ten aanzien van het tempo waarmee die onttrekkingen zullen plaatsvinden. Deze ontwikkeling zal – ook in 2016 – nauwgezet worden gemonitord.

De begrote exploitatie over de jaren 2016-2018 kan als volgt worden weergegeven.

EXPLOITATIEREKENING

(bedragen in M€)	2015	2016	2017	2018
Rijksbijdrage	464	449	436	430
Collegegelden	59	59	57	57
Baten werk in opdracht van derden	231	238	234	236
Overige baten	64	45	45	51
Totaal baten	818	791	772	774
Personele lasten	480	494	485	483
Afschrijvingen	57	66	70	73
Huisvestingslasten	76	79	79	83
Overige lasten	164	177	161	160
Totaal Lasten	776	816	795	799
Saldo baten en lasten	42	-24	-23	-25
Saldo financiële baten en lasten	3	-	-	-2
Exploitatiesaldo	45	-24	-23	-27

De negatieve resultaten over de periode 2016 tot en met 2018 komen ten laste van reeds gevormde bestemmingsreserves. Na deze onttrekking komt het resterende exploitatiesaldo uit op nihil.

TOELICHTING BIJ DE AFZONDERLIJKE POSTEN VAN DE PROGNOSE 2016-2018.

Bij de opstelling van de begroting 2016 is rekening gehouden met de meest actuele inzichten in de ontwikkeling van rijksbijdrage bekostiging (eerste geldstroom) en de ontwikkeling van tweede en derde geldstroom.

RIJKSBIJDRAGE

De ontwikkeling van de Rijksbijdrage is gebaseerd op de meest actuele informatie uit de OCW begroting 2016. In de OCW-begroting 2016 wordt de verdeling van het meerjarige macrokader over de universiteiten alleen gegeven voor het jaar 2016. De raming van het lumpsumdeel voor 2017 en 2018 is daarom gebaseerd op het naar de toekomst doortrekken van het in 2016 'gerealiseerde' aandeel van de UU in het macrobudget. Daarbij is rekening gehouden met een lichte maar wel trendmatige daling van het marktaandeel in de studentafhankelijke bekostiging. Bij de geoormerkte bedragen is rekening gehouden met informatie over het meerjarige verloop c.q. afloop van geoormerkte toewijzingen. Verder is bij de component 'prestatiebekostiging' na 2016 rekening gehouden met het verlies van de bonus die de UU voor de periode 2012-2016 ontvangt vanwege de als 'excellent' beoordeelde prestatieafspraken. Er is nog geen rekening gehouden met het effect van de extra middelen van het leenstelsel.

De aan de OCW-begroting 2016 ontleende cijfers zijn op loon/prijspeil 2015. Bij het opstellen van de kaderbrief is op basis van de toen bekende gegevens een inschatting gemaakt van de loonbijstelling over zowel 2015 als 2016. Het in juli 2015 afgesloten Loonruimteakkoord heeft ook gevolgen voor de onderwijssector. Deze bedragen zijn echter nog niet in het meerjarig macrokader van het WO verwerkt. In de UU-begroting is met die extra middelen nog geen rekening gehouden.

De cijfers laten zien dat het macrokader in de periode 2016-2018 daalt maar ook dat de (geraamde) rijksbijdrage (exclusief overdachten en Zwaartekrachtmiddelen en Kaskorting) van de UU met 24 miljoen terugloopt: van 550 miljoen in 2016 naar 526 miljoen in 2018. De teruggang van de rijksbijdrage in deze omvang was voor een groot deel al voorzien in de Kaderbrief.

Bij de raming van de Rijksbijdrage is nog geen rekening gehouden met door de minister van OCW aangekondigde middelenverruiming voor het onderwijs in verband met de invoering van het leenstelsel. In de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 2015-2025 zijn deze extra middelen zichtbaar gemaakt. Daaruit blijkt dat niet

eerder dan in 2018 een start wordt gemaakt met deze verruiming, welke landelijk oploopt van 77 miljoen in 2018 tot 260 miljoen in 2025. De wijze waarop deze middelen zullen worden toegewezen is niet bekend. Vooruitlopend op de beschikbaarstelling van deze middelen is afgesproken dat de universiteiten in de periode 2015 t/m 2017 een voorfinanciering ter grootte van in totaal 200 miljoen euro, dus 67 miljoen euro per jaar, voor hun rekening zullen nemen. De UU heeft aan deze afspraak voldaan door zijn aandeel van afgerond 26 miljoen euro (13% van het landelijk aandeel) te investeren in kleinschalig intensief onderwijs, het programma 'educate IT', extra studieplekken in de UB en up to date AV-voorzieningen in collegezalen.

In de begroting 2016 is voorts nog geen rekening gehouden met de effecten van het landelijk loonakkoord van afgelopen zomer, waarbij voor de rijksoverheid inclusief de onderwijssector, afspraken zijn gemaakt over de loonontwikkeling. Deze afspraken tellen op tot een loonruimte van 5,05 % voor 2015 en 2016 tezamen (gedeeltelijk door verlaging van pensioenpremies) + € 500 eenmalig, waarvan een deel al was ingevuld door de CAO van de universiteiten. Over de precieze invulling van het resterende deel wordt door de universiteiten nog onderhandeld met de bonden. Of deze loonstijging geheel of gedeeltelijk wordt gecompenseerd in de rijksbijdrage is niet bekend.

Voor 2017 en verder is in het hoger onderwijsbeleid naast het al genoemde leenstelsel ook de Nationale Wetenschapsagenda van belang. Het ziet ernaar uit dat deze agenda zal worden opgeleverd zonder extra financiële investeringsruimte voor onderzoek. Het aandeel van de promotiepremie in de landelijke onderzoeksbekostiging voor universiteiten zal worden gemaximeerd op 20%. Beoogd is hiermee ongewenste financiële prikkels voor extra promoties terug te dringen. Bij groei van het aantal promoties zal derhalve het vergoedingstarief dalen opdat deze groei wordt opgevangen binnen de gemaximeerde budgettaire ruimte van 20%. Omdat het promotie-aandeel inmiddels tot ca. 24% is opgelopen, zal landelijk door het instellen van de 20% grens een bedrag vrijvallen ter grootte van 71 miljoen euro. De minister ziet dit bedrag als investeringsruimte bij de instellingen voor de wetenschapsagenda. Er vindt nog overleg plaats over de wijze waarop deze vrijkomende middelen beschikbaar blijven voor de universiteiten. Bij de kaderbrief 2017 zal bij de interne middelenverdeling met de gevolgen hiervan rekening worden gehouden.

COLLEGEGEDEN

Bij de collegegeden worden vier categorieën onderscheiden.

Wettelijk collegegeld (regulier en gedifferentieerd)

Studenten die afkomstig zijn uit een EER land en niet eerder een graad hebben behaald betalen het wettelijke collegegeld. Dat betreft dan de overgrote meerderheid van de studenten. In deze begroting is de opbrengst van de wettelijke collegegeden voor 2016 gebaseerd op de in 2014 gerealiseerde collegegeldopbrengsten, gecorrigeerd voor een stijging van het collegegeldtarief tussen 2014 en 2016 met 4,5%. Voor 2017 en 2018 is rekening gehouden met de door de faculteiten geraamde ontwikkeling van de studentenaantallen.

Bij het University College wordt een verhoogd wettelijk collegegeld gehanteerd in het kader van de wettelijke mogelijkheden tot collegegelddifferentiatie.

Instellingscollegegeden

Met ingang van 2016 wordt een onderscheid gemaakt tussen EER-studenten die reeds een graad behaald hebben en zich inschrijven voor een 2e studie, en niet-EER studenten.

Instellingstarieven voor studenten die reeds een graad hebben

Voor 2016-2017 zijn de instellingstarieven voor studenten die reeds een graad hebben herijkt. Het uitgangspunt dat het instellingscollegegeld voor deze groep gelijk is aan de vergoeding die de UU krijgt voor de studenten die een eerste bachelor- of masteropleiding volgen (d.w.z. rijksbijdrage en wettelijk collegegeld) is ongewijzigd gebleven, maar de tarieven zijn nu gekijkt op het nieuwe bekostigingssysteem zoals dat in 2011 is gaan gelden. Deze herijking heeft niet eerder plaatsgevonden in verband met de rechtszaak die de SCAU (Stichting collectieve actie universiteiten) in 2011 is begonnen tegen 8 universiteiten over de hoogte van de instellingstarieven. Inmiddels zijn de ontwikkelingen op juridisch vlak zodanig dat er geen dringende reden meer is om de UU-instellingstarieven te blijven baseren op de oude bekostigingsregels uit 2008. Door de herijking zijn sommige tarieven hoger en sommige tarieven lager geworden.

Instellingscollegegeden voor niet EER-studenten

Tot en met studiejaar 2015-2016 betaalden niet EER-studenten het zelfde tarief als de EER-studenten met een graad. Met ingang van 2016-2017 is het beleid gewijzigd in die zin dat de instellingstarieven voor niet EU/EER studenten nu aansluiten bij hetgeen internationaal gangbaar is, dat wil zeggen dat de hoogte meer marktconform is. De opleidingen kunnen hierbij maatwerk leveren doordat zij de bevoegdheid krijgen

om tuition fee waivers en beurzen te verstrekken.

De instellingscollegegeden voor 2016, 2017 en 2018 zijn gebaseerd op de gerealiseerde opbrengsten van de instellingscollegegeden in boekjaar 2014, daarop zijn verder geen correcties toegepast. Op de instellingscollegegeden wordt een centrale inhouding van 20% toegepast.

Vergoeding pre-master trajecten.

Voor de HBO-bachelors die via een door universiteiten aangeboden schakelprogramma door willen stromen naar een WO-master geldt een aparte regeling. Vanaf studiejaar 2013-2014 zijn de tarieven voor pre-mastertrajecten door een aanpassing van de WHW gemaximeerd. Daarbij zijn pre-master trajecten met een omvang van 45 ec gekoppeld aan het tarief van het wettelijke collegegeld.

BATEN WERK IN OPDRACHT VAN DERDEN

De begroting van de baten werk in opdracht van derden van de faculteiten laat voor het jaar 2016 een lichte toename van de externe baten zien.

Op basis van de realisatie en prognosecijfers kan geconcludeerd worden dat de faculteiten de opbrengsten conservatief inschatten.

Voor de jaren erna blijft de verwachte opbrengst op een gelijk niveau gehandhaafd. Daarnaast is de UU penvoerder van een aantal zwaartekrachtprojecten waarvan de middelen van OCW worden ontvangen. De verantwoording van de opbrengsten vindt overeenkomstig projectgeden plaats.

OVERIGE BATEN

In de categorie overige baten worden o.a. de opbrengsten van detachering van personeel, de verhuur van onroerend goed & verkoop van materiaal gepresenteerd. In het jaar 2015 is er eenmalig een forse toename van de overige baten waar te nemen in de categorie 'overige onderdelen'. Dit is het gevolg van de uitgifte in erfpacht van een perceel aan het RGD t.b.v. RIVM binnen de grondexploitatie (GREX).

PERSONEELSLASTEN

Deze lasten bestaan uit de door de onderdelen van de universiteit begrote personeelslasten zoals salarissen, sociale lasten, pensioenlasten, inhuur personeel en overige personele lasten. Ten opzichte van 2015 stijgen de personele lasten fors en dit is het gevolg van het inzetten van de middelen voor o.a. Kleinschalig Intensief Onderwijs en om de werkzaamheden in de zwaartekrachtprogramma's en de strategische thema's uit te voeren.

OVERIGE MATERIËLE LASTEN

De post overige materiële lasten bestaat o.a. uit directe lasten voor onderwijs en onderzoek (projecten) en de bedrijfsvoering.

HUISVESTINGSLASTEN

De huisvestingslasten bestaan uit o.a. huur van gebouwen, energiekosten, dagelijks onderhoud en schoonmaakkosten voor de gebouwen van de Universiteit Utrecht. In overleg met de accountant is in 2014 besloten om de toekomstige kosten voor asbestsanering reeds te voorzien. Deze dotatie aan de voorziening milieuverplichtingen verklaart waarom de huisvestingslasten in 2014 hoger liggen dan de jaren daarna.

AFSCHRIJVINGEN

De afschrijvingskosten bestaan voor circa $\frac{3}{4}$ uit afschrijvingskosten van gebouwen. Het overige deel bestaat uit afschrijvingen van ICT en investeringen in overige infrastructuur. M.i.v. 2016 zijn ook de afschrijvingen van de UU-brede onderzoeksfaciliteiten opgenomen waar ultimo 2013 een bestemmings-reserve voor gevormd is.

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Het saldo van financiële baten en lasten omvat rentelasten van opgenomen middelen, rentebaten op geldmiddelen en valutaresultaten. De rentelasten behorende bij de financieringsbehoefte zijn structureel van aard en berekend op basis van de liquiditeitsprognose voor de komende jaren (zie Hoofdstuk 6). Daarnaast zijn de renteverplichtingen van de lopende leningen en leaseverplichtingen begrepen in de financiële baten en lasten.

B OVERIGE RAPPORTAGES

De rapportage met betrekking tot het interne risicobeheersingssysteem- en controlesysteem (B1) en de beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden (B2) zijn opgenomen in hoofdstuk 6 Bedrijfsvoering.

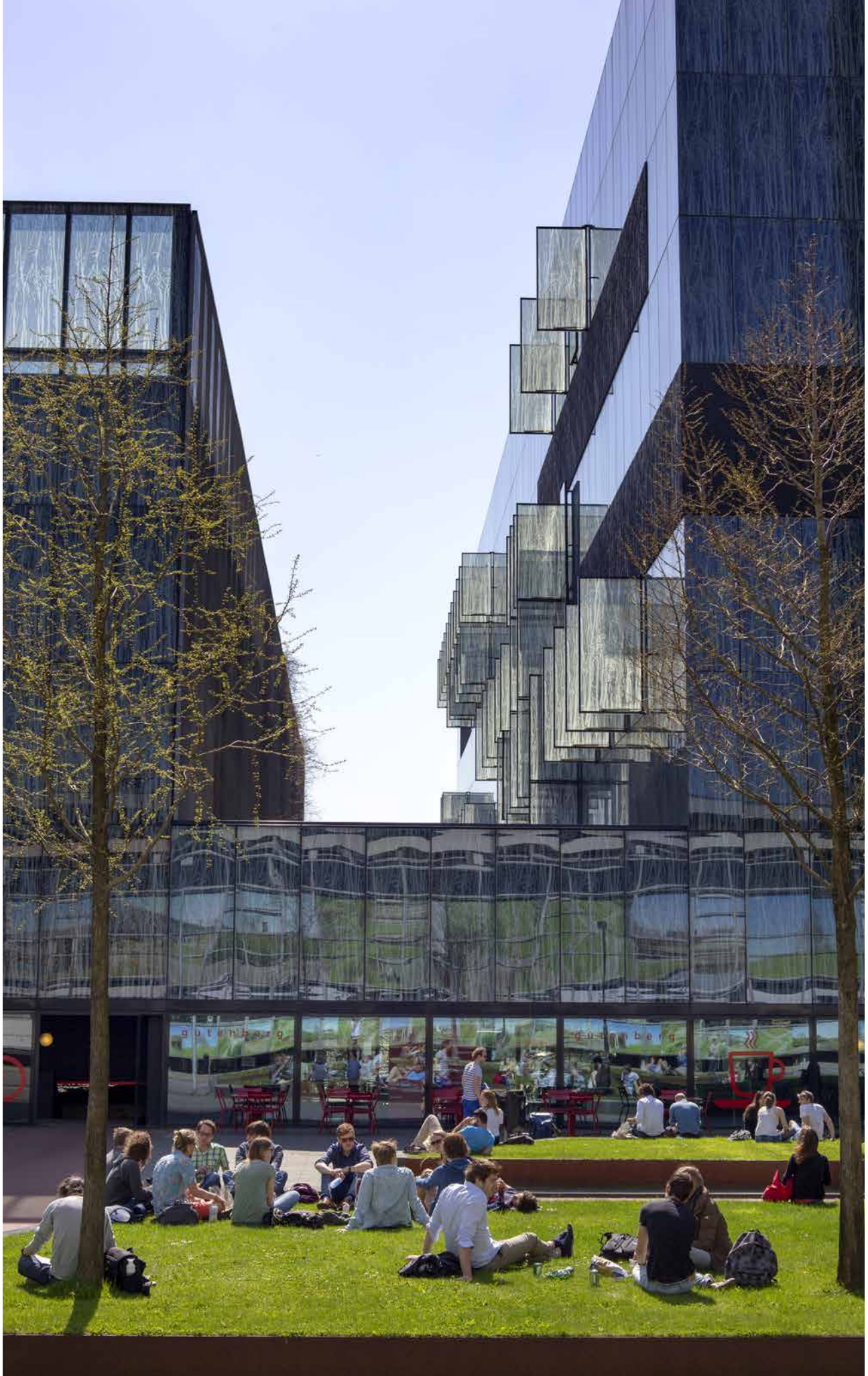
7.7 PRIVATE ACTIVITEITEN

In 2015 zijn door de Universiteit Utrecht geen gelden uit de rijksbijdrage aangewend voor investeringen in private activiteiten die niet in lijn zijn met de werkzaamheden waarvoor de instelling een rijksbijdrage ontvangt van de overheid. Voor zover van toepassing zijn deze activiteiten ondergebracht in aparte rechtspersonen (Universiteit Utrecht Holding BV en Stichting Incubator).

7.8 BESTUURSVERKLARING

Het college van bestuur bevestigt hierbij (conform de Regeling jaarverslaggeving onderwijs) dat alle bij het college van bestuur bekende informatie, van belang voor de controleverklaring bij de jaarrekening en de bekostigingsgegevens, ter beschikking heeft gestaan aan de instellingsaccountant. Tevens verklaart het college van bestuur niet betrokken te zijn geweest bij onregelmatigheden, zoals bedoeld in de hiervoor genoemde regeling.

Utrecht, 11 mei 2016

Jaarrekening 2015

INHOUDSOPGAVE

Leeswijzer	76
Geconsolideerde balans per 31 december 2015	77
Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015	78
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2015	79
Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2015	80
Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2015	88
Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten 2015	102
Enkelvoudige balans per 31 december 2015	111
Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2015	112
Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2015	113
Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2015	113
Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten over 2015	121
Overige gegevens	125
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	125
Resultaatbestemming	133

Leeswijzer

In de jaarrekening wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de financiële positie van de Universiteit Utrecht over het verslagjaar 2015. In dit verslag is de financiële informatie van de universiteit opgenomen. De volgende documenten zijn hierin opgenomen:

Jaarrekening	Toelichting:
	De jaarrekening van de universiteit wordt opgemaakt volgens de inrichtingsvereisten van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ). Voor onderwijsinstellingen is een aparte RJ-richtlijn ontwikkeld (RJ 660). Deze richtlijnen geven specifiek aan welke toelichtingen en specificaties in de jaarrekening moeten worden opgenomen. De geconsolideerde jaarrekening heeft betrekking op de universiteit samen met haar deelnemingen en verbonden partijen welke geconsolideerd moeten worden.
<i>Balans</i>	De vermogenspositie van de universiteit is weergegeven in de balans . De activazijde van de balans geeft aan op welke wijze de middelen van de universiteit zijn vastgelegd. De financiering van deze middelen uit eigen en vreemd vermogen is weergegeven aan de passivazijde. De activa worden onderscheiden in vast en vlottend, waarbij als criterium geldt de mate van duurzaamheid van de inzet voor de universiteit. De vaste activa bewijzen de universiteit meerdere jaren diensten. Voorraden, vorderingen en liquide middelen worden tot de vlottende activa gerekend.
<i>Staat van baten en lasten</i>	In de staat van baten en lasten wordt inzicht gegeven in de omvang van de afzonderlijke baten en lasten over het boekjaar 2015. Het nettoresultaat is bepaald volgens het baten-en-lastenprincipe. Alle baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.
<i>Kasstroomoverzicht</i>	Het kasstroomoverzicht geeft een overzicht van de herkomst en besteding van middelen (cashflow). Hierbij wordt de aansluiting weergegeven met de mutatie in de geldmiddelen.
<i>Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling</i>	In de waarderingsgrondslagen wordt voor elke afzonderlijke post van de balans en de staat van baten en lasten aangegeven hoe de bepaling en waardering heeft plaatsgevonden.
<i>Toelichting op de posten in de jaarrekening</i>	In de toelichting bij de balans en staat van baten en lasten worden de afzonderlijke posten van de balans en de staat van baten en lasten nader toegelicht. Deze toelichting bestaat voornamelijk uit voorgeschreven (verplichte) mutatieoverzichten en specificaties teneinde de samenstelling van deze posten te kunnen raadplegen.
<i>Enkelvoudige jaarrekening</i>	De enkelvoudige balans en staat van baten en lasten hebben betrekking op de cijfers van de universiteit met uitzondering van de deelnemingen en andere gelieerde instellingen welke in de consolidatie worden betrokken.
<i>Niet uit de balans blijvende verplichtingen</i>	Hierin zijn opgenomen verplichtingen van de Universiteit Utrecht welke niet in de balans tot uitdrukking komen.
Overige gegevens	In de overige gegevens zijn de controleverklaring en de resultaatbestemming opgenomen.
Bijlagen	In de bijlagen zijn een aantal nadere toelichtingen en specificaties opgenomen.

Geconsolideerde balans per 31 december 2015

(na resultaatbestemming)

(x € 1.000)

1	Activa	31-12-2015	31-12-2014
	Vaste activa		
1.1	Immateriële vaste activa	15.422	14.168
1.2	Materiële vaste activa	581.863	579.269
1.3	Financiële vaste activa	11.176	10.082
	Totaal vaste activa	608.461	603.519
	Vlottende activa		
1.4	Vorraden	1.149	1.324
1.5	Vorderingen	68.916	65.506
1.7	Liquide middelen	195.558	166.004
	Totaal vlottende activa	265.623	232.834
		874.084	836.353
2	Passiva	31-12-2015	31-12-2014
	Eigen vermogen		
2.1	Eigen vermogen	463.167	418.430
2.2	Minderheidsbelang derden	245	251
		463.412	418.681
2.3	Voorzieningen	73.493	81.816
2.4	Langlopende schulden	24.359	32.705
2.5	Kortlopende schulden	312.820	303.151
		410.672	417.672
		874.084	836.353

Ratio's	2015	2014	2013	2012	2011
- Solvabiliteit	0,53	0,50	0,48	0,42	0,43
- Current ratio	0,85	0,77	0,78	0,86	0,83
- Nettowerkkapitaal	-47.197	-70.317	-62.479	-37.344	-42.468

De **solvabiliteitsratio** is het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen en geeft aan in welke mate de organisatie in staat is haar schulden op langere termijn te kunnen blijven voldoen.

De **current ratio** is het totaal van de vlottende activa gedeeld door de schulden op korte termijn en geeft aan in welke mate de organisatie in staat is haar schulden op korte termijn te voldoen.

Het **nettowerkkapitaal** geeft het saldo aan van vlottende activa minus kortlopende schulden.

Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2015

(x € 1.000)

3	Baten	Begroting		
		2015	2015	2014
3.1	Rijksbijdragen	464.337	449.300	456.436
3.3	College-, cursus- en examengelden	59.161	57.288	57.181
3.4	Baten werk in opdracht van derden	230.257	232.202	236.933
3.5	Overige baten	63.992	63.628	47.262
	Totaal baten	817.747	802.418	797.812
4	Lasten			
4.1	Personele lasten	480.072	480.348	459.080
4.2	Afschrijvingen	56.611	62.311	55.212
4.3	Huisvestingslasten	75.867	88.550	85.402
4.4	Overige lasten	163.663	173.947	156.060
	Totaal lasten	776.213	805.156	755.754
	Saldo baten en lasten	41.534	-2.738	42.058
5	Saldo financiële baten en lasten	553	850	31
	Resultaat	42.087	-1.888	42.089
6	Belastingen	3	-	-8
7	Resultaat deelnemingen	2.654	-	454
		2.657	-	446
	Resultaat na belastingen	44.744	-1.888	42.535
8	Aandeel derden in resultaat	6	-	-
	Nettoresultaat	44.750	-1.888	42.535

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2015

(x € 1 mln.)		2015	2014
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>			
	Saldo baten en lasten	41,5	42,1
	Aanpassingen voor:		
4.2	- Afschrijvingen	55,1	52,9
2.3	- Mutaties voorzieningen	-8,3	-6,6
<i>Veranderingen in vlottende middelen</i>			
1.4	- Voorraden	0,2	-
1.5	- Vorderingen	-3,4	7,2
2.5	- Kortlopende schulden	9,7	17,6
	Kasstroom uit bedrijfsoperaties	94,8	113,2
5.1	Ontvangen interest	1,3	0,9
5.5	Betaalde interest	-0,7	-1,1
6/7	Overige resultaten	2,6	0,5
		3,2	0,3
	Subtotaal kasstroom uit operationele activiteiten	98,0	113,5
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>			
1.1	Investerings Immateriële vaste activa	-4,3	-7,6
1.2	Investerings Materiële vaste activa	-55,4	-82,4
1.2	Desinvesterings Materiële vaste activa	0,7	-
1.3	Investerings Financiële vaste activa	-5,5	-2,8
1.3	Desinvesterings Financiële vaste activa	4,4	2,1
	Subtotaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-60,1	-90,6
<i>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>			
2.4	Aflossing langlopende schulden	-8,3	-6,0
	Subtotaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-8,3	-6,0
	Mutatie liquide middelen	+29,6	+16,9
	Beginstand liquide middelen	166,0	149,1
1.7	Mutatie liquide middelen	+29,6	+16,9
1.7	Eindstand liquide middelen	195,6	166,0

Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening 2015

Ter voldoening aan artikel 2.9 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek legt het college van bestuur rekening en verantwoording af over het in 2015 gevoerde financiële beheer van de Universiteit Utrecht.

ALGEMEEN

Universiteit Utrecht, gevestigd te Utrecht, is een publiekrechtelijke organisatie. Opgericht in 1636, is de universiteit uitgegroeid tot een moderne, toonaangevende kennisinstelling op het gebied van universitair onderwijs en onderzoek met een groeiende internationale reputatie. De universiteit verricht fundamenteel en toegepast onderzoek in een breed scala van wetenschapsgebieden.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode van een kalenderjaar.

Toegepaste standaarden

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, Titel 9 Boek 2 BW, en Hoofdstuk 660 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en de stellige uitspraken van de overige hoofdstukken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de

Jaarverslaggeving en met de bepalingen van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector ('WNT').

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening zijn gelijk aan die van de geconsolideerde jaarrekening. Indien geen nadere grondslagen zijn vermeld wordt verwezen naar de vermelde grondslagen in de geconsolideerde jaarrekening.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Overige

In de jaarrekening zijn de bedragen vermeld in duizenden euro's (tenzij anders aangegeven). Waar in de jaarrekening gesproken wordt van 'begroting' wordt de begroting 2015 bedoeld. Waar van de 'minister' sprake is, wordt bedoeld de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

ALGEMEEN

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de universiteit zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de

omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de diensten zijn overgedragen aan de afnemer.

GEBRUIK VAN SCHATTINGEN

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college van bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

GRONDSLAGEN VOOR CONSOLIDATIE

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de Universiteit Utrecht en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend, betrokken. Participaties die zijn verworven uitsluitend met het doel om ze binnen afzienbare termijn weer te vervreemden, worden niet geconsolideerd.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte winsten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd, waarbij het minderheidsbelang van derden afzonderlijk tot uitdrukking is gebracht.

Voor een overzicht van de geconsolideerde groepsmaatschappijen wordt verwezen naar Financiële vaste activa in de enkelvoudige jaarrekening.

Gegevens van rechtspersonen van wie de gezamenlijke betekenis te verwaarlozen is zijn niet opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

VREEMDE VALUTA

Kosten en opbrengsten in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum. Vorderingen en schulden worden omgerekend tegen de koersen per balansdatum.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: gekochte leningen en obligaties, verstrekte leningen en overige vorderingen, investeringen in eigenvermogensinstrumenten en overige financiële verplichtingen.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaaarding worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, worden direct toerekenbare transactiekosten direct verwerkt in de staat van baten en lasten.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Handelsportefeuille

Indien de universiteit financiële instrumenten heeft verworven of is aangegaan met het doel het instrument op korte termijn te verkopen, maken deze deel uit van de handelsportefeuille en worden deze na eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardewijzigingen in de staat van baten en lasten.

Gekochte leningen en obligaties

Gekochte leningen en obligaties waarvan de universiteit de intentie heeft deze tot het einde van de looptijd aan te houden, en hiertoe ook in staat is, worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

De overige gekochte leningen en obligaties worden, voor zover deze aan een beurs genoteerd zijn, gewaardeerd tegen reële waarde. Wijzigingen in die reële waarde worden verantwoord in de staat van baten en lasten. Niet-beursgenoteerde gekochte leningen en obligaties worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief dat *niet* wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waardewijzigingen in de winst-en-verliesrekening of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt. Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de onderneming toekomend bedrag onder voorwaarden die de onderneming anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Een bijzonder waardeverminderingverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Verliezen worden opgenomen in de staat van baten en lasten. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Bijzondere waardeverminderingverliezen onder de (geamortiseerde) kostprijs van de beleggingen in effecten die tegen reële waarde worden gewaardeerd, met verwerking van waardewijzigingen in het eigen vermogen, worden direct ten laste van de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Als in een latere periode de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingverlies wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

BALANS

Immateriële vaste activa

De kosten van aanschaffing (licenties) van universitaire administratieve systemen inclusief de (externe) opleidings- en implementatiekosten worden tegen kostprijs geactiveerd. De afschrijvingstermijn bedraagt 5 jaar. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode, waarbij wordt uitgegaan van een restwaarde van nihil.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa die in eigendom zijn verkregen, worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingverliezen. Materiële vaste activa in ontwikkeling betreffen gebouwen in aanbouw. De waardering vindt plaats tegen de vervaardigingsprijs. Dit betreft uitgaven voor grond en diensten van derden en geactiveerde (eigen) uren voor projectbegeleiding. Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen de laagste van de boekwaarde en de verwachte opbrengsten.

Indien gronden in erfpacht worden uitgegeven worden de geactiveerde ontwikkelingskosten afgeschreven over dezelfde termijn als de looptijd van de erfpachtovereenkomst.

Afschrijvingsmethoden

Afschrijvingen worden ten laste van de staat van baten en lasten gebracht volgens de lineaire methode op basis van de geschatte levensduur van ieder onderdeel van het actief waarbij uitgegaan wordt van een restwaarde van nihil. De afschrijvingsmethoden, geschatte levensduur en restwaarde worden periodiek beoordeeld. Levensduurverlengend onderhoud (> € 25.000) wordt geactiveerd en afgeschreven. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

De geschatte gebruiksduur voor gebouwen luidt als volgt:

- casco - 60 jaar
- afbouw - 30 jaar
- inbouwpakketten - 15 jaar
- technische installaties - 15 jaar
- investeringen in huurpanden - 10 jaar of kortere huurtermijn
- terreinvoorzieningen - 30 jaar

Schattingwijziging waardering materiële vaste activa

De gebruiksduur van de gebouwen van de universiteit wordt periodiek beoordeeld. Nieuwe inzichten kunnen leiden tot aanpassing van de resterende afschrijvingstermijn voor de panden. Het effect van deze schattingwijzigingen wordt in aanmerking genomen vanaf het boekjaar waarin de nieuwe gebruikstermijn wordt vastgesteld.

Inventaris en apparatuur met een kostprijs van meer dan € 12.500 worden geactiveerd en afgeschreven volgens de lineaire methode. De afschrijvingstermijn varieert, in samenhang met de verwachte toekomstige gebruiksduur, van 2 tot 20 jaar en bedraagt in het algemeen 5 jaar.

Boeken en kunstvoorwerpen

De aankopen van boeken en tijdschriften worden in het jaar van aanschaf rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Financiële vaste activa

De deelnemingen waarin de universiteit invloed van betekenis heeft, worden gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde welke zo veel mogelijk bepaald wordt op basis van de groepswaarderingsgrondslagen. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover de instelling in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

Indien geen sprake is van invloed van betekenis wordt de deelneming gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of tegen de actuele waarde als deze lager is.

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde onder aftrek van transactiekosten (indien materieel). Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen.

De overige financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, rekening houdend met mogelijke incourantheid of oninbaarheid. Leningen aan deelnemingen en verbonden partijen worden opgenomen tegen nominale waarde, verminderd met noodzakelijk geachte voorzieningen.

De obligaties zijn gewaardeerd tegen de beurswaarde per balansdatum.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële en immateriële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief of een kasstroomgenererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingsverlies van een kasstroomgenererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief of kasstroomgenererende eenheid geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of

kasstroomgenererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderverslies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Vorraden

Vorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Een voorziening voor incourantheid wordt indien noodzakelijk hierop in mindering gebracht.

Te factureren diensten/onderhanden projecten

Dit betreft verleende diensten van door derden gefinancierde projecten tegen bestede kosten (bestaande uit directe personele lasten, overige lasten en toegerekende indirecte kosten voor zover door derden vergoed), verminderd met een voorziening voor voorzienbare verliezen en verminderd met gefactureerde termijnen naar rato van de voortgang van de dienstverlening. Op projectniveau is bepaald in hoeverre diensten nog te factureren zijn dan wel zijn vooruit gefactureerd per balansdatum. Per saldo vooruit gefactureerde termijnen zijn onder de kortlopende verplichtingen opgenomen. De toerekening van opbrengsten, kosten en winstneming van door derden gefinancierde projecten geschiedt naar rato van de verrichte prestaties bij de uitvoering van de projecten ('percentage of completion' methode). Verwachte verliezen worden onmiddellijk in de staat van baten en lasten opgenomen.

Effecten

Effecten worden gewaardeerd tegen de marktwaarde per balansdatum.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Onder de vlottende activa zijn de vorderingen opgenomen waarvan de looptijd in de regel niet langer dan een jaar bedraagt. Op de vorderingen worden voorzieningen voor oninbaarheid in mindering gebracht.

Liquide middelen

Dit betreft geldmiddelen bestaande uit kas- en banksaldi en andere direct opvraagbare deposito's.

Minderheidsbelang derden

Het minderheidsbelang derden wordt gewaardeerd op het aandeel van derden in de netto-vermogenswaarde, bepaald overeenkomstig de waarderinggrondslagen van de universiteit.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Onder de voorzieningen worden de personele voorzieningen, voorziening voor milieuverplichtingen en overige voorzieningen opgenomen.

Tenzij anders aangegeven, worden de voorzieningen opgenomen tegen de nominale waarde. Indien het effect daarvan materieel is, worden de voorzieningen bepaald door de verwachte toekomstige kasstromen contant te maken op basis van een disconteringsvoet die een afspiegeling is van de actuele markttransacties van de tijdwaarde van geld en, waar nodig, van de specifieke risico's met betrekking tot de verplichting. Toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven vinden rechtstreeks plaats ten laste van de voorzieningen.

Voorzieningen voor *reorganisatie* worden opgenomen voor geschatte bedragen van per balansdatum, formeel gedetailleerd, opgestelde reorganisatieplannen waarvan bij de betrokkenen de gerechtvaardigde verwachting is gewekt dat deze zullen worden uitgevoerd. In de reorganisatievoorziening worden de als gevolg van de reorganisatie noodzakelijk kosten opgenomen die niet in verband staan met de doorlopende activiteiten van de universiteit. Deze voorzieningen zijn opgenomen onder de personele voorzieningen.

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening uit hoofde van claims, geschillen en rechtsgedingen

Een voorziening uit hoofde van claims, geschillen en rechtsgedingen wordt gevormd indien het waarschijnlijk is dat de universiteit in een procedure zal worden veroordeeld. De voorziening betreft de beste schatting van het bedrag waarvoor de verplichting kan worden afgewikkeld, en omvat tevens de proceskosten.

Langlopende schulden

De waardering van langlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Kortlopende schulden

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BATEN

De *rijksbijdrage* (lumpsum) wordt op basis van de jaarlijkse toekenning in de staat van baten en lasten opgenomen. Voor zover de bestedingen in relatie met de toegekende, door de minister geoordeelde middelen achterblijven vindt passivering op de balans plaats onder kortlopende schulden.

Opbrengsten uit het verlenen van diensten van door derden gefinancierde projecten (*Werk in opdracht van derden*) worden in de staat van baten en lasten verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de staat van baten en lasten als baten opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Resultaten uit hoofde van verleende diensten van door derden gefinancierde projecten worden in de staat van baten en lasten opgenomen volgens de 'percentage of completion' methode.

Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de groep in de resultaten van deze deelnemingen, bepaald op basis van de grondslagen van de groep.

De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden

vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de groep.

LASTEN

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenregelingen

De instelling heeft een pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middellood als pensioengevende salarisgrondslag. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Financieringslasten

Het saldo financieringslasten omvat rentelasten van opgenomen gelden, rentebaten op geldmiddelen en valutaresultaten.

Leasing

De universiteit kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Financiële leases

Als de universiteit optreedt als lessee in een financiële lease, wordt het leaseobject (en de daarmee samenhangende verplichting) bij de aanvang van de leaseperiode in de balans verwerkt tegen de reële waarde van het leaseobject of, indien deze lager is, tegen de contante waarde van de minimale leasebetalingen. Beide waarden worden bepaald op het tijdstip van het aangaan van de lease-

overeenkomst. De toegepaste rentevoet bij de berekening van de contante waarde is de impliciete rentevoet. Indien deze rentevoet praktisch niet te bepalen is, wordt de marginale rentevoet gehanteerd. De initiële directe kosten worden opgenomen in de eerste waardering van het leaseobject.

De grondslagen voor de vervolgwaardering van het leaseobject zijn beschreven onder het hoofd Materiële vaste activa. Als geen redelijke zekerheid bestaat dat de onderneming eigenaar van een leaseobject zal worden aan het einde van de leaseperiode, wordt het object afgeschreven over de kortste termijn van de leaseperiode of de gebruiksduur van het object.

De minimale leasebetalingen worden gesplitst in rentelasten en aflossing van de uitstaande leaseverplichting. De rentelasten worden gedurende de leaseperiode zodanig toegerekend aan elke periode dat dit resulteert in een constante periodieke rentevoet over de resterende netto-verplichting met betrekking tot de financiële lease. Voorwaardelijke leasebetalingen worden als last verwerkt in de periode dat aan de voorwaarden tot betaling wordt voldaan.

Operationele leases

Als de universiteit optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Belastingen

Hieronder is opgenomen de verschuldigde vennootschapsbelasting over de resultaten welke verband houden met de exploitatie van de energie-installaties van de universiteit.

Honoraria accountant

Hieronder zijn opgenomen de honoraria van de accountant welke ten laste zijn gebracht van de organisatie, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW.

Faculteit Geneeskunde

In navolging van de bestaande samenwerkings-overeenkomst tussen de Universiteit Utrecht en het UMCU wordt de rijksbijdrage voor de medische faculteit overgedragen aan het UMCU. In overeenstemming met de gemaakte afspraken kent de exploitatie van de medische faculteit een "nihil" resultaat. De exploitatie van de medische faculteit is onlosmakelijk verbonden met de exploitatie van de totale ziekenhuisexploitatie van het UMCU.

Op grond van de voorschriften zoals opgenomen in RJ 660 lid 603 worden de baten uit de Onderwijs en Onderzoeksactiviteiten (O&O-gelden) en de daaraan toe te rekenen kosten op basis van een overeengekomen verdeelsleutel samengevoegd met de exploitatie van de Universiteit Utrecht. De O&O-gelden omvatten zowel de overgedragen rijksbijdrage (eerste geldstroom) als de baten uit contractactiviteiten (tweede en derde geldstroom) als gevolg van de bestaande verwevenheid van de geldstromen bij de financiering en verantwoording van contractactiviteiten (matching).

In de staat van baten en lasten 2015 zijn de financiële gegevens van de faculteit Geneeskunde, op basis van de door het UMC Utrecht opgestelde exploitatie-overzicht, onderdeel van de geconsolideerde jaarrekening van de universiteit.

KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Onder geldmiddelen wordt verstaan de liquide middelen. In het kasstroomoverzicht wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit operationele activiteiten, investerings- en financieringsactiviteiten. De ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en ontvangen dividend zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verworven financiële belangen zijn opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. De geldmiddelen die in de verworven groepsmaatschappij aanwezig zijn, zijn op de aankoopprijs in mindering gebracht. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2015

1.1 IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Hieronder zijn opgenomen de kosten van aanschaffing (licenties) van universitaire administratieve systemen inclusief de (externe) implementatiekosten onder aftrek van de jaarlijkse afschrijvingen.

(x € 1.000)	<u>1.1.2</u>
Stand per 1 januari 2015	
Aanschafprijs	27.653
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-13.485
Boekwaarde	<u>14.168</u>
Mutaties in de boekwaarde:	
Investerings	4.331
Desinvesteringen	
- Aanschafwaarde	371
- Cumulatieve afschrijvingen	<u>-371</u>
	-
Afschrijvingen	-3.077
Saldo	<u>1.254</u>
Stand per 31 december 2015	
Aanschafprijs	31.613
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-16.191
Boekwaarde per 31 december 2015	<u><u>15.422</u></u>

1.2 MATERIËLE VASTE ACTIVA

Het verloop van de post materiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

(x € 1.000)	Gebouwen	Terreinen	Inventaris en apparatuur	In uitvoering en vooruit- betalingen	Totaal
	1.2.1	1.2.1	1.2.2	1.2.4	
Stand per 1 januari 2015					
Aanschafprijs	1.173.288	20.525	80.629	76.741	1.351.183
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-704.732	-	-67.182	-	-771.914
Boekwaarde	468.556	20.525	13.447	76.741	579.269
Mutaties in de boekwaarde:					
Investerings	-3.301	-	15.794	42.219	54.712
Desinvesteringen	-	-	-33	-	-33
Afschrijvingen	-45.992	-	-6.075	-	-52.067
Overige mutaties	70.473	-	-	-70.473	-
Deconsolidatie *)	-11	-	-7	-	-18
Saldo	21.169	-	9.679	-28.254	2.594
Stand per 31 december 2015					
Aanschafprijs	1.240.449	20.525	96.383	48.487	1.405.844
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-750.724	-	-73.257	-	-823.981
Boekwaarde					
Per 31 december 2015	489.725	20.525	23.126	48.487	581.863

*) Betreft de deconsolidatie van stichting de Sonnenborgh in 2015.

In 2015 zijn als gevolg van schattingswijzigingen lagere afschrijvingskosten geboekt voor een bedrag van € 929.000. De universiteit heeft ter zake van een lening hypothecaire zekerheid op een deel van haar gebouwen verstrekt aan het ministerie van Financiën.

Om een indicatie te geven van de actuele waarde van de materiële vaste activa zijn onderstaand de WOZ (onroerende zaak waarde) en de verzekerde waarde opgenomen.

WOZ- en verzekerde waarde gebouwen en terreinen	Peildatum	x € 1.000
WOZ-waarde gebouwen en terreinen	1-1-2015	574.912
Verzekerde waarde gebouwen	01-07-2015	1.472.213
Verzekerde waarde inventaris	01-07-2015	605.590
Verzekerde waarde boeken- en andere collecties	01-07-2015	134.844

Boeken en kunstvoorwerpen

De bezittingen in de vorm van boeken en kunstvoorwerpen, waaronder een groot aantal historische werken en unieke exemplaren, zijn niet in de balans gewaardeerd. Zij worden bij aanschaf direct ten laste van de staat van baten en lasten gebracht. In 2015 is voor € 1.744.000 (2014: € 1.797.000) aan boeken en tijdschriften aangeschaft ten laste van de staat van baten en lasten.

1.3 FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Hieronder zijn opgenomen de investeringen in deelnemingen en verstrekte leningen aan verbonden partijen. Voor informatie over de geconsolideerde verbonden partijen wordt hierbij verwezen naar de toelichting op de financiële vaste activa in de enkelvoudige jaarrekening (blz.114 e.v.).

(x € 1.000)

	Deelname %	Code (*)	Boekwaarde 1 januari 2015	Investerin- gen	Desinveste- ringen	Resultaat deelnemingen (dividend)	Overige	Boekwaarde 31 december 2015
1.3.2 Deelnemingen								
Phytogenics B.V., Utrecht	(31,7%)	4	-	-	-	-	-	-
Nodens B.V., Utrecht	(34%)	4	427	-	-1.264	837	-	-
Enceladus Pharma B.V., Utrecht	(14,8%)	4	221	-	-	-	-1	220
Crossbeta Bioscience B.V., Utrecht	(14,55%)	4	284	-	-	-142	-	142
RNA Holding B.V., Utrecht	(20,4%)	4	-	-	-	-	-	-
Rabo Pre-Seed Fonds, Utrecht	(18,18%)	4	370	-	-	-	-	370
Milabs B.V., Utrecht	(12,23%)	4	120	-	-	-	-	120
Cavadis B.V., Utrecht	(19,9%)	4	25	-	-	-25	-	-
U-Protein Express B.V., Utrecht	(40,0%)	4	7	-	-120	120	-	7
Thuja Capital Healthcare B.V. Utrecht	(13,16%)	4	1.214	102	-	-	-	1.316
SiMiBio B.V., Utrecht	(5,0%)	4	74	-	-	-74	-	-
PIFA Therapeutics B.V., Utrecht	(23,75%)	4	-	-	-	-	-	-
Crystal Delivery B.V., Utrecht	(12,56%)	4	641	144	-	-	-	785
Prothix B.V., Utrecht	(20,0%)	4	150	-	-	-	-	150
Brain Science Tool B.V., Utrecht	(37,5%)	4	9	15	-	-	-	24
Mucosis B.V., Utrecht	(2,86%)	4	750	-	-	-	-	750
Bioceros B.V., Utrecht	(14,25%)	4	456	-	-1.949	1.493	-	-
UCLU B.V., Utrecht	(49%)	4	-	18	-	-18	-	-
Trajectum Pharma B.V., Utrecht	(49,66%)	4	13	-	-	-	-	13
BiocerOX B.V., Utrecht	(11,10%)	4	1	-	-210	210	-	1
Broteio Pharma B.V., Utrecht	(11,90%)	4	1	-	-	-	-	1
Elevate B.V., Utrecht	(26,77%)	4	135	15	-	-	-	150
KimerDX B.V., Utrecht	(7,14%)	4	35	49	-	-	-	84
Cart Tech B.V., Utrecht	(24,75%)	4	-	-	-	-	-	-
Encare Biotech B.V., Utrecht	(12,40%)	4	62	41	-	-	-	103
Thuja Capital Healthcare II B.V., Utrecht	(10,87%)	4	17	61	-	-	-	78
Corvasco Medical B.V., Utrecht	(8,33%)	4	-	-	-	-	-	-
Gadela Founders B.V., Utrecht	(19,5%)	4	-	2	-	-	-	2
RnA Holding B.V., Utrecht	(20,4%)	4	-	25	-	-25	-	-
UtrechtInc CV, Utrecht	(55,44%)	4	-	186	-	-101	-	85
Epirus Biopharmaceuticals Inc., Boston - USA	-	4	-	319	-	-	-	319
Subtotaal deelnemingen			5.012	977	-3.543	2.275	-1	4.720

*) Toelichting op de codes: 1 = contractonderwijs; 2 = contractonderzoek; 3 = onroerende zaken; 4 = overig.

1.3 FINANCIËLE VASTE ACTIVA (VERVOLG)

(x € 1.000)

	Boekwaarde 1 januari 2015	Verstrekke leningen	Afgeloste leningen	Resultaat deel- nemingen	Overige	Boekwaarde 31 december 2015
1.3.4 Overige leningen u/g						
Leningen deelnemingen	794	836	-	-	-	1.630
Overige leningen	289	-	-289	-	-	-
Subtotaal leningen	1.083	836	-289	-	-	1.630

Onder overige leningen zijn opgenomen leningen verstrekt door de UU Holding B.V. aan startende ondernemingen.

(x € 1.000)

	Boekwaarde 1 januari 2015	Investe- ringen	Desinves- teringen	Resultaat desinves- teringen	Overige	Boekwaarde 31 december 2015
1.3.6 Effecten (looptijd > 1 jaar)						
Obligaties	3.987	3.730	-2.942	-	51	4.826
Subtotaal effecten	3.987	3.730	-2.942	-	51	4.826
1.3 Totaal financiële vaste activa	10.082	5.543	-6.774	2.275	50	11.176

Toelichting obligaties:

Van het bedrag aan obligaties heeft ca. € 1,0 miljoen betrekking op de beleggingen in het kader van de overeenkomst met de Nippon foundation (zie langlopende schulden). De overige beleggingen zijn in bezit bij de verbonden partijen.

VLOTTENDE ACTIVA

1.4 VOORRADEN

(x € 1.000)

	31-12-2015	31-12-2014
Verkrijgingsprijs gebruiksgoederen	1.157	1.333
Af: Voorziening voor incourantheid	-8	-9
1.4.1 Gebruiksgoederen	1.149	1.324

1.5 VORDERINGEN

(x € 1.000)		31-12-2015	31-12-2014
1.5.1	Debiteuren	24.303	23.407
1.5.2	Ministerie OCW	2.437	2.738
1.5.4	Vorderingen op verbonden partijen	3.772	4.135
1.5.5	Studenten	404	140
	Te factureren inzake werk in opdracht van derden	16.505	15.526
	Omzetbelasting	5.365	7.755
	Overige	5.706	2.845
1.5.7	Overige vorderingen	27.576	26.126
1.5.8	Overlopende activa	11.330	10.701
1.5.9	Af: Voorzieningen voor oninbaarheid debiteuren	-906	-1.741
	Totaal vorderingen	68.916	65.506

De looptijd van deze vorderingen is korter dan één jaar. In de post te factureren inzake werk in opdracht van derden is een voorziening voor verlieslatende projecten ad € 868.000 begrepen.

Het verloop van voorziening wegens oninbaarheid debiteuren is als volgt:

(x € 1.000)	31-12-2015	31-12-2014
Stand per 1 januari	1.741	1.530
Ottrekking	-508	-449
Vrijval resp. dotatie	-327	660
Stand per 31 december	906	1.741

1.7 LIQUIDE MIDDELEN

<i>(x € 1.000)</i>		31-12-2015	31-12-2014
1.7.1	Kasmiddelen	121	117
1.7.2	Tegoeden op bankrekeningen	182.619	55.665
1.7.3	Depositorekeningen	12.818	110.222
Totaal liquide middelen		195.558	166.004

Onder depositorekeningen zijn opgenomen een tweetal spaarrekeningen zonder vaste looptijd (€ 10,3 mio met een rente van 0,1% en € 2,5 mio met een rente van 0,7%). De overige liquide middelen staan ter vrije beschikking. In het saldo 'Tegoeden op bank- en girorekeningen' is opgenomen een bedrag van ruim € 6,6 miljoen van Universiteit Utrecht Holding B.V. en € 0,7 miljoen van Stichting Incubator.

PASSIVA

2.1 EIGEN VERMOGEN

Het verloop van het eigen vermogen in 2015 kan als volgt worden weergegeven:

(x € 1.000)		Deconsolidatie		Overige mutaties	Stand per 31-12-2015
	Stand per 1-1-2015	Verbonden partijen	Resultaat		
2.1.1 Algemene reserve					
Algemene reserve	259.345	-	19.025	1.782	280.152
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)					
- Faculteiten/diensten	39.489	-	27.312	-	66.801
- Onderzoeksfaciliteiten UU breed	15.000	-	-3.285	429	12.144
- Beleidsgelden 2014-2016	13.716	-	-3.506	-252	9.958
- Fonds acquisitie EU-onderzoeks-subsidies	5.000	-	-	-	5.000
- Fonds werving toponderzoekers	10.000	-	-	-	10.000
- Versterking reputatie UU	5.000	-	-1.150	-	3.850
- Additionele scholing UU-medewerkers	1.000	-	-	-	1.000
- ICT investeringen	5.000	-	-1.000	-	4.000
- ISD & huisvesting Israël aan	1.000	-	-395	-	605
- Startbijdrage Utrecht Inc	112	-	-112	-	-
- Onderwijs gebonden onderzoek	-	-	1.900	-	1.900
- Life long learning	-	-	1.000	-	1.000
	95.317	-	20.764	177	116.258
2.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)					
- Reserves verbonden partijen	21.166	-13	4.002	-	25.155
2.1.4 Bestemmingsfonds (publiek)					
- Arbeidsvoorwaarden	6.739	-	990	-	7.729
2.1.5 Bestemmingsfonds (privaat)					
Nippon Foundation	272	-	-31	-	241
Qaboos	2.500	-	-	-	2.500
	2.772	-	-31	-	2.741
2.1.6 Herwaarderingsreserve	33.091	-	-	-1.959	31.132
Eigen vermogen	418.430	-13	44.750	-	463.167
2.2 Minderheidsbelang derden	251	-	-6	-	245
Eigen vermogen	418.681	-13	44.744	-	463.412

Op grond van RJ 660 artikel 206 dienen het eigen vermogen en de daarin opgenomen delen te worden gesegmenteerd naar publieke en private middelen. Het eigen vermogen en de daarin opgenomen delen worden in beginsel, tenzij de universiteit de private herkomst ervan heeft aangetoond, verantwoord als publieke middelen.

Indien een deel van het eigen vermogen is afgezonderd omdat daaraan een beperktere bestedingsmogelijkheid is gegeven dan gezien de doelstelling van de organisatie mag worden verwacht en deze beperking door derden is aangebracht, wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door het college van bestuur is aangebracht wordt het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve.

TOELICHTING OP HET EIGEN VERMOGEN

De **Bestemmingsreserve (publiek)** betreffen de reserves welke op grond van een besluit van het college van bestuur zijn gevormd voor voorgenomen specifieke bestedingen in het kader van onderwijs en onderzoek bij de faculteiten en diensten.

Vanaf 2013 zijn naast de specifieke bestemmingen van faculteiten en diensten ook de overschotten op de toegekende beleids gelden van de faculteiten en diensten aan de *bestemmingsreserves faculteiten/diensten* toegevoegd. Als gevolg van de invoering van het decentrale reservebeleid in 2013 zijn ten laste van de algemene reserve de bestemmingsreserve van de faculteiten Geowetenschappen en Sociale Wetenschappen alsnog opgenomen per begin van het boekjaar (€ 15.567.000).

In 2013 zijn naar aanleiding van de resultaatbestemming daarnaast een *bestemmingsreserve onderzoeks-faciliteiten* (ten behoeve van UU breed en gedeelde investeringen in apparatuur en faciliteiten) en een *bestemmingsreserve voor (additionele) beleids gelden 2014-2016* opgenomen.

De **Bestemmingsreserve (privaat)** betreft de reserves van de Universiteit Utrecht, Stichting Incubator en Universiteit Utrecht Holding BV.

Vanuit het **Bestemmingsfonds (publiek) - Arbeidsvoorwaarden** wordt een bijdrage geleverd aan o.a. de kosten van ouderschapsverlof, arbo- en milieucoördinatoren, kinderopvang, Mid Career Counseling, Leeftijdsbewust Deeltijdverlof en Leeftijdsbewust Kwaliteitsbeleid.

Het **Bestemmingsfonds (privaat)** Nippon Foundation is ter financiering van studentenbeurzen.

De **Herwaarderingsreserve (onroerend goed)** is ontstaan uit de overdracht van het economische eigendom van de gebouwen in 1995. De boekwaarde bij de overdracht in 1995 bedroeg € 263 miljoen. Met ingang van het boekjaar 2003 wordt de jaarlijkse afschrijving op de overgedragen panden onttrokken aan de reserve onroerend goed en toegevoegd aan de algemene reserve.

2.3 VOORZIENINGEN

(x € 1.000)	Stand per 1-1-2015	Dotatie	Onttrek- king	Vrijval	Overige mutaties	Rentemutatie (bij contante waarde)	Stand per 31-12-2015	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
2.3.1 Personeels- voorzieningen	40.200	11.864	-8.086	-10.846	-	62	33.194	11.679	21.515
2.3.3 Voorziening voor milieu- verplichtingen en milieurisico's	38.993	817	-1.757	-344	-621*)	-	37.088	3.500	33.588
2.3.5 Overige voorzieningen	2.623	-	-33	-	621*)	-	3.211	3.211	-
	81.816	12.681	-9.876	-11.190	-	62	73.493	18.390	55.103

*) Correctie beginbalans 1 januari 2015

2.3.1 PERSONEELSVOORZIENINGEN

De samenstelling en het verloop van de personeelsvoorzieningen in 2015 kunnen als volgt worden weergegeven:

(x € 1.000)	Stand per 1-1-2015	Dotatie	Onttrek- king	Vrijval	Overige mutaties	Rentemutatie (bij contante waarde)	Stand per 31-12-2015	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
Werkloosheidsuitkeringen	14.716	5.512	-5.068	-341	-	18	14.837	8.775	6.062
Voorziening reorganisatie	16.011	1.997	-1.831	-8.215	-	-	7.962	1.990	5.972
Verlofspaarregeling	5.404	1.406	-366	-623	-	-	5.821	373	5.448
Langdurig zieken	2.235	2.337	-415	-1.667	-	-	2.490	338	2.152
Jubileumgratificaties	1.834	612	-405	-	-	43	2.084	203	1.881
	40.200	11.864	-8.085	-10.846	-	61	33.194	11.679	21.515

De **Voorziening voor werkloosheidsuitkeringen** is bepaald op basis van de maximale uitkeringsrechten (de Universiteit Utrecht is eigenrisicodragers voor wettelijke en bovenwettelijke WW-uitkeringen) van reeds ingegane uitkeringen ultimo het boekjaar verminderd met een percentage dat ontleend is aan ervaringscijfers uit het verleden ten aanzien van de niet-volledige benutting van de maximale uitkeringsrechten. Daarenboven is een verplichting opgenomen voor potentiële werkloosheidsuitkeringen voor tijdelijke contracten voor AIO's en overig personeel. Het langlopende deel (meer dan 2 jaar) van de verplichting is tegen de contante waarde opgenomen.

De **Voorziening reorganisatie** heeft betrekking op de kosten welke verband houden met de afvloeiing van personeel van faculteiten en diensten in verband met reorganisaties. De hierin begrepen (langlopende) verplichtingen voor aanvullingen op FPU-uitkeringen zijn tegen de contante waarde opgenomen. In 2015 is als gevolg van een hogere uit- en doorstroom van betrokken werknemers de hiervoor opgenomen verplichting vrijgevallen ten gunste van het resultaat. De vrijval in 2015 is een gevolg van de succesvolle herplaatsing van betrokken medewerkers.

De **Voorziening verlofspaarregeling** heeft betrekking op door individuele medewerkers gespaarde verlofdagen die op een met de medewerker overeengekomen tijdstip aaneengesloten zullen worden opgenomen (bijv. voor een 'sabbatical leave'). De waardering is tegen de nominale waarde opgenomen.

De **Voorziening langdurig zieken** betreft salariskosten die samenhangen met de geschatte resterende duur van het ziekteverlof. De waardering is tegen de nominale waarde opgenomen.

De **Voorziening jubileumgratificaties** heeft betrekking op de cao-verplichting voor jubileumgratificaties welke voortvloeien uit de lopende dienstverbanden met medewerkers. De waardering is tegen de contante waarde opgenomen.

Gehanteerde veronderstellingen bij toepassing contante waarde:

	2015	2014
Disconteringsvoet 31 december *)	1,1	1,7
Toekomstige loonstijgingen **)	1,1	1,0
Toekomstige loonstijgingen incl. sociale lasten	1,4	1,3

*) Gebaseerd op gemiddelde rentevoet van Nederlandse staatsleningen 5-15 jaar)

**) Toekomstige loonstijgingen zijn gebaseerd op de 11 jaar gemiddelde CAO stijging

2.3.3 VOORZIENING VOOR MILIEUVERPLICHTINGEN EN MILIEURISICO'S

De voorziening heeft betrekking op de verplichtingen voor de beheersing en verwijdering van asbest in de gebouwen van de universiteit in het kader van de vigerende gebruiksvergunningen. In 2009 heeft een nader onderzoek plaatsgevonden waarbij de geschatte verwijderkosten van asbest voor de gebouwen van de universiteit zijn geraamd. De verplichting wordt opgenomen voor de beste schatting van de kosten noodzakelijk om de verplichting af te wikkelen in de komende decennia. Daarbij is rekening gehouden met de onzekerheden die onvermijdelijk samenhangen met de uitvoering van de asbestsanering in relatie tot het huisvestingsplan van de universiteit in de komende jaren. Vanaf 2014 is de verplichting voor asbestsanering gebaseerd op alle relevante panden van de universiteit in plaats van voorheen alleen op de beoogde slooppanden. De inschatting van de verwachte kosten van asbestverwijdering is hierbij bijgesteld op basis van een actuele transactie in 2014. Als gevolg hiervan is in 2014 een extra dotatie van € 12,6 miljoen verwerkt.

De voorziening heeft tevens betrekking op onderhoud aan en herstel van betonnen gevels. De voorziening is opgenomen voor de contante waarde en wordt jaarlijks geïndexeerd.

2.4 LANGLOPENDE SCHULDEN

(x € 1.000)	Stand per 1-1-2015	Aangegane leningen	Aflos- singen	Stand per 31-12-2015	Looptijd >1 jaar	Looptijd > 5 jaar	Rente- voet
2.4.1 Kredietinstellingen	25.000	-	-5.000	20.000	15.000	-	2,68
2.4.2 Nippon Foundation	1.115	-	-	1.115	-	1.115	4,0
2.4.3 Leaseverplichtingen	3.228	-	-3.228	-	-	-	-
2.4.4 Overige	3.362	-	-118	3.244	371	2.780	-
Totaal langlopende schulden	32.705	-	-8.346	24.359	15.371	3.895	

Van het totale bedrag van de verplichting heeft € 5,1 miljoen een looptijd van minder dan 1 jaar.

Kredietinstellingen

Op 23 december 2009 is een lening afgesloten bij het ministerie van Financiën voor een bedrag van € 50 miljoen. De looptijd eindigt op 23 december 2019. Hiervan was op balansdatum € 30 miljoen afgelost. De rente bedraagt 2,68%. Aflossing vindt plaats in jaarlijkse termijnen van € 5 miljoen. De universiteit heeft ter zake van deze lening hypothecaire zekerheid op een deel van haar gebouwen verstrekt aan het ministerie van Financiën. De reële waarde benadert de boekwaarde van de lening.

Nippon Foundation

In november 1994 is de overeenkomst getekend tussen de Nippon Foundation en de universiteit. Bij het sluiten van de overeenkomst heeft de Nippon Foundation € 798.653 ter beschikking gesteld. Het vermogen wordt door de universiteit jaarlijks aangepast voor de inflatie.

Overige langlopende schulden

De universiteit is eigenaar van het terrein de Uithof in Utrecht en ontwikkelt diverse percelen ten behoeve van de uitgifte in erfpacht. De verschuldigde erfpachttermijnen welk in een keer worden geïnd worden verantwoord onder langlopende schulden. Jaarlijks valt een aan de looptijd evenredig deel van deze schuld vrij ten gunste van het resultaat.

2.5 KORTLOPENDE SCHULDEN

De kortlopende schulden zijn als volgt te specificeren:

(x € 1.000)	31-12-2015	31-12-2014
2.5.2 Vooruitgefactureerde en ontvangen termijnen OHW contractresearch/subsidieonderzoek	131.308	118.237
2.5.3 Crediteuren	24.352	28.890
Loonheffing	15.914	12.546
Omzetbelasting	213	-
Premies volksverzekeringen	4.034	3.949
2.5.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen	20.161	16.495
2.5.8 Schulden terzake pensioenen	4.763	5.350
2.5.9 Overige kortlopende schulden	55.560	63.704
Vooruitontvangen collegegelden	25.883	23.491
Vooruitontvangen subsidies OCW geoormerkt	1.280	1.449
Vooruitontvangen subsidies OCW (overige)	3.985	5.242
Vooruitontvangen bedragen	13.362	16.295
Vakantiegeld en -dagen	32.166	23.998
2.5.10 Overlopende passiva	76.676	70.475
Totaal kortlopende schulden	312.820	303.151

De kortlopende schulden hebben een resterende looptijd kleiner dan 1 jaar.

De post vakantiegeld en -dagen is in 2015 aanzienlijk hoger grotendeels door een hogere verplichting inzake niet opgenomen vakantiedagen per ultimo boekjaar. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door aanpassing van de calculatie waarbij vanaf 2015 alle relevante werkgeverslasten worden meegenomen en anderzijds door een toename van het gemiddeld aantal openstaande vakantiedagen.

In de post vooruitgefactureerde en ontvangen termijnen OHW is een voorziening voor verlieslatende projecten ad € 4.636.000 begrepen.

OVERZICHT GEOORMERKTE DOELSUBSIDIES OCW (MODEL G)

G1		Subsidies zonder verrekeningsclausule					
Projectomschrijving Beschikking	Jaar	Kenmerk en datum	Toegewezen bedrag	Ontvangen t/m verslagjaar		Prestatie afgerond	
(x € 1.000)							
Open en Gepersonaliseerd Statistiekonderwijs	2015	OND/ODB-15/12816 U	96	76		nee	
G2							
Subsidies met verrekeningsclausule							
G2-A							
Aflopend per ultimo verslagjaar							
Projectomschrijving Beschikking	Jaar	Kenmerk en datum	Toegewezen bedrag	Saldo 1-1-2015	Ontvangen in 2015	Besteding in 2015	Te verrekenen 31-12-2015
(x € 1.000)							
Akademie assistenten	2010	OND/ODB-10/41517U	285	6	-	-	6
Sirius programma 2010	2011	OND/ODB-10/90853U van 18 november 2010	1.025	371	-217 *)	-	154
G2-B							
Doorlopend tot in een volgend verslagjaar							
Projectomschrijving Beschikking	Jaar	Kenmerk en datum	Toegewezen bedrag	Saldo 1-1-2015	Ontvangen in 2015	Besteding in 2015	Saldo 31-12-2015
(x € 1.000)							
Begeleiding startende leraren BSL-2013 08	2013	MUO/2013/54305U van 2-12-2013	800	350	466	-207	609
Professionele leer gemeenschappen PLG-2013 018	2013	MUO/2013/54367U 2-12-2013	200	157	100	-42	215
DUDOC 804AO-42742	2013	OND/ODB-2013/15782 U van 12 april 2013	1.151	565	255	-524	296
Totaal				1.449	604	-773	1.280

*) In 2014 is het Sirius programma 2010 afgesloten en is het openstaande saldo per 31 december 2014 van € 371.000 aan OCW terugbetaald in 2015. Daarnaast is in 2015 nog een laatste voorschot ontvangen van € 154.000 welk in 2016 zal worden terugbetaald.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Algemeen

De universiteit maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstelt aan markt-, valuta-, rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de universiteit een beleid en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de universiteit te beperken.

Kredietrisico

De universiteit loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa, handels- en overige vorderingen, liquide middelen. Het kredietrisico dat de universiteit loopt concentreert zich voornamelijk bestaande op debiteuren en nog te factureren bedragen. Met de meeste tegenpartijen bestaat een lange relatie; zij hebben altijd tijdig aan hun betalingsverplichtingen voldaan.

De blootstelling aan kredietrisico van de universiteit wordt hoofdzakelijk bepaald door de individuele kenmerken van de afzonderlijke afnemers. Met het merendeel van de afnemers wordt al meerdere jaar zaken gedaan en er is slechts in incidentele gevallen sprake geweest van verliezen.

Renterisico en kasstroomrisico

De onderneming loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en schulden en herfinanciering van bestaande financieringen. Voor vorderingen en schulden met variabel rentende renteaftspraken loopt de onderneming risico ten aanzien van toekomstige kasstromen en met betrekking tot vast rentende leningen reële waarde risico.

Valutarisico

Als gevolg van de internationale activiteiten loopt de universiteit uit hoofde van in de balans opgenomen schulden een beperkt valutarisico.

Prijsrisico

Als gevolg van beleggingen in beursgenoteerde obligaties loopt de onderneming prijsrisico. Fluctuaties in de koers hebben een beperkte impact op het resultaat en op het eigen vermogen van de universiteit.

Liquiditeitsrisico

De universiteit bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het management ziet erop toe dat voor de universiteit steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar is.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en schulden e.d. benadert de boekwaarde daarvan.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

MEERJARIGE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

Investeringsverplichtingen

De lopende verplichtingen voor gebouwen in aanbouw bedragen per balansdatum in totaal € 42,5 miljoen (gemiddelde resterende looptijd 1-2 jaar).

Huur, lease en overige verplichtingen

De Universiteit Utrecht heeft huurcontracten afgesloten voor gebouwen met een gemiddelde resterende looptijd van 5 jaar en een huursom van totaal € 8,0 miljoen tot en met 2020. Hiervan heeft € 1,6 een looptijd korter dan 1 jaar. Daarnaast zijn leasecontracten voor vervoermiddelen afgesloten met een gemiddelde resterende looptijd van 2 jaar en een huursom van € 0,1 miljoen op jaarbasis.

Afstudeersteun en studentbestuurders

De lopende verplichtingen voor afstudeersteun en studentenbeurzen bedragen per 31 december 2015 € 0,9 miljoen.

VOORWAARDELIJKE VERPLICHTINGEN (GARANTIES)

	Maximaal bedrag	Openstaand bedrag	Resterende looptijd
BO-EX '91/ Stichting Sociale Huisvesting	*)	-	32 jaar

*) Op 29 oktober 1996 is tussen de universiteit en de beide genoemde stichtingen een vestigingsovereenkomst gesloten waarbij de stichtingen zich hebben verbonden een complex met wooneenheden te realiseren in De Uithof en deze wooneenheden in eerste instantie te verhuren aan studenten van de Universiteit Utrecht en de hogescholen gevestigd in de gemeente Utrecht. Als onderdeel van de overeenkomst is overeengekomen dat de kosten van leegstand die meer bedragen dan één procent van de totale huursom gedurende vijftig jaar, te rekenen vanaf de ingangsdatum van de eerste huurovereenkomst, jaarlijks voor twee derde worden gedragen door BO-EX/SSH en voor een derde door de universiteit.

OVERIGE

Kredietfaciliteit Ministerie van Financiën

De Universiteit Utrecht heeft met het Ministerie van Financiën in het kader van het schatkistbankieren een rekening-courant overeenkomst afgesloten. De universiteit heeft op grond van deze overeenkomst een kredietfaciliteit van € 50 miljoen.

Stichting Incubator

Tot zekerheid voor de financiering door Stichting Incubator van de realisatie van de nieuw te bouwen Life Science Incubator heeft de Universiteit Utrecht zich hoofdelijk verbonden als borg voor de Stichting Incubator voor een maximaal bedrag van de borg van € 15 miljoen.

NIOZ

Begin 2015 is met stichting NIOZ, Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee een samenwerkings-overeenkomst gesloten op het gebied van gezamenlijk onderzoek. De looptijd van de overeenkomst eindigt per 31 december 2025. De Universiteit Utrecht zal jaarlijks, onder voorwaarden, een bijdrage doen aan het NIOZ ter grootte van € 2,4 miljoen.

Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten 2015

3 BATEN

ALGEMEEN

In de hieronder opgenomen specificaties van posten van de staat van baten en lasten zijn de bedragen van de begroting 2015 opgenomen voor zover beschikbaar. De begroting 2015 is niet in hetzelfde formaat opgesteld als de jaarrekening 2015 waardoor slechts de totaalbedragen per post van de staat van baten en lasten zijn weergegeven.

3.1 RIJKSBIJDAGEN

(x € 1.000)	2015	Begroting 2015	2014
3.1.1 Rijksbijdrage OCW	559.589	551.421	553.244
Geoormerkte subsidies OCW	642		370
SEO stimulering Europees onderzoek	2.702		-
Niet-geoormerkte subsidies OCW	-		-
3.1.2 Overige subsidies OCW	3.344	-	370
Rijksbijdrage academische ziekenhuizen (werkplaatsfunctie)	-80.706		-80.068
Overige	-4.899		-4.860
3.1.3 Af: Inkomensoverdrachten	-85.605	-85.608	-84.928
Af: Mutatie vooruitontvangen geoormerkte doelsubsidies	-2.836	-	-2.236
Af: Mutatie vooruitontvangen rijksbijdrage inzake toponderzoekscholen/zwaartekracht	-10.155	-16.513	-10.014
Totaal	464.337	449.300	456.436

Op grond van artikel 602 van RJ 660 dient de overdracht van de rijksbijdrage voor de werkplaatsfunctie in mindering te worden gebracht op de baten uit rijksbijdragen. De verantwoording van de rijksbijdrage voor de werkplaatsfunctie vindt plaats via het plandocument van het aangesloten academische ziekenhuis (UMCU).

3.3 COLLEGE-, CURSUS- EN EXAMENGELDEN

(x € 1.000)	2015	Begroting 2015	2014
3.3.4 Collegegelden sector WO	59.161		57.181
Totaal	59.161	57.288	57.181

De collegegelden nemen in 2015 toe als gevolg hogere inkomsten uit hoofde van instellingscollegegelden en stijging van het collegegeldtarief.

3.4 BATEN WERK IN OPDRACHT VAN DERDEN

(x € 1.000)	2015	Begroting 2015	2014
3.4.1 Contractonderwijs	9.255		9.072
Internationale organisaties	41.804	31.848	
Nationale overheden	12.604	17.486	
NWO	65.591	62.619	
KNAW	696	841	
Overige niet naar winst strevende organisaties	46.377	45.909	
Bedrijven	32.777	48.173	
3.4.2 Contractonderzoek	199.849		206.876
Patiëntenzorg			
diergeneeskunde	11.725	10.903	
Licenties/royalty's	3.721	4.519	
Overige	5.707	5.563	
3.4.3 Totaal overige	21.153		20.985
Totaal	230.257	232.202	236.933

3.5 OVERIGE BATEN

(x € 1.000)		2015	Begroting 2015	2014
3.5.1	Verhuur	13.147		14.883
3.5.2	Detachering personeel	2.718		2.506
	Levering diensten en goederen	12.951		6.694
	Erfpacht RIVM	14.367		-
	Literatuurvoorziening	1.646		1.564
	Congressen	1.175		1.076
	Opbrengst GDL	1.956		2.459
	Levering energie	2.437		2.063
	Catering	1.192		1.148
	Sportfaciliteiten	844		1.119
	Campus-fees UCU	4.590		4.500
	GDL/UMCU huisvesting	2.700		2.643
	UU Summerschool	2.370		1.942
	Dienstverlening facilitair	182		879
	Parkeergelden	367		334
	Museum	113		345
	Gift Qaboos	-		2.500
	Bijdragen U-fonds	1.237		607
3.5.6	Totaal overige	48.127		29.873
	Totaal	63.992	63.628	47.262

4 LASTEN

4.1 PERSONELE LASTEN

(x € 1.000)		2015	Begroting 2015	2014
	Brutolonen en salarissen	377.295		351.798
	Sociale lasten	38.825		38.176
	Pensioenpremies	45.590		47.960
4.1.1	Lonen en salarissen	461.710		437.934
	Dotatie/vrijval personele voorzieningen	1.080		7.582
	Personeel niet in loondienst	11.845		12.635
	Overig	7.626		3.236
4.1.2	Overige personeelslasten	20.551		23.453
4.1.3	Af: Uitkeringen	-2.189		-2.307
	Totaal	480.072	480.348	459.080

Voor een analyse van de personeelskosten wordt hierbij verwezen naar het jaarverslag hoofdstuk 7.

PENSIOENREGELING.

De Universiteit Utrecht is aangesloten bij Stichting Pensioenfonds ABP, het bedrijfstakpensioenfonds voor overheid en onderwijs. ABP is een bedrijfstakpensioenfonds met een toegezegd-pensioenregeling (multi-employer defined benefit-regeling). De universiteit heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. In geval van een tekort bij het pensioenfonds heeft de universiteit geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen (anders dan hogere toekomstige premies).

De medewerkers van de universiteit vallen onder de CAO voor Nederlandse Universiteiten. De pensioenen van de universiteit zijn ondergebracht bij Stichting Pensioenfonds ABP. De belangrijkste elementen van de pensioenregeling en de dekkingsgraad van het bedrijfstakpensioenfonds (marktwaaarde van de activa uitgedrukt in % van de technische voorziening op basis van de rekenregels van DNB) zijn opgenomen op de website van Stichting Pensioenfonds ABP (www.abp.nl). Per ultimo 2015 staat de dekkingsgraad van Stichting Pensioenfonds ABP op 97,2%.

FORMATIE

Aantal fte's (stand 31 december)	2015	2014
Universiteit Utrecht		
WP	3.037	2.899
OBP	2.526	2.459
	5.563	5.358
Faculteit Geneeskunde		
WP	804	783
OBP	403	430
	1.207	1.213

Er zijn 3 werknemers werkzaam buiten Nederland.

WNT-VERANTWOORDING 2015

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Het bezoldigingsmaximum in 2015 is € 230.474. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband. Het individuele WNT-maximum voor de leden van Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband. Met ingang van 2012 is de bezoldiging van de leden van het college en Raad van Toezicht bepaald volgens de WNT normering. De bezoldiging is bepaald in overeenstemming met de beleidsregels "Regeling bezoldigingscomponenten WNT" van februari 2014.

BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

bedragen x € 1

	mr. M.J. Oudeman	prof. dr. A. Pijpers	prof. dr. G.J. van der Zwaan
Functie	Voorzitter college van bestuur	Lid college van bestuur	Rector Magnificus
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0	1,0
Individueel WNT-maximum	230.474	230.474	230.474
Bezoldiging			
Beloning	212.567	211.784	187.097
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	17.907	17.701	17.075
Totaal bezoldiging	230.474	229.485	204.172
Gegevens 2014			
Duur dienstverband in 2014	1/1 - 31/12	1/4 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2014 (in fte)	1,0	1,0	1,0
Bezoldiging 2014			
Beloning	196.012	147.753	174.380
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	34.367	24.955	30.379
Totaal bezoldiging 2014	230.379	172.708	204.759
Individueel WNT-maximum 2014	230.474	172.855	230.474

TOEZICHTHOUDENDE TOPFUNCTIONARISSEN

bedragen x € 1

	prof. dr. E. Meijer	prof. dr. W. van de Donk	drs. K.T.V. Bergstein
Functie(s)	voorzitter Raad van Toezicht	lid Raad van toezicht	lid Raad van toezicht
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	34.571	23.047	23.047
Bezoldiging			
Beloning	15.000	-	10.000
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging	15.000	-	10.000
Gegevens 2014			
Duur dienstverband in 2014	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging 2014			
Beloning	15.000	-	10.000
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2014	15.000	-	10.000
Individueel WNT-maximum 2014	34.571	23.047	23.047

TOEZICHTHOUDENDE TOPFUNCTIONARISSEN

(vervolg)

bedragen x € 1

	dr. J. M. van der Eijk	mr. A.J. Kellermann	mr. N.J. van Kesteren
Functie(s)	lid Raad van toezicht	lid Raad van toezicht	lid Raad van toezicht
Duur dienstverband	1/10 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/1
Individueel WNT-maximum	5.762	23.047	1.921
Bezoldiging			
Beloning	2.500	4.166 ¹⁾	833
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging	2.500	4.166	833
Gegevens 2014			
Duur dienstverband in 2014	-	1/8 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging 2014			
Beloning	-	-	10.000
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2014	-	-	10.000
Individueel WNT-maximum 2014	-	9.603	23.047

1) Betreft nabetaling over de periode 1 augustus tot en met 31 december 2014

BEZOLDIGING NIET-TOPFUNCTIONARISSEN

<i>bedragen x € 1</i>	hoogleraar
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,25

Bezoldiging

Beloning	43.932
Belastbare onkostenvergoedingen	10.008
Beloningen betaalbaar op termijn	4.212
Totaal bezoldiging	58.152
Individueel WNT-maximum bezoldiging ¹	44.500

Motivering van overschrijding:
Salaris gebaseerd op arbeidsmarkt. In 2015 WNT norm verlaagd van 230.474 naar 178.000.

Gegevens 2014

Functie(s) in 2014	hoogleraar
Duur dienstverband in 2014	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,25

Bezoldiging

Beloning	42.032
Belastbare onkostenvergoedingen	9.157
Beloningen betaalbaar op termijn	7.473
Totaal bezoldiging 2014	58.662

4.2 AFSCHRIJVINGEN OP IMMATERIËLE EN MATERIËLE VASTE ACTIVA

<i>(x € 1.000)</i>	2015	Begroting 2015	2014
4.2.1 Immateriële vaste activa	3.077		2.543
4.2.2 Materiële vaste activa *)	53.534		52.669
Totaal	56.611	62.311	55.212

*) inclusief UMCU € 1.467 (2014: € 2.294)

4.3 HUISVESTINGSLASTEN

<i>(x € 1.000)</i>	2015	Begroting 2015	2014
4.3.1 Huur	21.566		26.200
4.3.2 Verzekeringen	939		879
4.3.3 Onderhoud	7.302		4.584
4.3.4 Energie en water	14.665		13.817
4.3.5 Schoonmaakkosten	10.584		10.373
4.3.6 Heffingen	2.208		3.541
4.3.7 Dotatie/vrijval voorzieningen	473		10.261
4.3.8 Overige	18.130		15.747
Totaal	75.867	88.550	85.402

4.4 OVERIGE LASTEN

(x € 1.000)	2015	Begroting 2015	2014
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	21.573		16.360
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	29.210		26.659
4.4.4 Overige	112.880		113.041
Totaal	163.663	173.947	156.060

De overige lasten (post 4.4.4) kunnen als volgt nader worden gespecificeerd:

(x € 1.000)	2015	2014
Subsidies en bijdragen	16.176	14.144
Directe exploitatielasten O&O	30.098	27.408
Bibliotheekvoorzieningen	8.642	8.668
Ondersteuning studenten	5.976	4.674
Inhuur contractresearch (UMCU)	8.160	15.549
Overige algemene kosten	43.828	42.598
Totaal	112.880	113.041

5 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)	2015	Begroting 2015	2014
5.1 Rentebaten	1.246		890
5.3 Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	-		248
5.5 Rentelasten	-693		-1.107
Totaal	553	850	31

6 BELASTINGEN

(x € 1.000)	2015	Begroting 2015	2014
Vennootschapsbelasting	3	-	-8
Totaal	3	-	-8

Betreft de vennootschapsbelasting berekend over het exploitatiesaldo van de eigen energieactiviteiten van de universiteit rekening houdend met de fiscale faciliteiten. Het effectieve belastingpercentage is 20%.

7 RESULTAAT DEELNEMINGEN

(x € 1.000)	2015	Begroting 2015	2014
Resultaat deelnemingen	2.654	-	454
Totaal	2.655	-	454

Betreft de resultaten van (minderheids-) deelnemingen. Verwezen wordt naar de toelichting op post 1.3 van de balans. In 2015 is hierin ook begrepen het resultaat van Octopus B.V. ad € 379.000 in verband met de liquidatie van deze vennootschap.

TRANSACTIES VERBONDEN PARTIJEN

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de universiteit, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De universiteit heeft een tweetal leningen verstrekt aan Stichting Incubator. Een lening van EUR 16 miljoen met een rente gebaseerd op de 6 maands Euribor per jaar (wordt elk jaar op 1 januari vastgesteld). De rente is per halfjaar achteraf verschuldigd per de eerste dag na afloop van de periode waarover deze verschuldigd is. De looptijd van de lening bedraagt 10 jaar vanaf 21 november 2013. Jaarlijks dient er EUR 1 miljoen te worden afgelost. In 2015 is een nieuwe lening afgesloten voor een bedrag van EUR 6 miljoen. De rente is vastgesteld op 1% per jaar voor een periode van 2 jaar. Daarna vindt herziening van het rentepercentage plaats. De aflossing vindt plaats in 10 termijnen van EUR 600.000 vanaf 1 juni 2017.

In de normale bedrijfsactiviteiten koopt en verkoopt de universiteit goederen en diensten van en aan verschillende verbonden partijen waarin de onderneming een belang bezit. Deze transacties worden op zakelijke grondslag uitgevoerd tegen voorwaarden die vergelijkbaar zijn met die van transacties met derden.

HONORARIA VAN DE ACCOUNTANT

De volgende honoraria van de accountant zijn ten laste gebracht van de organisatie, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW. (betreft de kosten ten laste van het jaar gebracht waarin de diensten zijn verricht).

(x € 1.000)	2015	2014		
	PwC	Totaal	PwC	KPMG
Onderzoek van de jaarrekening	498	325	143	182
Andere controleopdrachten	310	249	124	125
	808	574	267	307

Enkelvoudige jaarrekening per 31 december 2015

Enkelvoudige balans per 31 december 2015

(na resultaatbestemming)

(x € 1.000)

1	Activa	31-12-2015	31-12-2014
	Vaste activa		
1.1	Immateriële vaste activa	14.746	13.460
1.2	Materiële vaste activa	557.051	564.354
1.3	Financiële vaste activa	41.864	34.445
	Totaal vaste activa	613.661	612.259
	Vlottende activa		
1.4	Vorraden	966	1.147
1.5	Vorderingen	64.059	62.770
1.7	Liquide middelen	186.430	153.295
	Totaal vlottende activa	251.455	217.212
		865.116	829.471

2	Passiva	31-12-2015	31-12-2014
2.1	Eigen vermogen	460.137	416.759
2.3	Voorzieningen	72.246	81.089
2.4	Langlopende schulden	24.359	32.680
2.5	Kortlopende schulden	308.374	298.943
		865.116	829.471

Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2015

(x € 1.000)

		Begroting		
3	Baten	2015	2015	2014
3.1	Rijksbijdragen	465.470	449.300	455.747
3.3	College-, cursus- en examengelden	59.161	57.288	57.181
3.4	Baten werk in opdracht van derden	131.627	137.202	134.343
3.5	Overige baten	59.114	63.628	42.977
	Totaal baten	715.372	707.418	690.248
4	Lasten			
4.1	Personele lasten	386.611	392.498	365.594
4.2	Afschrijvingen	53.741	60.045	51.470
4.3	Huisvestingslasten	51.671	88.550	60.308
4.4	Overige lasten	182.941	169.063	173.309
	Totaal lasten	674.964	710.156	650.681
	Saldo baten en lasten	40.408	-2.738	39.567
5	Saldo financiële baten en lasten	331	850	-355
	Resultaat	40.739	-1.888	39.212
6	Belastingen	3	-	-8
7	Resultaat deelnemingen	2.636	-	2.182
	Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	43.378	-1.888	41.386
8	Buitengewone lasten	-	-	-
	Nettoresultaat	43.378	-1.888	41.386

Toelichting behorende tot de enkelvoudige jaarrekening 2015

ALGEMEEN

De enkelvoudige balans en staat van baten en lasten hebben betrekking op de Universiteit Utrecht exclusief de jaarrekeningen van (geconsolideerde) verbonden partijen waarin de universiteit een meerderheidsdeelneming of beslissende zeggenschap heeft. In deze cijfers zijn de cijfers van de Faculteit Geneeskunde niet begrepen. Voor de enkelvoudige balans en staat van baten en lasten van de Universiteit Utrecht zijn de grondslagen voor waardering van activa en passiva en van resultaatbepaling dezelfde als die van de geconsolideerde jaarrekening van de Universiteit Utrecht.

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige winst-en-verliesrekening hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening, met uitzondering van de hierna genoemde grondslagen.

Financiële instrumenten

In de enkelvoudige jaarrekening worden financiële instrumenten gepresenteerd op basis van de juridische vorm.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Zie voor een uitwerking hiervan de grondslagen voor financiële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2015

1.1 IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Hieronder zijn opgenomen de kosten van aanschaffing (licenties) van universitaire administratieve systemen inclusief de (externe) implementatiekosten onder aftrek van de jaarlijkse afschrijvingen.

(x € 1.000)	1.1.2
Stand per 1 januari 2015	
Aanschafprijs	25.968
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-12.508
Boekwaarde	13.460
Mutaties in de boekwaarde:	
Investerings	4.228
Desinvesteringen	
- Aanschafwaarde	371
- Cumulatieve afschrijvingen	-371
	-
Afschrijvingen	-2.942
Saldo	1.286
Stand per 31 december 2015	
Aanschafprijs	29.825
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-15.079
Boekwaarde per 31 december 2015	14.746

1.2 MATERIEËLE VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa (gebouwen, terreinen en apparatuur) worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarde onder aftrek van jaarlijkse afschrijvingen.

Het verloop van de post materiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

(x € 1.000)	Gebouwen	Terreinen	Inventaris en apparatuur	In uitvoering en vooruitbetalingen	Totaal
	1.2.1	1.2.1	1.2.2	1.2.4	
Stand per 1 januari 2015					
Aanschafprijs	1.150.692	20.295	78.948	72.912	1.322.847
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-692.498	-	-65.994	-	-758.493
Boekwaarde	458.194	20.295	12.953	72.912	564.354
Mutaties in de boekwaarde:					
Investerings	-3.301	-	15.598	31.232	43.529
Desinvesterings	-	-	-33	-	-33
Afschrijvingen	-44.886	-	-5.913	-	-50.799
Overige mutaties	70.473	-	-	-70.473	-
Saldo	22.286	-	9.652	-39.241	-7.303
Stand per 31 december 2015					
Aanschafprijs	1.217.864	20.295	94.514	33.671	1.366.343
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-737.384	-	-71.908	-	-809.292
Boekwaarde					
Per 31 december 2015	480.480	20.295	22.605	33.671	557.051

In 2015 zijn als gevolg van schattingswijzigingen lagere afschrijvingskosten geboekt voor een bedrag van € 929.000.

1.3 FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Hieronder zijn opgenomen de investeringen in deelnemingen en verstrekte leningen aan verbonden partijen.

(x € 1.000)	Boekwaarde 1 januari 2015	Investerings en verstrekte leningen	Desinvesterings en afgeloste leningen	Resultaat deelnemingen	Overige	Boekwaarde 31 december 2015
1.3.2 Deelnemingen						
UU Holding B.V., Utrecht	18.402	-	-	2.636	-	21.038
Subtotaal deelnemingen	18.402	-	-	2.636	-	21.038

1.3 FINANCIËLE VASTE ACTIVA (VERVOLG)

(x € 1.000)	Boekwaarde 1 januari 2015	Investerings- en verstrekte leningen	Desinves- teringen en afgeloste leningen	Resultaat deelnemingen	Overige	Boekwaarde 31 december 2015
1.3.7 Overige leningen u/g						
Overige leningen	15.045	6.000	-1.000	-	-45	20.000
Subtotaal leningen	15.045	6.000	-1.000	-	-45	20.000
1.3.4.Effecten						
Obligaties	998	612	-779	-	-5	826
Subtotaal effecten	998	612	-779	-	-5	826
1.3 Totaal financiële vaste activa	34.445	6.612	-1.779	2.636	-50	41.864

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN

Hieronder zijn opgenomen de rechtspersonen welke met de Universiteit Utrecht zijn verbonden.
De volgende rechtspersonen zijn geconsolideerd in de jaarrekening 2015 van de universiteit:

Meerderheidsdeelneming	Statutaire zetel	Code (*)	Eigen vermogen 31-12-2015 (x € 1.000)	Resultaat 2015 (x € 1.000)	Omzet 2015 (x € 1.000)	Verklaring art . 2:403 BW ja/nee	Consolidatie ja/nee	Deelname %
------------------------	------------------	----------	---	----------------------------------	------------------------------	--	------------------------	---------------

Universiteit Utrecht Holding BV	Utrecht	4	21.282	2.630	9.718	ja	ja	100
---------------------------------	---------	---	--------	-------	-------	----	----	-----

De holding heeft belangen in de volgende werkmaatschappijen:

Topselect BV	Utrecht	4	-117	-14	162	nee	ja	100
Topselect Detacheringen BV	Utrecht	4	3.141	188	5.189	nee	ja	100
U-Cytech BV	Utrecht	4	486	20	505	nee	ja	51
Universitair Landbouw-huisdieren Praktijk BV	Utrecht	4	437	72	1.912	nee	ja	100

(*) Toelichting op de codes: 1 = contractonderwijs; 2 = contractonderzoek; 3 = onroerende zaken; 4 = overig

	Omschrijving doelstelling	Samenstelling bestuur/ Statutair directeur
Universiteit Utrecht Holding BV	Houdstermaatschappij en octrooi-beheer en -exploitatie.	O. Schoots
<i>Werkmaatschappijen van de Universiteit Utrecht Holding B.V. :</i>		
Topselect BV	Advisering op gebied van HRM	M.J.C. Ham
Topselect Detacheringen BV	Dienstverlening op gebied van werving, selectie en detachering van personeel	M.J.C. Ham
U-Cytech BV	Aanbieding van producten en diensten op het gebied van cytokinebepalingen en ontwikkeling van assays voor de diagnostiek	P.H. van der Meide
Universitair Landbouwhuisdieren Praktijk BV	Dierenartsenpraktijk	R.L. Been

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN (VERVOLG)

Beslissende zeggenschap	Statutaire zetel	Code (*)	Eigen vermogen 31-12-2015 (x € 1.000)	Resultaat 2015 (x € 1.000)	Omzet 2015 (x € 1.000)	Consolidatie
Stichting Incubator	Utrecht	3	-1.884	640	2.760	integraal
Stichting Fondsenwerving en Sponsoring UU	Utrecht	4	-	-	-	integraal
Stichting Jubileumfonds der Veeartsenijkundige Hoogeschool 1921	Utrecht	4	1.067	36	-	integraal
Stichting USS Mesa Cosa	Utrecht	4	198	-121	3.151	integraal
Stichting Utrechts Universiteitsfonds	Utrecht	4	3.612	891	1.549	integraal
Stichting De Driewerf	Utrecht	4	92	-12	235	integraal
Stichting Parnassos	Utrecht	4	6	-	-	integraal
Stichting UCAB	Utrecht	4	-63	-63	200	integraal

(*) Toelichting op de codes: 1= contractonderwijs; 2=contractonderzoek; 3=onroerende zaken; 4=overig.

	Omschrijving doelstelling	Samenstelling bestuur
Stichting Incubator	Exploitatie onroerend goed	G.J. van der Zwaan / O. Schoots
Stichting Fondsenwerving en Sponsoring UU	Steunfonds	W. Kardux / J.F.G. Vliegenhart / A. Smit / Y.C.M.T. van Rooij
Stichting Jubileumfonds der Veeartsenijkundige Hoogeschool 1921	Bevordering van het wetenschappelijk diergeneeskundig onderzoek	W.D.J. Kremer / F.J.M. van Kuppeveld D.J.J. Heederik
Stichting USS Mesa Cosa	Organisatie van sportevenementen	B.J.H. Kessels / W.A.W Kuus L.A. van de Zande / I. van Oosten M. Waardenburg
Stichting Utrechts Universiteitsfonds	Belangenbehartiging van alumni	I.M. Rozendaal / M.J. Oudeman / R.S. Croll / C. Kemner / T.I. Nagel / M. Bodt / J.J.J. van Lanschot
Stichting De Driewerf	Organisatie van sportevenementen	P.J.S. van Capel / M. van Ditmarsch / A.H. van der Lelij
Stichting Parnassos	Kunstzinnige vorming voor amateurs	W.H. Gispén / M. van Merrienboer / M.J.M. Mourits
Stichting Utrecht Centre of Excellence for affordable Biotherapeutics for Public Health (UCAB)	Biotechnologisch speur- en ontwikkelingswerk farmaceutische producten	D.J.A. Crommelin / J.F. van den Bosch / J.A.M. Raaijmakers / F.H.M. Verbeeten

In 2015 is stichting de Sonnenborgh niet meer in consolidatie opgenomen. Is geen verbonden partij meer van de Universiteit Utrecht.

VLOTTENDE ACTIVA

1.4 VOORRADEN

(x € 1.000)	31-12-2015	31-12-2014
Verkrijgingsprijs gebruiksgoederen	974	1.156
Af: Voorziening voor incourantheid	-8	-9
1.4.1 Gebruiksgoederen	966	1.147

1.5 VORDERINGEN

(x € 1.000)	31-12-2015	31-12-2014
1.5.1 Debiteuren	22.006	22.257
1.5.2 Ministerie OCW	2.437	2.738
1.5.4 Vorderingen op verbonden partijen	4.652	4.135
1.5.5 Studenten	404	140
Te factureren inzake werk in opdracht van derden	16.505	15.526
Omzetbelasting	5.365	7.755
Overige	2.270	1.369
1.5.7 Overige vorderingen	24.140	24.650
1.5.8 Overlopende activa	11.326	10.591
1.5.9 Af: voorzieningen voor oninbaarheid	-906	-1.741
Totaal vorderingen	64.059	62.770

De looptijd van deze vorderingen is korter dan één jaar. In de post te factureren inzake werk in opdracht van derden is een voorziening voor verlieslatende projecten ad € 868.000 begrepen.

1.7 LIQUIDE MIDDELEN

(x € 1.000)	31-12-2015	31-12-2014
1.7.1 Kasmiddelen	118	117
1.7.2 Tegoeden op bankrekeningen	173.494	42.956
1.7.3 Depositorekeningen	12.818	110.222
Totaal liquide middelen	186.430	153.295

Onder depositorekeningen zijn opgenomen een tweetal spaarrekeningen zonder vaste looptijd (€10,3 mio met een rente van 0,1% en € 2,5 mio met een rente van 0,7%). De overige liquide middelen staan ter vrije beschikking.

PASSIVA

2.1 EIGEN VERMOGEN

Voor de toelichting op het eigen vermogen wordt hierbij verwezen naar de toelichting bij de geconsolideerde balans.

AANSLUITING EIGEN VERMOGEN MET DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

(x € 1.000)	31-12-2015	31-12-2014
Geconsolideerd	463.412	418.681
Af: Vermogen geconsolideerde stichtingen:		
- Stichting Incubator	-1.883	-2.524
- Stichting Fondsenwerving en Sponsoring UU	-	-
- Stichting Jubileumfonds der Veeartsenijkundige Hoogeschool 1921	1.067	1.032
- Stichting USS Mesa Cosa	198	320
- Stichting Universiteitsfonds	3.612	2.720
- Stichting De Driewerf	92	104
- Stichting Parnassos	6	6
- Stichting UCAB	-62	13
	-3.030	-1.671
Af: Minderheidsbelang UU Holding BV	-245	-251
Enkelvoudig	460.137	416.759

2.3 VOORZIENINGEN

(x € 1.000)	Stand per 1-1-2015	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Overige mutaties	Rentemutatie (bij contante waarde)	Stand per 31-12-2015	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
2.3.1 <i>Personeelsvoorzieningen</i>	40.096	11.864	-8.086	-10.844	-	62	33.092	11.577	21.515
2.3.3 <i>Voorziening voor milieuverplichtingen en milieurisico's</i>	38.993	817	-1.757	-344	-621*)	-	37.088	3.500	33.588
2.3.5 <i>Overige voorzieningen</i>	2.000	-	-555	-	621*)	-	2.066	2.066	-
	81.089	12.681	-10.398	-11.188	-	62	72.246	17.143	55.103

*) Correctie balans per 1 januari 2015

2.4 LANGLOPENDE SCHULDEN

(x € 1.000)	Stand per 1-1-2015	Aangegane leningen	Aflossingen	Stand per 31-12-2015	Looptijd >1 jaar	Looptijd > 5 jaar	Rente- voet
2.4.1 Kredietinstellingen	25.000	-	-5.000	20.000	15.000	-	2,68
2.4.2 Nippon Foundation	1.115	-	-	1.115	-	1.115	4,0
2.4.3 Leaseverplichtingen	3.228	-	-3.228	-	-	-	-
2.4.4 Overige	3.337	-	-93	3.244	371	2.780	-
Totaal langlopende schulden	32.680	-	-8.321	24.359	15.371	3.895	

Van het totale bedrag van de verplichting heeft € 5,1 miljoen een looptijd van minder dan 1 jaar.

Overige langlopende schulden

De universiteit is eigenaar van het terrein de Uithof in Utrecht en ontwikkelt diverse percelen ten behoeve van de uitgifte in erfpacht. De verschuldigde erfpachttermijnen welk in een keer worden geïnd worden verantwoord onder langlopende schulden. Jaarlijks valt een aan de looptijd evenredig deel van deze schuld vrij ten gunste van het resultaat.

2.5 KORTLOPENDE SCHULDEN

De kortlopende schulden zijn als volgt te specificeren:

(x € 1.000)	31-12-2015	31-12-2014
2.5.2 Vooruitgefactureerde en ontvangen termijnen OHW contractresearch / subsidieonderzoek	130.954	118.237
2.5.3 Crediteuren	23.690	26.774
2.5.6 Schulden aan verbonden partijen	354	2.202
Loonheffing	15.785	12.132
Premies volksverzekeringen	4.016	3.950
2.5.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen	19.801	16.082
2.5.8 Schulden terzake pensioenen	4.763	5.345
2.5.9 Overige kortlopende schulden	53.333	60.912
Vooruitontvangen collegegelden	25.883	23.491
Vooruitontvangen subsidies OCW	5.265	3.207
Vooruitontvangen termijnen	12.165	18.695
Vakantiegeld en -dagen	32.166	23.998
2.5.10 Overlopende passiva	75.479	69.391
Totaal kortlopende schulden	308.374	298.943

In de post vooruit gefactureerde en ontvangen termijnen OHW is een voorziening voor verlieslatende projecten ad € 4.636.000 begrepen.

Toelichting op de enkelvoudige staat van baten en lasten over 2015

AANSLUITING NETTO RESULTAAT MET DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

(x € 1.000)	2015	2014
Netto resultaat geconsolideerd	44.744	42.535
Af: resultaat geconsolideerde stichtingen:		
- Stichting Incubator	640	943
- Stichting Fondsenwerving en Sponsoring UU	-	-
- Stichting Jubileumfonds der Veeartsenijkundige Hoogeschool 1921	36	97
- Stichting USS Mesa Cosa	-121	-248
- Stichting Universiteitsfonds	891	332
- Stichting De Driewerf	-12	4
- Stichting Parnassos	-	-
- Stichting UCAB	-63	21
	-1.371	-1.149
Aanpassing waardering minderheid UU Holding B.V.	+5	-
Netto resultaat enkelvoudig	43.378	41.386

3.4 BATEN WERK IN OPDRACHT VAN DERDEN

(x € 1.000)	2015	Begroting 2015	2014
3.4.1 Contractonderwijs	9.255		9.072
Internationale organisaties	25.568		22.631
Nationale overheden	7.435		10.492
NWO	48.825		47.091
KNAW	696		841
Overige niet naar winst strevende organisaties	11.294		13.298
Bedrijven	11.085		14.445
3.4.2 Contractonderzoek	104.902		108.798
Patiëntenzorg			
Diergeneeskunde	11.725		10.903
Licenties/royalty's	39		7
Overige	5.706		5.563
3.4.3 Totaal overige	17.470		16.473
Totaal	131.627	137.202	134.343

3.5 OVERIGE BATEN

(x € 1.000)	2015	Begroting 2015	2014
3.5.1 Verhuur	10.504		13.089
3.5.2 Detachering personeel	2.883		2.921
Levering diensten en goederen	12.632		6.310
Erfpacht RIVM	14.367		-
Literatuurvoorziening	1.646		1.564
Congressen	1.175		1.076
Opbrengst GDL	1.956		2.459
Levering energie	2.437		2.063
Catering	1.192		1.148
Campus fees UCU	4.590		4.500
GDL/UMCU			
huisvestingsbijdrage	2.700		2.643
UU Summerschool	2.370		1.942
Dienstverlening FSC	182		291
Parkeergelden	367		334
Gift Qaboos	-		2.500
Museum	113		137
3.5.6 Totaal overige	45.727		26.967
Totaal	59.114	63.628	42.977

4.1 PERSONELE LASTEN

(x € 1.000)	2015	Begroting 2015	2014
Brutolonen en salarissen	301.654		276.262
Sociale lasten	31.713		30.607
Pensioenpremies	35.957		39.852
4.1.1 Lonen en salarissen	369.324		346.721
Dotatie/vrijval personele voorzieningen	1.082		3.718
Personeel niet in loondienst	14.655		15.443
Overig	3.182		2.019
4.1.2 Overige personeelslasten	18.919		21.180
4.1.3 Af: Uitkeringen	-1.632		-2.307
Totaal	386.611	392.498	365.594

FORMATIE

Aantal fte's (stand 31 december)	2015	2014
Universiteit Utrecht		
WP	3.037	2.899
OBP	2.343	2.266
	5.380	5.165

4.2 AFSCHRIJVINGEN OP IMMATERIËLE EN MATERIËLE VASTE ACTIVA

(x € 1.000)	2015	Begroting 2015	2014
4.2.1 Immateriële vaste activa	2.942		2.408
4.2.2 Materiële vaste activa	50.799		49.062
Totaal	53.741	60.045	51.470

4.3 HUISVESTINGSLASTEN

(x € 1.000)	2015	Begroting 2015	2014
4.3.1 Huur	6.458		5.908
4.3.2 Verzekeringen	926		882
4.3.3 Onderhoud	4.885		4.240
4.3.4 Energie en water	14.521		13.430
4.3.5 Schoonmaakkosten	8.505		8.146
4.3.6 Heffingen	2.152		3.396
4.3.7 Dotatie voorzieningen	473		10.261
4.3.8 Overige	13.752		14.045
Totaal	51.671	88.550	60.308

4.4 OVERIGE LASTEN

(x € 1.000)	2015	Begroting 2015	2014
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	12.393		11.296
Inventaris, apparatuur en			
4.4.2 leermiddelen	20.337		18.093
4.4.3 Overdacht rijksbijdrage UMCU	65.000		64.440
4.4.4 Overige	85.211		79.480
Totaal	182.941	169.063	173.309

5 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

	2015	Begroting 2015	2014
5.1 Rentebaten	801		633
5.3 Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	-		35
5.5 Rentelasten	-470		-1.023
Totaal	331	850	-355

Utrecht, 11 mei 2016

Het college van bestuur,

mr. Marjan J. Oudeman (voorzitter)

prof. dr. Bert van der Zwaan

prof. dr. Anton Pijpers

Raad van Toezicht,

prof. dr. Emmo Meijer (voorzitter)

prof. dr. Wim van de Donk

Drs. Karin Bergstein MBA

mr. Joanne Kellermann

Dr. Jan van der Eijk

Overige gegevens

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het college van bestuur en de Raad van Toezicht van de Universiteit Utrecht

Verklaring over de jaarrekening 2015

ONS OORDEEL

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Universiteit Utrecht op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- voldoen de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2015, in alle van materieel belang zijnde aspecten, aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015.

WAT WE HEBBEN GECONTROLEERD

Wij hebben de jaarrekening 2015 van Universiteit Utrecht te Utrecht gecontroleerd. De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2015;
- de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2015; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening is de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'. Wij zijn onafhankelijk van Universiteit Utrecht zoals

vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

ONZE CONTROLE-AANPAK

SAMENVATTING

Wij ontwerpen onze controle-aanpak door het bepalen van materialiteit en het identificeren en inschatten van het risico van materiële afwijkingen in de jaarrekening ten aanzien van getrouwheid en financiële rechtmatigheid. Wij besteden bijzondere aandacht aan die gebieden waar het college van bestuur subjectieve schattingen heeft gemaakt, bijvoorbeeld bij significante schattingen waarbij veronderstellingen over toekomstige gebeurtenissen worden gemaakt die inherent onzeker zijn. Bij al onze controles besteden wij aandacht aan het risico van het doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen door het management, waaronder het evalueren van risico's op materiële afwijkingen als gevolg van fraude op basis van een analyse van mogelijke belangen van management.

Het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015 definieert financiële rechtmatigheid en verduidelijkt welke werkzaamheden de instellingsaccountant op de jaarrekening en het jaarverslag moet uitvoeren in aansluiting op de van toepassing zijnde wet- en regelgeving zoals opgenomen in het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015.

Wij hebben er voor gezorgd dat het controleteam over voldoende specialistische kennis en expertise beschikt die nodig is voor de controle van een hoger onderwijsinstelling. Wij hebben onder meer specialisten op het gebied van fiscaliteit en IT in ons team opgenomen.

Materialiteit

- Getrouwheid: € 8,2 miljoen, gebaseerd op 1% van de totale baten.
- Rechtmatigheid: € 18,1 miljoen, gebaseerd op 3% van de totale publieke middelen.
- Specifieke toleranties zoals voorgeschreven door het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015.

Reikwijdte van de controle

- Universiteit Utrecht staat aan het hoofd van een groep van entiteiten. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Universiteit Utrecht.
- Voor de controle van de baten en lasten in het kader van Onderwijs en Onderzoek (O&O) van de Faculteit Geneeskunde die zijn doorbetaald aan het Universitair Medisch Centrum Utrecht, maken wij gebruik van de werkzaamheden van een andere accountant.
- Alle overige entiteiten zijn afgedekt door controlewerkzaamheden uitgevoerd door het controleteam van de groep.
- Dekking controlewerkzaamheden: 99% van de geconsolideerde omzet en 99% van het geconsolideerde balanstotaal.

Kernpunten

- Toerekening van baten uit contractonderzoek
- Waardering gebouwen, voorziening voor milieuverplichtingen en milieurisico's
- Waardering van voorziening werkloosheidsuitkeringen en voorziening reorganisatie
- Naleving van de Europese Aanbestedingswet

MATERIALITEIT

De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. Het begrip 'materieel belang' wordt toegelicht in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij bepalen kwantitatieve grenzen voor materialiteit. Deze grenzen, als ook de kwalitatieve overwegingen

daarbij, helpen ons om de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden voor de individuele posten en toelichtingen in de jaarrekening te bepalen en om het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel te evalueren.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel als volgt bepaald:

Materialiteit voor de getrouwheid

€ 8,2 miljoen (2014: € 7,9 miljoen)

Materialiteit voor de rechtmatigheid

€ 18,1 miljoen (2014: € 21,6 miljoen)

Hoe is de materialiteit bepaald

Getrouwheid: 1% van de totale baten

Rechtmatigheid: 3% van de totale publieke middelen. In 2015 zijn voor de eenvoud van de materialiteitsbepaling de baten uit contractonderzoek deels buiten de materialiteitsbepaling gehouden.

De overwegingen voor de gekozen benchmark

Getrouwheid: we hebben deze, algemeen geaccepteerde, benchmark toegepast op basis van onze analyse van de gemeenschappelijke informatiebehoeften van gebruikers van de jaarrekening. Op basis daarvan zijn wij van mening dat de totale baten een belangrijk kengetal is voor de financiële prestaties van Universiteit Utrecht.

Rechtmatigheid: dit percentage is toegepast conform het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015.

Materialiteit voor groepsonderdelen

Aan elk groepsonderdeel, binnen de reikwijdte van onze groep, is, op basis van onze oordeelsvorming, een materialiteit toegerekend, die lager ligt dan de materialiteit voor de groep als geheel.

De materialiteit voor de financiële rechtmatigheid is gebaseerd op 3% van de totale publieke middelen, zoals voorgeschreven in paragraaf 2.1.3. van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015. In deze paragraaf van het accountantsprotocol is tevens een aantal specifieke controle- en rapportagetoleranties opgenomen, die wij hebben toegepast.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij rapporteren aan de raad van toezicht tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 410.000 (2014: € 395.000) alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

DE REIKWIJDTE VAN ONZE GROEPSCONTROLE

Universiteit Utrecht staat aan het hoofd van een groep van entiteiten. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Universiteit Utrecht.

De groepscontrole heeft zich specifiek gericht op het significante onderdeel Universiteit Utrecht. Bij deze entiteit is een controle van de volledige financiële informatie uitgevoerd omdat deze entiteit individueel een significante omvang heeft.

De uitvoering van de activiteiten van de Faculteit Geneeskunde in het kader van Onderwijs en Onderzoek (O&O) is ondergebracht in het Universitair Medisch Centrum Utrecht. Conform Richtlijn 660.506 zijn de baten uit Onderwijs en Onderzoek (O&O-gelden) en de daaraan toe te rekenen lasten van de facultaire taken, alsmede de baten en lasten van de O en O-satellietorganisatie van de medische centra integraal in de geconsolideerde jaarrekening van Universiteit Utrecht verwerkt. Voor de werkzaamheden ten aanzien van de baten en lasten van de Faculteit Geneeskunde hebben wij gebruik gemaakt van de controlewerkzaamheden van een andere accountant.

In totaal hebben wij met het uitvoeren van deze werkzaamheden de volgende dekking over onderstaande jaarrekeningposten verkregen.

BATEN	99%
BALANSTOTAAL	99%

De groepsonderdelen die niet onder de reikwijdte van de controle vallen vertegenwoordigen geen van allen meer dan 1% van de geconsolideerde baten of het geconsolideerde balanstotaal. Op de financiële informatie van deze resterende groeps-onderdelen hebben we op groepsniveau, onder meer, cijferanalyses uitgevoerd om onze inschatting, dat deze onderdelen geen significante risico's op materiële fouten bevatten, te bevestigen.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij de (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de geconsolideerde jaarrekening.

DE KERNPUNTEN VAN ONZE CONTROLE

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens de controle van de jaarrekening. De kernpunten hebben wij met de raad van toezicht gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alle risico's en punten die wij tijdens onze controle hebben geïdentificeerd en hebben besproken. Wij hebben de kernpunten beschreven met daarbij een samenvatting van de op deze punten door ons uitgevoerde werkzaamheden. De kernpunten zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten of over specifieke elementen van de jaarrekening.

KERNPUNTEN

TOEREKENING VAN BATEN UIT CONTRACT-ONDERZOEK

De toelichtingen op de baten uit contract-onderzoek zijn opgenomen in de waarderings-grondslagen en referenties 1.5, 2.5 en 3.4.2.

De balanspositie per 31 december 2015 betreft een positie nog te factureren inzake werk in opdracht van derden van € 16,5 miljoen en een positie ontvangen termijnen OHW contractresearch/subsidieonderzoek van € 131,3 miljoen. Deze posities hebben betrekking op onderzoeksprojecten. De gerelateerde baten uit contractonderzoek bedragen in 2015 € 199,8 miljoen.

De verantwoordelijkheid inzake de uitvoering en beheersing van de onderzoeksprojecten ligt bij de faculteiten. Dit houdt in dat de procedures decentraal zijn ingericht.

Centraal is sprake van interne controlemaatregelen gericht op de juiste waardering van de balanspositie. Inzake personele kosten controleert Universiteit Utrecht voor alle onderzoeksprojecten met een besteding in 2015 hoger dan € 100.000 integraal de juiste (balans)waardering. Daarbij wordt de juistheid van de toegerekende personele kosten, de juistheid van de uurtarieven en de naleving van subsidievoorwaarden gecontroleerd. Voor de materiële kosten voert Internal Audit een steekproef uit op de juiste autorisatie en verwerking van inkoopfacturen die zijn verantwoord op de onderzoeksprojecten.

De onderzoeksprojecten kennen vaak een looptijd van meerdere jaren waarbij de baten worden toegerekend aan jaren in lijn met de ontwikkeling van de (verwachte) uitvoeringskosten. Hierdoor wordt de opbrengstverantwoording door schattingen beïnvloed vanwege de verwachting omtrent de nog te maken uitvoeringskosten.

Gegeven de omvang van de baten werk in opdracht van derden en het schattingselement omtrent de nog te maken uitvoeringskosten vinden wij dit een kernpunt in onze controle.

ONZE CONTROLEWERKZAAMHEDEN OP DE KERNPUNTEN

Als onderdeel van onze controlewerkzaamheden hebben wij de systematiek voor en de interne beheersing rondom het toerekenen van personele kosten, overhead en materiële kosten aan onderzoeksprojecten getoetst, aangezien de uitvoeringskosten de basis zijn voor de toe te rekenen contractbaten.

Wij hebben de interne controle ten aanzien van de personele kosten, die zijn verantwoord op de onderzoeksprojecten, gecontroleerd door middel van een deelwaarneming. Wij hebben de juistheid en volledigheid van de toegerekende personele kosten gecontroleerd met behulp van geautoriseerde urenregistraties of aanstellingsovereenkomsten, alsmede de juistheid van de uurtarieven en overeenstemming met de subsidievoorwaarden.

Ten aanzien van de juistheid en rechtmatigheid van de materiële kosten hebben wij een deelwaarneming verricht op de steekproefuitkomsten van Internal Audit. Wij hebben de werkzaamheden van Internal Audit ten aanzien van juiste autorisatie en verwerking van inkoopfacturen en overeenstemming met de subsidievoorwaarden gereperformed. Aanvullend hebben wij nog zelfstandige detailwerkzaamheden verricht ten aanzien van de materiële kosten.

Voor de geselecteerde projecten is tevens de waardering en opbrengstverantwoording gecontroleerd door de gerealiseerde en nog te verwachten kosten te vergelijken met de in de begroting en in de actuele prognose opgenomen kosten.

Tot slot hebben wij voor de projecten die in 2015 zijn afgesloten, de eerdere inschattingen getoetst, teneinde de kwaliteit van de managementschattingen vast te stellen.

KERNPUNTEN

WAARDERING GEBOUWEN, VOORZIENING VOOR MILIEUVERPLICHTINGEN EN MILIEURISICO'S

De toelichtingen op gebouwen en voorzieningen zijn opgenomen in de waarderingsgrondslagen en referenties 1.2 en 2.3.

In het door het college van bestuur vastgestelde vastgoedplan 2016 -2024 ligt vast welke ontwikkelingen in de vastgoedportefeuille, zoals renovatie, sloop en nieuwbouw, zijn gepland.

Dit plan dient onder andere als basis voor de levensduur en restwaarde van de gebouwen en installaties. Het college van bestuur heeft geen indicaties gehad om de levensduur te herzien op basis van het nieuwe vastgoedplan. Daarnaast zijn uit de interne analyse van Universiteit Utrecht ten aanzien van mogelijke indicaties voor duurzame waardevermindering van de gebouwen, geen indicaties gebleken in relatie tot, onder meer, de verwachte ontwikkelingen van studentaantallen en de bezetting van de panden.

Voor alle gebouwen zijn de verwachte kosten voor asbestverwijdering ingeschat door interne asbestspecialisten en is rekening gehouden met (uitgangspunten vanuit) recente asbestsaneringen.

Gegeven de hoogte van de boekwaarde van gebouwen (67% van het balanstotaal), het schattingselement met betrekking tot de levensduur van de gebouwen alsmede de gewijzigde systematiek ten aanzien van de verwachte kosten voor asbestverwijdering en sloop, vinden wij de waardering van gebouwen en gerelateerde voorzieningen een kernpunt in onze controle.

ONZE CONTROLEWERKZAAMHEDEN OP DE KERNPUNTEN

Als onderdeel van onze controlewerkzaamheden hebben wij kennis genomen van het vastgestelde vastgoedplan 2016-2024. De plannen en analyses zijn besproken met de directie Vastgoed en Campus en de directie Financiën Control en Administratie. Hierbij hebben wij onder andere getoetst of de impact van de geplande ontwikkelingen volgens het vastgoedplan juist en consistent zijn verwerkt in de gehanteerde levensduur van de materiële vaste activa. Wij kunnen ons vinden in de gehanteerde uitgangspunten. Daarnaast hebben wij de interne analyse ten aanzien van indicaties voor mogelijke duurzame waardeverminderingen getoetst op basis van onderliggende gegevens zoals prognoses ten aanzien van studentaantallen en de aanwezige en geplande (vastgoed)capaciteit. Wij kunnen ons vinden in de conclusie van Universiteit Utrecht dat geen indicaties aanwezig zijn voor een duurzame waardevermindering.

Tevens hebben wij kennis genomen van de plannen, analyses en financiële onderbouwingen voor sloop- en verwijderingswerkzaamheden volgens het vastgoedplan. We hebben hierbij getoetst of alle panden met een verwachte sloop op basis van het vastgoedplan op een juiste manier zijn verwerkt in de voorziening voor milieuverplichtingen en milieurisico's.

Voor de nadere analyse van de verwachte kosten voor asbestverwijdering hebben wij allereerst de deskundigheid en integriteit van handelen van de interne asbestspecialisten beoordeeld. Vervolgens hebben wij getoetst of de informatie uit recente asbesttransacties juist en volledig is verwerkt in de schattingen van de verwachte kosten voor toekomstige asbestverwijdering. Wij kunnen ons vinden in de gehanteerde uitgangspunten en verantwoorde voorziening.

KERNPUNTEN

WAARDERING VAN VOORZIENING WERKLOOSHEIDS-UITKERINGEN EN VOORZIENING REORGANISATIE

De toelichtingen op de voorziening werkloosheids-uitkeringen en de voorziening reorganisatie zijn opgenomen in de waarderingsgrondslagen en referentie 2.3.1.

Universiteit Utrecht heeft ultimo 2015 voor € 15 miljoen aan voorzieningen verantwoord bestemd voor toekomstige arbeidsrechtelijke verplichtingen gebaseerd op rechten opgebouwd per balansdatum en voor € 8 miljoen voor voorzieningen gericht op aanpassing van de personele organisatie vanwege het opheffen van activiteiten of functies.

De voorzieningen zijn op persoonsniveau opgebouwd en bevatten schattingen van het management omtrent de verwachte verplichtingen vanuit de werkloosheidsregeling en de Bovenwettelijke Werkloosheidsregeling Nederlandse Universiteiten, de verwachte afvloeiingskosten, het tijdstip van vertrek, en eventuele succesvolle herplaatsing. In 2015 is sprake van een vrijval van de voorziening reorganisatie van € 8,2 miljoen als gevolg van onder andere in 2015 gerealiseerde herplaatsing bij andere instellingen. Gegeven de omvang van de voorzieningen, de vrijval van de voorziening reorganisatie en het schattings-element vinden wij dit een kernpunt in onze controle.

NALEVING VAN DE EUROPESE AANBESTEDINGSWET

In het inkoopbeleid is de eigenstandige budgettaire bevoegdheid geregeld van de instituten en diensten. Universiteit Utrecht is in 2015 gestart met het verbeteren van de interne beheersing en de verdere verankering van de Europese aanbestedingswetgeving in de interne procedures naar aanleiding van bevindingen bij eerdere jaarrekeningcontroles.

Universiteit Utrecht heeft als onderdeel van haar interne beheersing, achteraf op basis van een inkoopanalyse, gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd op de inkopen gedurende 2015 (inkoopanalyse), teneinde vast te stellen dat is voldaan aan de aanbestedingswetgeving. Hierbij is onder meer gebruik gemaakt van onderliggende documentatie zoals inkoopcontracten, aanbestedingsdossiers en de aanbestedingskalender.

Als gevolg van het inkoopvolume van Universiteit Utrecht ten opzicht van de drempelwaardes in de aanbestedingswetgeving en de bevindingen bij eerdere jaarrekeningcontroles hebben wij de naleving van de Europese aanbestedingswetgeving als een kernpunt in onze controle beschouwd.

ONZE CONTROLEWERKZAAMHEDEN OP DE KERNPUNTEN

Als onderdeel van onze controlewerkzaamheden hebben wij kennis genomen van de cao, (boven) wettelijke bepalingen, bestuursbesluiten, de onderliggende reorganisatieplannen en communicatie hieromtrent met de OR en het personeel.

Wij hebben de interne beheersing omtrent de juistheid van de in de salarisadministratie opgenomen gegevens getoetst. Aanvullend hebben wij getoetst of de gehanteerde salarisgegevens in de berekeningen van de personele voorzieningen aansluiten met de salarisadministratie.

We hebben de redelijkheid en consistente verwerking van de gehanteerde uitgangspunten rond het moment van opnemen van de rechten, de uitstroom van middelen, het moment van vertrek en de verwachte omvang van de ontslagvergoeding gecontroleerd met behulp van onderliggende documentatie zoals arbeidsgegevens, collectieve of individuele (vertrek) regelingen en ervaringscijfers. Wij hebben de vrijval getoetst aan de beschikbaar gekomen informatie en de timing van deze informatie onderzocht mede in relatie tot de waardering ultimo 2014.

Tevens hebben wij getoetst dat opname van de reorganisatievoorziening voldoet aan de criteria voor reorganisatievoorzieningen die zijn opgenomen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

We hebben vastgesteld dat in het inkoopbeleid, afhankelijk van de aard van inkopen, decentrale onderdelen van de organisatie als aanbestedende partij zijn aangemerkt.

Als onderdeel van onze controlewerkzaamheden hebben wij kennis genomen van de intern uitgevoerde inkoopanalyse inclusief de interne controlewerkzaamheden en hierop controlewerkzaamheden uitgevoerd. Wij zijn hierbij onder andere nagegaan of de inkoopanalyse volledig is door middel van de aansluiting met de financiële administratie. Daarnaast hebben we op basis van een deelwaarneming getoetst of de conclusies bij de inkoopanalyses juist zijn en nader onderbouwd. Bij niet-Europese aanbestedingen hebben wij getoetst dat hiervoor een basis is in de aanbestedingswetgeving (zoals uitgezonderde diensten). Bij Europese aanbestedingen, hebben wij dit gevalideerd met bijvoorbeeld onderliggende documentatie zoals inkoopcontracten en aanbestedingsdossiers.

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET COLLEGE VAN BESTUUR EN DE RAAD VAN TOEZICHT VOOR DE JAARREKENING

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen; en voor
- een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of Universiteit Utrecht in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de Universiteit Utrecht te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede

twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEID VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel, als bedoeld in artikel 2 van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Verklaring betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde vereisten

VERKLARING BETREFFENDE JAARVERSLAG EN DE OVERIGE GEGEVENS

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek en de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over het jaarverslag en de overige gegevens):

- dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.3. Jaarverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015 is opgesteld, en of de door de Regeling jaarverslaggeving onderwijs vereiste overige gegevens zijn toegevoegd.

- dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

ONZE BENOEMING

Wij zijn door de raad van toezicht op 19 november 2013 benoemd als accountant van Universiteit Utrecht vanaf de controle van het boekjaar 2014 en zijn sinds die datum tot op heden de externe accountant voor een onafgebroken periode van 2 jaar.

Utrecht, 30 juni 2016
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door:
drs. Th.A.J.C. Snepvangers RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2015 van Universiteit Utrecht

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

DE VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE ACCOUNTANT VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW/EZ 2015, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle van de jaarrekening en de financiële rechtmatigheid met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van Universiteit Utrecht;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling zijn bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn geba-

seerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden met betrekking tot de groepsonderdelen bepaald om te waarborgen dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin de groepsonderdeel opereert. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening vanuit alle zaken die wij met de raad van toezicht hebben besproken. Wij beschrijven deze zaken in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang is van het maatschappelijk verkeer.

OVERIGE GEGEVENS (vervolg)

RESULTAATBESTEMMING

Het netto resultaat over 2015 is op grond van een besluit van het college van bestuur als volgt verdeeld:

(x € 1.000)

Algemene reserve		
Algemene reserve		19.025
Bestemmingsreserve (publiek)		
- Faculteiten/diensten	27.312	
- Onderzoeksfaciliteiten UU breed	-3.285	
- Beleids gelden 2014-2016	-3.506	
- Fonds acquisitie EU-onderzoekssubsidies	-	
- Fonds werving toponderzoekers	-	
- Versterking reputatie UU	-1.150	
- Additionele scholing UU-medewerkers	-	
- ICT investeringen	-1.000	
- ISD & huisvesting Israël aan	-395	
- Startbijdrage Utrecht Inc	-112	
- Onderwijsgebonden onderzoek	1.900	
- Life long learning	1.000	
		20.764
Bestemmingsreserve (privaat)		
- Reserves verbonden partijen		4.002
Bestemmingsfonds (publiek)		
- Arbeidsvoorwaarden		990
Bestemmingsfonds (privaat)		
- Nippon Foundation		-31
- Qaboos		-
Totaal		44.750

De resultaatbestemming is in de balans per 31 december 2015 verwerkt.

Bijlage 1

LAUREATEN IN 2015

NWO SPINOZAPRIJS

Prof. dr. Birgit Meyer

Faculteit Geesteswetenschappen

KNAW PRIJS AKADEMIEHOGLERAAR

Prof. dr. Birgit Meyer

Faculteit Geesteswetenschappen

ERC STARTING GRANT

Call 2014 – uitslag januari 2015

Dr. Seline Trevisanut
Dr. Jeroen Hendrikse
Dr. Suzan Rooijackers
Dr. Elzo de Wit
Dr. Bas van Leeuwen

REBO
UMC Utrecht
UMC Utrecht
Hubrecht Instituut
Geesteswetenschappen

Call 2015 – uitslag oktober 2015

Dr. Jorien Vonk
Dr. Walter Immerzeel
Dr. Sabrina Oliveira
Dr. Bert Janssen

Geowetenschappen
Geowetenschappen
Bètawetenschappen
Bètawetenschappen

ERC CONSOLIDATOR GRANT

Call 2015 – uitslag maart 2015

Prof. dr. Maarten Kleinhans
Prof. dr. Petra de Jongh
Dr. Hugo de Jong
Dr. ir. Jos Malda
Prof. dr. Sandra Ponzanesi
Prof. dr. Jacco van Rheenen

Geowetenschappen
Bètawetenschappen
UMC Utrecht
UMC Utrecht en Diergeneeskunde
Geesteswetenschappen
Hubrecht Instituut

ERC ADVANCED GRANT

Call 2014 – Uitslag mei 2015

Prof. dr. Frank Holstege
Prof. dr. Karl Kügle
Prof. dr. Hans Clevers

UMC Utrecht
Geesteswetenschappen
Hubrecht Instituut

NWO VENI

Ronde 2015 – Uitslag juli 2015

Dr. B. (Bas) de Boer
Dr. S.R.M. (Stefan) Ligtenberg
Dr. G.T. (Gareth) Whiting
Dr. ir. J. (Jovana) Zecevic
Dr. J. (Jarno) Hoekman
Dr. M. (Marieke) Roskes
Dr. L.V. (Lennart) de Groot
Dr. C.M.V.G. (Case) van Genuchten
Dr. D.R.C. (Daniel) Curtis

Bètawetenschappen
Bètawetenschappen
Bètawetenschappen
Bètawetenschappen
Bètawetenschappen
Sociale Wetenschappen
Geowetenschappen
Geowetenschappen
Geesteswetenschappen

Dr. K.H.A. (Koen) Leurs	Geesteswetenschappen
Dr. F. (Fenneke) Sysling	Geesteswetenschappen
Dr. N. (Nikkie) Wiegink	Geesteswetenschappen
Dr. B.A. (Benedetta) Artegiani	Hubrecht Instituut
Dr. S.I.J. (Saskia) Ellenbroek	Hubrecht Instituut
Dr. H. (Helmuth) Gehart	Hubrecht Instituut
Dr. K. (Kai) Kretzschmar	Hubrecht Instituut
Dr. S.G. (Stephan) Grimmelikhuijsen	REBO
Dr. E. (Eva) Knies	REBO
Dr. A.M. (Anna) Salomons	REBO
Dr. F.J. (Frank) Meye	UMCU
Dr. W.M. (Willem) Otte	UMCU
Dr.ir. S.P.M. (Sjoerd) Crijns	UMCU
Dr. R. (Roy) van der Meel	UMCU
Dr. M.G. (Matthijs) Bosson	UMCU
Dr. P.C.J.L. (Patricia) Bruijning-Verhagen	UMCU
Dr. G.J. (Geert-Jan) Geersing	UMCU
Dr. W. (Wioleta) Marut	UMCU
Dr. M.A.D. (Marieke) van Zoelen	UMCU

NWO VIDI

Ronde 2014 – Uitslag mei 2015

Dr. K.H.W.J. (Kirsten) ten Tusscher	Bètawetenschappen
Dr. B.E. (Bas) Dutilh	Bètawetenschappen
Dr. M.H. (Markus) Weingarth	Bètawetenschappen
Dr. T. (Tobias) Müller	Bètawetenschappen
Dr. A. (Alessandro) Grelli	Bètawetenschappen
Dr. E. (Enrico) Pajer	Bètawetenschappen
Dr. M.R. (Marcel) de Zoete	Diergeneeskunde
Dr. B. (Belle) Derks	Sociale Wetenschappen
Dr. A.G.J. (Rens) van de Schoot	Sociale Wetenschappen
Dr. K. (Katell) Lavéant	Geesteswetenschappen
Dr. M.J.J.P. (Michiel) Luchtman	REBO
Dr. T. (Thomas) Schillemans	REBO
Dr. C.H.J.M. (Caelesta) Braun	REBO
Dr. ir. C.A.T. (Cornelis) van den Berg	UMCU
Dr. D. (Debby) Bogaert	UMCU

NWO VICI

Ronde 2014 – Uitslag februari 2015

Prof. dr. Koen Frenken	Geowetenschappen
Prof. dr. Oscar Gelderblom	Geesteswetenschappen
Dr. Madelon Maurice	UMCU
Prof. dr. Linde Meyaard	UMCU
Dr. A. André Mischke	Bètawetenschappen
Prof. dr. Jeroen Pasterkamp	UMCU

KNAW LEDEN

Prof. dr. Anna Akhmanova	Bètawetenschappen
Prof. dr. Michiel van den Broeke	Bètawetenschappen

De Jonge Akademie leden

Dr. Pieter Bruijninx	Bètawetenschappen
Prof. dr. Belle Derks	Sociale Wetenschappen
Dr. Rens van de Schoot	Sociale Wetenschappen
Dr. Stefan van der Stigchel	Sociale Wetenschappen
Dr. mr. Christiaan Vinkers	UMCU

Bijlage 2

BESTUUR EN MEDEZEGGENSCHAP

De universiteit hecht veel waarde aan een goed georganiseerde medezeggenschap. Deze draagt bij aan de betrokkenheid van medewerkers en studenten en aan de kwaliteit van de beleids- en besluitvorming. De universiteit kent naast de Universiteitsraad bij elke faculteit een Faculteitsraad en bij elke dienst een Dienstraad. Ook de opleidingscommissies spelen een belangrijke rol in de medezeggenschap. Daarnaast overlegt het college van bestuur in het Lokaal Overleg met de bonden over de uitvoering van de CAO.

In april 2015 hebben voor de Universiteitsraad verkiezingen plaatsgevonden voor zowel studenten- als personeelsgeleding. Aan de verkiezingen deden één personeels- en twee studentenpartijen mee. De twaalf zetels van de personeelsgeleding worden alle bezet door de lijst VLAM, Verenigde Lijst Actieve Medezeggenschappers. De twaalf zetels van de studentengeleding zijn als volgt verdeeld: PvdUS (Partij voor de Utrechtse Student): vijf zetels, Lijst VUUR (Vereniging voor de Utrechtse Universiteitsraad): zeven zetels.

De Universiteitsraad heeft bij aanvang van het zittingsjaar enkele aandachtspunten geformuleerd. Deze punten haken deels aan bij de onderwerpen die ter sprake komen in de commissievergaderingen en sluiten in het algemeen aan bij de universitaire Bestuursagenda en het strategisch plan.

In het verlengde van de nieuwe wet op het leenstelsel is in de Universiteitsraad uitgebreid gesproken over het "instemmingsrecht op de hoofdlijnen van de begroting". Voor de Universiteitsraad betekent dit een wijziging van hoe de kaderbrief en begroting worden besproken. Raad en college zijn het eens geworden over de invulling van de hoofdlijnen. Deze wordt vastgelegd in het reglement voor de universiteitsraad. Faculteiten zullen in het verlengde van de afspraken hun eigen regels opstellen en vastleggen in hun faculteitsreglement.

De landelijke ophef over zeggenschap in het universitaire bestuur heeft in Utrecht geleid tot een Taskforce Medezeggenschap. Vooral op het gebied van samenwerking tussen raden en communicatie zijn concrete stappen gezet en staat een aantal initiatieven in de steigers.

Studenten uit de Universiteitsraad hebben met hun notitie over studentbetrokkenheid landelijk aandacht gekregen (artikel in een HO tijdschrift en een bezoek aan de minister). Het project wordt nader uitgewerkt in het licht van de onderwijskwaliteitszorg. Ook zijn met inzet van raadsleden stappen gezet naar een "Centre for Academic Skills".

Omdat door het studievoorschot de prestatiebeurs wordt afgeschaft, heeft dat gevolgen voor de regelingen in het profileringsfonds die bedoeld zijn om studenten die universitaire nevenactiviteiten verrichten of anderszins vertraging oplopen, financieel te compenseren. In een door vele studenten bijgewoonde vergadering is het de raad gelukt om het college van bestuur te overtuigen van de noodzaak om de compensatie aanmerkelijk te verbeteren.

DAG VAN DE MEDEZEGGENSCHAP

Op 9 oktober vond de jaarlijks terugkerende Dag van de Medezeggenschap plaats, georganiseerd door een gezamenlijk overleg van Universiteitsraad, faculteits- en dienstraden. Meer dan 100 deelnemers volgden een scala aan trainingen voor beginners, gevorderden en vergevorderden. Voorafgaand aan de Dag van de Medezeggenschap vond in juni voor nieuw gekozen medezeggenschappers een informatiebijeenkomst plaats over de universitaire planning & control cyclus. Deze bijeenkomst trekt steeds meer geïnteresseerden.

UR RAADSLEDEN 2015

Voorzitter: Fred Toppen

Geleding 2014-2015

Achternaam	Voorletters	Voornaam
Beerepoot	M.L.W.	Matthijs
Bergsma	T.N.	Terry Nick
Brave, den	D.M.	Daniël
Daemen	J.W.M.J.D.	Joke
Dong, van der	R.	Rhea
Erp, van	D.W.M.	Dimphy
Folkers	G.E.	Gert
Goudsmit	J.P.	Jeroen
Haring	A.L.	Auke
Jong, de	F.E.J.	Folkert
Klaassen	J.L.	Jasper
Lammers	W.	Wouter
Nordquist	R.E.	Rebecca
Onnasch	E.O.J.	Ernst-Otto
Oosterloo	F.H.	Florine
Potters	E.M.	Liesbeth
Raven	D.W.	Diederick
Schippers	J.J.	Joop
Sprik	F.P.	FransPieter
Talsma	H.	Herre
Tankink	L.E.	Laura
Vangangelt	R.H.A.	Rik
Ven, van de	T.	Thijs
Verhage	H.B.	Heleen

Geleding 2015-2016

Achternaam	Voorletters	Voornaam
Bout	F.P.	Floris
Daemen	J.W.M.J.	Joke
Fankhauser	E.A.	Eliane
Folkers	G.E.	Gert
Freriks	G.J.	Guido
Goorbergh, van den	L.	Lisa
Groeningen, van	L.M.B.	Luka
Hendriks	F.C.	Frank
Hunink	A.J.	Jan
Jorissen	M.G.A.	Matthias
Lokhorst	I.R.	Ivar
Marlen, van	J.	Josefien
Metgod	P.	Puck
Onnasch	E.-O.	Ernst-Otto
Özguç	H.J.A.	John
Potters	E.M.	Liesbeth
Quist	C.B.	Berit
Rajiv	A.M.	Miny
Raven	D.W.	Diederick
Reedijk	E.A.	Else
Rozenbrand	J.	Johan
Schippers	J.J.	Joop
Stemerding	K.C.	Koen
Tankink	L.E.	Laura

DECANEN

Prof.dr. Keimpe Algra (Geesteswetenschappen)
 Prof.dr. Wouter Dhert (Diergeneeskunde)
 Prof.dr. Piet Hoekstra (Geowetenschappen)
 Prof.dr. Gerrit van Meer (Bètawetenschappen)
 Prof.dr. Frank Miedema (Geneeskunde)

Prof.mr. Annetje Ottow (Recht, Economie, Bestuur en Organisatie)
 Prof.dr. Werner Raub (Sociale Wetenschappen)

OVERZICHT NEVENWERKZAAMHEDEN LEDEN COLLEGE VAN BESTUUR UNIVERSITEIT UTRECHT 2015

Mr. Marjan Oudeman, voorzitter college van bestuur

Uit hoofde van of samenhangend met de functie

- Lid VSNU AB (onbezoldigd) – vanaf 2013
- Lid VSNU Stuurgroep Onderzoek en Valorisatie (onbezoldigd) – 2014 t/m 2015
- Voorzitter RvT Ronald McDonald Kinderfonds (onbezoldigd) – vanaf 2013
- Lid bestuur Nationaal Fonds 4 en 5 mei (onbezoldigd) – vanaf 2008
- Lid RvC Koninklijk Concertgebouw N.V. (onbezoldigd) – vanaf 2009

- Lid RvT Rijksmuseum (onbezoldigd) – vanaf 2012
- Lid RvT Platform Beta Techniek (onbezoldigd) – vanaf 2011

Op persoonlijke titel

- Lid RvC Statoil (bezoldigd) – vanaf 2012
- Lid RvC SHV Holdings N.V. (bezoldigd) – vanaf 2014
- Lid RvC Solvay SA (bezoldigd) – vanaf 2015
- Lid RvC Koninklijke Ten Cate N.V. (bezoldigd) – inmiddels beëindigd
- Lid RvC ABN AMRO (bezoldigd) – inmiddels beëindigd

Prof. dr. Bert van der Zwaan, rector magnificus

Uit hoofde van of samenhangend met de functie

- Lid VSNU Stuurgroep Onderwijs (onbezoldigd) – vanaf 2011
- Lid VSNU rectorencollege (onbezoldigd) – vanaf 2011
- Member Board of Directors LERU (onbezoldigd) – vanaf 2014
- rectors assembly LERU (onbezoldigd) – vanaf 2011
- Lid KNAW commissie promoties (onbezoldigd) – vanaf 2014
- Lid Raad van Advies Museum Sonneborgh (onbezoldigd) – vanaf 2011
- Member Panel Singapore Quality Assurance Framework (onbezoldigd) – vanaf 2014
- Member Academic Advisory Board Stellenbosch Institute Advanced Research (onbezoldigd) – vanaf 2014
- Lid Curatorium Prince Claus Chair (onbezoldigd) – vanaf 2011

Op persoonlijke titel

- N.v.t.

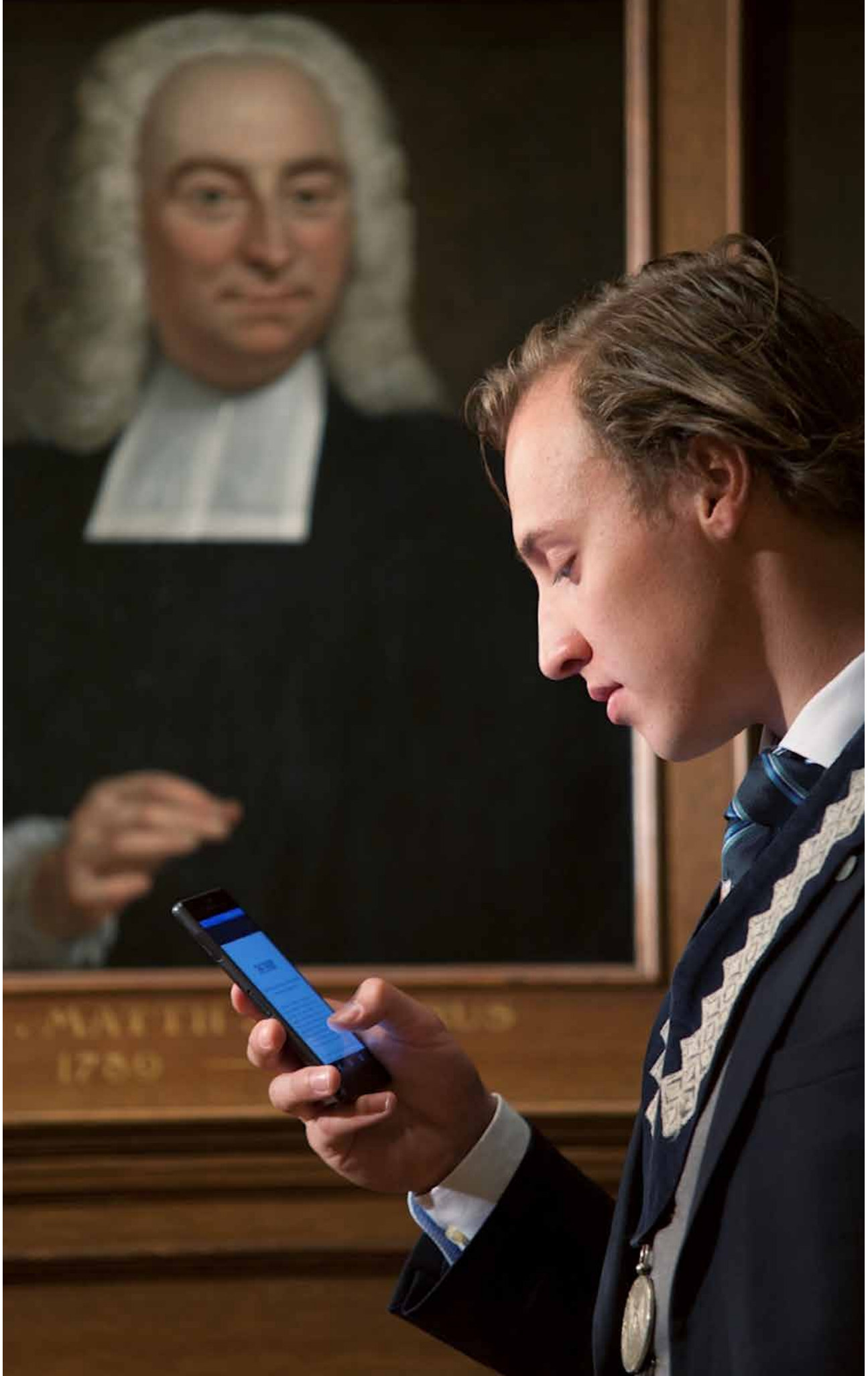
Prof. dr. Atnon Pijpers, vice-voorzitter

Uit hoofde van of samenhangend met de functie

- Lid VSNU Stuurgroep Personeel & Organisatie (onbezoldigd) – 2015
- Lid RvC Holdings (onbezoldigd) – vanaf 2011
- Lid RvT stichting Utrecht Science Park (onbezoldigd) – vanaf 2014
- Lid Adviesraad Animal Science Group, Wageningen Universiteit (onbezoldigd) – vanaf 2006
- Voorzitter stichting Immunovallley (onbezoldigd) – vanaf 2009
- Voorzitter Working Group on SOP's Executive Board van de European Association of European Veterinary Establishments (onbezoldigd) – vanaf 2013 tot medio 2015
- Adviseur Centrum Infectieziektebestrijding CiB, RIVM (onbezoldigd) – vanaf 2009
- Lid bestuur Stichting Diergeneesmiddelen Autoriteiten (SDA) (onbezoldigd) – vanaf 2011
- Lid regiegroep Topsector Life Sciences & Health (onbezoldigd) – vanaf 2012
- Lid Leadership Committee van de American Association of Veterinary Medicine Colleges (onbezoldigd) – vanaf 2015

Op persoonlijke titel

- Voorzitter RvC GMP+ International (bezoldigd) – vanaf 2011

Bijlage 3

MANAGEMENTRAPPORTAGE BEZWAREN, BEROEPEN EN KLACHTEN 2015

1. A. STUDENTENBEZWAREN ALGEMEEN

Beslissing	Onderwerp					Totaal
	Afstudeer- steun	Collegegeld	Inschrijving	Uitschrijving/ restitutie	Overig	
gegrond	1			1		2
ongeground	1	5	5	12	3	26
niet-ontvankelijk			1	1		2
minnelijk geschikt	1	1	10	5	6	23
ingetrokken			8	7	1	16
overig	1		3	5	3	12
totaal aantal bezwaren	4	6	27	31	13	81

In totaal zijn er 81 bezwaren van studenten afgehandeld in 2015 (bezwaren inzake de matching en de deadlines voor aanmelding niet meegerekend. Zie daarvoor onder 1.B). Vorig jaar waren dat 83 bezwaren, dus het aantal is nagenoeg gelijk gebleven. In 12 gevallen (beslissing: overig), is de student uitleg gegeven en soms doorverwezen naar de Centrale Studentenadministratie (bijv. omdat de student een verzoek deed waarover nog geen beslissing was genomen) of is de bezwaarprocedure om een andere reden niet in gang gezet (bijv. als een student niet meer op berichten reageerde). In de overige gevallen is het bezwaar voor advies naar de Geschillenadviescommissie Studentenbezwaren doorgezonden. Vervolgens is in 23 gevallen geschikt. Een schikking komt meestal tot stand door nieuwe informatie die in bezwaar of tijdens een gesprek door de student is ingebracht, waardoor de student alsnog (gedeeltelijk) wordt tegemoetgekomen. Soms is extra uitleg aan de student gegeven waarna die zich neerlegde bij de beslissing. In 16 gevallen is het bezwaar gedurende de procedure ingetrokken. In de overige gevallen zijn, na ontvangst van het advies van de commissie, conform dit advies 2 bezwaren gegrond verklaard, 26 ongegrond en 2 niet-ontvankelijk.

Afstudeersteun

Er zijn 4 bezwaarschriften afgehandeld inzake afstudeersteun (vorig jaar: 4). Hiervan is 1 bezwaar gegrond verklaard (vanwege een tekstueel aspect in de regeling over de berekening van de studievertraging), 1 is ongegrond verklaard en in 1 geval is geschikt (naar aanleiding van een gesprek is een compromis gesloten). In 1 geval is de student doorverwezen naar een studieadviseur.

Collegegeld

Er zijn 6 bezwaren afgehandeld (vorig jaar 15) inzake het collegegeld dat in rekening werd of zou worden gebracht. De meeste hiervan (5) betreffen de hoogte van het instellingstarief. Er zijn 5 bezwaren ongegrond verklaard, in 1 geval is geschikt (vanwege een correctie door DUO is alsnog het wettelijk collegegeldtarief betaald). Er is dus sprake van een daling van het aantal bezwaren.

Inschrijving (matching en deadlines aanmelding uitgezonderd)

Het aantal bezwaarschriften over inschrijving is nagenoeg gelijk gebleven (27 tegenover vorig jaar 25). 1 Bezwaar is niet-ontvankelijk verklaard. In 10

gevallen is geschikt. In 5 gevallen is het bezwaar ongegrond verklaard, 8 zijn ingetrokken (vorig jaar 1) en 3 zijn op overige wijze afgehandeld.

Uitschrijving/restitutie collegegeld

Er zijn 31 bezwaarschriften over uitschrijving ingediend (vorig jaar 28). Hiervan is 1 bezwaarschrift gegrond verklaard vanwege het ontbreken van informatie op de website over uitschrijving bij een pre-masteropleiding. Er zijn 12 bezwaren ongegrond verklaard (doorgaans studenten die hebben vergeten om zich via Studielink uit te schrijven). In 1 van deze zaken is de student wel schadeloos gesteld voor een bedrag gelijk aan drie maanden collegegeld vanwege vertraging veroorzaakt door te late en onjuiste invoering van een cijfer. In 5 gevallen is geschikt (3 keer betrof het de pre-master en is de student alsnog uitgeschreven vanwege het eerdergenoemde ontbreken van informatie op de website, 1 keer is uitleg aan de student gegeven, 1 keer heeft de student ingestemd met een vergoeding voor 2 maanden collegegeld aangezien hij onvoldoende door de faculteit was geïnformeerd) en 7 bezwaren zijn ingetrokken (vorig jaar 1). Er zijn 5 bezwaren op overige wijze afgehandeld.

Voor een deel is de toename van het aantal intrekkingen bij in- en uitschrijving toe te schrijven aan telefonisch contact met de student.

Overig

De categorie overig bestaat uit 13 bezwaren inzake niet veel voorkomende onderwerpen zoals bestuursbeurs (1 geschikt en 1 ongegrond verklaard), de decentrale selectie (1 geschikt), toelating ULC/bachelor (1 geschikt, 1 ingetrokken, 1 ongegrond), inschrijving cursus (1 geschikt, 2 doorverwezen), bijzondere (toets)voorziening (1 ongegrond, 1 geschikt, 1 doorverwezen).

College van Beroep voor het Hoger Onderwijs (CBHO)

Een klein percentage studenten dient een beroep in bij het CBHO tegen een beslissing op bezwaar van het CvB. Dit jaar waren dat 3 studenten (vorig jaar 6). Het CBHO heeft deze beroepen - inzake het instellingstarief - ongegrond verklaard.

1. B. BEZWAREN ASPIRANT-STUDENTEN OVER INSCHRIJVING: MATCHING EN DEADLINES AANMELDING

In 2015 zijn in totaal 246 bezwaren van aspirant-studenten ontvangen tegen de afwijzing van een verzoek tot inschrijving. Reden voor de afwijzing was het overschrijden van de deadlines voor aanmelding of het niet voldoen aan de matchingsverplichtingen. Deze bezwaren zijn eerst getoetst door de Commissie Dispensatie (CD). Daarvan zijn er 112 door de Commissie Dispensatie geschikt en 2 door de aspirant-student ingetrokken. De overige 132 bezwaren zijn doorgezonden naar Juridische Zaken, voorzien van een reactie op het bezwaar. De Geschillenadviescommissie Studentenbezwaren (GS) heeft vervolgens de bezwaarschriften behandeld en (afgezien van de tijdens de bezwaarprocedure ingetrokken bezwaren) een advies uitgebracht aan het college van bestuur, dat daarna conform het advies heeft besloten.

Onderstaande tabellen geven de uitkomsten weer.

De uitkomst van de eerste toetsing door de Commissie Dispensatie:

Onderwerp Beslissing	Matchings- formulier	Matchings- activiteit	Mei deadline	Augustus deadline	Totaal
Geslacht	13	53	36	10	112
Niet geschikt	43	19	46	24	132
Ingetrokken	1			1	2
Totaal aantal bezwaren	57	72	82	35	246

De uitkomst van de bezwaarprocedure via de Geschillenadviescommissie Studentenbezwaren:

Onderwerp Beslissing	Matchings- formulier	Matchings- activiteit	Mei deadline	Augustus deadline	Totaal
Geslacht	3	1	6	2	12
Gegron		1	1		2
Ongegron	31	14	31	19	95
Ingetrokken	4	3	6	3	16
Niet- ontvankelijk	5		2		7
Totaal aantal bezwaren	43	19	46	24	132

MATCHING

Matchingsformulier

Na 18 mei 2015 zijn er 57 bezwaarschriften ingediend nadat het verzoek om inschrijving was afgewezen omdat deze aanmelders geen matchingsformulier binnen de gestelde termijn hadden ingediend. Vorig jaar waren dat er 222 waarbij in 147 bezwaren is geschikt (veelal omdat universitaire mails als spam werden beschouwd).

Van de 57 bezwaarschriften is in 13 gevallen geschikt gedurende de eerste toetsing van CD vanwege bijzondere omstandigheden, in 1 geval is het bezwaar ingetrokken. In de overige 43 gevallen is het bezwaar doorgezonden ter behandeling naar de GS voorzien van een reactie op het bezwaar. In 31 gevallen is het bezwaar door het college van bestuur conform het advies van de GS ongegrond verklaard. In 3 gevallen is alsnog geschikt (na aanvullende informatie van de bezwaarmaker). In 4 gevallen is het bezwaar ingetrokken en in 5 gevallen is het bezwaar niet-ontvankelijk verklaard aangezien het bezwaar te laat was ingediend.

Matchingsactiviteit

Na afloop van de eerste matchingsactiviteiten zijn 72 (vorig jaar 111) bezwaren in 2015 ingediend na een afwijzing wegens het niet verschijnen op de matchingsdag(en) en het niet tijdig afmelden. In 53 gevallen is geschikt vanwege bijzondere omstandigheden of soms vanwege het niet goed geregistreerd hebben door de opleiding van afwijkende afspraken met de aspirant-studenten. De 19 overgebleven gevallen zijn behandeld door de GS. In 1 geval is het bezwaar gegrond verklaard (vanwege een onjuiste vermelding in een uitnodigingsmail en ontbreken van bewijs van verzending van een andere uitnodigingsmail). In 1 geval is alsnog geschikt (naar aanleiding van nieuwe informatie van de bezwaarmaker). In 14 gevallen heeft het college van bestuur het bezwaar conform het advies van de GS ongegrond verklaard. In 3 gevallen is het bezwaar alsnog gedurende de bezwaarperiode ingetrokken.

DEADLINES AANMELDING

Dit jaar zijn er 117 bezwaarschriften ingediend tegen de afwijzing van het verzoek om inschrijving aangezien het verzoek te laat was ingediend (vorig jaar 166).

1 mei deadline

Van de 117 bezwaren zijn 82 bezwaarschriften ingediend door aspirant-studenten van wie het verzoek om inschrijving werd afgewezen omdat zij zich pas voor het eerst na de wettelijke deadline van 1 mei hadden aangemeld voor een opleiding. Van al deze bezwaarschriften zijn er 36 geschikt

gedurende de eerste toetsing van CD (vorig jaar 102, inclusief de uitzonderingsgevallen met deadline in augustus). Het grootste deel is gehonoreerd naar aanleiding van bijzondere omstandigheden en het krijgen van een negatief bindend studieadvies. Dit laatste kon via Studielink niet bij aanmelding worden aangegeven. Daarom werden automatisch afwijzende beslissingen verstuurd waarin een verwijzing stond naar de website waar men alsnog opnieuw een inschrijfverzoek kon doen vanwege het ontvangen of nog te ontvangen BSA. Van de 46 bezwaarschriften die zijn behandeld door de GS, is er 1 gegrond verklaard (vanwege bijzondere omstandigheden die naar voren werden gebracht tijdens de zitting van de GS), zijn er 31 ongegrond verklaard, 6 geschikt (doorgaans naar aanleiding van nieuwe informatie van de bezwaarmaker), 6 ingetrokken en 2 niet-ontvankelijk verklaard.

7 augustus deadline

Na 7 augustus 2015 zijn 35 bezwaarschriften ingediend door aspirant-studenten die in een uitzonderingscategorie vielen en zich na 1 mei mochten aanmelden, van wie het verzoek om inschrijving werd afgewezen omdat zij zich pas voor het eerst na onze deadline van 7 augustus 2015 hadden aangemeld voor een opleiding. Deze deadline is ingevoerd om de Universiteit Utrecht in staat te stellen de matching te organiseren voor studenten die in de uitzonderingssituaties vielen (in geval van een negatief BSA of uitloting voor een fixus-opleiding en switchers binnen de Universiteit Utrecht). Van deze bezwaarschriften zijn er 10 geschikt gedurende de eerste toetsing van CD, vanwege verwarrende berichtgeving door de Universiteit Utrecht (die nadien is aangepast). 1 Bezwaar is ingetrokken. Van de 24 bezwaarschriften die vervolgens zijn behandeld door de GS zijn 19 bezwaren door het college van bestuur conform het advies van de GS ongegrond verklaard. Er is in 2 gevallen geschikt en 3 bezwaren zijn ingetrokken.

COLLEGE VAN BEROEP VOOR HET HOGER ONDERWIJS (CBHO)

Twee studenten hebben een beroep ingediend bij het CBHO tegen de beslissing op bezwaar van het CvB. Het betrof twee maal het matchingsformulier. Het CBHO heeft 1 beroep niet-ontvankelijk verklaard aangezien bezwaarmaker inmiddels geen belang meer had bij het beroep. Het andere beroep is gegrond verklaard omdat het CBHO van mening was dat de Universiteit Utrecht de desbetreffende student vaker (meer dan 2 keer) had moeten herinneren alvorens tot het verreikende afwijzingsbesluit te komen en dat de Universiteit Utrecht in iedere mail had moeten vermelden dat je een ontvangstbevestiging krijgt bij succesvolle ontvangst door de Universiteit Utrecht van het formulier.

2. COLLEGE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

Uitspraak \ Faculteiten*	BETA	DGK	GW	GNK	GEO	REBO	SW	Overig	Totaal
gegrond	1	2		1			1		5
ongeground	5		3	23		1	1		33
niet-ontvankelijk	1		1		2	3	1	1	9
minnelijk geschikt	27	2	18	7	7	20	15	2	98
ingetrokken	7		5		1	4	3	1	21
overig	6		2	4	2	7	8		29
totaal aantal beroepen	47	4	29	35	12	35	29	4	195

* Faculteiten zijn: 1. Bètawetenschappen, 2. Diergeneeskunde, 3. Geesteswetenschappen, 4. Geneeskunde, 5. Geowetenschappen, 6. Recht, Economie, Bestuur en Organisatie, 7. Sociale Wetenschappen, 8. Overig (UCU/UCR).

In het overzicht zijn de beroepen opgenomen die in 2015 zijn afgehandeld. Het aantal afgehandelde beroepschriften is iets gedaald ten opzichte van 2014 (van 225 naar 195), maar ongeveer gelijk aan het jaar daarvoor.

AARD VAN DE UITSPRAKEN

Er zijn geen belangrijke verschillen te ontdekken in de uitkomsten van de beroepsprocedures ten opzichte van vorig jaar. Beroepen worden in de helft van de gevallen geschikt naar aanleiding van een gesprek tussen student en faculteit. De uitkomst hiervan varieert van het alsnog inwilligen van het verzoek van de student die dit nader heeft onderbouwd, tot aan het geven van extra uitleg aan de student waarna deze het beroep niet voortzet. Soms wordt afgesproken om een werk nogmaals door een ander te laten beoordelen, waarbij partijen afspreken zich bij die beoordeling neer te leggen. Als een schikking niet lukt, leidt een beroep veelal tot een ongegrondverklaring. In een deel van de gevallen werd het beroep niet-ontvankelijk verklaard omdat het te laat was ingediend. In het algemeen worden slechts weinig beroepen gegrond verklaard. Een gegrondverklaring betekent in geval van een beoordeling of een negatief BSA dat het oorspronkelijke besluit wordt vernietigd en dat de faculteit een nieuw besluit moet nemen met inachtneming van de overwegingen van het CBE. In de 5 beroepen die dit jaar gegrond zijn verklaard, ging het in 3 gevallen om een beoordeling. In 1 geval was de informatie over herkansingsmogelijkheden in de cursushandleiding strijdig met de betreffende Onderwijs- en examenregeling (OER). 1 Beroep is gegrond verklaard vanwege strijd met het betreffende reglement examencommissies en de handleiding en tevens wegens onvoldoende motivering van een deelcijfer. In het derde beroep

was eveneens sprake van onvoldoende motivering van de beoordeling. Verder is een beroep over een vrijstellingsverzoek gegrond verklaard aangezien er in strijd met de betreffende OER was gehandeld, maar hierbij zijn de gevolgen van de oorspronkelijke beslissing in stand gelaten. Een beroep tegen een negatief BSA is gegrond verklaard vanwege nieuwe informatie over persoonlijke omstandigheden die ter zitting naar voren werd gebracht.

De categorie overig betreft gevallen waarin is volstaan met het geven van uitleg aan de student en soms is doorverwezen (meestal naar een examencommissie omdat het geen beroep betreft maar een nieuw verzoek) of is om een andere reden de beroepsprocedure niet gestart of voortgezet.

ONDERWERPEN

Het meest voorkomende onderwerp in 2015 is net als in 2014 de beoordeling, maar het aantal beroepschriften tegen een beoordeling is flink gedaald (93, tegenover 125 vorig jaar). Deze beroepen betreffen 5 faculteiten. 3 Beroepen werden gegrond verklaard, 5 ongegrond, in 62 gevallen werd geschikt en in de overige gevallen werd het beroep niet ontvankelijk verklaard, ingetrokken of anderszins afgehandeld (vanwege het niet meer reageren van student of naar aanleiding van overleg met de student).

Het aantal beroepen tegen afwijzingen van toelatingsverzoeken is van 21 in 2014 toegenomen naar 35 in 2015. In alle gevallen betreft het toelating tot een (pre)- masteropleiding (vorig jaar 16). Daarvan is het grootste deel ongegrond verklaard (21), 7 keer is geschikt en de rest is ingetrokken, niet-ontvankelijk verklaard of op overige wijze afgehandeld. De toename ten opzichte van 2014 is veroorzaakt door een gezamenlijk beroepschrift van 18 Geneeskunde-

studenten die aan de masteropleiding wilden beginnen voordat zij aan alle eisen voldeden, om zo nog in aanmerking te komen voor studiefinanciering volgens het oude stelsel.

Er zijn 19 beroepen ingesteld inzake een verzoek om een (bijzondere) tentamenvoorziening (tegenover 14 in 2014). Hiervan zijn 3 beroepen ongegrond verklaard, in 8 gevallen is geschikt en de overige beroepen zijn ingetrokken of op overige wijze afgehandeld.

Tegen het negatief bindend studieadvies (BSA) is door 13 studenten beroep ingesteld (het jaar hiervoor 15).

Er is 1 beroep gegrond verklaard, 2 ongegrond, in 3 gevallen is geschikt, 5 beroepen zijn ingetrokken en 2 beroepen zijn op andere wijze afgehandeld.

Er zijn 11 beroepen afgehandeld die het studieprogramma betroffen (vorig jaar 12). Er is in 6 gevallen geschikt, 2 beroepen zijn ingetrokken en 3 op overige wijze afgehandeld.

Verder zijn er enkele beroepen afgehandeld over de volgende onderwerpen: vrijstellingsverzoek (4), geldigheidsduur van tentamens (4), omzetting van resultaten behaald in het buitenland (4), inspanningsverplichting (3), fraude (2), Cum laude (1), diploma (1).

FACULTEITEN

Bij de faculteit Bètawetenschappen zijn 47 beroepen ingediend, meer dan het vorige jaar (34), maar ongeveer evenveel als het jaar daarvoor. Verder is ook bij Geneeskunde een kleine stijging van 26 naar 35 beroepen te zien. Bij meerdere faculteiten is het aantal beroepen verminderd, het meest bij de faculteit Geesteswetenschappen (van 50 naar 29) en de faculteit Recht, Economie, Bestuur- en Organisatiewetenschappen (van 52 naar 35). In overige gevallen is het aantal enigszins verminderd of redelijk gelijk gebleven.

VERZOeken OM VOORLOPIGE VOORZIENINGEN

Een student kan verzoeken om een voorlopige voorziening in geval van een spoedeisend belang. Deze verzoeken staan niet als zodanig in het schema omdat in overleg met de student en de faculteit voor andere opties is gekozen, bijvoorbeeld een versnelde behandeling van het beroep zodat direct uitspraak in de bodemprocedure kan worden gedaan of in een enkel geval het toestaan om een tentamen af te leggen dat slechts wordt nagekeken indien het beroep gegrond wordt verklaard. In 1 geval is het verzoek afgewezen vanwege het ontbreken van een spoedeisend belang.

COLLEGE VAN BEROEP VOOR HET HOGER ONDERWIJS (CBHO)

Elk jaar dient slechts een klein percentage studenten een beroep in bij het CBHO tegen een uitspraak van het CBE. Er is dit jaar 1 zaak (inzake fraude) afgehandeld door het CBHO. Dit beroep is niet-ontvankelijk verklaard omdat de student te laat was met het indienen van het beroep.

3. CENTRALE KLACHTENCOÖRDINATOR

Afhandeling	Aantal
Doorgestuurd:	17
- Naar facultaire klachtencoördinator: 13 (facultaire kwestie) - Naar Geschillenadviescommissie - Studentenbezwaren: 2 (ging feitelijk om een bezwaar) - Naar Facilitaire service centra: 2 (betrof een gebouw)	3
Niet in behandeling genomen:	
Wegens:	
- Gedraging waartegen bezwaar kon worden ingediend - Univ. Klachtencoördinator geen 'hoger beroep' orgaan voor een bij het UCR afgehandelde klacht - Te laat ingediend	
Opgelost:	1
Betrof:	
(vermeend) ontbreken van mail m.b.t. inschrijving van Studielink en Universiteit Utrecht	
Als ingetrokken beschouwd:	1
Betrof:	
Bejegening over telefoon door een medewerkster UB	
Nog in behandeling:	2
Betreft:	
(vermeende) onjuiste informatie van medewerker UU for U - Geen tijdige reactie op bezwaarschriften	
Totaal	24

4. COMMISSIE WETENSCHAPPELIJKE INTEGRITEIT (CWI)

In 2015 heeft de Commissie wetenschappelijke integriteit twee klachten ontvangen.

Een klacht bleek betrekking te hebben op een conflict in de privé-sfeer. De commissie heeft klager dus laten weten onvoldoende aanknopingspunten te zien voor een onderzoek naar de wetenschappelijke integriteit van beklagde.

De andere klacht betrof een herhaling van een klacht over het vervalsen van onderzoeksdata die reeds eerder was behandeld en die daarom niet opnieuw in behandeling is genomen (ne bis in idem). Klager heeft zich hier niet bij neergelegd en heeft een second opinion gevraagd aan het LOWI. Het LOWI bevestigde het oordeel dat het hier een herhaling betrof van een eerder afgehandelde klacht.

Ook in een zaak die eind 2014 al in behandeling was bij het LOWI en waarin naar de mening van de CWI sprake was van een herhaalde klacht over vervalsing van onderzoeksresultaten, bevestigde het LOWI dit oordeel. Deze zaak is dus in het voorjaar van 2015 afgehandeld (niet-ontvankelijk verklaard).

In een andere zaak die eind 2014 in behandeling was bij het LOWI, werd medio 2015 door het LOWI geadviseerd om een hernieuwd onderzoek te laten uitvoeren door de CWI. In september heeft het college van bestuur besloten dit advies te volgen. Het hernieuwde onderzoek is eind 2015 nog niet afgerond.

Een zaak betreffende het vervalsen van onderzoeksgegevens was eind 2014 in behandeling bij de Nationale Ombudsman. Deze oordeelde in het najaar van 2015 dat de van fraude beschuldigde wetenschapper tijdens de klachtbehandeling door Universiteit Utrecht en het LOWI op bepaalde punten onvoldoende was betrokken bij het proces. Aangezien de klachtbehandeling had plaatsgevonden volgens de landelijk geldende klachtenprocedure, heeft de Universiteit Utrecht de kritiekpunten inmiddels aangekaart bij de VSNU, waar deze zullen worden meegenomen in de lopende discussie over herziening van de landelijke gedragscode en klachtenregeling. Overigens stond de inhoudelijke uitkomst van het onderzoek door de CWI, waarin werd geconcludeerd dat sprake was van schending van de wetenschappelijke integriteit, niet ter discussie.

Een zaak die eind 2014 nog in behandeling was bij de CWI betreft het niet erkennen van co-auteurschap. In het voorjaar van 2015 heeft het college van bestuur op basis van het advies van de CWI geconcludeerd dat de klacht ongegrond was. Dit oordeel is door klager aan het LOWI voorgelegd, waarbij eerst nog een – vergeefse – poging werd gedaan tot een minnelijke schikking over de tekst van een rectificatie bij het betreffende artikel. Het LOWI is vervolgens een onderzoek gestart. Deze zaak is eind 2015 nog niet afgerond.

5. COMMISSIE ONGEWENST GEDRAG

In 2015 heeft de commissie geen klachten behandeld.

Dit past in het patroon van voorgaande jaren (vorig jaar 1 zaak).

FACULTEITEN

Onderwerp	Resultaat	Aantal
Afrekening bij ontslag	Gegronnd (incl CRvB)	1
Einde tijdelijk dienstverband	Ongegrond (incl rechtbank)	1
	Ongegrond	1
Ontslag	Geschikt	3
	Ongegrond (incl CRvB)	1
	Ongegrond	1
Opheffen functie	Ongegrond (incl rechtbank)	1
	Geschikt	1
Niet plaatsen in functie	Ongegrond (incl CRvB)	1
Beoordeling	Geschikt	1
Reiskostenvergoeding	Geschikt	1
Salariskorting bij langdurige ziekte	Ongegrond	1
Werktijdwijziging	Ongegrond (incl rechtbank)	1
Vergoeding in kader van keuzemodel	Ongegrond	1

DIENSTEN

Onderwerp	Resultaat	Aantal
Ontslag	Ongegrond	1
	Geschikt	1
Beoordeling	Ongegrond	1
Vrijstelling werkzaamheden	Gegronnd	1
Salariskorting bij langdurige ziekte	Ongegrond	1
Salarismaatregel	Ongegrond	1

Bijlage 4

BEGRIPPEN EN AFKORTINGEN

De begrippenlijst heeft betrekking op dit Jaarverslag, m.u.v. het hoofdstuk Financiën en de Jaarrekening, waarin de verklarende begrippenlijst is geïntegreerd.

BaMa 3.0: een actualisatie van het Utrechts Onderwijsmodel, om dit meer in overeenstemming te brengen met vragen van studenten en eisen van de maatschappij.

Bestuursagenda: Het jaarlijks vast te stellen uitvoeringsprogramma van de Prestatieafspraken.

B&O-gesprek: Een jaarlijkse te voeren Beoordeling & Ontwikkelingsgesprek waarbij medewerker en leidinggevende het functioneren en de ontwikkeling van de medewerker bespreken.

BSA: Bindend Studie Advies, aan de Universiteit Utrecht vast bestanddeel van matching.

CBE: College van Beroep voor de Examens

CBG: College ter beoordeling van Geneesmiddelen

CD: Commissie Dispensatie, beroepscommissie

CBHO: College van Beroep voor het Hoger Onderwijs

CWC: Centrum voor Wetenschap en Cultuur, bundeling van Universiteitsmuseum, cultureel centrum Parnassos en Studium Generale ten behoeve van talentontwikkeling en cultuur- en wetenschapscommunicatie.

CWS: Commissie Wetenschappelijke Integriteit

CERES: Research School for Resource Studies for Development; <http://ceres.fss.uu.nl/>

Dies (Dies natalis); de verjaardagsviering van de universiteit op 26 maart, ter herdenking van de oprichting van de Universiteit Utrecht op die dag in 1636.

Educate-it: Educate innovation & technology – beoogt tools te ontwikkelen voor ICT-toepassingen in het onderwijs (e-learningtools)

EEl: Energie-efficiency Index

ESSC: Het zwaartekrachtprogramma Netherlands Earth System Science Center

FIRA: verifieert MVO-informatie (informatie over maatschappelijk verantwoord ondernemen) van bedrijven en instellingen en maakt op deze wijze MVO bespreekbaar op basis van betrouwbare gegevens.

Focusgebieden: doen vanaf 2014 dienst doen als kweekvijver voor vernieuwing van onderzoek en interdisciplinaire samenwerking.

FCA: Finance, Control and Administration, centrale universitaire, financiële dienst

FSC: Faciliteiten Service Centrum

GS: Geschillenadviescommissie Studentenbezwaren

IAC: Het Inkoop- en Aanbestedingscentrum, verantwoordelijk voor alle Europese aanbestedingen van de universiteit

ICU: International Campus Utrecht – ook wel University College Utrecht; excellent breed bachelor onderwijs.

Incubator: bedrijfsverzamelgebouw op Utrecht Science Park ten behoeve van startende ondernemingen.

ITS: De Directie Information and Technology Services, adviseert het college van bestuur over de investeringen in en de inrichting en het gebruik van IT-systemen en formuleert de hoofdlijnen van het universitaire informatiseringbeleid. Ze verzorgt de IT-basisdiensten voor medewerkers en studenten en het beheer van de netwerkinfrastructuur.

De Garage: Project van UtrechtInc en de universiteit om duurzame startups te realiseren. In het project wordt onder andere samengewerkt met Klimate KIC, het Utrecht Sustainability Institute, TNO en de Economic Board Utrecht.

Green Office: Duurzaamheidsplatform voor initiatieven van medewerkers en studenten.

Holdings: Onderzoekers die een octrooieerbare uitvinding hebben gedaan die ze willen vercommercialiseren kunnen voor advies en begeleiding bij Utrecht Holdings terecht, die intensief met het Utrecht Valorisation Center samenwerken. Utrecht Holdings beheren en exploiteren alle octrooien (ofwel patenten) van de Universiteit Utrecht en het Universitair Medisch Centrum Utrecht en investeren in spin-off bedrijven.

HKU: Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

HU: Hogeschool Utrecht

HR: Directie Human Resources. Bestuursdienst die het college van bestuur en de faculteiten ondersteunt bij het voorbereiden, ontwikkelen en implementeren van universitair Human Resource-beleid. De directie verzorgt, onderhoudt en informeert management, medewerkers en HR-professionals over die personeelsvoorzieningen en -producten, die vanuit het oogpunt van kwaliteit, eenheid van werkgeverschap en efficiëntie op universitair niveau worden ingevuld.

KNAW: Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen

KNMI: Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut

LERU: League of European Research Universities, een samenwerkingsverband van 21 vooraanstaande Europese onderzoeksuniversiteiten met kwalitatief hoogstaand onderwijs en een grote inzet op valorisatie.

LOWI: Het door KNAW, NWO en VSNU gezamenlijk ingestelde Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit; <http://www.lowi.nl/nl>

LOT: Landelijke Onderzoekschool Taalwetenschap; <http://www.lotschool.nl/>

LOTN: Dutch Research School of Theoretical Physics; <http://web.science.uu.nl/DRSTP/>

Matching: Onderdeel van BaMa 3.0, hulpmiddel voor studiekeuzers om een weloverwogen studiekeuze te maken en eerstejaars te begeleiden met onder meer een tutoraat en een BSA.

MCEC: Het zwaartekrachtprogramma Netherlands Center for Multiscale Catalytic Energy

MVO: Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

NIOK: Netherlands Institute for Catalysis Research; <http://www.niok.nl/>

NIOZ: Nederlands Onderzoeksinstituut der Zee, gevestigd op Texel, onderdeel van NWO en waarmee de Universiteit Utrecht nauw samenwerkt.

NOG: Netherlands Research School of Gender Studies; <http://www.graduategenderstudies.nl/>

NOSTER: Netherlands School for Advanced Studies in Theology and Religion; <http://www.noster.org/>

NVAO: Nederlands-Vlaams Accreditatieorganisatie.

NWO: Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek, stimuleert en financiert wetenschappelijk onderzoek aan Nederlandse universiteiten en instituten.

The Office: Een fysieke locatie, beschikbaar gesteld door de Universiteit Utrecht, voor sociaal en duurzaamheid ondernemen door studenten.

OER: Onderwijs- en Examenregeling

OSK: Onderzoekschool Kunstgeschiedenis; <http://www.onderzoekschoolkunstgeschiedenis.nl/>

Prestatieafspraken: In het kader van het Hoofdlijnenakkoord met het ministerie OWC heeft de Universiteit Utrecht zich per september 2012 gecommitteerd aan dertien Prestatieafspraken. Deze worden in een apart hoofdstuk (2) in dit Jaarverslag besproken.

REBO: faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie

Research Funding Days: training en voorlichting georganiseerd ter ondersteuning van onderzoekers bij het verwerven van (internationale) grants.

Research Support Offices: facultair onderdeel ter ondersteuning van onderzoekers bij het aanvragen EU subsidies en valorisatieactiviteiten.

RCHO: Reviewcommissie Hoger Onderwijs & Onderzoek, ziet toe op het nakomen van de met het ministerie van OCW gemaakte Prestatieafspraken.

RIVM: Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

SEP: Standard Evaluation Protocol, opgesteld door KNAW, NWO en VSNU, waarmee alle Utrechtse onderzoek wordt beoordeeld.

STARS: Sustainability Tracking and Reporting System; een online zelfrapportage systeem op het gebied van duurzaamheidsprestaties.

Strategische Onderzoeksthema's: Profileren van het onderzoek in 4 thema's met als doel de onderzoekskwaliteit te versterken, aan te sluiten bij maatschappelijke thema's en de learning capacity te vergroten.

Strategisch plan: bevat concrete doelstellingen en actielijnen en vormt de basis van de planningscontrolecyclus van de Universiteit Utrecht.

SURE: Sustainable Utrecht Region, een themaweek waar duurzaamheid centraal staat, georganiseerd door de Universiteit Utrecht en kennispartners.

TNO: Nederlandse Organisatie voor toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek

UBU: Universiteitsbibliotheek Utrecht

UCR: University College Roosevelt, een te Middelburg gevestigde, aan de Universiteit Utrecht gelieerde stichting van breed, excellent en internationaal bachelor onderwijs.

UCU: University College Utrecht, brede, internationale bacheloropleiding

UMCU: Universitair Medisch Centrum Utrecht

Universiteit Utrecht Research Fellowship Programma: bundeling van facultaire initiatieven tot een universiteitsbreed talentenprogramma, m.n. ten behoeve van werving en behoud van talent binnen de strategische onderzoeksthema's.

USI: Utrecht Sustainability Institute, onderdeel van de faculteit Geowetenschappen

USP - Utrecht Science Park: campus De Uithof, uitgebreid als broedplaats voor open science, samen met publieke en private partijen.

UtrechtCE: the Utrecht Center for Entrepreneurship. Onderdeel van de faculteit Recht, Economie, Bestuur en Organisatie.

UtrechtInc: ondersteunt en adviseert startende ondernemers van binnen en buiten de universiteit en is een van Nederlands grootste business incubators.

VC: De directie Vastgoed & Campus ondersteunt het college van bestuur en de faculteiten bij de ontwikkeling en het beheer van de universitaire huisvesting en gebiedsontwikkeling, inclusief zorgsystemen inzake duurzaamheid, veiligheid en milieu.

WNT: Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector.

Zwaartekracht: prestigieuze subsidies vanwege het Rijk om de komende tien jaar wetenschappelijke onderzoeksprogramma's op te zetten.

Bijlage 5

VERBONDEN PARTIJEN

	Statutaire vestigingsplaats	Code **) activiteiten
Verbonden partijen (met beslissende zeggenschap)		
Stichting Dondersfonds *)	Utrecht	4
Stichting tot de bevordering van het privaatrecht *)	Utrecht	2
*) Gegevens van genoemde rechtspersonen van wie de gezamenlijke betekenis te verwaarlozen is zijn niet opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van de Universiteit Utrecht.		
Overige verbonden partijen (zonder beslissende zeggenschap)		
Stichting Academisch erfgoed	Amsterdam	4
Stichting University College Residents	Utrecht	4
Stichting Afrika studiecencentrum	Leiden	4
Stichting Asser Instituut voor Intern. en Eur. Recht	Den Haag	4
Stichting De Nederlandse school voor Onderwijsmanagement	Amsterdam	4
Stichting David de Wied Lezing	Utrecht	4
Stichting Financiering en Exploitatie Huisvesting Uithof (FEHU)	Utrecht	3
Hippische onderzoekstichting	Utrecht	2
Stichting Hoger onderwijs voor ouderen	Utrecht	1
Stichting Huisvesting Hoger onderwijs in de Uithof (SHHO)	Utrecht	3
Stichting Nederlandse School voor Openbaar Bestuur	Den Haag	1
Stichting Onderzoek Neuropeptiden	Utrecht	2
Stichting Post Doctorale Opleidingen Geestelijke Gezondheidszorg Utrecht	Utrecht	1
Stichting Slot Zuylen	Zuylen	4
Stichting Sociale huisvesting Utrecht (SSH)	Utrecht	3
Stichting Stichts Alg. Bibliografisch Netwerk	Utrecht	4
Stichting Surf	Utrecht	4
Stichting Netherlands Proteomics Center	Utrecht	2
Stichting Roosevelt Academy	Middelburg	1
Stichting Taskforce Innovatie Regio Utrecht	Utrecht	4
Stichting Museum Sterrenwacht Sonnenborgh	Utrecht	4
Vereniging Association of Geographic Information Laboratories in Europe	Utrecht	4
Eduard Reeser Stichting	Utrecht	4
Vereniging Eperua	Utrecht	4
Vereniging European Society for Domestic Animal Reproduction	Utrecht	4
European Veterinary Emergency and Critical Care Society	Utrecht	4
International Society for the Study of Behavioral Development	Utrecht	4
Nederlandse Vereniging voor Psychofysiologie	Utrecht	2
Vereniging Samenwerkingsverband Uithofbeheer	Utrecht	3
Stichting Association of Institutions for Tropical Veterinary Medicine	Utrecht	3

	Statutaire vestigingsplaats	Code **) activiteiten
Overige verbonden partijen (zonder beslissende zeggenschap) (vervolg)		
Stichting Bevordering van de Wetenschapsbeoefening en Beroepsopleidingen Farmacie	Utrecht	4
Stichting Commission on European Family Law	Utrecht	4
Stichting Diergeneeskundig Onderzoek Gezelschapsdieren	Utrecht	3
Stichting Elsnet	Utrecht	4
Stichting Fonds Doctor Catharine van Tussenbroek	Utrecht	4
Stichting Frans-Nederlandse Universiteit	Utrecht	4
Stichting Hans de Bruijn Foundation	Utrecht	4
Stichting Instituut voor nationale en internationale Estate Planning	Utrecht	4
Stichting Integratie Moleculaire Biologie en (Dier)Geneeskunde	Utrecht	4
Stichting International Neighbourgroup Utrecht	Utrecht	4
Stichting Ioniserende Stralen Practica V.O.	Utrecht	4
Stichting Langeveld-Lezing	Utrecht	4
Stichting Madoc	Utrecht	4
Stichting P. Zwart Fonds	Utrecht	4
Stichting Parnassos	Utrecht	4
Stichting Paul Celan Genootschap	Utrecht	3
Stichting Spraaktechnologie	Utrecht	3
Stichting ter Bevordering van Strafrechtelijk Onderzoek Utrecht	Utrecht	2
Stichting tot het Organiseren van Wetenschappelijke Congressen op het gebied van de Dierlijke voortplanting	Utrecht	4
Stichting Utrechts Orgelarchief Maarten Albert Vente	Utrecht	4
Stichting Vrijwilligersproject Explokart	Utrecht	4
Stichting Wernicke	Utrecht	4
Stichting Weusman Fonds	Utrecht	4
Stichting Zeno-Instituut voor de Wijsbegeerte	Utrecht	2
Utrechtse Stichting voor Literatuurwetenschappelijk Onderzoek	Utrecht	4
Vereniging Werkgroep Zeventiende Eeuw	Utrecht	3
Stichting Het Spaans, Portugees en Ibero-Amerikaans Instituut	Utrecht	4
Stichting Taaltechnologie	Utrecht	4
Stichting Certipet	Rotterdam	4
Stichting Utrecht Science Park	Utrecht	4
Stichting EUscreen	Utrecht	4
Stichting D.O.G.	Utrecht	4

**) Toelichting op de codes: 1 = contractonderwijs; 2 = contractonderzoek; 3 = onroerende zaken; 4 = overig.

Colofon

Het Jaarverslag 2015 is een uitgave van de
Universiteit Utrecht

Universiteit Utrecht is een publiekrechtelijke
rechtspersoon gevestigd te Utrecht.

Heidelberglaan 8
3584 CS Utrecht
www.uu.nl

Voor reacties:
reactiejaarverslag@uu.nl

Zie ook:
www.uu.nl/jaarverslag

Productie Directie Communicatie & Marketing

Opmaak Studio Velmans Utrecht

Fotografie Beeldbank Universiteit Utrecht,
iStock (pag. 60)

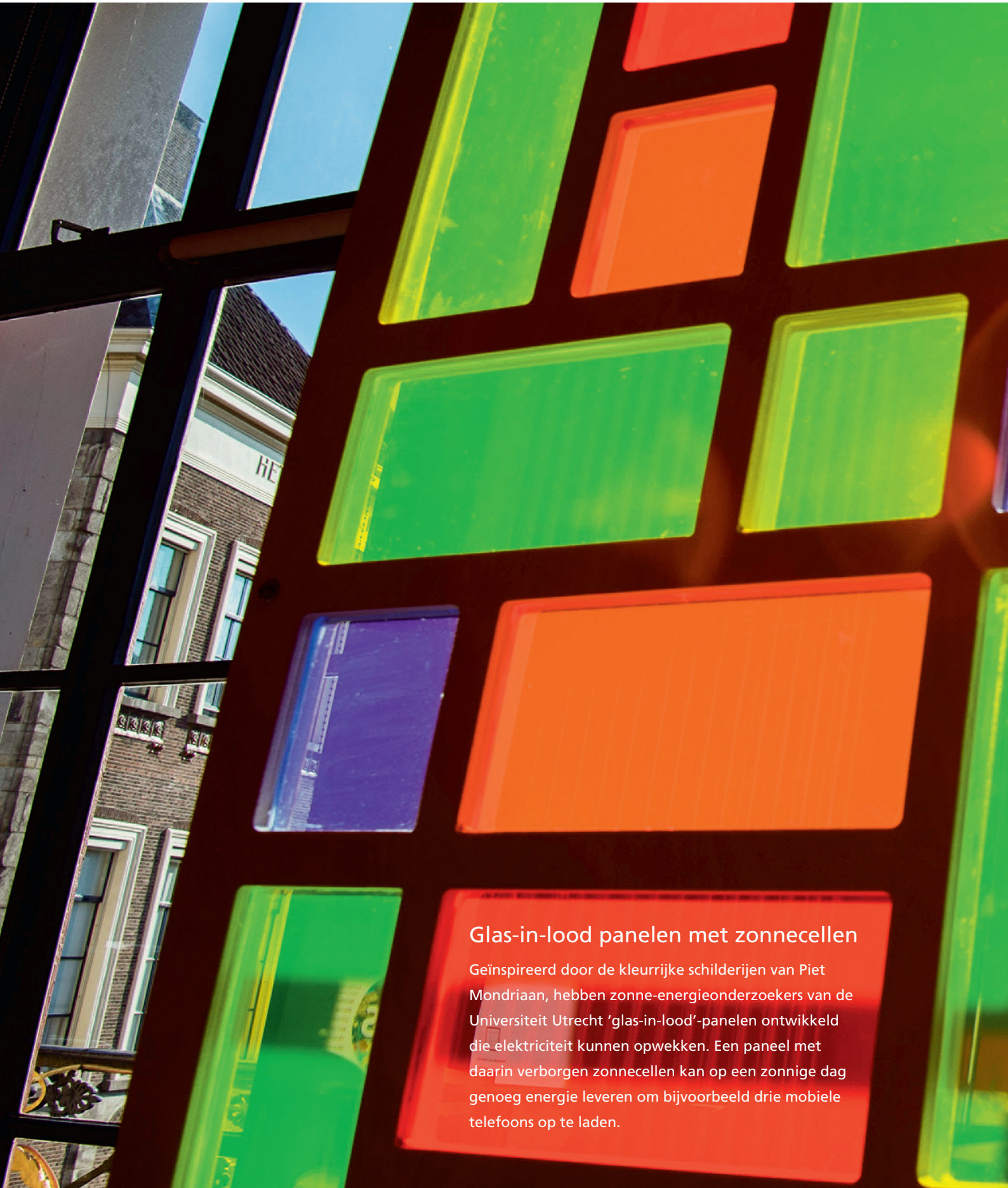
Druk Xerox

© 2016 Universiteit Utrecht

Universiteit Utrecht
Postbus 80125
3508 TC Utrecht

Telefoon (030) 253 35 50
Reacties:
reactiejaarverslag@uu.nl

Het jaarverslag is ook te
vinden op onze website:
www.uu.nl/jaarverslag

Glas-in-lood panelen met zonnecellen

Geïnspireerd door de kleurrijke schilderijen van Piet Mondriaan, hebben zonne-energieonderzoekers van de Universiteit Utrecht 'glas-in-lood'-panelen ontwikkeld die elektriciteit kunnen opwekken. Een paneel met daarin verborgen zonnecellen kan op een zonnige dag genoeg energie leveren om bijvoorbeeld drie mobiele telefoons op te laden.